

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH  
FILOZOFICKÁ FAKULTA  
ÚSTAV BOHEMISTIKY

Bakalářská práce  
Česká knižní beletrie v letech 1880 – 1895

Vedoucí práce: prof. PhDr. Dalibor Tureček, DSc.

Autor práce: Denisa Nosková

Studijní obor: Bohemistika

## **Prohlášení**

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě - v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných filozofickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

.....

V Českých Budějovicích dne

, Denisa Nosková

## **Poděkování**

Chtěla bych poděkovat především vedoucímu bakalářské práce prof. PhDr. Daliboru Turečkovi, DSc. za užitečné rady a připomínky, ale především za trpělivost, ochotu a čas, který mi při konzultacích věnoval.

## **Anotace**

Bakalářská práce se zaměřuje na beletristickou produkci, publikovanou knižně v českém jazyce mezi lety 1880 – 1900. Z dostupné databáze Caslin je sestaven přehled celkové knižní produkce daného období. Poté je sledován vzájemný poměr beletristické a nebeletristické tvorby. V rámci tvorby beletristické je dále rozlišena produkce původní od překladové. V dalším kroku je oddělení reedicí starších titulů (přetisků) od knižních novinek. Knižní novinky se dále třídí podle literárních druhů, žánrů a směrů. Výsledkem je strukturovaný, přehledný, komentovaný a graficky vyjádřený pohled na knižní produkci daného období.

## **Annotation**

This Bachelor thesis is focus on fictional production published in Czech language in books between 1880- 1895. There is overview of this period pud together from available database called Caslin. Then the focus continues on studying of mutual ratio between frictional and non-fictional production. In the case of fictional production i tis distinguished between original ones and translated ones. Further there is a separation of re-editions from newly released ooks. And newly released books are sorted literary by classes, genders and artistic movements. The end result provides structured, well arranged, commented and graphically expressed angle of view for this determining period.

# Obsah

1. Úvod.....	1
2. Zpracované roky:	
1. Rok 1880.....	3
2. Rok 1881.....	14
3. Rok 1882.....	23
4. Rok 1883.....	32
5. Rok 1884.....	41
6. Rok 1885.....	50
6.1. Shrnutí let 1880 – 1885.....	59
7. Rok 1886.....	75
8. Rok 1887.....	84
9. Rok 1888.....	93
10. Rok 1889.....	102
11. Rok 1890.....	111
11.1. Shrnutí let 1885 – 1890.....	121
12. Rok 1891.....	136
13. Rok 1892.....	145
14. Rok 1893.....	154
15. Rok 1894.....	163
16. Rok 1895.....	172
16.1. Shrnutí let 1890 – 1895.....	181
3. Závěrečné shrnutí.....	196
4. Závěr.....	206
5. Zdroje.....	207

# Úvod

Bakalářská práce se zaměřuje na celkový přehled knižní produkce v letech 1880 – 1895. Literárně historické bádání ale většinou s takovým rámcovým obrazem nepracuje: historikové zabývající se 19. stoletím z pochopitelného důvodu vybírají ze svého hlediska klíčové či kanonické texty. Ty ve své době fungovaly v určitých souvislostech. Pro literární historii 19. a 20. století přitom vzniká zcela jiná a výjimečná situace, než tomu bylo doposud. Je odlišná především v tom, že pro starší období literární historie existuje málo textových jednotek. V případě 19. a 20. století existuje textových jednotek mnohem více. Zatímco historik, zabývající se staršími obdobími musí rekonstruovat pomyslný celek z mála stop, stává se při literárněhistorickém zpracování 19. století základní operací redukce. Způsob výběru je široký a jen některé literární dějiny jsou schopny je zachytit zcela úplně, např. *Přehledné dějiny literatury české* od A. Nováka. Základní otázka, kterou se zabýváme, zní, jakým způsobem se promění obraz minulosti, pokud vezmeme v potaz maximální možnou šíři beletristické produkce mezi roky 1880 – 1895.

V naší práci se zaměříme na rekonstrukci celkové knižní produkce daného období. Metodologickou oporou nám byla kniha Franca Morretho: *Grafy, mapy, stromy: abstraktní modely literární historie* (Praha, Karolinum: 2014).

Bakalářská práce se zaměřuje na beletristickou tvorbu, publikovanou knižně v českém jazyce během let 1880 - 1895. Naše práce bude postupovat v několika krocích. Jednotlivé roky 1880 - 1895 budeme třídit do různých kategorií, ze kterých pak zjistíme, zda byla v daném roce zastoupena beletrie a v jaké míře. V rámci beletrie poté bude následovat rozlišení produkce původní od překladové. Dalším krokem bude oddělení reedici starších titulů od knižních novinek. Díla poté budeme charakterizovat podle jednotlivých literárních druhů. Zaměříme se také na vydavatelství, tedy kde byla v daném roce beletristická díla nejhojněji vydávána. V poslední části tak nalezneme přehledný, strukturovaný a graficky vyjádřený pohled na knižní produkci v daném období.

Vymezení časového záběru naší práce se soustředí k době, ve které došlo k dosud nebyvalému rozvoji české knižní produkce i českého nakladatelského podnikání. Z estetického hlediska se jedná o dobu, v níž se setkávali různorodé tendence. Svého vrcholu dosáhla literatura realistická, stejně jako parnasistní. Na horní hranici je naše práce uzavřena rokem

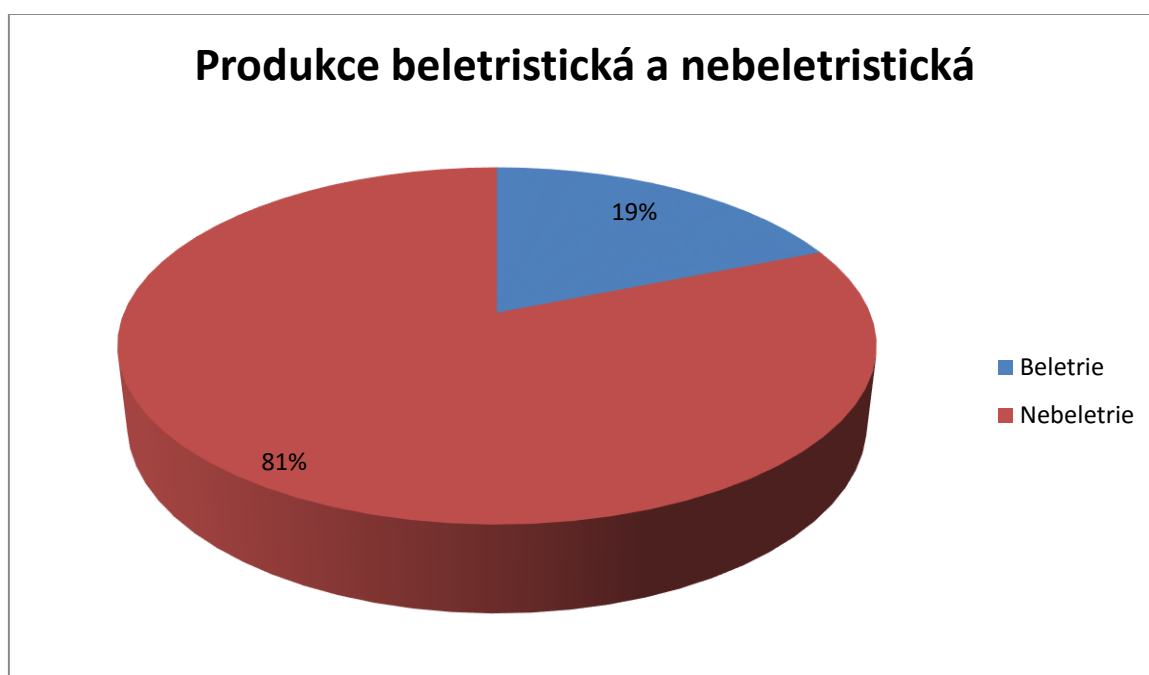
1895, který znamenal nástup modernistických literárních směrů. Oproti zadání se náš záběr zúžil o 5 let na své horní hranici, což je dáno rozsahem materiálu. Jelikož se počet celkové knižní produkce i beletristických děl neustále zvyšoval, bylo nutné uložit přílohy na webové stránky a CD disk, protože počet složek v souborech neustále stoupal a přesáhl by hranici 3 000 stran.



# Rok 1880

Celková knižní produkce v roce 1880 zahrnuje 1913 děl. Po oddělení nebeletristické tvorby od beletristické jsme zjistili, že nebeletristická tvorba tvoří velkou část z celkové knižní produkce daného roku. Nalezli jsme celkem 1542 nebeletristických děl a 359 děl beletristických. Mezi nebeletristickými díly se nejčastěji objevují různé učebnice či cvičebnice pro gymnázia nebo základní a střední školy (*Čítanka pro první třídu nižšího gymnázia*, *Čítanka pro školy německé*), knihy zaměřené na katolické vzdělávání (*Devatero svátečních kázání*) a různé hospodářské materiály, které zobrazují výsledky hospodářské činnosti daného roku a informace, které souvisejí s chováním dobytka či pěstitelské rady (*Drůbežnictví: Chov hus, kachen, jakož i labutí*). Mimo jiné jsme také našli příručky, které podávají informace nejčastěji z lékařského hlediska a radí, jak si poradit s určitou nemocí či chorobou, a to jak zcela odborně, tak laicky (*Domácí léčení: poučení, kterak máme zachovati se v nemocech prvé, než lékař byl zavlán*). Mezi nebeletristickými díly jsme našli i statistiky, výroční zprávy či slavnostní prohlášení.

Graf zobrazuje poměr beletristické a nebeletristické tvorby celkové knižní produkce v roce 1880. Nebeletristická díla tvoří 81% z celkové knižní produkce, oproti tomu beletristická jen 19%.

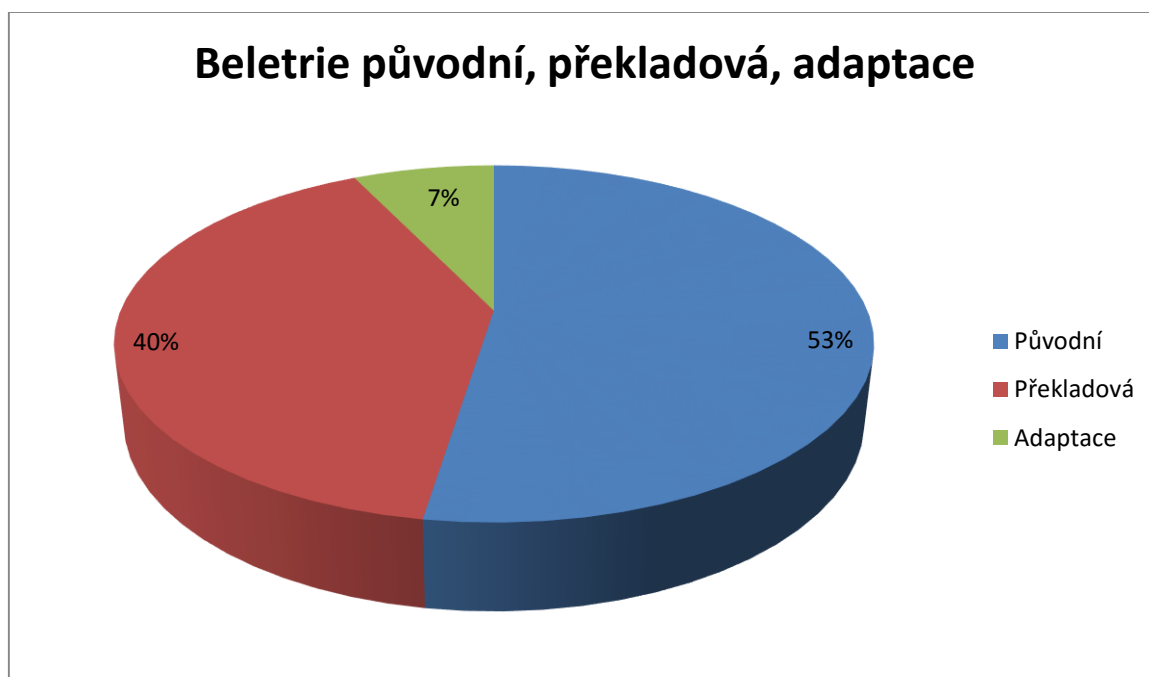


Beletristická produkce: 359

Graf č.1

Nebeletristická produkce: 1542

Beletristická produkce však nebyla vytvářena jen na našem českém území. Dostávala se k nám i tvorba zahraniční, která byla překládána. Mimo jiné existovaly překlady z angličtiny, němčiny, polštiny, ruštiny, ale i chorvatštiny a tak se k českým recipientům dostává i širší knižní produkce ze zahraničí. Z následujícího grafu můžeme vidět srovnání beletrie původní, překladové a adaptací. Z celkového počtu 359 beletristických děl je 190 děl původních, 143 překladových a 26 adaptací. Velkou část tvoří beletrie původní, ale beletrie překladová tvoří 40%, tudíž můžeme vidět, že i přes velký přínos zahraniční literatury si své výsadní postavení udržuje tvorba původní, česká, která tvoří 53%. V grafu jsou uvedeny adaptace, které tvoří 7% z beletristické produkce daného období.



*Beletrie původní: 190*

*Graf č.2*

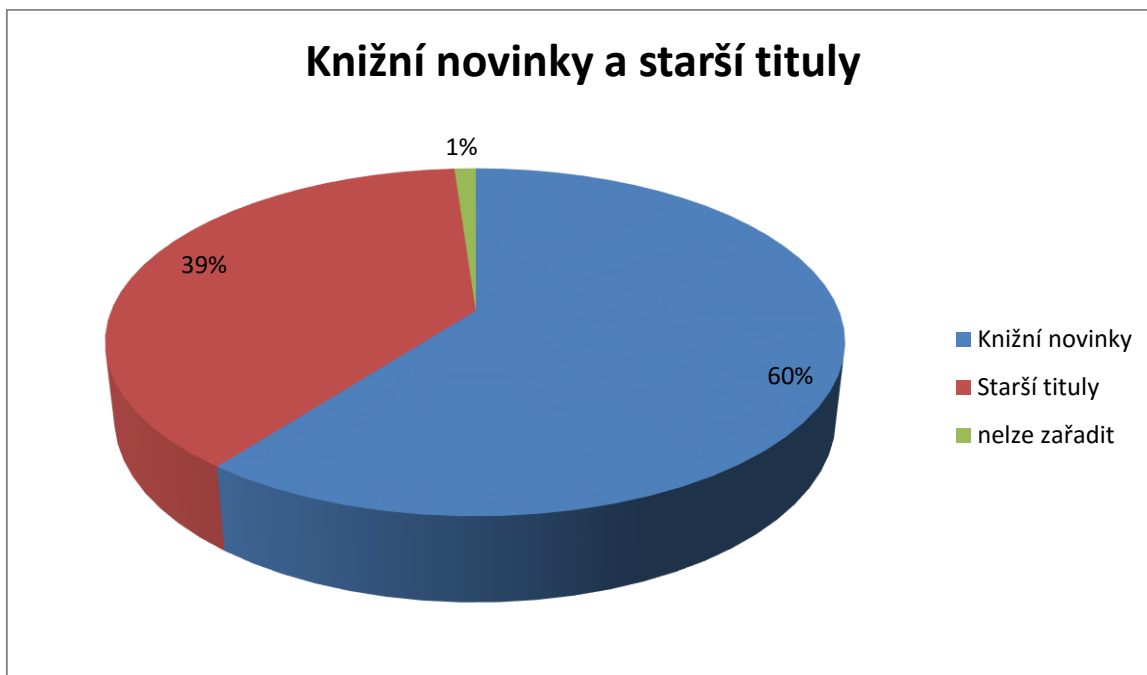
*Beletrie překladová: 143*

*Adaptace: 26*

Beletristickou produkci roku 1880 lze dále rozdělit na knižní novinky a starší tituly, tedy reedice. Bylo nalezeno celkem 218 nových titulů, které zaujímají 60% z celkové knižní produkce. Z velké části tuto tvorbu tvoří povídky a krátké novely, které jsou určeny především dětem a mládeži, jsou tedy mravně či nábožensky naučné, nebo jsou to povídky pro dospělé. Na druhé místo lze zařadit román a na třetí básnické sbírky.

Starších titulů bylo nalezeno celkem 137, z celkové knižní produkce tak tvoří 39%. Mezi nejoblíbenější domácí knihy, které se řadí mezi starší tituly, je nutno uvést díla Josefa Kajetána Tyla, Boženy Němcové, Františka Ladislava Čelakovského. Od Josefa Kajetána Tyla je nutno uvést např. *Jiříkovo vidění* a další sebrané spisy, od Boženy Němcové zejména dílo *Babička*. Ze zahraničních autorů je to William Shakespeare, především díla žánru dramatického, např. *Antonius a Kleopatra*, *Julius César* a *Kupec benátský*.

Zajímavé srovnání lze vidět u knižních novinek. Patří sem autoři jako Karel Václav Rais (*Veselý svět*), Julius Zeyer (*Báje Šošany*), Jaroslav Vrchlický (*Vittoria Colonna*), Jakub Arbes (*Mravokárné románky*), Karolina Světlá (*Poslední poustevnice*) či Svatopluk Čech (*Hanuman*). Ze zahraniční tvorby je to např. Michał Bałucki (*Flirt*), Vittorio Bersezio (*Slepcův pes*).



*Knižní novinky:*218

*Starší tituly:*137

*Nelze zařadit:* 4

*Graf č.3*

V tvorbě beletristické mají velký podíl na tvorbě zejména romány a krátké povídky či novely, které jsou z důvodu přehlednosti roztríděny na povídky pro děti a mládež a povídky pro dospělé.

Beletrie pro děti a mládež tvoří z celkové knižní produkce celkem 54 děl (13%). Většinou se jedná o různé povídky, které jsou zaměřeny morálně a jsou určeny k výchově, nebo obsahují mravní ponaučení. Můžeme např. uvést *Jarý věk*, jehož je autorem Jan Karel Hraše, *Dobrodružné příhody v dalekých krajinách* od Matěje Karase, *V zemi divochů* od A. Treuberga, *Sírotkové v pralese* od V. Lipovského.



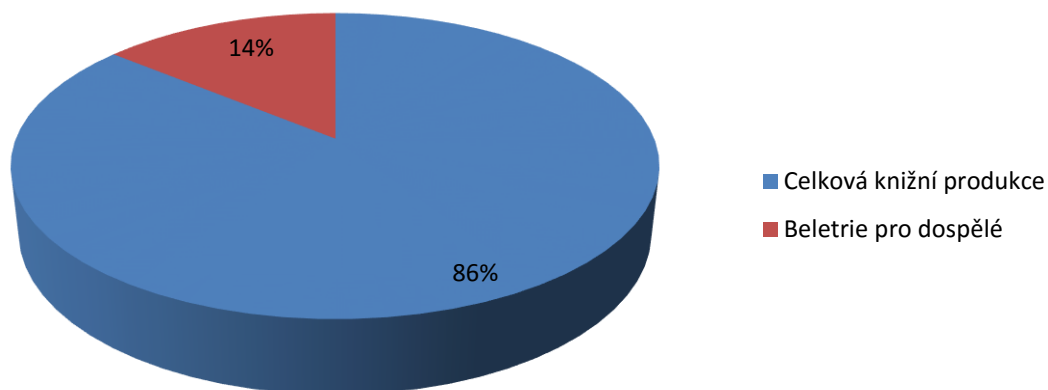
*Celková knižní beletristická produkce: 359*

*Graf č.4*

*Beletrie pro děti a mládež: 54*

Jak lze vidět v grafu následujícím, z celkové knižní produkce 359 děl tvoří beletrie pro dospělé 14%, tedy 313 děl. V dalším grafu jsou díla beletrie pro dospělé rozdělena na původní díla, překlad a adaptace. Původní díla zaujímají 54%, tedy 172 děl. Děl, která byla z různých jazyků překládána, je 128 a obsahují tak 41%. Pouhých 5% tvoří adaptace, kterých bylo nalezeno celkem 15. Beletrie pro dospělé se v mnoha případech zaměřuje na obrazy ze života, které se snaží realisticky popsat skutečnost a každodennost. Dále jsou to různé romantické příběhy a dobrodružné či historické romány. Svě postavení si udržují i básně, např. Antala Staška z tvorby novější a Josefa Kajetána Tyla z doby předešlé.

## Celková knižní produkce a beletrie pro dospělé

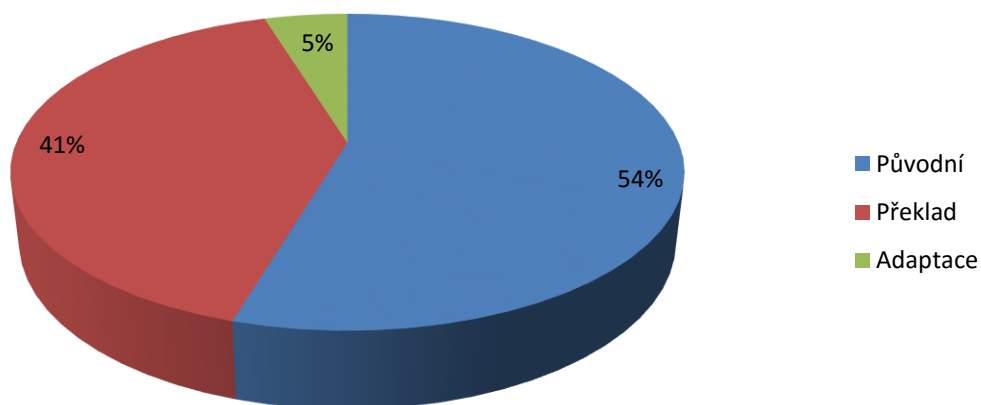


*Celková knižní produkce: 1913*

*Graf č.5*

*Beletrie pro dospělé: 313*

## Beletrie pro dospělé- původní, překlad, adaptace



*Beletrie původní: 172*

*Graf č.6*

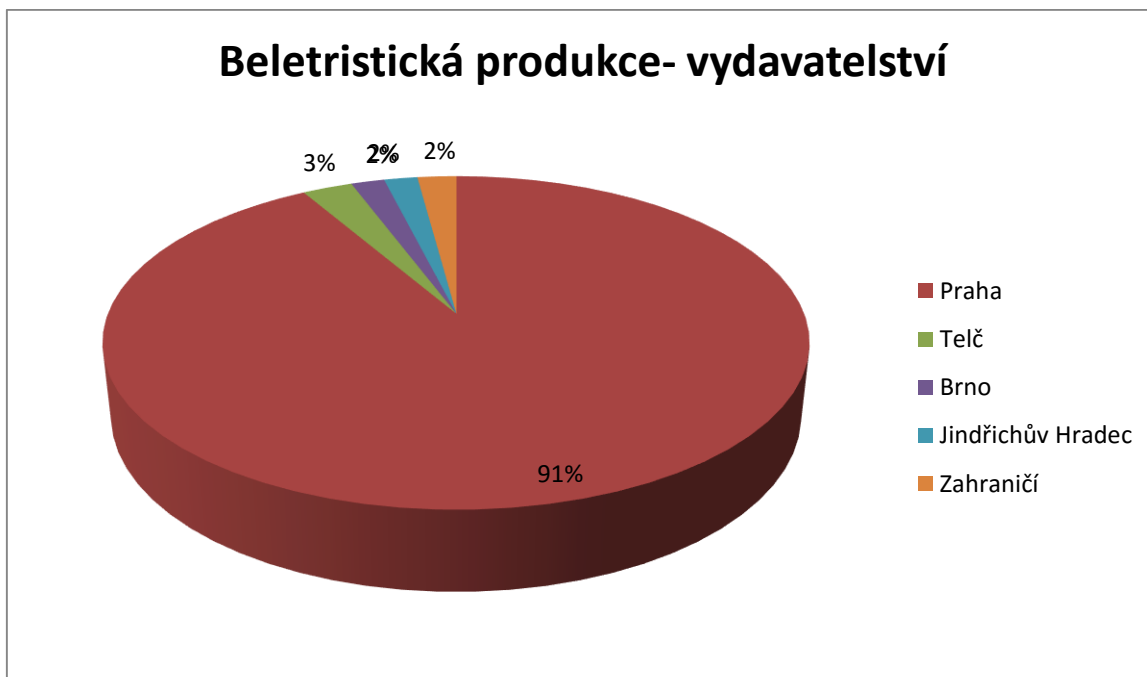
*Beletrie překladová: 128*

*Adaptace: 15*

Významným vydavatelem je v roce 1880 **Emil Šolc** a jeho nakladatelství v Telči. Tímto nakladatelstvím prošlo mnoho děl, zvláště povídky. Z roku 1880 pochází např. povídka *Z pustin jihoamerických: povídka o přepadených osadnících* a *Cikán Tonek: povídka z dobrodružného života cikánského*. Emil Šolc se narodil v Kutné hoře v rodině knihkupce. Hned po škole se začal věnovat knihkupectví. Z knihkupectví v Telči vybudoval vydavatelství a nakladatelství. Vydal přes 400 titulů z nejrůznějších oborů.

Kromě nakladatelství v Telči však výsadní místo udržovala nakladatelství pražská. Byla to nakladatelství např. *J. Pospíšila, J. Otty, E. Grégra, J. B. Pichla, I. L. Kobera, A. Urbánka, V. Pakosty* a mnoha dalších. Z grafu je zřejmé, že Praha zaujímalá výsadní postavení, co se týče počtu vydaných knih. Z celkové knižní produkce 359 děl bylo 305 vytištěno v Praze. Celkem 9 děl bylo vytištěno v Telči (např. E. Šolc), 6 děl v Brně (např. O. Sadovský) i v Jindřichově Hradci (např. A. J. Landarafas a syn), dále byla celkem 4 díla vytištěna v Kutné hoře (např. A. Kmínek), Uherské Skalici (např. J. Škarnicl), Velkém Meziříčí (např. J. F. Šašek) a Mladé Boleslavi (např. K. Vačlena). V Hradci Králové byla vytištěna 3 díla. Mezi ostatní města, kde se tiskla 2 díla, nebo jen jedno, patřila např. Jaroměř, Jičín, Chrudim, Roudnice, Tábor, Náchod, Plzeň. Některá díla byla vytištěna i v zahraničí, např. v Paříži či Vídni. Těchto děl je 7 a tvoří 2%.

V následujícím grafu je patrná jasná převaha Prahy, která pokrývá 91% vydávání beletrie. Se třemi procenty následuje Telč, po dvou procentech má Brno a Jindřichův Hradec. Zahraniční tvorba zaobírá 2%.



*Praha: 305*

*Graf č.7*

*Telč: 9*

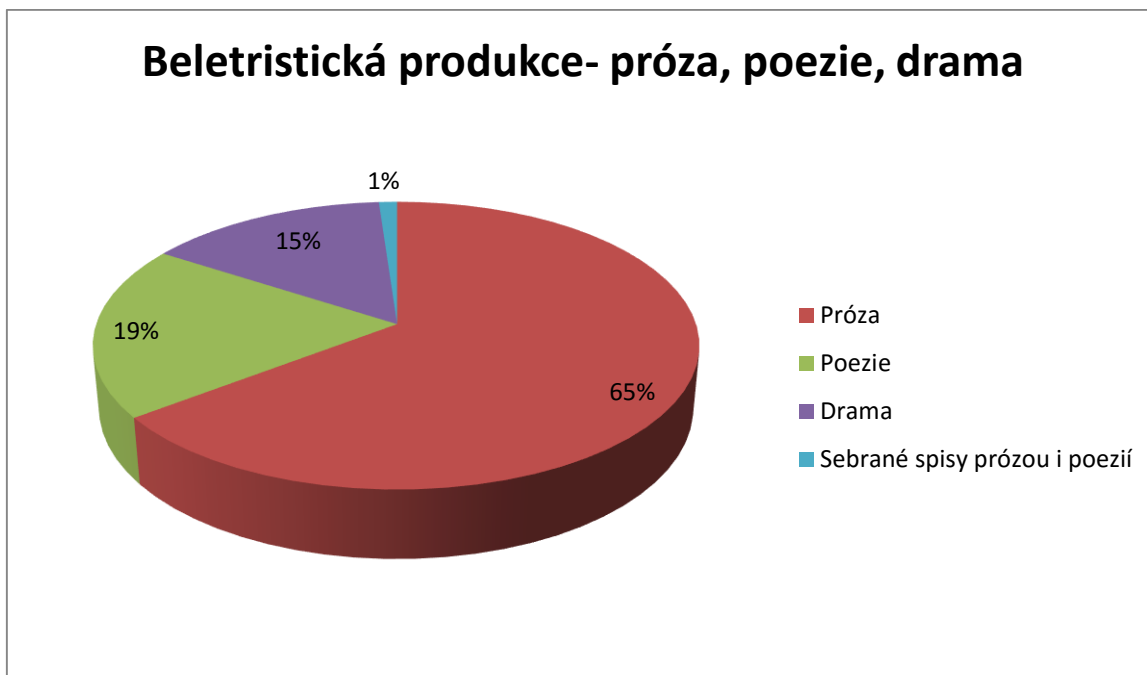
*Brno: 6*

*Jindřichův Hradec: 6*

*Zahraničí: 7*

Graf číslo 8 obsahuje rozdělení beletristické produkce na prózu, poezii a drama. Velkou část beletristické tvorby tvoří próza, ve které bylo nalezeno celkem 232 děl. Po próze následuje poezie, která čítá 70 děl. Dramatických děl jsme našli 53. Objevily se však i sebrané spisy, které jsou psány prózou i poezií. Takové spisy jsou 4: *Báchorky, básně a besední čtení* od Josefa Kajetána Tyla, Josefa Václava Friče *Sebrané spisy veršem i prosou, Sebrané spisy, Svazek 12.* od Josefa Kajetána Tyla a *Spisy Bohdana Jelínka veršem i prosou.*





*Próza: 232*

*Graf č.8*

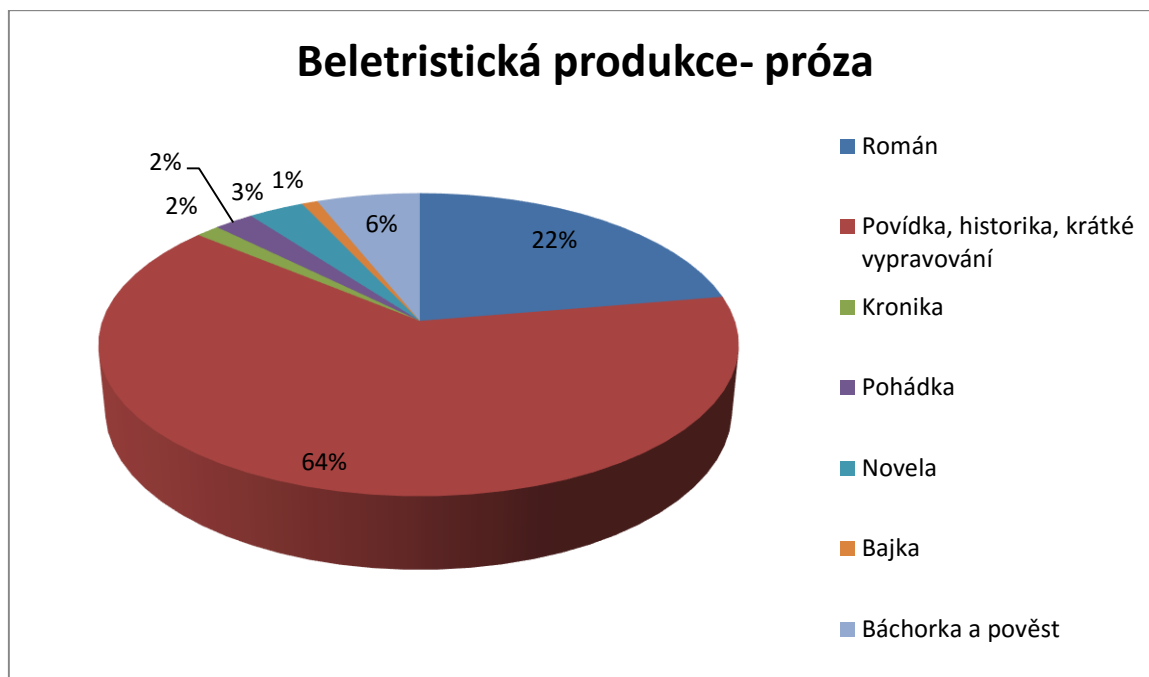
*Poezie: 70*

*Drama: 53*

*Sebrané spisy prózou i poezií: 4*

V grafu následujícím je roztríděna próza dle literárních žánrů. S 66% má výsadní místo povídka, která má historické či dobrodružné zaměření. Povídek bylo nalezeno celkem 137 a jsou zaměřeny jak pro dospělé, tak pro děti a mládež (např. *Cikán Tonek: povídka z dobrodružného života cikánského*, *Černohorské povídky* od J. Holečka, *Žebrák Luka: povídka z vesnického života*.) Po povídce následuje román, jehož děl bylo nalezeno 48 (např. *Ženy pomsta: román ze života*, *Román o věrném přátelství Amise a Amila* od J. Zeyera, *Hrdina naší doby* od J.M.Lermontova). Báchorka a pověst je na třetím místě po povídce a románu, celkem bylo nalezeno 13 děl (např. *Bílá paní: národní pověst* od J. Pečírky, Boženy Němcové *Sebrané spisy, svazek 5. a 6. : Národní báchorky a pověsti*, *Hrad Nawarow* od V.A.Svobody). Po báchorce a pověsti následuje novela, kterých je (např. Josefa Kajetána Tyla *Novely a arabesky*, *Matka a syn* od V. Nottreta, *Novelky z veselého péra* od F. Zákrejse.) V neposlední řadě jsou pohádky a těch jsme našli 5 (např. *Jíříkův dobrodinec: pohádka z Krkonoš* od K. Chalupy, *Vybrané české pohádky* Boženy Němcové, *Prostonárodní české pohádky*). Své postavení zde

zaujímá i kronika, které jsou 3 (např. 1848-1860 : *kronika dvanáctiletí Rakouska* dle A. Hellmutha). Na poslední místo lze řadit bajku, které jsme našli 2 (např. *Bájký : šedesát nových původních bajek českých*, které sepsal J. K. Hraše).



*Román:* 48

*Graf č. 9*

*Povídka:* 137

*Kronika:* 3

*Pohádka:* 5

*Novela:* 7

*Bajka:* 2

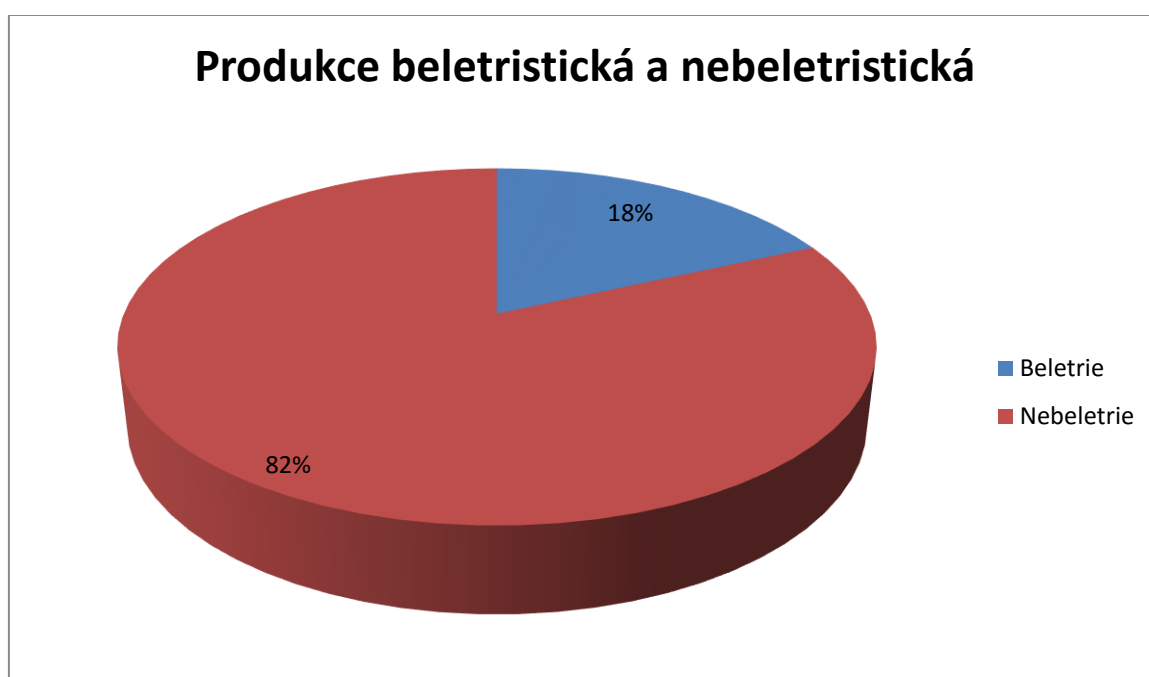
*Báchorka a pověst:* 13

Rok 1880 byl rozmanitý. Beletristická produkce sice zaujímá oproti té nebeletristické menší část, ale o to zajímavější. Převládá původní literatura oproti překladové, která se k nám dostávala i ze zahraničí a objevily se i adaptace. Ve srovnání knižních novinek a starších titulů jsme zjistili, že knižní novinky převažují nad staršími tituly, ale že některé starší tituly jsou opět vydávány. Po rozdělení tvorby pro mládež a pro dospělé jsme přišli na to, že beletrie pro děti a

mládež tvoří 13% z celkové knižní produkce a že převažují různé krátké povídky a vyprávění, které nastiňují buď nějaký dobrodružný příběh, nebo mají účel mravní či nějakým způsobem nabádající. Již jsme uvedli, že významným nakladatelstvím bylo to v Telči Emila Šolce, ale dále jsme našli i další města, která byla významná vydáváním knih. Patří mezi ně Praha, Brno, Jindřichův Hradec, ale i Mladá Boleslav, Uherská Skalice a další. V závěru jsme beletristickou produkci rozdělili na prózu, poezii a drama. Ze závěrečného grafu vyplývá, že největší zastoupení měla povídka či krátké vypravování. Tvorba roku 1880 je zajímavá a je pozoruhodné sledovat, jak se vyvíjí a proměňuje i v letech dalších.

# Rok 1881

V daném roce jsme našli 1628 děl beletristických i nebeletristických. Po oddělení beletristické tvorby od nebeletristické jsme přišli na to, že beletristických děl je 296 a nebeletristických 1328. Beletristická tvorba tak tvoří 18% z celkové knižní produkce, kdežto většinou část s 82% tvoří produkce nebeletristická.



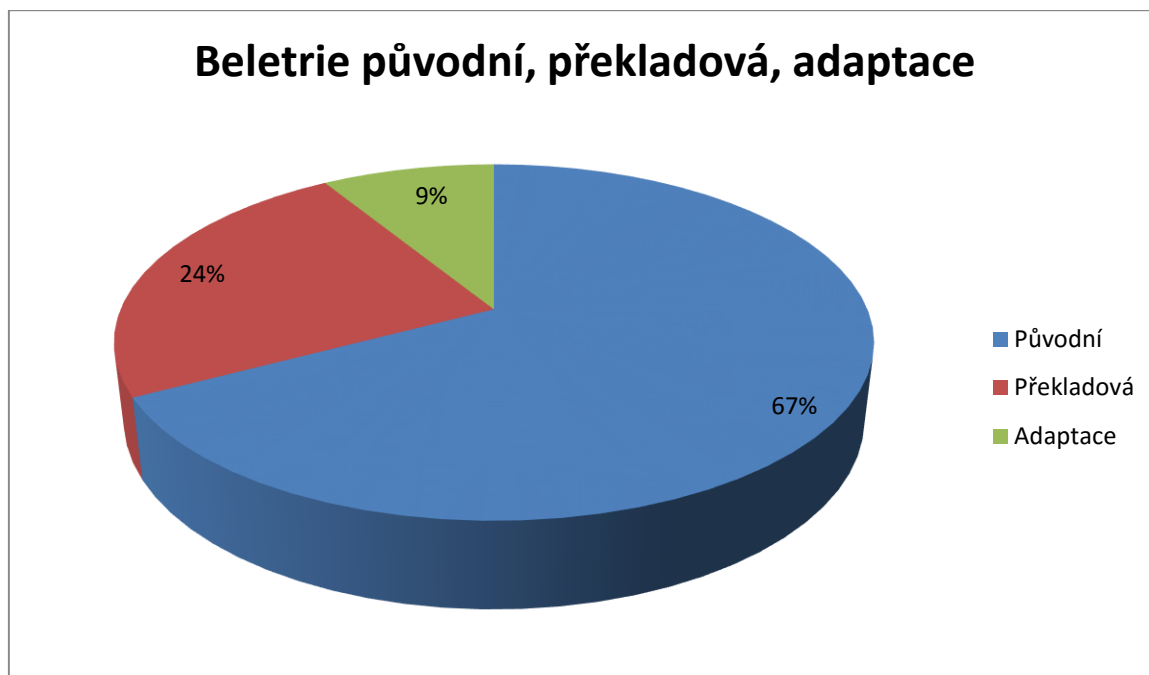
*Beletristická produkce: 296*

*Graf č.1*

*Nebeletristická produkce: 1328*

V následujícím kroku jsme rozdělili beletrii na původní, překladovou a na adaptace. Původních děl jsme našli 199 a překladových 71, adaptací je 26. Z grafu je patrné, že díla původní tvoří větší část beletristické tvorby v roce 1881. Překladová díla zaujímají 24% a adaptace 9% z celkové beletristické produkce. Z původních děl beletristické produkce je nutno uvést např. *Známosti z průjezdu* od Jana z Hvězdy, *Divotvorný klobouk* od Václava Klementa Klicpery, *Žítí neb nežítí* od Sofie Podlipské. Z děl překladových můžeme uvést např. *Na jednu*

*kartu* od Henryka Sienkiewicze, pařížský román *Králové ve vyhnanství* od Alphonse Daudeta či *Dekameron* od Giovanni Boccaccia. Mezi adaptace patří např. pověst *Labutěnka, aneb, Všude dobře, ve vlasti nejlíp*, jejímž autorem je Gustav Niertz, nebo dobrodružné příhody *Ve střední Africe*, jež vzdělal Jan Pavel Šulc.



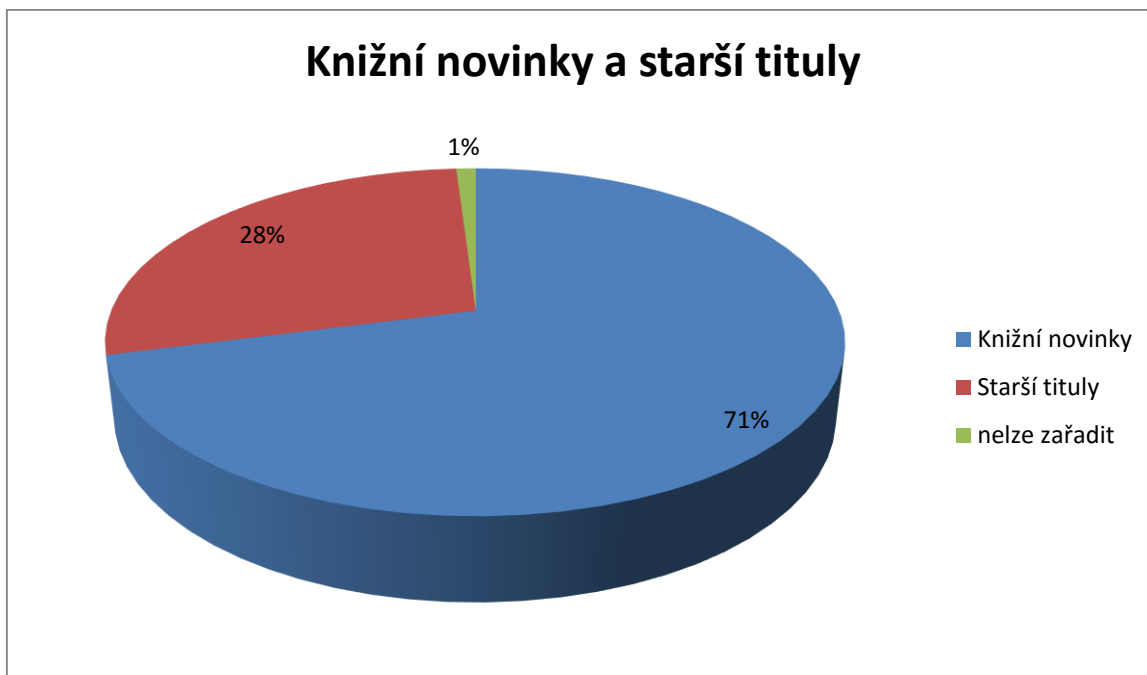
*Beletrie původní: 199*

*Beletrie překladová: 71*

*Adaptace: 26*

*Graf č.2*

Z grafu č. 3 vyplývá, že většinou část tvoří knižní novinky. Objevují se mezi nimi díla jako např. báseň *Bolzano a Hilarion* od Jaroslava Vrchlického, bajky *Jádra* od Jana Karla Hraše, novela *Ještě několik archů z rodinné kroniky* od Karoliny Světlé. Knižních novinek jsme našli 210. Ze starších titulů je nutno uvést např. báseň *Máj* od Karla Hynka Máchy, *Marinka* od Františka Ladislava Čelakovského, nebo *Muzikantská Liduška* od Vítězslava Háška. Starší tituly tvoří 28% z celkové beletristické produkce a je jich celkem 83.



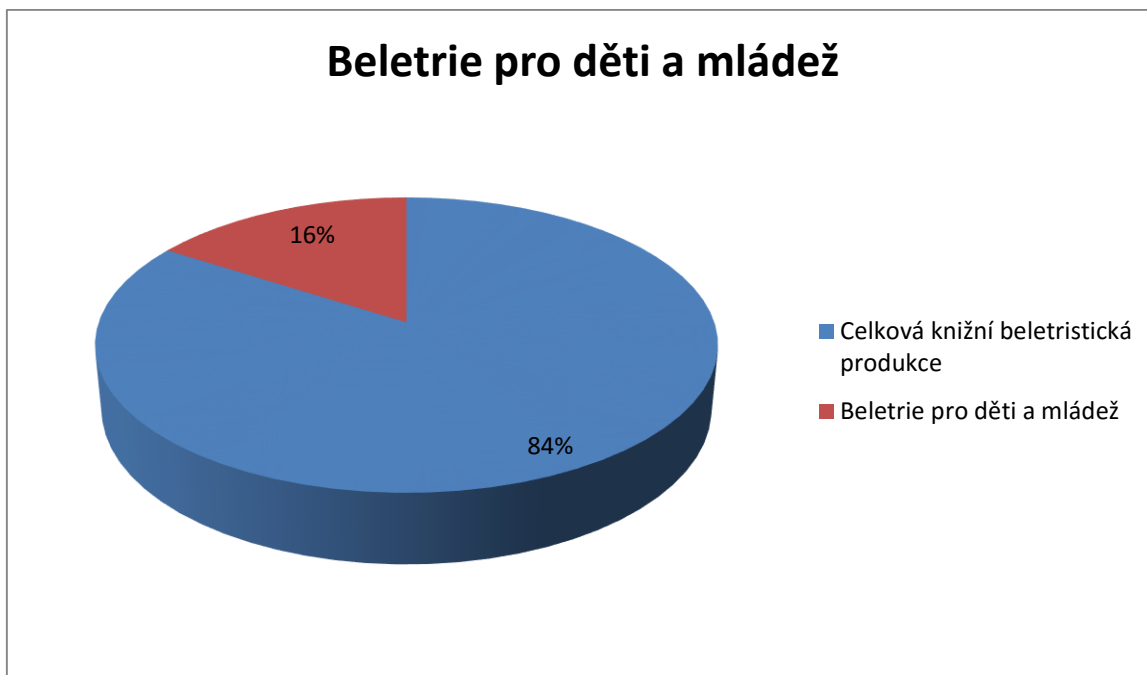
*Knížní novinky: 211*

*Graf č.3*

*Starší tituly: 82*

*Nelze zařadit: 3*

V dalším grafu jsme od beletristické tvorby oddělili beletrii pro děti a mládež. Děla, která jsou určena pro děti a mládež, je 56. Jsou velmi podobná těm, která jsme našli v roce 1880. Rovněž obsahují mravní ponaučení či jsou určené k výchově. Humorným a nabádavým příkladem jsou určeny k tomu, aby děti po přečtení dospěly k nějakému ponaučení. Významným autorem povídek pro děti byl **Matěj Karas**, také **Jan Karel Hraše** a **Pavel Šulc**. Od Matěje Karase můžeme uvést *Na otrokářském korábu*, *Odměna zrádcova*, *Vzbouření indiánů*. Jan Karel Hraše je autorem povídek *Obrázky ze života malých*. Pavel Šulc je autorem adaptací *Báchorky a povídky pro děti* a také *Přítel zvířat : vybrané povídky, báchvy a básně ze života zvířat pro hodné děti*. Beletrii pro mládež však tvořila i Sofie Podlipská, např. povídky *Zlaté prasátko*, *Paní Růžová*, *Prosincové dni*.



*Celková knižní beletristická produkce: 296*

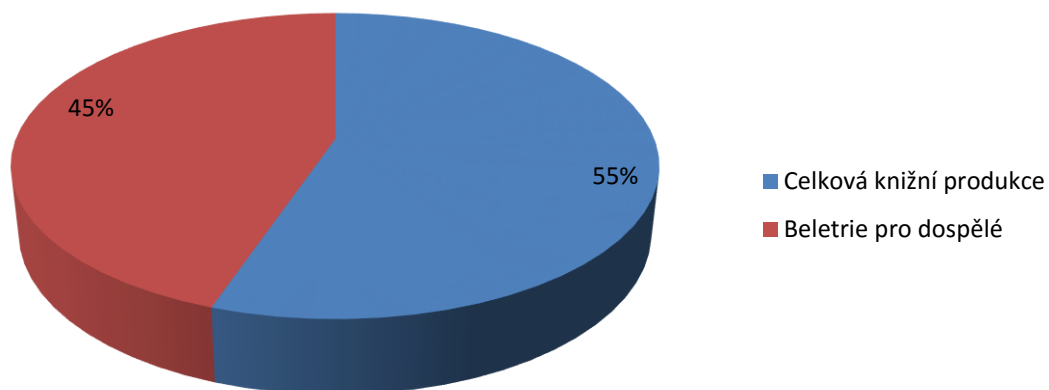
*Graf č. 4*

*Beletrie pro děti a mládež: 56*

Dále jsme se zaměřili na beletrii určenou pro dospělé. Zjistili jsme, že děl, která jsou určena pro dospělé, je 240. Z nich jsme dále vymezili díla původní, kterých je 160, překladová, těch je 67 a adaptací je celkem 13. Chtěli bychom uvést na příklad beletristická díla pro dospělé, která byla v roce 1880 vydána. Jsou to např. *Drobné povídky* od Josefa Stankovského, povídka *Invalida* od Josefa Ehrenbergera, nebo román *Na dvoře vévodském*, jehož autorem je Alois Jirásek. Ze starší tvorby je nutno uvést *Sebrané spisy Josefa Kajetána Tyla*, báseň *Máj* od Karla Hynka Máchy a *Pět povídek Vítězslava Háška*.

Graf č. 5 vymezuje beletristickou tvorbu pro dospělé oproti celkové knižní produkce. Z celkové knižní produkce tak tvoří 45%.

## Celková knižní produkce a beletrie pro dospělé

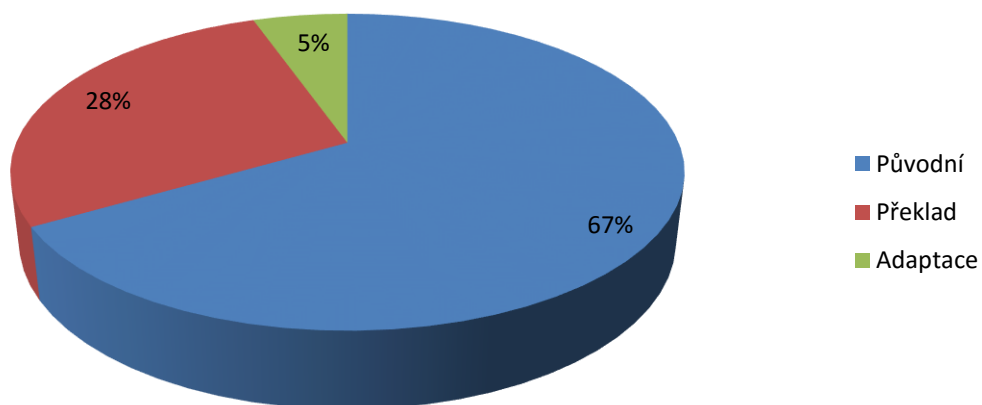


*Celková knižní produkce: 296*

*Graf č. 5*

*Beletrie pro dospělé: 240*

## Beletrie pro dospělé- původní, překlad, adaptace



*Beletrie původní: 160*

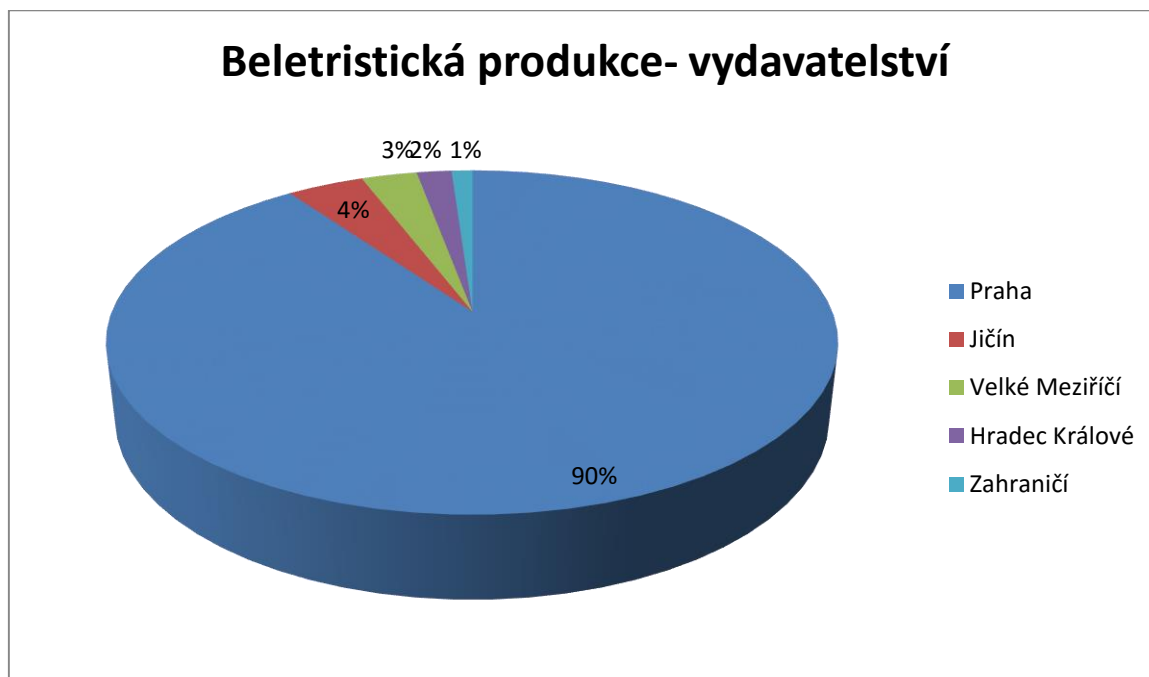
*Graf č. 6*

*Beletrie překladová: 67*

*Adaptace: 13*



Zaměřili jsme se také na vydavatelství, která tvoří nedílnou součást celkové knižní produkce vydávané jak u nás, tak v zahraničí.. Zjistili jsme, že celkem 247 děl bylo vydáno v Praze. Tvoří tak 90% veškeré beletristické produkce, která byla v daném roce vydána. V Praze to bylo např. vydavatelství *F. Šimáčka*, *V. B. Čecha*, *A. Chlumeckého* či *A. Hynka*. Oproti roku 1880 jsme zde nenašli významné vydavatelství **Emila Šolce** v Telči. Na místo toho má velké zastoupení Jičín, který byl v roce 1880 s vydaným jedním dílem v pozadí. V roce 1881 se však rozmáhá a vydává 11 děl. Je tedy v grafu po Praze hned na druhém místě. Je to především vydavatelství *Jana Paška* a *Ladislava Sehnala*. Po Jičíně následuje Velké Meziříčí, které zde vydalo 8 děl. Oproti roku 1880 tak lze pozorovat nárůst vydávaných děl v roce 1881 o polovinu. Je to zejména vydavatelství *J. F. Šaška*. Také v Hradci Králové lze tento nárůst pozorovat. V roce 1880 byla v Hradci Králové vydána 3 díla, kdežto v roce 1881 to bylo 5 děl. Bylo to především vydavatelství *J. Pospíšila*. Dále lze zmínit Mladou Boleslav, ve které byla vydána 4 díla, stejně tak jako v Pardubicích a v Brně. Zastoupení zde tvoří i Kolín, v němž byla vydána 2 díla. Jedno dílo bylo v roce 1881 vydáno v Táboře, Plzni, Pelhřimově a Příbrami. Některá díla byla vydána i v zahraničí, a to celkem 3. Ve srovnání s rokem 1880 je to méně, jelikož v roce 1880 bylo v zahraničí vydáno 7 děl, a to hlavně v Paříži a Vídni. V daném roce díla byla vydána v Lipsku.



*Praha: 247*

*Jičín: 11*

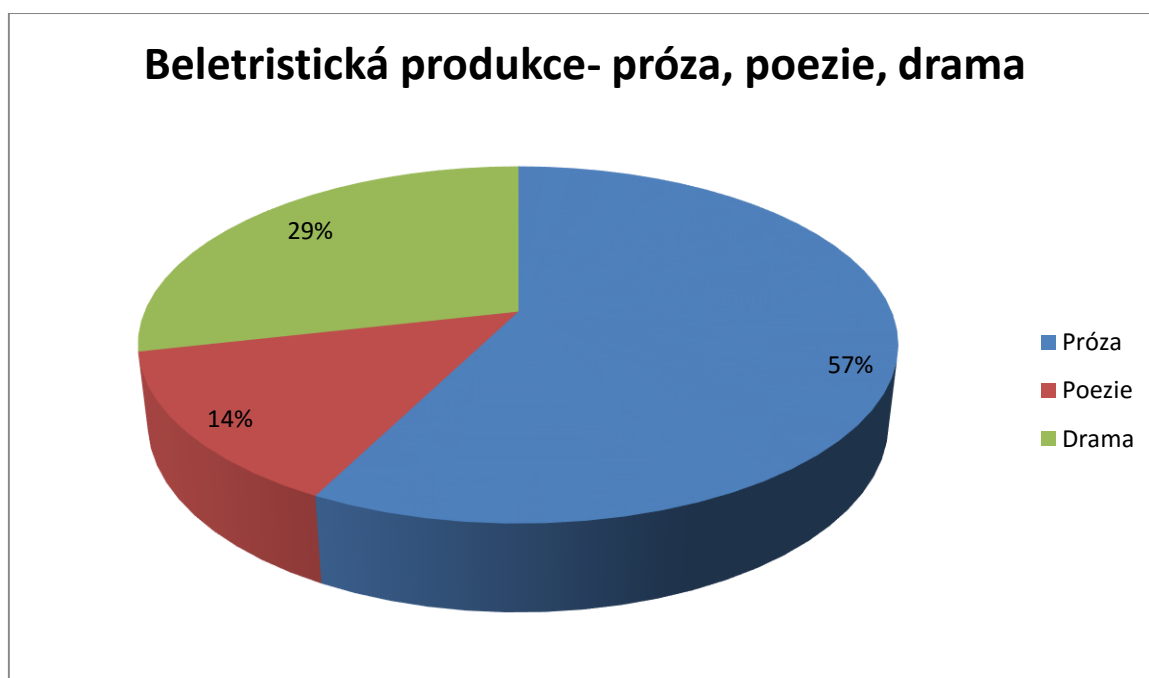
*Graf č. 7*

*Velké Meziříčí: 8*

*Hradec Králové: 5*

*Zahraničí: 3*

Graf č. 8 obsahuje rozdělení beletristické produkce na prózu, poezii a drama. Próza si stále udržuje výsadní postavení. Nalezli jsme 169 prozaických děl, tvoří tak 57% z celkové beletristické tvorby. Je však nutno upozornit na změnu, která oproti roku 1880 proběhla, a to u dramatu a poezie. V roce 1880 byla totiž na druhé pozici poezie, což se v roce 1881 mění. V daném roce lze na druhé místo zařadit drama. Došlo tedy k velmi zásadnímu obratu, poezie zaujímá jen 14% z celkové beletristické produkce. Dramatických děl bylo nalezeno 84 a zaujímají tak 29% z celkové beletristické produkce, oproti tomu poetistických děl 41.

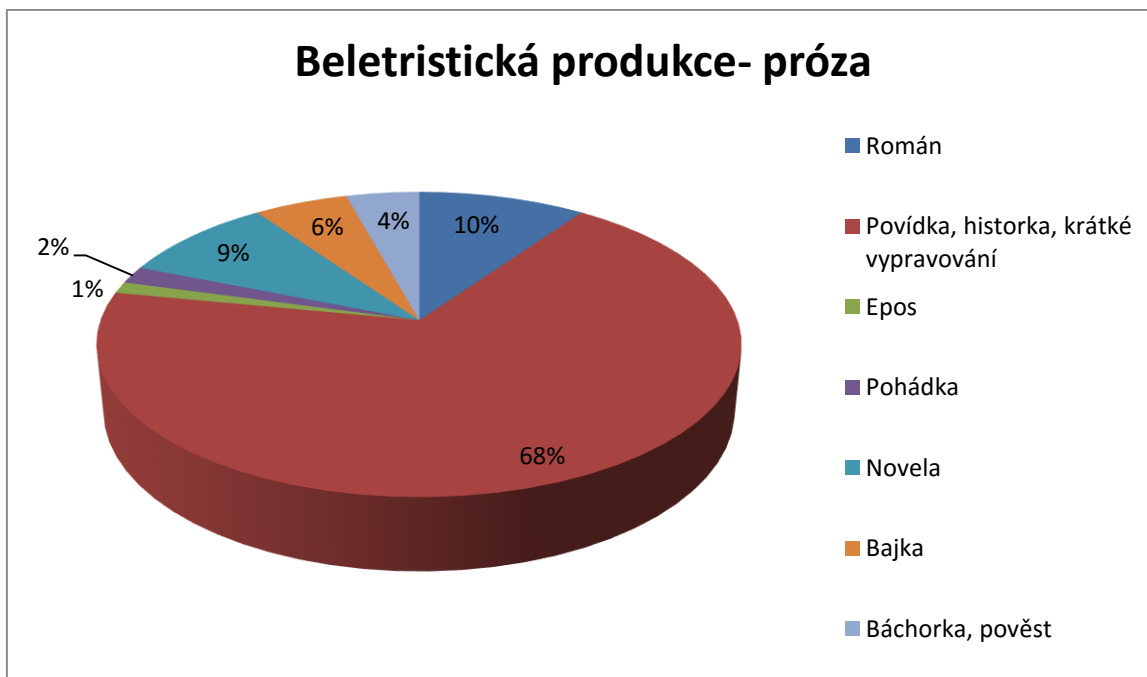


*Próza: 169*

*Poezie: 41*

*Drama: 85*

*Graf č. 8*



*Román:* 16

*Povídka:* 112

*Epos:* 2

*Pohádka:* 3

*Novela:* 15

*Bajka:* 9

*Báchorka a pověst:* 7

*Graf č. 9*

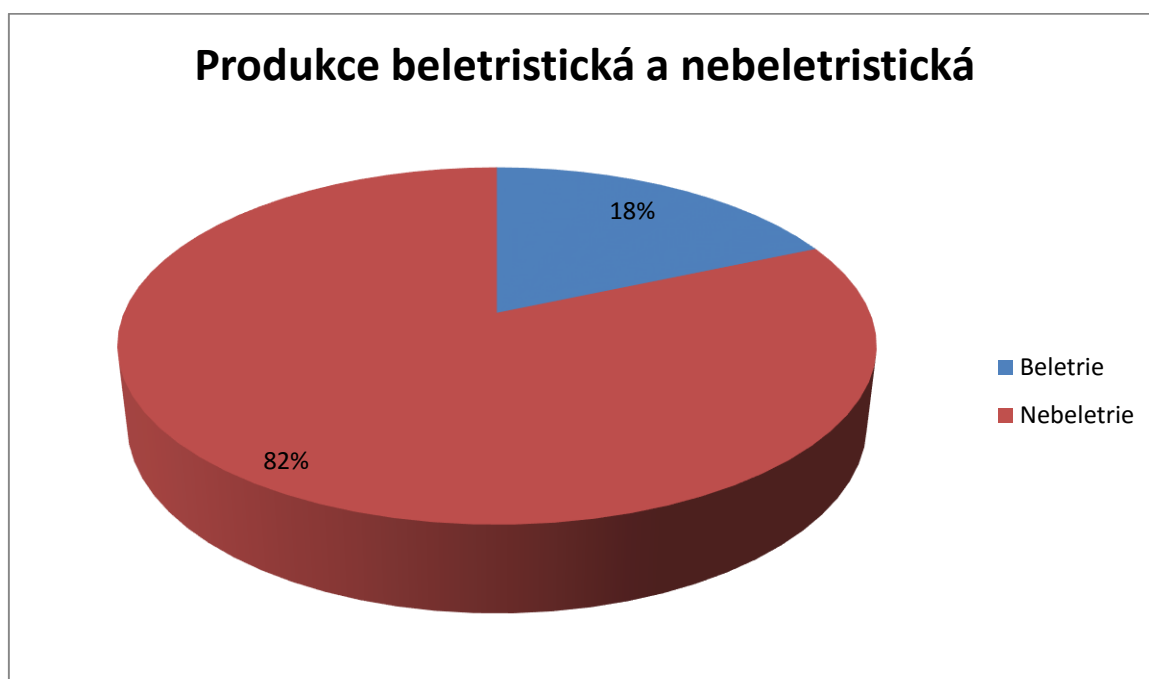
V dalším kroku jsme se zaměřili na vymezení prozaických děl podle žánrů. Z grafu č. 9 je patrné, že velkou převahu zastupuje povídka. Povídek jsme našli 112 z celkového počtu prozaických děl, kterých je 169, a to jak povídek pro děti a mládež, tak pro dospělé. Jsou to např. *Drobné povídky pro dospělejší mládež* od Františka Tesaře, *Dvě povídky* od Jana Antoše, *Kaplička pod Lipkami* od Josefa Ehrenbergera. Na druhé místo s 10% lze zařadit román, těch jsme našli 16. Je to např. *Na dvoře vévodském* od Aloise Jiráska, *Pomsta cikánova* od Josefa Svátka, *Stadický král* od Václava Beneše Třebízského. Ze zahraničí je to např. román *Anna Karenina* od Lva Nikolajeviče Tolstého. Po románu následuje novela, těch jsme našli 15. Můžeme uvést např. *Ještě několik archů z rodinné kroniky* od Karoliny Světlé, *Známosti z průjezdu* od Jana z Hvězdy či historickou novelu *Hlatipisec*, jejímž autorem je Jan Erazim Vocel. Dále jsme našli 9 bajek, např. *Bájky*, které složil František Slavomír Štěpánek. Také jsme našli 7 báchorek a pověstí, lze uvést např. pověst z hor krkonošských *Krakonoš a chudý*

*rolník* od Josefa Antonína Schaffera. Dále jsme našli pohádky, ty jsou 3, např. *Hloupý Honza* či *Pohádka o hedvábné pásce*. Své zastoupení má v roce 1881 i epos, a to Homerova *Illias* 1. a 2. díl.

Oproti roku 1880 tak dochází v daném roce k různým změnám, a to jak u vydavatelství, tak u literárních druhů a žánrů.

## Rok 1882

V tomto roce jsme našli celkem 1564 beletristických i nebeletristických děl. Po rozdělení celkové knižní produkce na díla beletristická a nebeletristická jsme zjistili, že beletristických děl je 288. V následujícím grafu je patrné, že nebeletristická díla však zaujímají většinu a beletristická díla jen 18% z celkové knižní produkce v daném roce.



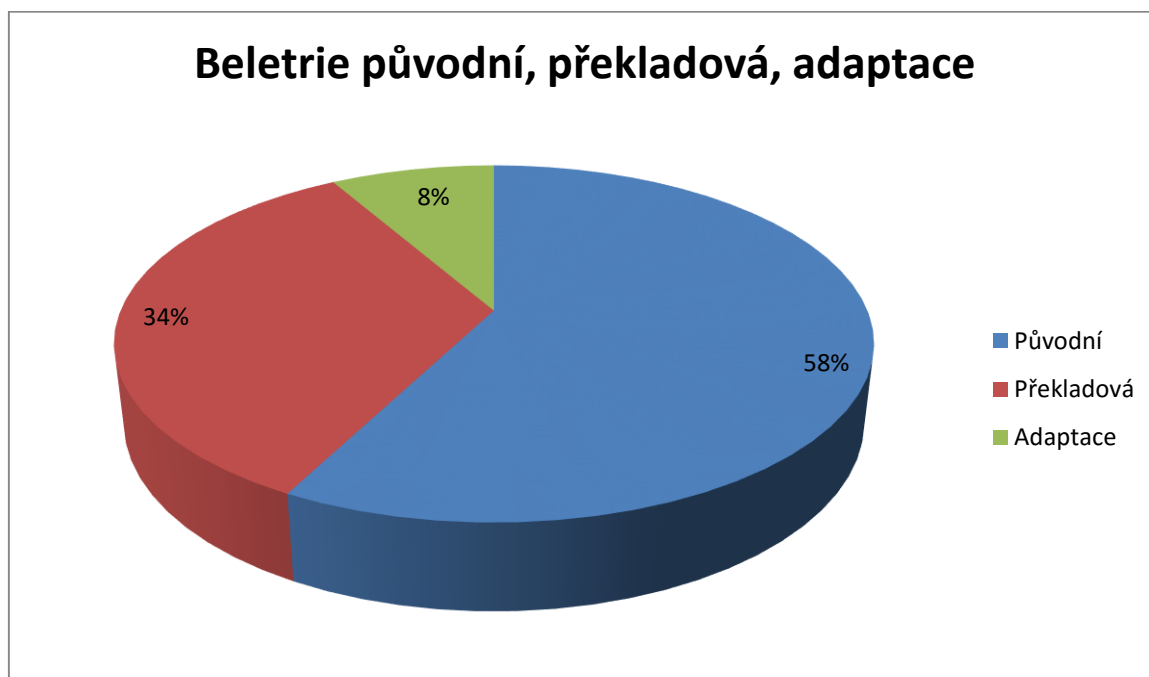
*Produkce beletristická: 288*

*Graf č. 1*

*Produkce nebeletristická: 1264*

V dalším kroku jsme rozdělili beletrii na původní, překladovou a na adaptace. Původních děl jsme našli 166 a tvoří tak 58% celkové beletristické produkce. Poté jsme se zaměřili na překladová díla. Těch jsme našli 98, tvoří tak 34% celkové beletristické produkce. Adaptací jsme našli 24, což je zhruba o polovinu více než v roce 1881. Z děl původních je třeba upozornit např. na vesnický román *Bludné duše* od Václava Beneše Třebízského, *Dobrodružství*

*Madrány* od Julia Zeyera a na historický román *Konec a počátek* od Aloise Jiráska. Z děl překladových lze uvést např. dramatickou báseň *Manfred* od George Gordona Byrona či románovou příhodu *Nikudy ven!*, kterou napsal Charles Dickens. Mezi adaptace patří např. *Paleček, to jest Podivuhodné příhody a nehody skutečného Palečka, jež dítkám pro kratochvil a poučení vzdělal Josef Pečírka*.



*Beletrie původní: 166*

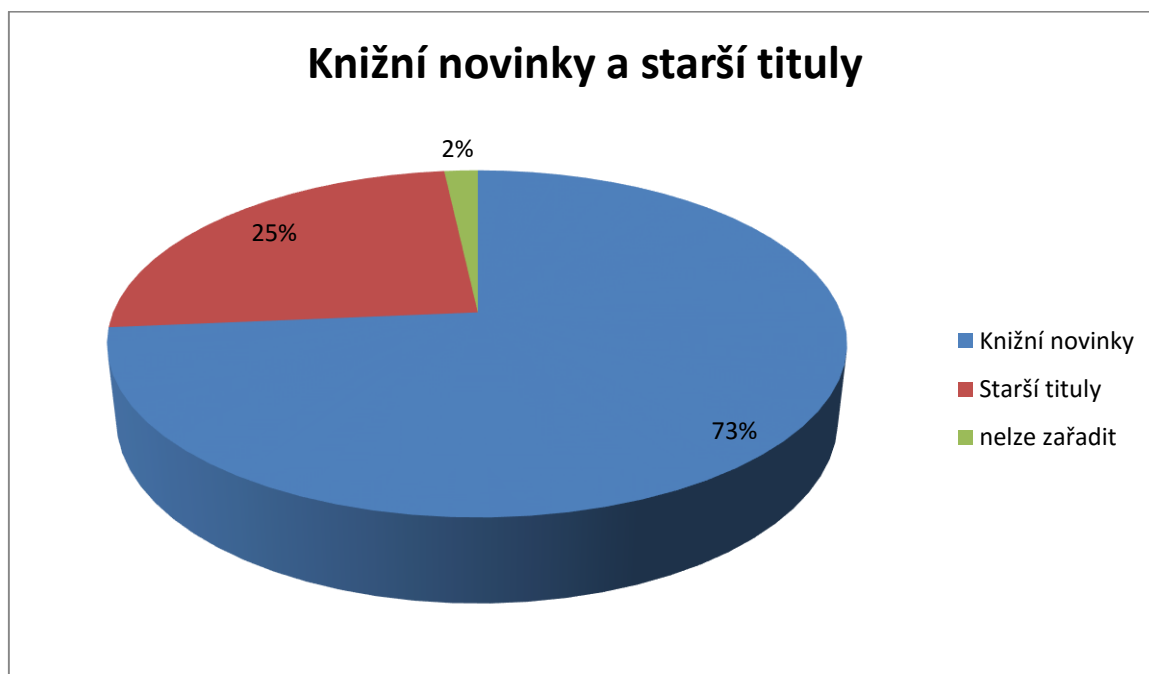
*Graf č.2*

*Beletrie překladová: 98*

*Adaptace: 24*

Graf následující zobrazuje náš další postup, ve kterém jsme rozdělili beletristická díla na knižní novinky a starší tituly. Knižní novinek je 212 a tvoří většinovou část v beletristické produkci roku 1882. Starších titulů je 71 a vzhledem k roku předešlému jich je mnohem méně. Z knižních novinek můžeme z domácí tvorby uvést např. povídku *Ztracené dítě* od Sofie Podlipské či básně Jana Nečase *Ze srdce*. Z tvorby zahraniční je nutno uvést román *Cesta do středu země* od Julese Verna a novelu *Aninka Nezvanova* od Fjodora Michaljoviče Dostojevského. Z grafu č.3 tudíž vyplývá, že knižní novinky zaujímají výsadní postavení oproti starším titulům, znovu vydávaným.

S beletrií pro děti a mládež je to obdobně jako v roce 1881. V roce 1881 jsme jich našli 56, v roce 1882 jich je o trochu méně, totiž 53. Opět se jedná o povídky mravně či morálně naučné, které mají děti vést určitým směrem vychování. Výchovnou a poučnou povídkou je např. *K holi žebrácké: výstražná povídka, kterou dospělejší mládeži vypracuje Václav Špaček*. Objevují se však i povídky, které jsou určeny výsadně dívkám, např. *Jarní květy: povídky, které českým dívkám vypravuje Filomena Kramattová*.

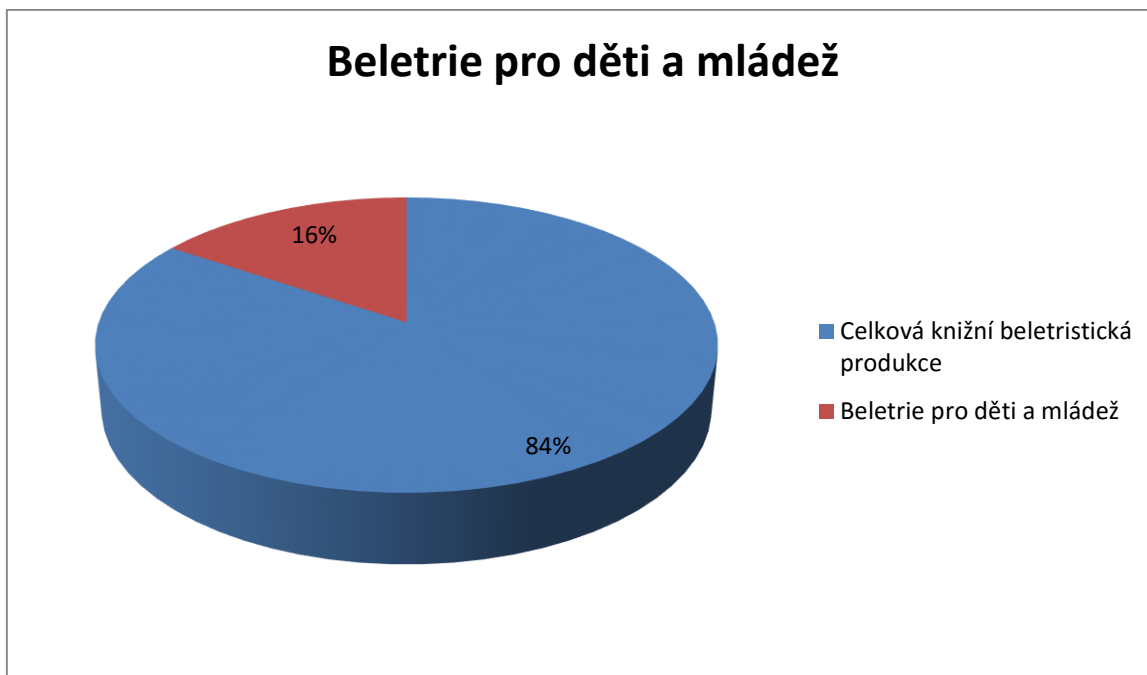


*Knižní novinky: 212*

*Starší tituly: 71*

*Nelze zařadit: 5*

*Graf č.3*



*Celková knižní beletristická produkce: 288*

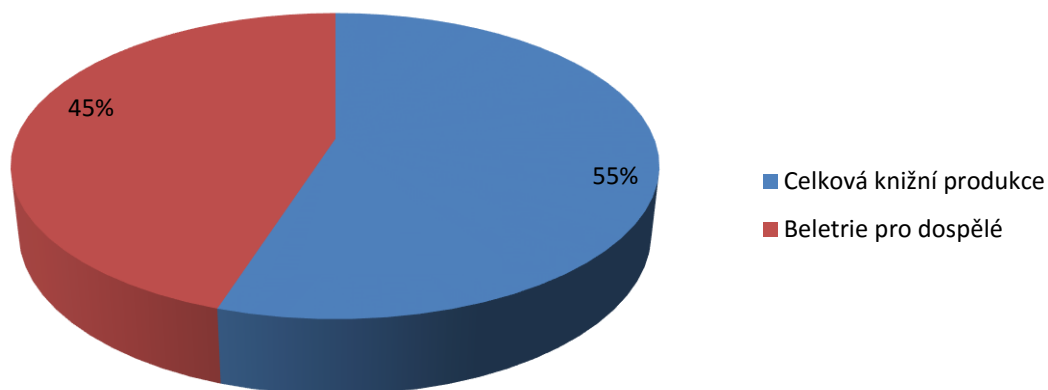
*Graf č. 4*

*Beletrie pro děti a mládež: 53*

Po oddělení beletrie pro děti a mládež od celkové beletristické produkce jsme se zaměřili na beletristickou produkci pro dospělé. Z celkové knižní beletristické produkce totiž tvoří 45% a našli jsme celkem 139 děl. Dále jsme beletristickou tvorbu pro dospělé rozdělili na beletrii původní, překladovou a adaptace, což vyplývá z grafu č. 6. Původních děl jsme našli 139, kdežto překladových 90. Vzhledem k roku 1881 lze zaznamenat menší úpadek původních děl tvorby beletristické, jelikož v roce předešlém jsme jich našli 160. Překladových děl z roku 1882 je 90, ale v roce předešlém jen 67. Změna nastala i u nalezených adaptací. V daném roce jsme jich našli 7, ale v roce 1881 o téměř polovinu více, totiž 13.



## Celková knižní produkce a beletrie pro dospělé

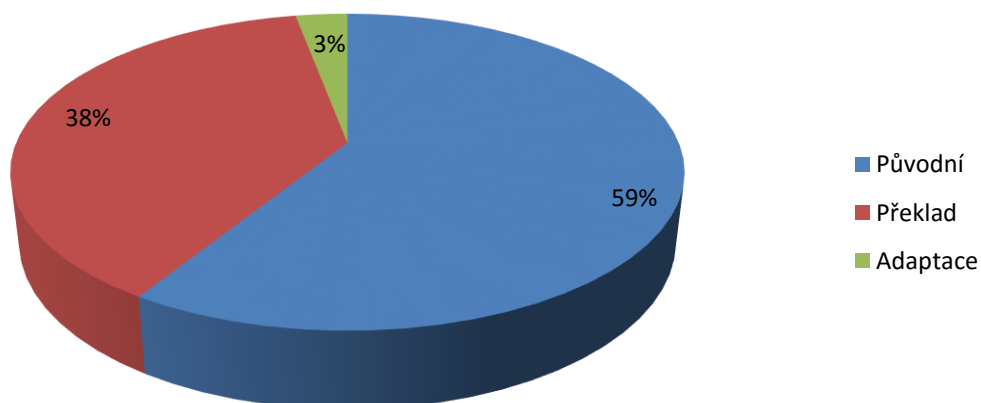


*Celková knižní beletristická produkce: 288*

*Graf č.5*

*Beletrie pro dospělé: 236*

## Beletrie pro dospělé- původní, překlad, adaptace



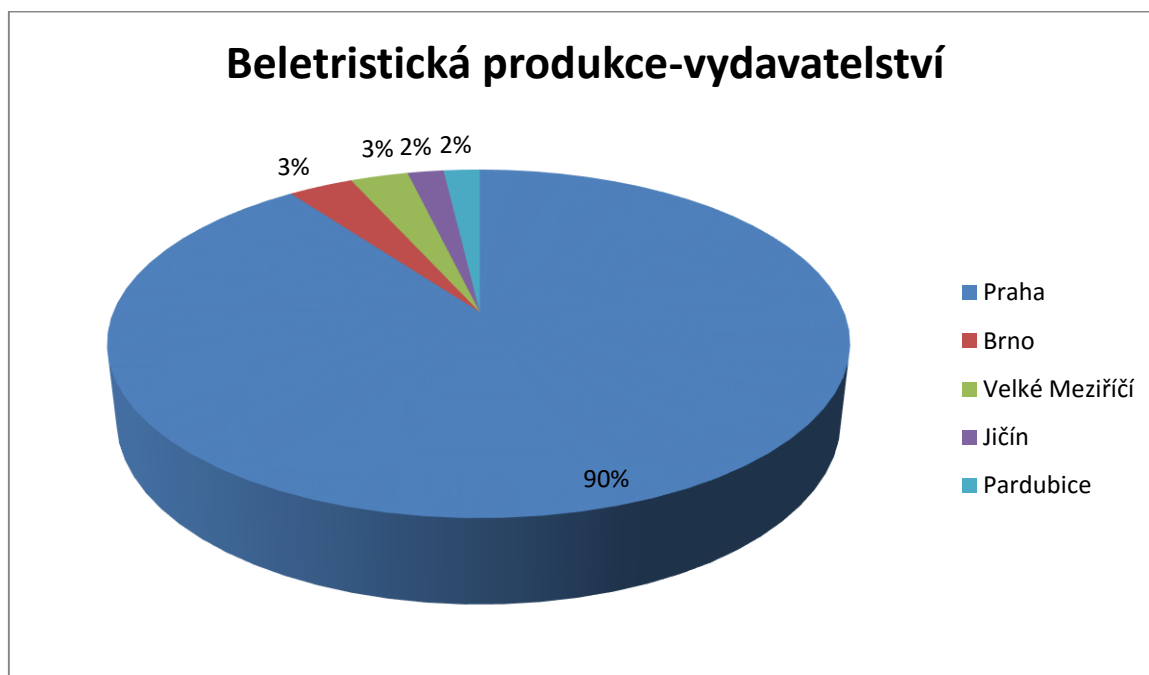
*Beletrie původní: 139*

*Graf č.6*

*Beletrie překladová: 90*

*Adaptace: 7*

V kroku následujícím jsme se zaměřili na vydavatelství a jejich produkci v daném roce 1882. Zjistili jsme, že většina děl je vydávána v Praze a stejně tak tomu bylo i v letech minulých. Z celkové beletristické produkce bylo totiž 241 děl vydáno v Praze a tvoří tak 90% z celkové beletristické produkce. Oproti roku 1881 se sice jedná o menší ztrátu, ale výsadní postavení si udržuje stále. Jedná se např. o vydavatelství *I. L. Kobera*, *J. Otty* či *A. Hynka*. Po Praze následuje Brno, kde bylo vydáno 9 děl. Oproti roku předešlému se v Brně zvýšila vydavatelská činnost více než o polovinu. Lze ho tedy zařadit na druhé místo. Jedná se např. o vydavatelství *P. J. Mathona* či o *Knihtiskárnu benediktinskou*. Po Brně následuje Velké Meziříčí s počtem vydaných knih 8. Ve Velkém Meziříčí se počet vydávaných knih nijak nezměnil. V roce 1881 zde bylo vydáno 8 knih, stejně tak v roce 1882. Ve Velkém Meziříčí se jedná především o vydavatelství *J. F. Šáška*. Změnu lze pozorovat u města Jičín, které v roce 1882 snížilo počet vydávaných knih. V roce 1882 zde bylo vydáno 5 knih. Můžeme uvést např. vydavatelství *L. Sehnala*. V Pardubicích se v roce 1882 vydalo 5 knih, lze uvést např. vydavatelství *F. & V. Hoblíka*. V grafu č. 7 je zobrazena převaha Prahy, která vydala 241 knih.



*Praha: 241*

*Graf č.7*

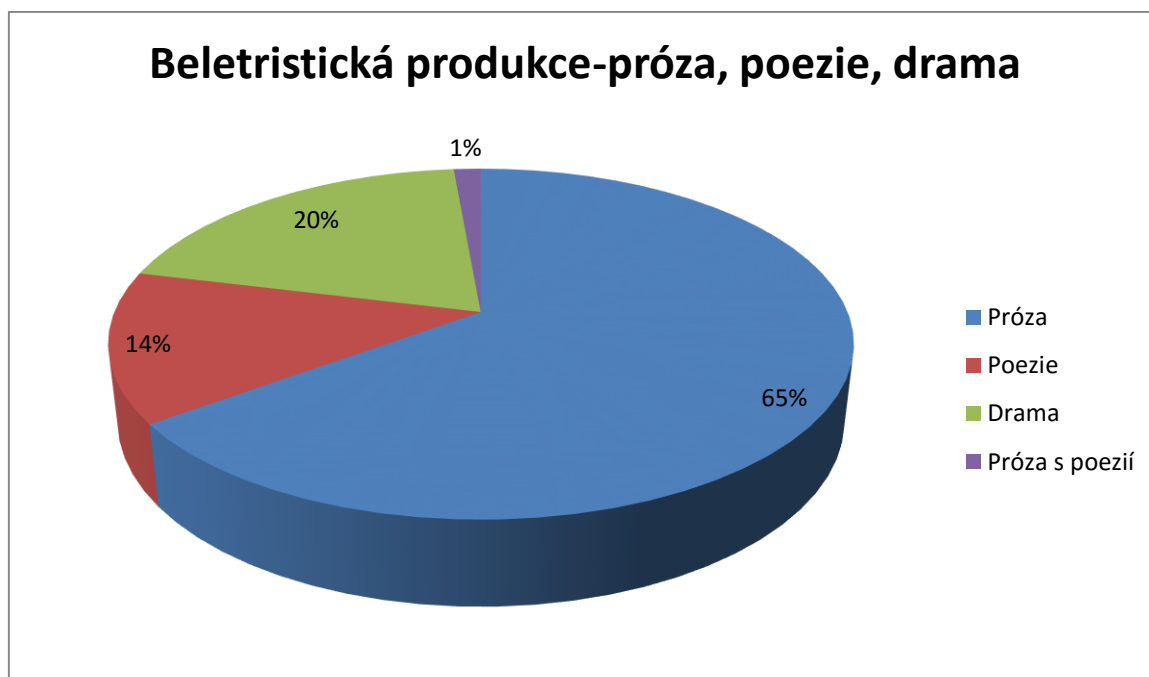
*Brno: 9*

*Velké Meziříčí: 8*

*Jičín: 5*

*Pardubice: 5*

Beletristická produkce byla poté rozdělena na prózu, poezii a drama. V daném roce jsme přišli na to, že 187 děl je prozaických, 40 poetických a 57 dramatických. Objevily se i díla, která spojovala jak prózu, tak poezii. Taková díla jsme našli 4. Prozaická díla tvoří většinu a v následujícím grafu je vidět jejich jasná převaha. Tvoří totiž 65% veškeré beletristické produkce v roce 1882, 20% tvoří drama a na třetím místě je poezie, která zaujímá 14%. Podobně jako u roku předešlého, dramát jsme našli mnohem více než děl poetických. V grafu č. 9 jsme rozdělili prózu dle žánrů. Z grafu je patrné, že výsadní postavení si udržuje (tak jako v letech předešlých) povídka či krátké vypravování. Hned na druhé místo můžeme uvést román, kterých se oproti roku 1881 objevilo o polovinu více a stali se tak více oblíbenými. U žánru novela nelze pozorovat žádnou změnu, v roce 1882 jsme jich našli 18. Oblíbenějším žánrem se stala báchorka a pověst, kterých jsme v daném roce našli 10. U pohádek se nic nezměnilo, našli jsme jich v roce 1881 i 1882 celkem 3. Změnu lze zaznamenat u žánru bajky, které jsme v roce 1882 našli 2, kdežto v roce 1881 9.



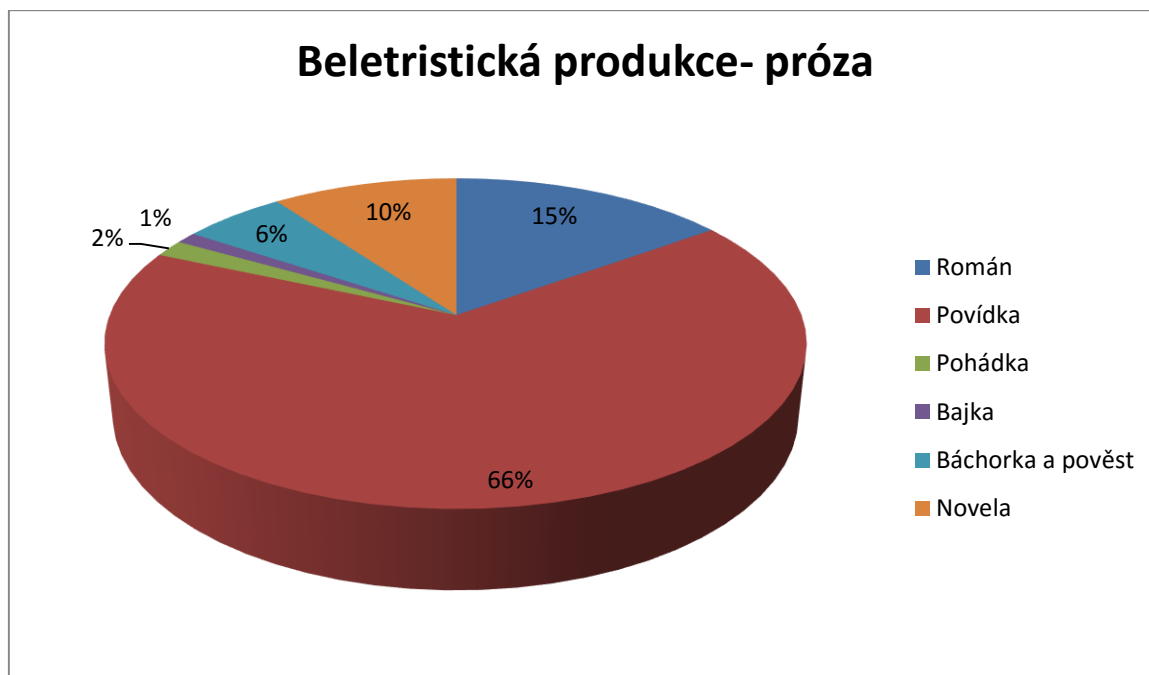
Próza: 187

Graf č.8

Poezie: 40

Drama: 57

Próza s poezií: 4



Román: 27

Graf č. 9

Povídka: 119

Epos: 1

Pohádka: 3

Novela: 18

Bajka: 2

Báchorka a pověst: 10

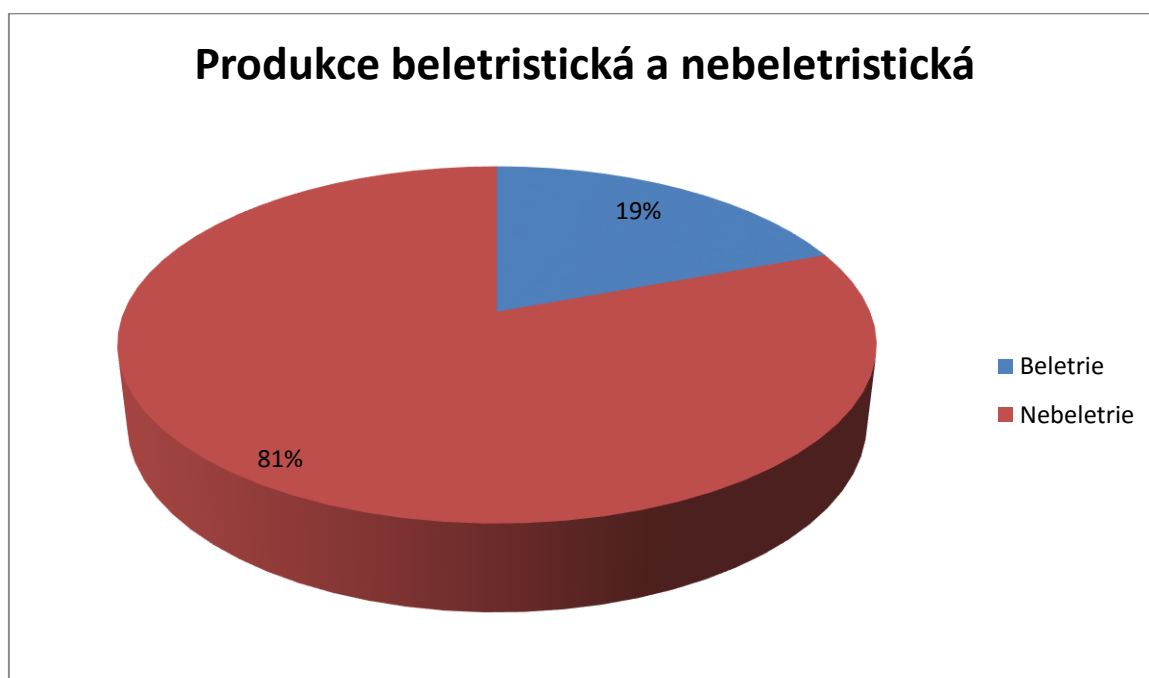
Povídek je celkem 119, stejně tak v roce 1881. Lze uvést např. *Americké povídky* od Josefa Štolby, *Boženka* od Jana Ladislava Černého, nebo *Drak Notjaiský* od Prokopa Chocholouška. Románů jsme našli 27, můžeme uvést např. *Zlato v ohni*, což je román od

Václava Vlčka či životopisný román od Sofie Podlipské *Peregrinus*, díl II. Své zastoupení si udržuje i žánr pohádka, které jsou z daného roku 3. Je to např. *Pohádka o dobrém synovi*. Z žánru novela lze uvést např. *Dvě babičky*: novela od Františka Adamce či historickou novelu *Kutnohorský kat* od Josefa Brauna. Můžeme uvést i nějaké báchorky a pověsti, např. *Báchorky a povídky pro mládež*, *Báchorky*, ukrajinská pověst *Marie*, *Pověsti o Bezdězi*.

V daném roce došlo k různým změnám, ale stále je více děl původních oproti překladovým a pořád tvoří větší část beletristické tvorby knižní novinky oproti starším titulům. Své postavení si udržela Praha, která vydala nejvíce knih z celkové beletristické produkce a přednostní místo si stále drží žánr povídka.

## Rok 1883

V roce 1883 jsme zjistili, že beletristických děl je 345 a nebeletristických 1441. Celková knižní produkce obsahuje 1786 děl. V následujícím grafu je zobrazen poměr beletristické a nebeletristické tvorby daného roku. Z grafu je tedy patrné, že velkou část tvorby zaujímají díla nebeletristická, tvoří 81% z celkové knižní produkce daného roku. Beletristická tvorba tvoří 19%.



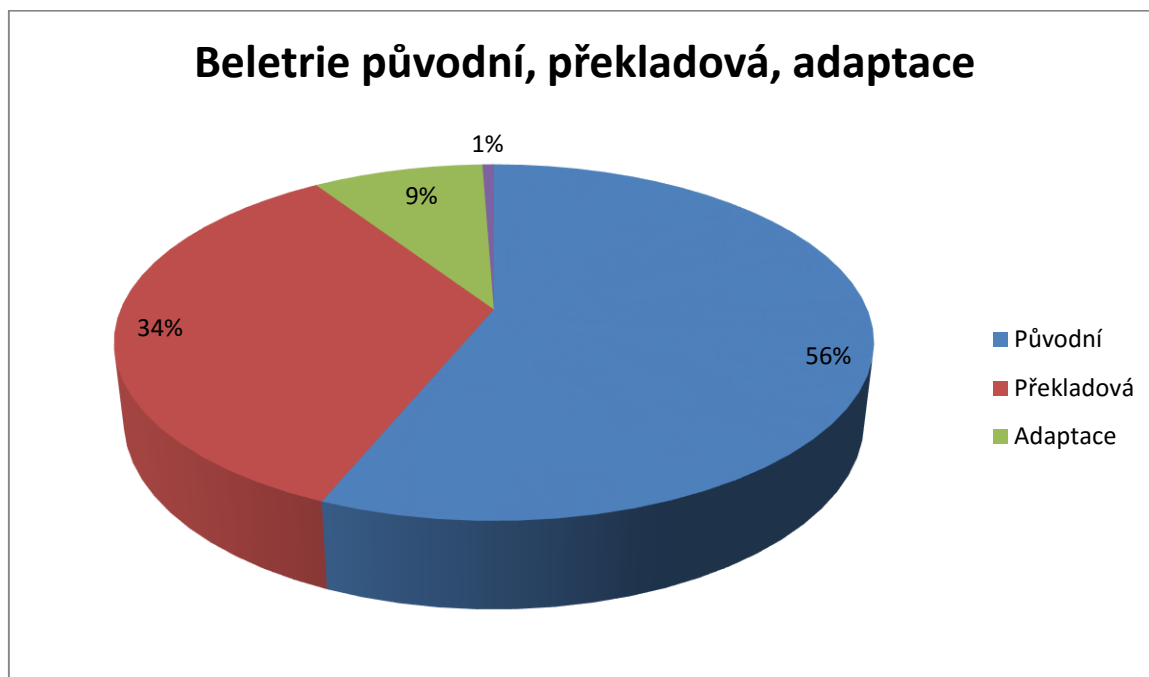
*Produkce beletristická: 345*

*Graf č. 1*

*Produkce nebeletristická: 1441*

Dále jsme se zaměřili na rozdělení beletristické produkce na původní, překladovou a adaptace. Původních děl jsme našli 194, překladových 119 a adaptací je 30. Z původních děl je nutno uvést básně Jaroslava Vrchlického *Co život dal*, dále *Růže stolistá: báseň a pravda* od Františka Ladislava Čelakovského a historický román *Královna Dagmar* od Václava Beneše Třebízského. Z překladových děl můžeme uvést např. dobrodružný román *Světlem slunečním*

od Julese Verna či *Tři básně Juliusze Slowackiho*. Počet adaptací se zvýšil o 6, v roce předchozím jsme jich našli 24, přičemž v daném roce 30. Můžeme uvést např. *V území Zulukafrů*, což je povídka z jižní Afriky, kterou upravil Matěj Karas, nebo *Bezhlavý jezdec: povídka z lesů Texasských v Americe*, též upravil Matěj Karas. Z následujícího grafu vyplývá, že původní tvorba si stále udržuje své výsadní postavení oproti tvorbě překladové.



*Beletrie původní: 194*

*Graf č. 2*

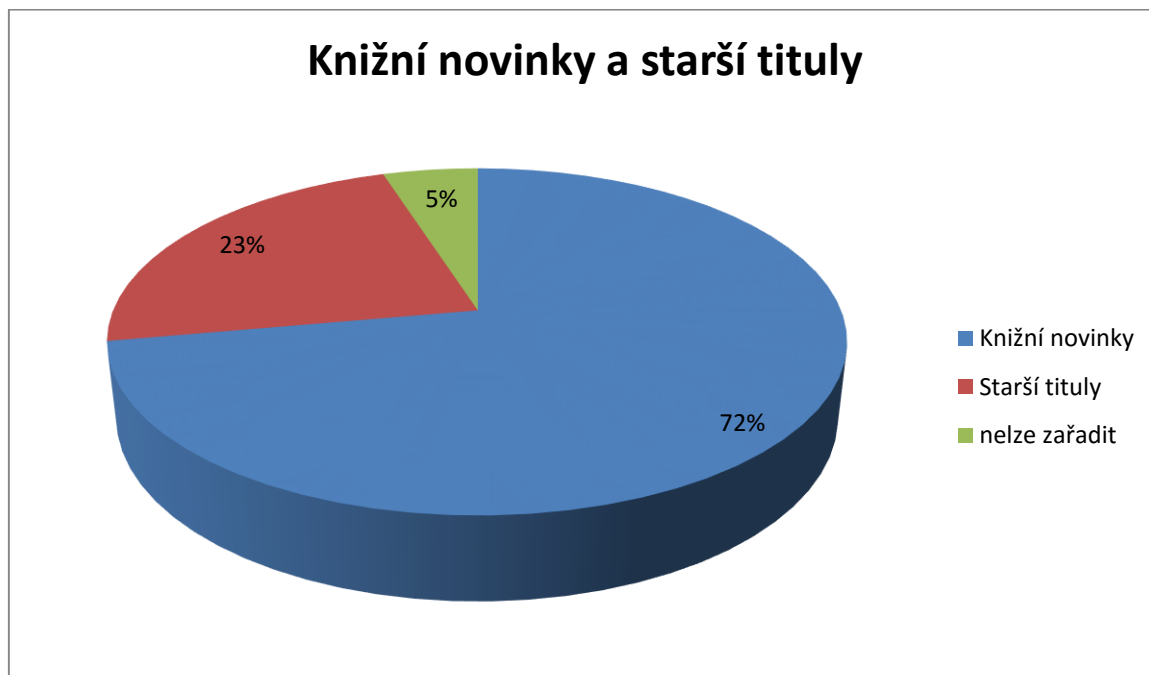
*Beletrie překladová: 119*

*Adaptace: 30*

*Nelze zařadit: 2*

V dalším kroku jsme se zaměřili na beletristickou tvorbu a oddělili jsme knižní novinky od starších titulů. Po tomto rozdělení jsme došli k závěru, že knižních novinek je 249, kdežto starší titulů 79. Vzhledem k roku 1882 můžeme pozorovat větší nárůst knižních novinek, lze uvést např. *Ballady a romance* od Jaroslava Vrchlického, *Básně Karla Kučery* či *Doma: Verše drobné* od Karla Václava Raise. Ze zahraniční tvorby je nutno uvést např. výbor románů Julese Verna *Divy světu známých a neznámých*, nebo *Děti kapitána Granta ve třech dílech*, též

od Julese Verna. Starších titulů je 79. Patří sem např. *Babička* od Boženy Němcové, *Vybrané spisy Vítězslava Háška*. Ze zahraniční starší tvorby je nutno uvést dramatická díla Williama Shakespeara (*Othello: moudřenin benátský*, *Kupec benátský*, *Koriolanus*, *Julius César*) či *Zločin a trest* od Fjodora Michaljoviče Dostojevského.



*Knižní novinky: 249*

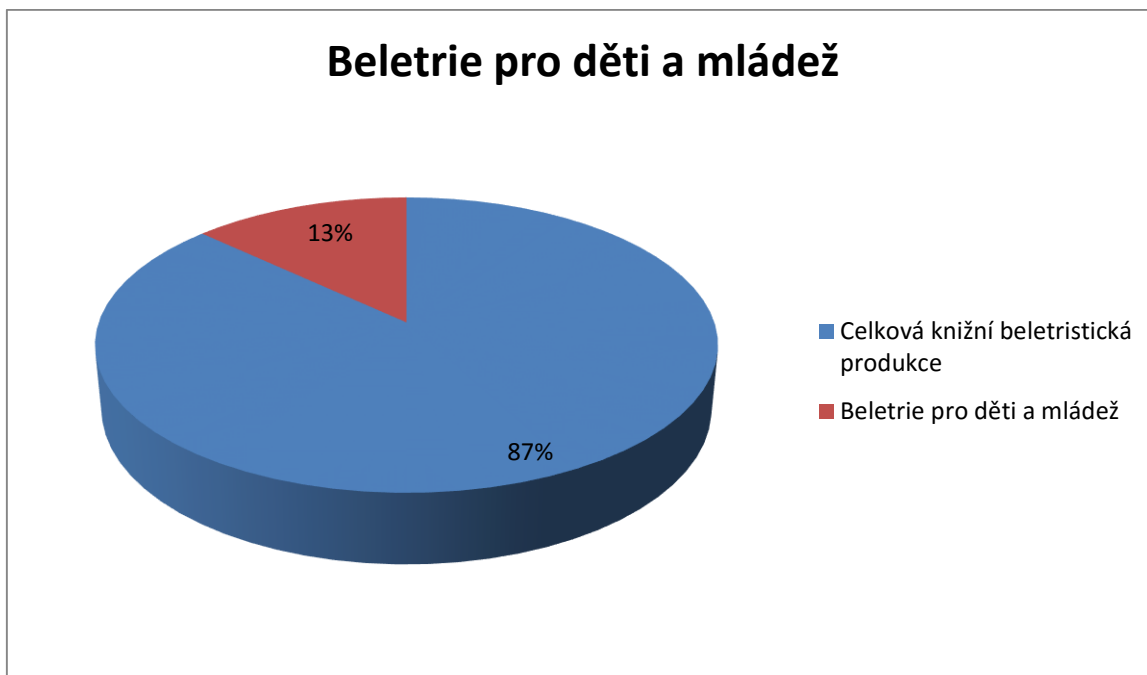
*Starší tituly: 79*

*Nelze zařadit: 17*

*Graf č. 3*

Naším dalším postupem bylo oddělení beletrie pro děti a mládež od celkové beletristické produkce daného roku. Zjistili jsme, že děl, která jsou prvoplánově určena pro děti a dospívající mládež, je 52, což je oproti roku předešlému úbytek o jednu knihu. Stejně tak jako v letech předešlých, díla určena pro děti a mládež obsahují mravní či morální ponaučení a nabádají děti k určitému vychování a chování, např. *Čtvero povídek: mládeži dospělejší* od Michaela Marhana, *Červené punčošky* od Gustava Nieritze, *Drobné povídky pro útlou mládež* od Františka Dračky, *Král tajemné říše: sbírka pohádek o Krakonoši* od Václava Špačka.



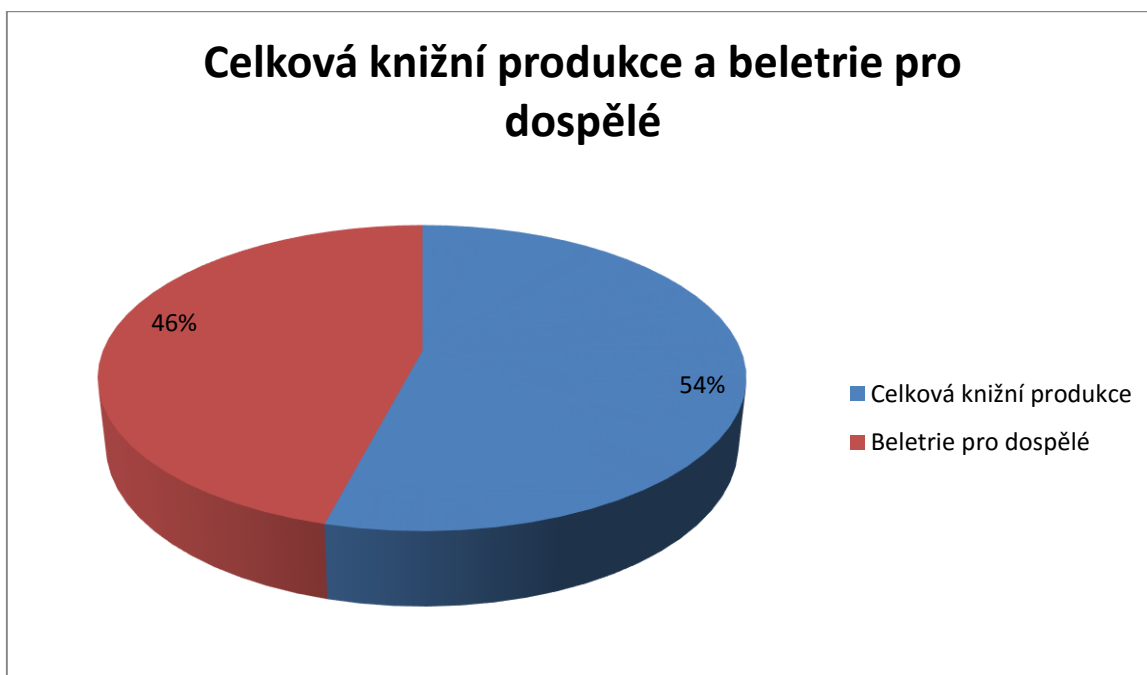


*Celková knižní beletristická produkce: 345*

*Graf č. 4*

*Beletrie pro děti a mládež: 52*

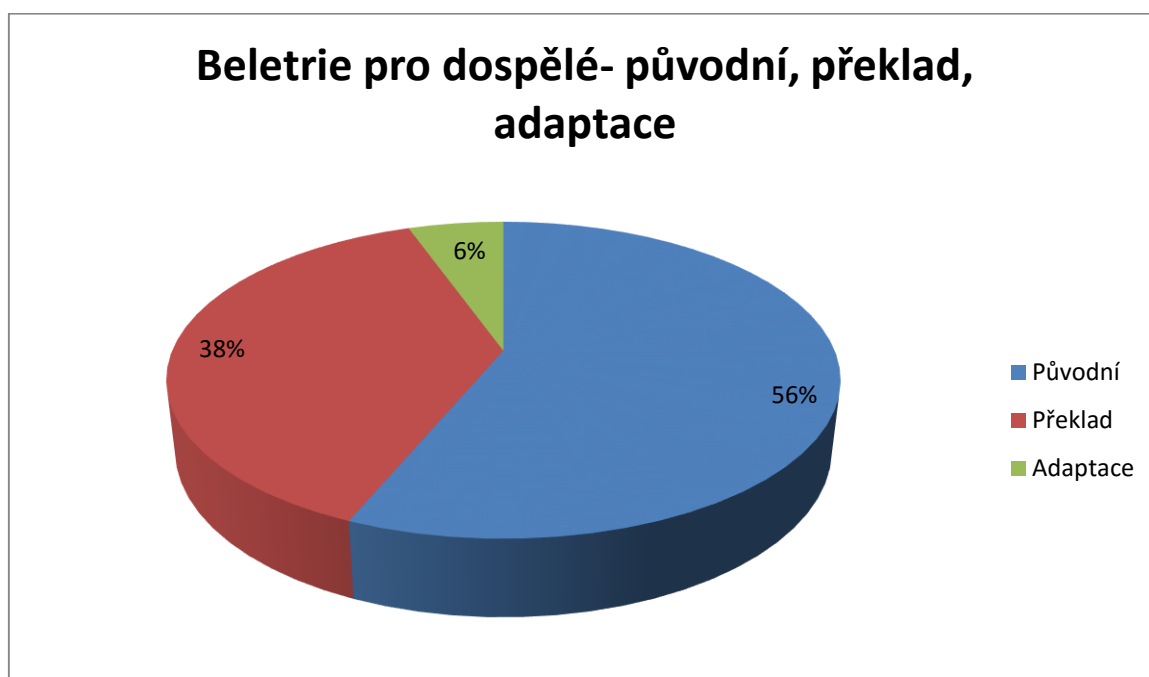
V grafu č. 5 je znázorněn poměr celkové knižní beletristické produkce vůči beletrii pro dospělé. Beletrie pro dospělé tvoří 46% z celkové knižní beletristické tvorby.



*Celková knižní beletristická produkce: 345*

*Graf č. 5*

V následujícím grafu je zachycena beletrie pro dospělé. Přišli jsme na to, že původních děl určených pro dospělé je 165, překladových 112 a adaptací je 16. Vzhledem k roku 1882 lze pozorovat nárůst ve všech kategoriích, jak u děl původních, tak u překladových i u adaptací.



*Beletrie původní: 165*

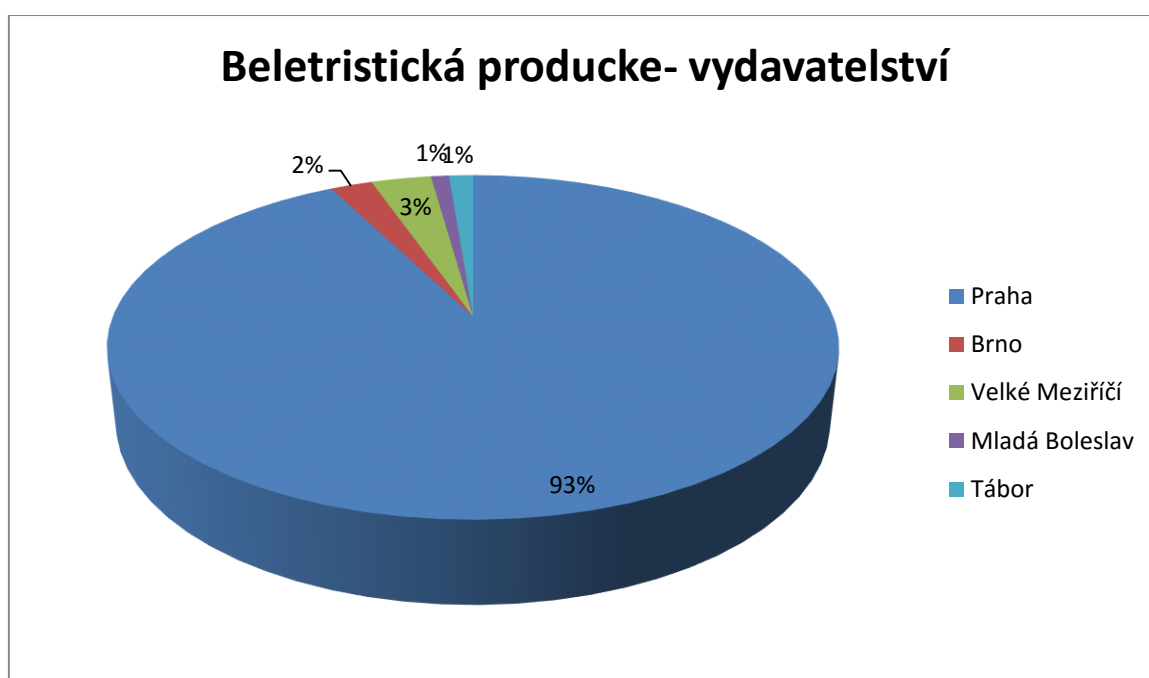
*Beletrie překladová: 112*

*Adaptace: 16*

*Graf č. 6*

Dále jsme se zaměřili na to, kde byla v daném roce beletristická díla vydávána. Zjistili jsme, že tak jako v letech předešlých, je stále většina děl vydávána v Praze. Je to např. knihtiskárna *F. Šimáčka*, *A. Hynka*, *F. A. Urbánka*, *J. Otty*, *A. Reinwarta*, *I. L. Kobrova* či *F. Kytky*. Celkem bylo v Praze vydáno v daném roce 294 děl. Vzhledem k roku předešlému je to o 53 děl více. Další díla byla vtištěna v menších městech, např. Brno, Tábor, Telč, Polička, Mladá Boleslav, Český Brod, Kolín, Nové Město nad Metují, Velké Meziříčí, Pardubice a další.

V Brně to bylo např. *Papežská knihtiskárna benediktinů rajhradských*, vydavatelství *J. L. Hrdiny*. Celkem bylo v Brně vytištěno 7 děl. V Táboře se jednalo zejm. o vydavatelství *J. Nedvídka* či *H. Mejsnara*, byla zde vydána 4 díla. V Telči bylo v daném roce vydáno jen jedno dílo, a to ve vydavatelství *G. A. Bibuse*. V Mladé Boleslavi byla vydána 3 díla a to ve vydavatelství *V. P. Něšnery*, *K. Vačleny*. Nárůst o dvě díla nastal ve Velkém Meziříčí. V daném roce zde bylo vydáno 10 děl, zejm. ve vydavatelství *J. F. Šaška*. Z grafu č. 7 vyplývá zřetelná převaha Prahy, jelikož zde bylo vydáno 93% celkové knižní beletristické produkce.



*Praha: 294*

*Brno: 7*

*Velké Meziříčí: 10*

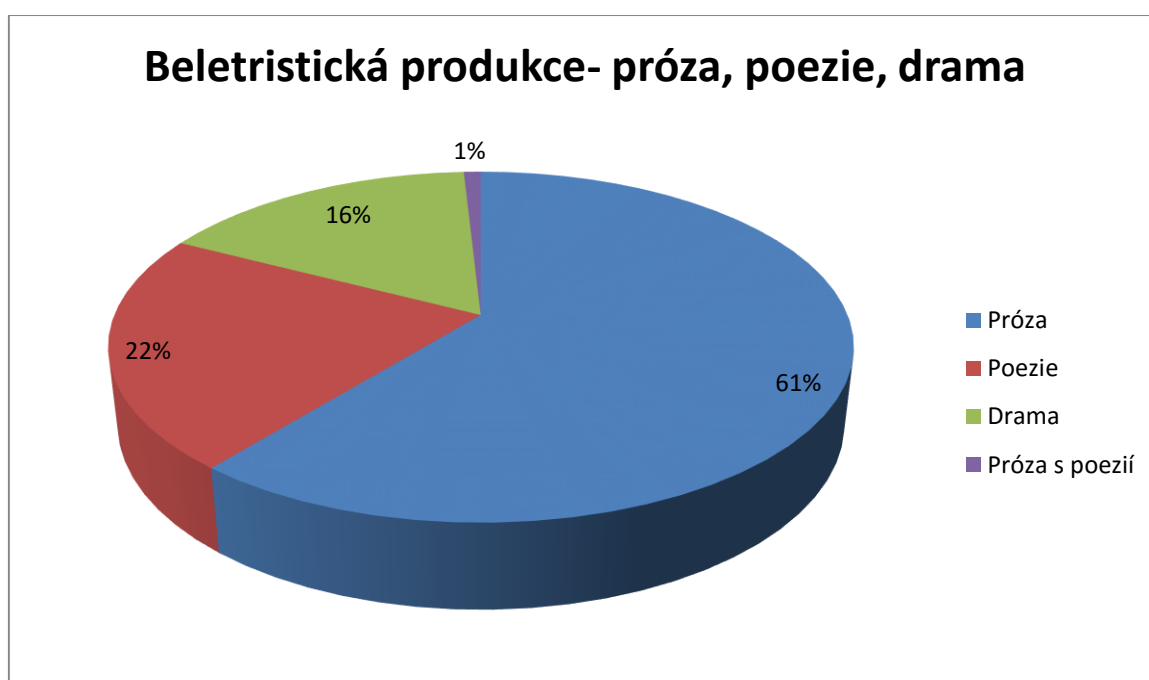
*Mladá Boleslav: 3*

*Tábor: 4*

*Graf č. 7*

Dalším postupem bylo rozdělení celkové beletristické tvorby na prózu, poezii a drama. Zjistili jsme, že prozaických děl je 210, poetických 75 a dramatických 57. Vzhledem k roku

1882 můžeme pozorovat nárůst děl prozaických a poetických. V roce předešlém bylo více děl dramatických než poetických. V roce 1883 nastala změna, jelikož poetických děl je více než dramatických. Prozaická díla zaujímají 61%, poetická 22% a dramatická 16% celkové knižní beletristické produkce. Objevila se i díla, která spojovala jak prózu, tak poezii. Jsou to Viléma Václava Trnoblanského *Vybrané spisy veršem i prosou*.



*Próza: 210*

*Poezie: 75*

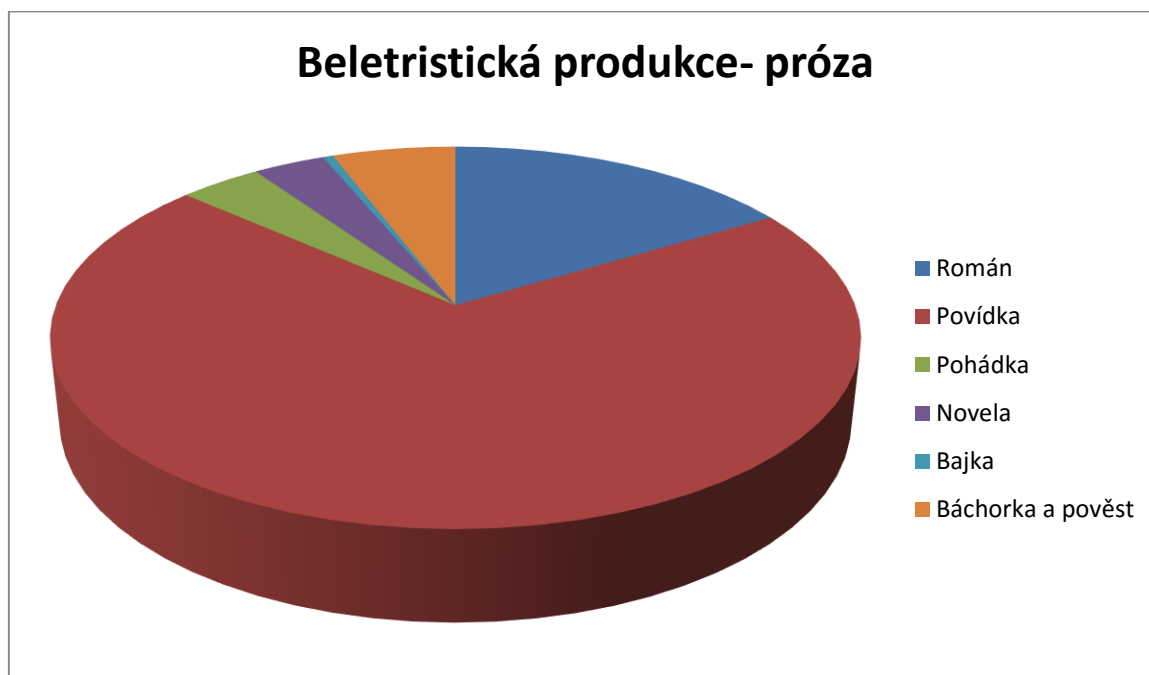
*Drama: 57*

*Próza s poezií: 3*

*Graf č. 8*

Poté jsme se zaměřili jen na díla prozaická. Rozdělili jsme je podle žánrů. Prozaických děl je celkem 210, z toho je 145 povídek či krátkých vypravování, 34 románů, 12 báchorek a pověstí, 8 pohádek, 7 novel, 2 legendy, 1 kronika, 1 epos a 1 bajka. Ze žánru povídka lze uvést

např. *Dva bratři: dle paní Markovičové* od Jana Donáta Pelhřimovského, *Dva primátoři* od Jana Pavla Šulce, *Chaloupka na pobřeží* od Jana Kopřivy. Ze zahraniční tvorby je to např. povídka *Děti Justynčiny* od Michala Baluckého. Románů je 34 a patří sem např. *Ráj světa* od Aloise Jiráska, *Paní Fabrikantova* od Gustava Pfliegera Moravského, román *Mesiáš* od Jakuba Arbese ve dvou dílech. Dále můžeme uvést dílo ze žánru báchorky a pověsti, např. *Výběr nejoblíbenějších báchorek různých národů*, *Staré zvěsti* od Jaroslava Vrchlického a ze zahraniční tvorby např. *Tři pověsti* od Władysława Syrokomla. Zvýšil se počet pohádek, v předchozím roce byly 3, ale v roce 1883 jich je 8, např. *Ruské národní pohádky*, *O převozníku a vodní panně*, *Národní pohádky*, *Král tajemné říše*. Novel jsme našli 7, jsou to např. *Novelky z veselého péra* od Františka Zákrejsa, *Novely Jana Liera*, novela *Růžové poupě* od Dragolja Jarneviće, *Usmířená vina*. Objevuje se zde žánr legenda, kronika, epos i bajka.



*Román: 34*

*Povídka: 145*

*Epos: 1*

*Pohádka: 8*

*Graf č. 9*

*Novela: 7*

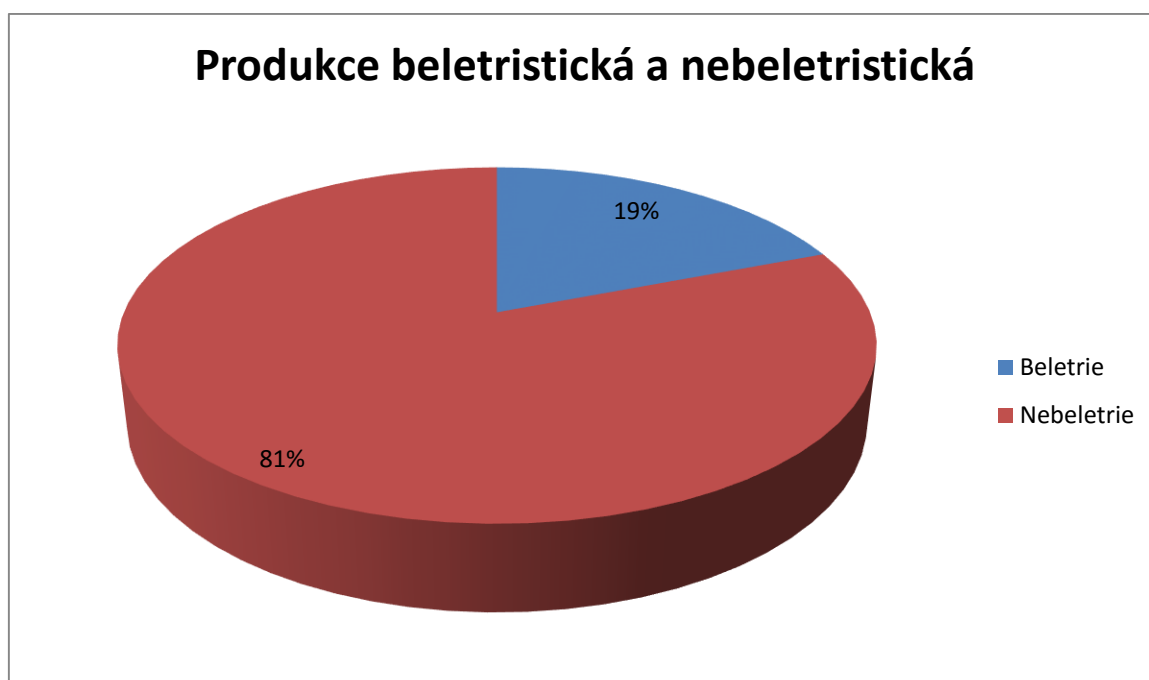
*Bajka: 1*

*Báchorka a pověst: 12*

V roce 1883 došlo k pozoruhodným změnám. Ta první nastala již u počtu beletristických děl, další u původních děl i knižních novinek. Výraznou změnou však bylo zvýšení děl poetických a snížení děl dramatických.

## Rok 1884

Celková knižní produkce v roce 1884 činí 1695 děl. Po rozdělení beletristické tvorby od nebeletristické jsme přišli na to, že beletristických děl je 324 a nebeletristických 1369. Graf č. 1 zobrazuje poměr beletristické a nebeletristické tvorby v daném roce.



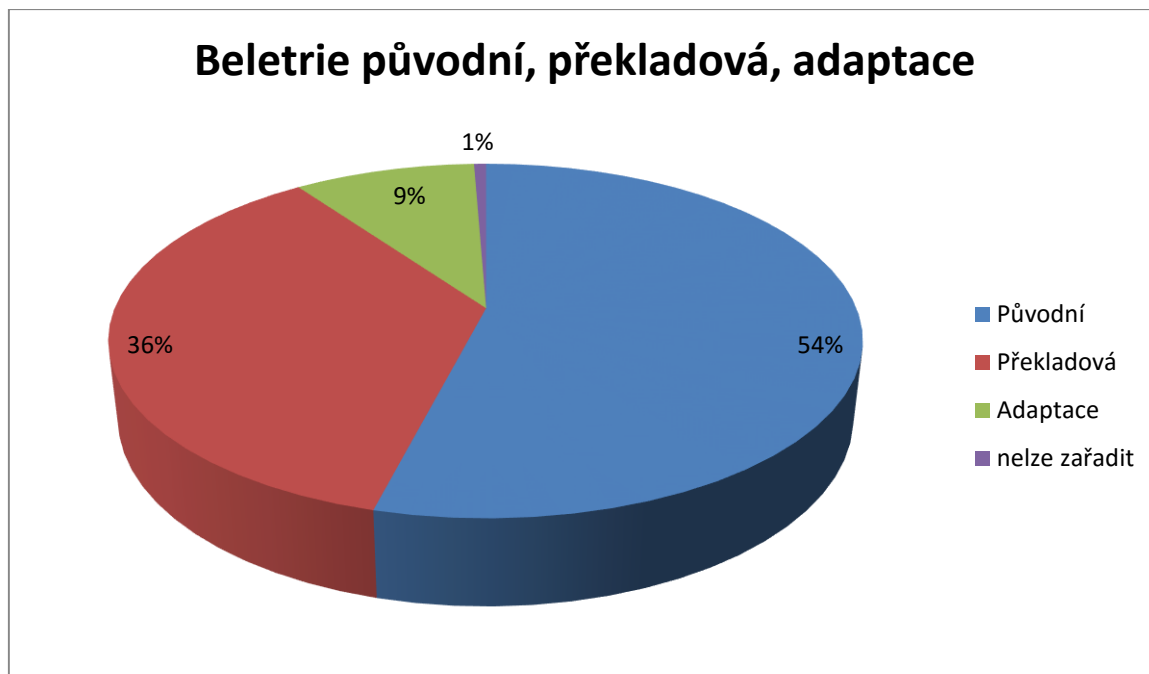
*Produkce beletristická: 324*

*Graf č. 1*

*Produkce nebeletristická: 1369*

V rámci produkce beletristické jsme tvorbu rozdělili na původní, překladovou a na adaptace. Původních děl jsme našli 175, překladových 117 a adaptací 30. Z tvorby původní můžeme uvést např. *Básně Boleslava Jablonského*, *Několik drobných povídek Svatopluka Čecha*. Z překladové tvorby je to např. italská pohádka *O useknuté ruce* či *Španělské povídky* od Antonia de Trueby. K adaptacím lze zařadit např. *Osud dívky: povídka z našich dob*, kterou podle pravdivé pověsti vzdělal Josef Mírúmil Pohořelý, nebo *Andersenovy báchorky vybrané pro mládež*, jež vzdělal P. J. Šulc. Z grafu č. 2 vyplývá, že původní díla zaujímají výsadní místo s 54%. Překladová tvorba zaujímá 36% z celkové knižní beletristické tvorby. Co se počtu

adaptací týče, tak v daném roce nenastala žádná změna, vydáno jich bylo 30, a to jak v roce 1883, tak v roce 1884. Zaujímají 9% z celkové knižní beletristické produkce.



*Beletrie původní: 175*

*Graf č. 2*

*Beletrie překladová: 117*

*Adaptace: 30*

*Nelze zařadit: 2*

Dále jsme se zaměřili na knižní novinky a starší tituly. Knižních novinek jsme našli 231 a starších titulů 76. Z kategorie knižní novinky je nutno uvést např. básně Adolfa Heyduka *Hořec a srdečník*, *Nesmrtelní pijáci*, což je novela od Jakuba Arbese, *Pražské figurky: rázové obrázky ze života* od Ignáta Hermanna. Ze zahraniční tvorby můžeme uvést např. román *Prokletá* ve čtyřech dílech od Émila Richebourga či dobrodružný román od Julese Verna *Dobrodružství kapitána Hatterasa*. Ze starší tvorby je to např. komická zpěvohra o třech jednáních *Prodaná nevěsta* od Karla Sabiny, nebo *Pražský flamendr* od Josefa Kajetána Tyla. Vzhledem k roku 1883 lze pozorovat menší úpadek knižních novinek i starších titulů. Z grafu č. 3 je patrné, že knižní novinky zaujímají 71% z celkové knižní beletristické produkce a starší tituly 24%.





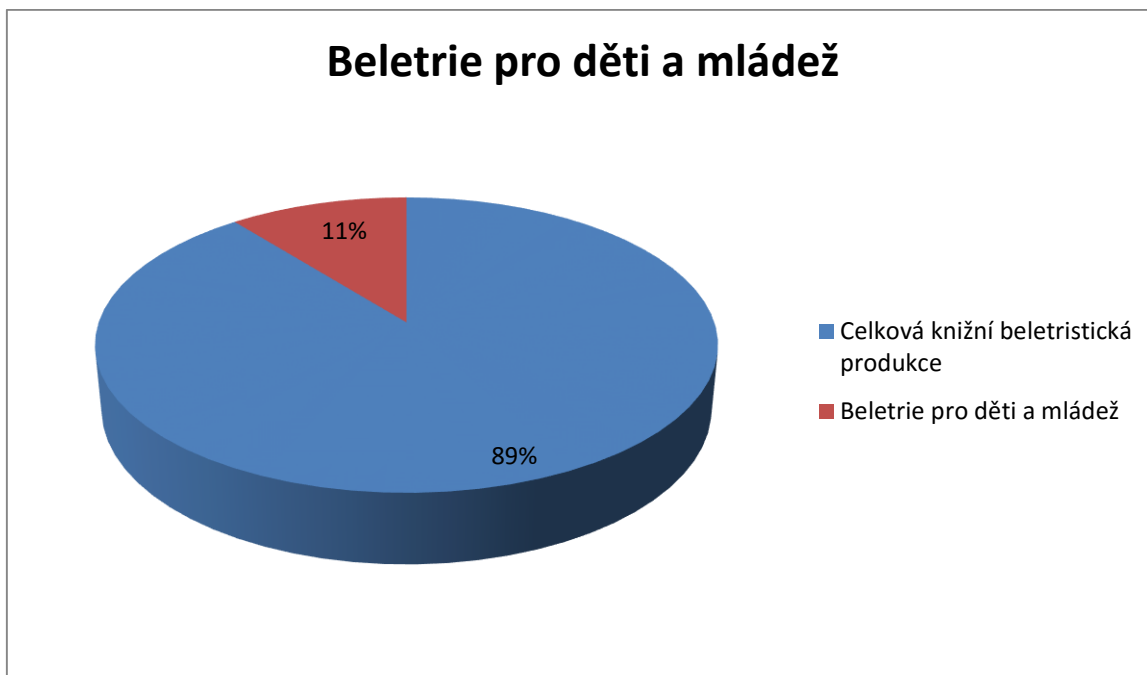
*Knižní novinky: 231*

*Graf č. 3*

*Starší tituly: 76*

*Nelze zařadit: 17*

V dalším kroku jsme oddělili beletrii pro děti a mládež od celkové knižní beletristické produkce. Zjistili jsme, že tvorba určena pro děti a mládež zahrnuje 39 děl, oproti roku 1883, kdy jsme jich našli 52. Lze tedy pozorovat menší úbytek vydaných děl v kategorii beletrie pro děti a mládež. Následující graf zobrazuje poměr tvorby, která je určena pro děti a dospívající mládež, vzhledem k celkové knižní beletristické produkci. Autorem beletrie určené pro děti a mládež je např. Hans Christian Andersen (*Andersenovy báchorky: vybrané pro mládež*, jež vzdělal P. J. Šulc), Stanislav Řehák (*Božena Němcová a její Babička*, kterou pro mládež napsal a upravil Stanislav Řehák), František Pravda (*Dědictví Maličkových v Bohdalově*), Karel Václav Rais (výpravné verše *Doma*), Jan Evangelista Nečas (*Dvacet pět básniček pro děti*) a také Vojtěch Slavík (*Havraní péro: Synův dík*, což je povídka pro mládež). Z následujícího grafu vyplývá, že beletrie pro děti a mládež tvoří 11% z celkové knižní beletristické produkce.



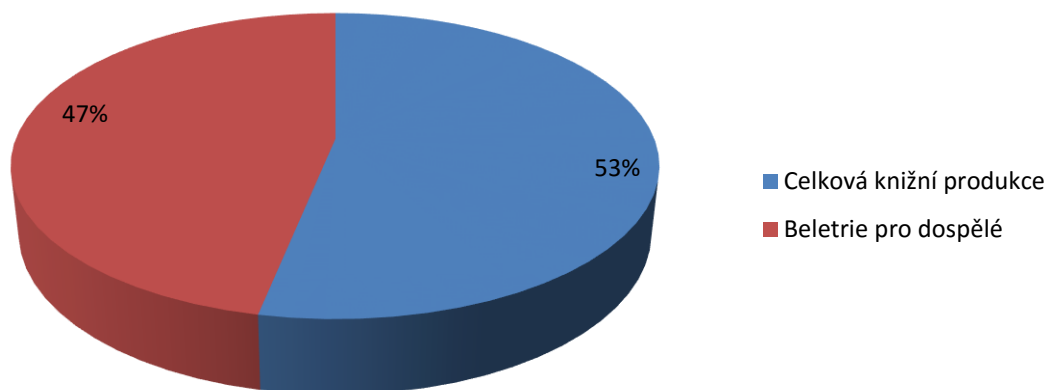
*Celková knižní beletristická produkce: 324*

*Graf č. 4*

*Beletrie pro děti a mládež: 39*

Po oddělení beletrie pro mládež od celkové knižní beletristické produkce jsme se zaměřili na beletrii pro dospělé. Beletrii pro dospělé jsme rozdělili na původní, překladovou a adaptace. Přišli jsme na to, že celková knižní beletristická produkce čítá 285 děl. Z toho je 149 děl původních, 110 překladových a 24 adaptací. Můžeme uvést např. básně Jaroslava Vrchlického *Jak táhla mračna* či povídku *Povolán i vyvolen* od Františka Pravdy. Z překladových děl můžeme uvést např. povídku ze života *Škola světa* od Josefa Dzierkowskiho, nebo román *Urozený pán a žena z lidu* od Sophie Marie Schwartz. Jako příklad z kategorie adaptace lze uvést román *V cizině*, který dle Gerarda Kellera vypravuje Václav Mostecký. Graf č. 5 zobrazuje poměr beletristické tvorby pro dospělé vůči celkové knižní beletristické tvorbě.

## Celková knižní produkce a beletrie pro dospělé

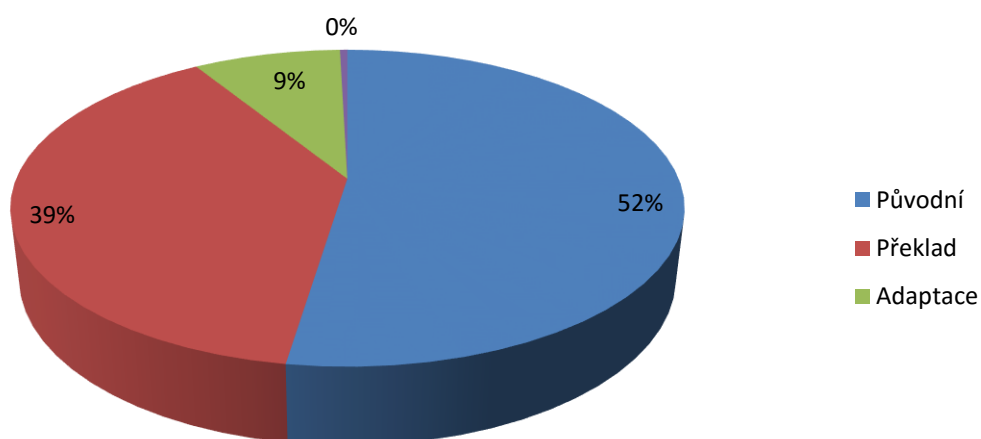


*Celková knižní beletristická produkce: 324*

*Graf č. 5*

*Beletrie pro dospělé: 285*

## Beletrie pro dospělé- původní, překlad, adaptace



*Původní: 149*

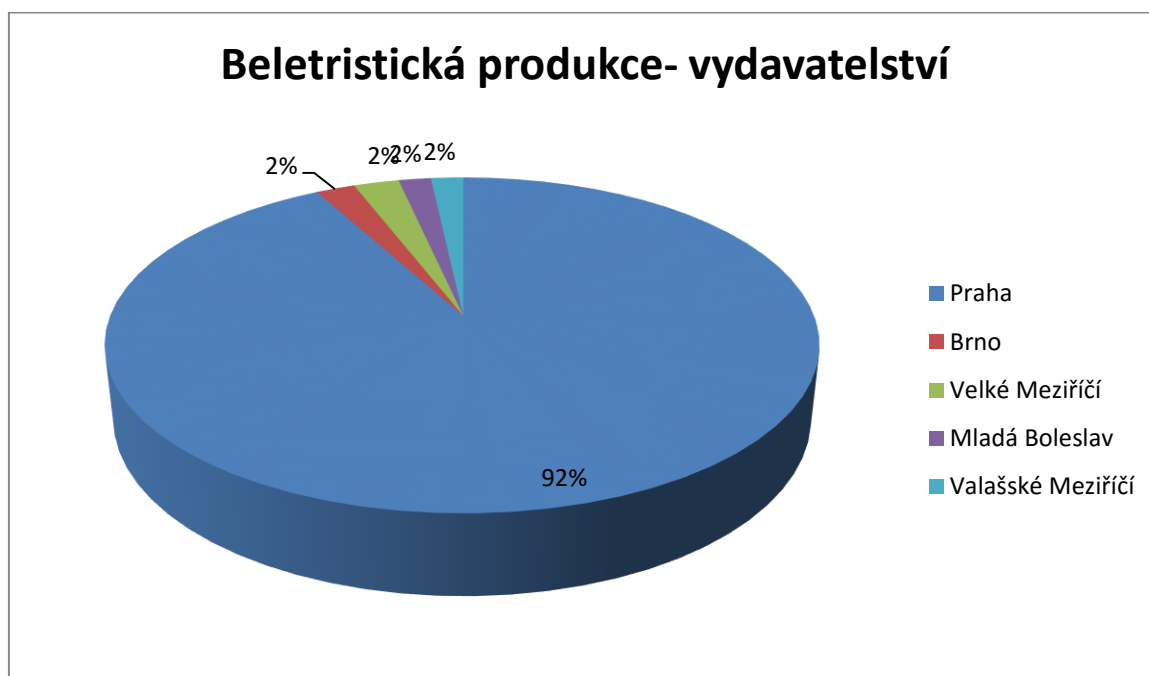
*Graf č. 6*

*Překlad: 110*

*Adaptace: 24*

Z grafu č. 6 je zřejmé, že původní díla určena pro dospělé zaujmají 52%, překladová 39% a 9% tvoří adaptace.

Naším dalším krokem bylo zaměření se na vydavatelství. Tak jako v předchozích letech, nejvíce knih se vydalo v Praze. V roce 1884 to bylo celkem 267 knih. Dále se vydávalo např. v Brně, Velkém Meziříčí, Mladé Boleslavi a Valašském Meziříčí. V Brně se jednalo především o vydavatelství *P. Placiduse* a *J. Mathona*. Ve Velkém Meziříčí vydávalo zejm. vydavatelství *F. Šaška*. V Mladé Boleslavi se jednalo o vydavatelství *K. Vačleny*. Ve Valašském Meziříčí vydávalo především vydavatelství *F. Vaňka*. V Brně bylo vydáno 6 knih, ve Velkém Meziříčí 7, v Mladé Boleslavi 5 a ve Valašském Meziříčí to bylo také 5 knih. V následujícím grafu je zobrazena převaha Prahy, přičemž Praha představuje 92% celkové knižní beletristické produkce a Brno s ostatními městy po 2%.



*Praha: 267*

*Brno: 6*

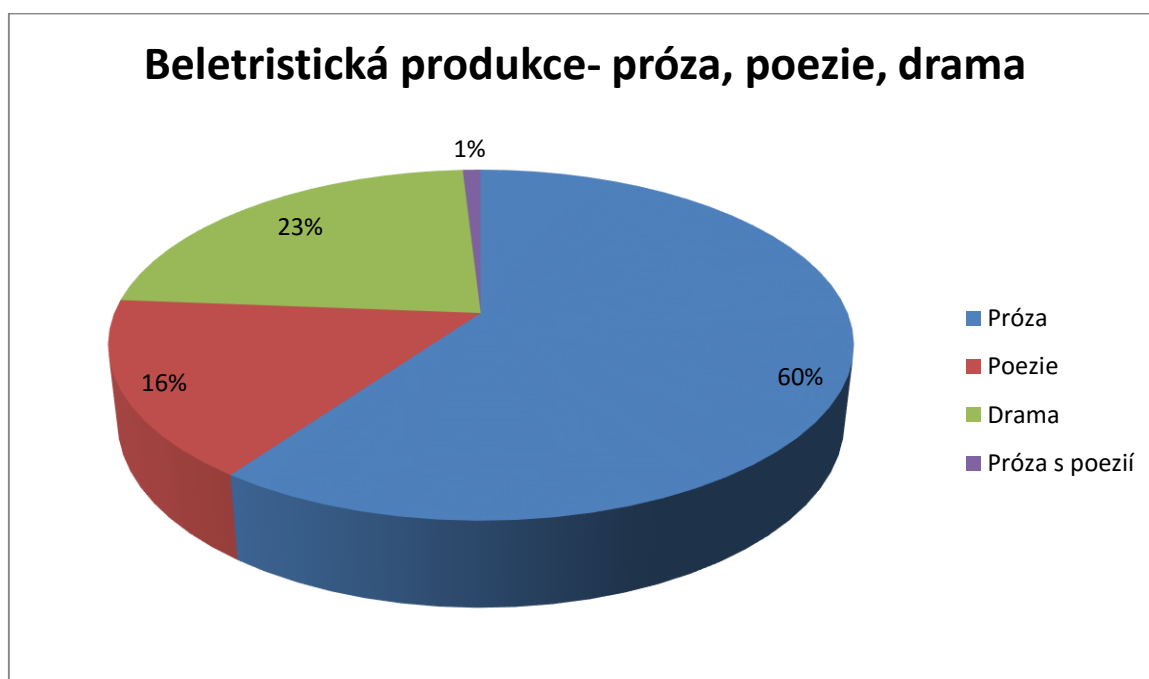
*Velké Meziříčí: 7*

*Graf č. 7*

*Mladá Boleslav: 5*

*Valašské Meziříčí: 5*

Posledním krokem bylo rozdělení beletristické tvorby na prózu, poezii, drama a v neposlední řadě i rozdělení prózy podle žánrů. Prozaických děl je 194, poetických 53 a dramatických 74. Opět nastává obrat u poezie a dramatu. V roce 1883 jsme totiž našli více poetických děl, než těch dramatických. V daném roce však nastává změna, jelikož jsme přišli na to, že je více děl dramatických, než poetických. Objevila se i díla, která spojují prózu i poezii, to jsou např. *Josefa Jungmanna Sebrané spisy veršem i prosou* či *Konvalinky: báječky a básničky pro čiperné dětičky* od Karla Jiráňka. Graf č. 8 zobrazuje poměr děl prozaických, poetických a dramatických v daném období.



*Próza: 194*

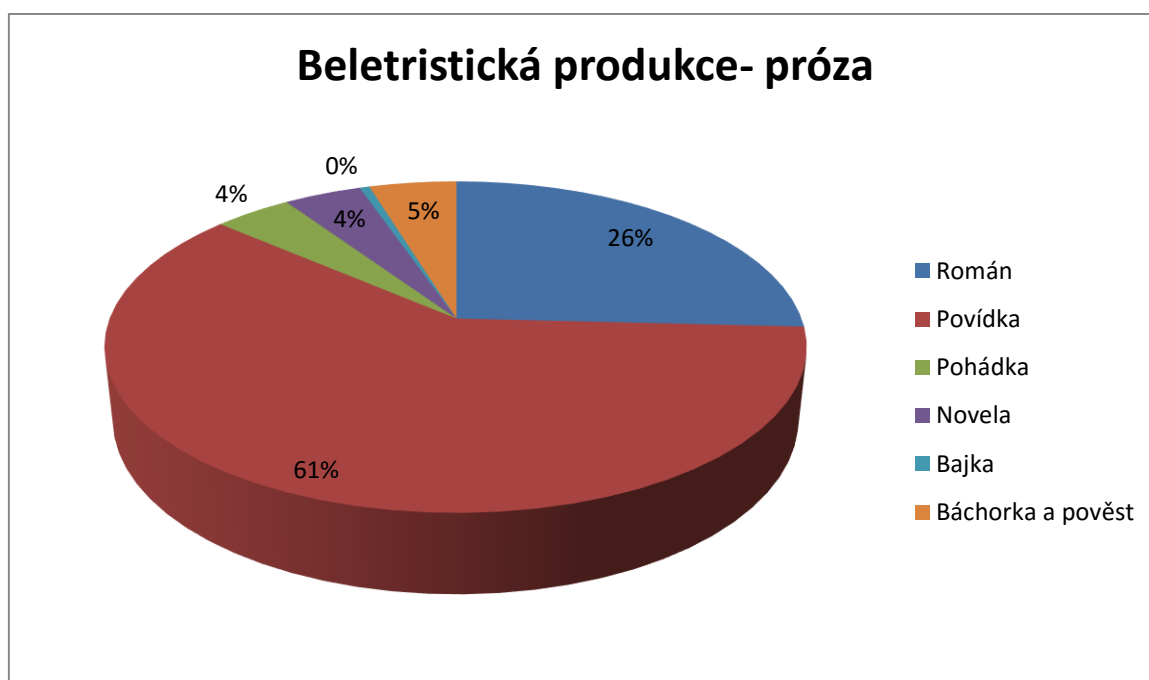
*Poezie: 53*

*Drama: 74*

*Próza s poezií: 3*

*Graf č. 8*

Graf č. 9 je zaměřen na rozdělení prózy podle žánrů. Románů jsme našli 49, povídek 115, novel 8, pohádek také 8, bajku jen 1, báchorek a pověstí 9, 1 epos a 2 legendy. Z románů lze uvést např. dobrodružné romány Julese Verna *Cesta kolem světa v osmdesáti dnech*, *Carův kurýr*, *Drama v Mexiku*, *Drama v oblacích*, *Dvacet tisíc mil pod mořem*, *Patnáctiletý kapitán*. Ze žánru povídka můžeme uvést např. *Pan Zikmund z Boršic* od Václava Beneše Třebízského, *Poctivý sirotek* od Josefa Vojtěcha Houšky, *Poslední bašta* od Aloise Dostála a *Povídky z malého města* od Věnceslavy Lužické. Mezi novely patří např. *Slepá láska* od Salvatore Fariny, *Novelly z velké doby* od Pavla Albieriho. Vzhledem k roku 1883 zůstal počet pohádek stejný, např. *O nepravém princovi*, *O useknuté ruce*, *Pohádka o Palečkovi*, *Pohádka o rýžové kaši*. Bajku jsme našli jen jednu, a to je *Hanuman* od Svatopluka Čecha. Báchorek a pověstí je 9, jsou to např. *Andersenovy báchorky vybrané pro mládež* či *Bájenky I. J. Kraszewskiho*. Epos je jen jeden a to ten samý, který jsme našli v letech předchozích (Homerova *Illias*).



Román: 49

Povídka: 115

Epos: 1

Pohádka: 8

Graf č. 9

*Novela: 8*

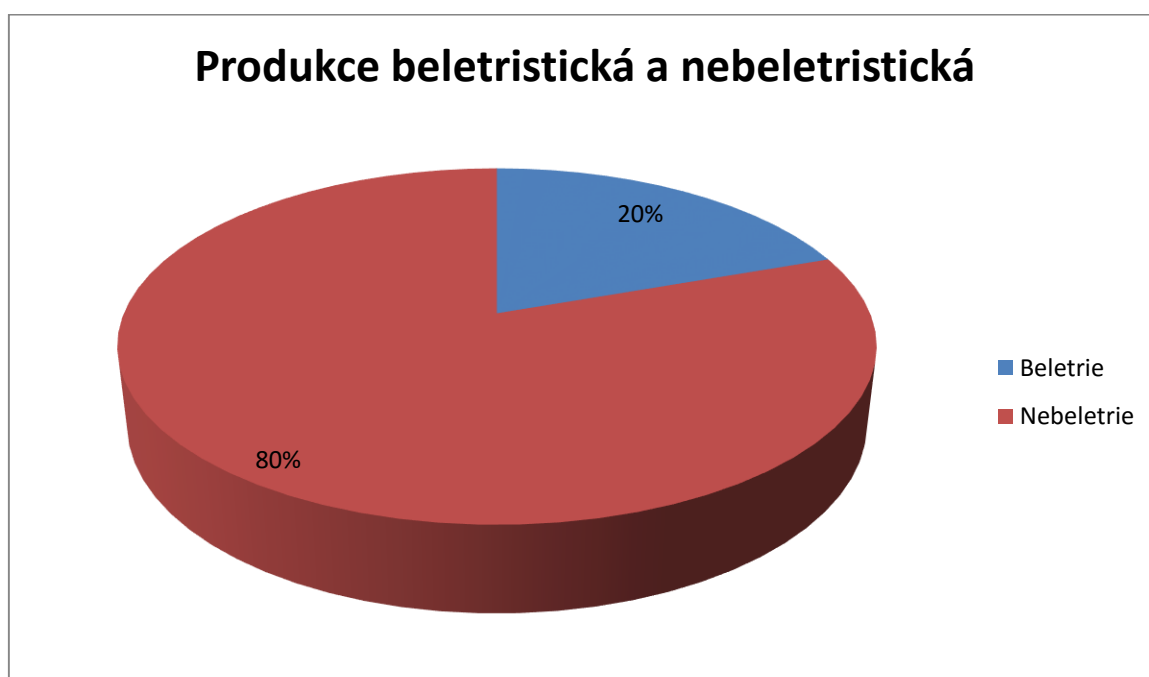
*Bajka: 1*

*Báchorka a pověst: 9*

V roce 1884 došlo k významným změnám. Snížil se počet celkové knižní beletristické produkce, snížil se počet původních děl i překladových. Dále nastala velká změna u literárních druhů dramatu a poezie, jelikož poezie se snížila oproti roku 1883 o 22 děl.

## Rok 1885

Celkový počet knižní produkce daného roku činí 1954 děl. Po rozdělení na beletristická díla a nebeletristická jsme zjistili, že beletristických děl je 383 a nebeletristických 1571. Z následujícího grafu vyplývá převaha tvorby nebeletristické.



*Produkce beletristická: 383*

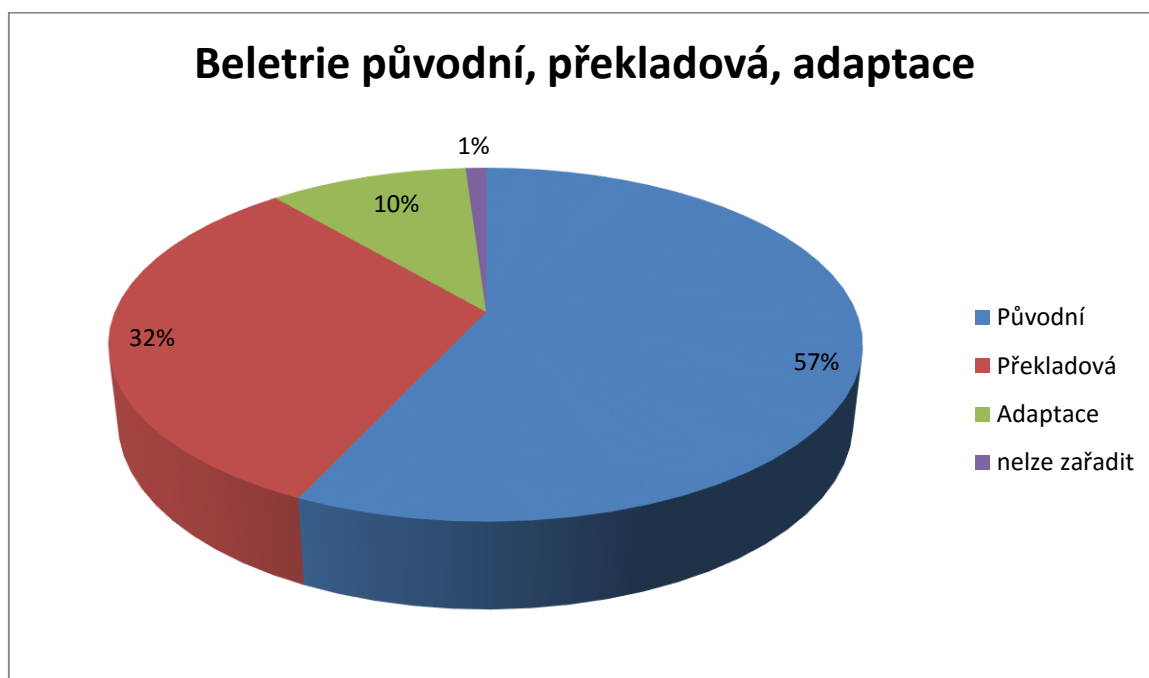
*Graf č. 1*

*Produkce nebeletristická: 1571*

Naším dalším krokem bylo rozdělení beletristické tvorby na díla původní, překladová a adaptace. Z následujícího rozdělení vyplývá, že původních děl je 218, překladových 122 a adaptací 39. S ohledem na rok předcházející můžeme pozorovat změnu v kategorii děl původních, jejichž počet se zvýšil a stejně tak u kategorie překladových a adaptací, jejichž počet se také zvýšil. Z překladových děl můžeme uvést např. *Povídky a novely* od Aloise Jiráska,



nebo vesnický obrázek *Dítě* od Františka Chalupy. Z děl překladových lze uvést např. pohádku od Charlese Dickense *Cvrček u krbu* či francouzský román *Cikánská krev* od Georgese Ohneta. Do kategorie adaptace lze zařadit např. *Český plavec na severu*, jež upravil Matěj Karas či *Pochod pouští* od Františka Schwartze. Z následujícího grafu vyplývá, že původní díla zaobírají 57% z celkové knižní produkce, překladová 32% a adaptace 10%.



*Beletrie původní: 218*

*Graf č. 2*

*Beletrie překladová: 122*

*Adaptace: 39*

*Nelze zařadit: 4*

Dále jsme roztřídili beletrii na knižní novinky a starší tituly. Došli jsme k závěru, že knižních novinek je 268 a starších titulů 93. Z knižních novinek můžeme uvést např. *Básně: písně milostné* od Františka Xavera Svobody, *Kresby Bohdana Kaminského*, *Lid na železnici*

od Irmy Geisslovy. Mezi knižní novinky zahraniční tvorby můžeme zařadit např. román *Krčma* od Émila Zoly či historickou povídku *Markvart z Vantemberka* od Eduarda Herolda. Následující graf vyjadřuje procentuální zobrazení knižních novinek v poměru se starší tvorbou daného roku.



*Knižní novinky: 268*

*Starší tituly: 93*

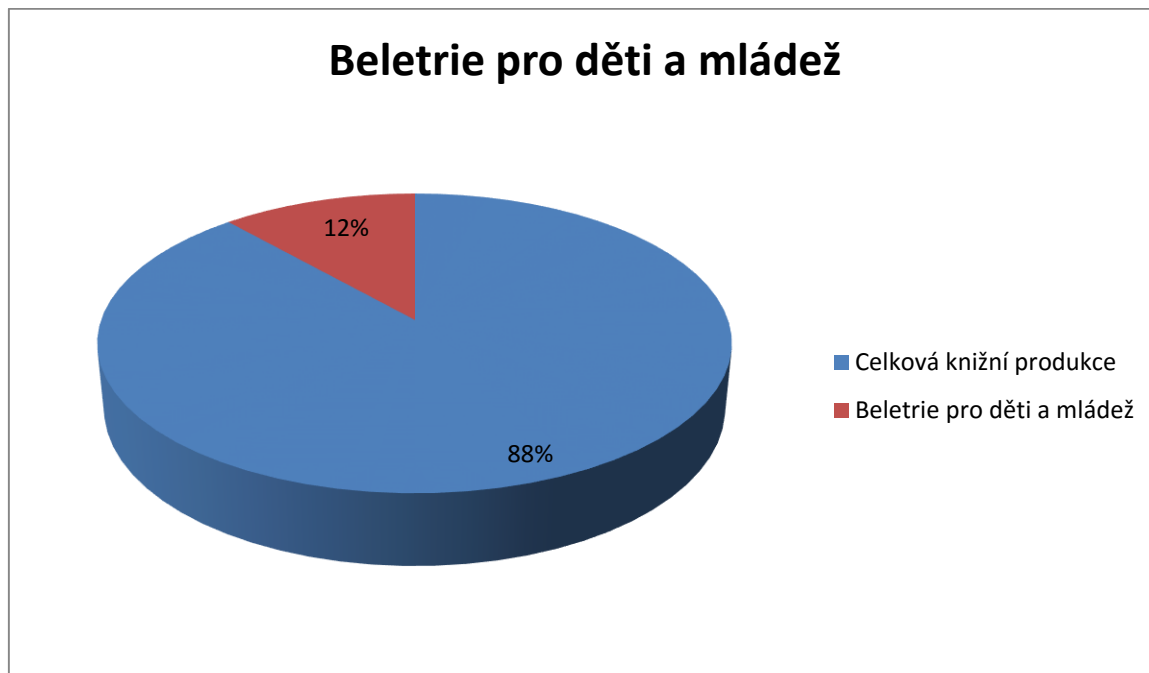
*Nelze zařadit: 22*

*Graf č. 3*

Dalším krokem bylo oddělení beletrie pro děti a mládež od celkové knižní produkce daného roku. Zjistili jsme tak, že děl pro děti a mládež je celkem 50. Vzhledem k roku 1884 se jedná o zvýšení o 11 děl. U kategorie beletrie pro děti a mládež nedošlo k žádné změně žánru, jedná se převážně o krátké povídky, které obsahují morální, nebo mravní ponaučení. Mezi

beletrii pro děti a mládež patří např. *Český missionář* od Josefa Františka Andrlíka, *Básně Viléma Václava Trnobranského*, *Dědictví v Americe* od Františka Schwartze.

Věnovali jsme však pozornost i beletrii určené pro dospělé. Zjistili jsme tak, že původních děl určených pro dospělé je 193, překladových 118 a adaptací 18. Děl, která jsou určena primárně pro dospělé, tak je 333. Mezi původní díla patří např. povídku *Bouře na horách* od Bohumila Zahradníka-Brodského či románový příběh *Stráž na Rýně* od Pavla Albieriho. Z překladových děl lze uvést např. román *Umdlené duše*, jehož autorem je Arne Garborg, *Ve strunách basových* od Salvatore Fariny, *Zločin: ze života venkovské dívky v panské rodině*, což je román, jehož autorem je Henry Gréville. K adaptacím můžeme zařadit např. povídku *Zlatokopové*, kterou upravil Václav Černý, nebo *Muž zásad* od Karla Kádnera. V grafu č. 5 můžeme vidět poměr beletristické tvorby pro mládež s celkovou beletristickou knižní produkcí. Graf č. 6. pak zobrazuje původní a překladová díla určená pro dospělé a adaptace.

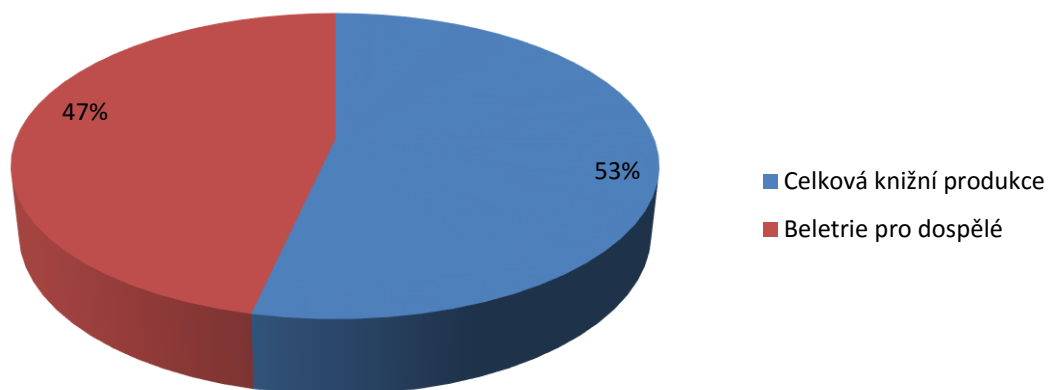


*Celková knižní beletristická produkce: 383*

*Graf č. 4*

*Beletrie pro děti a mládež: 50*

## Celková knižní produkce a beletrie pro dospělé

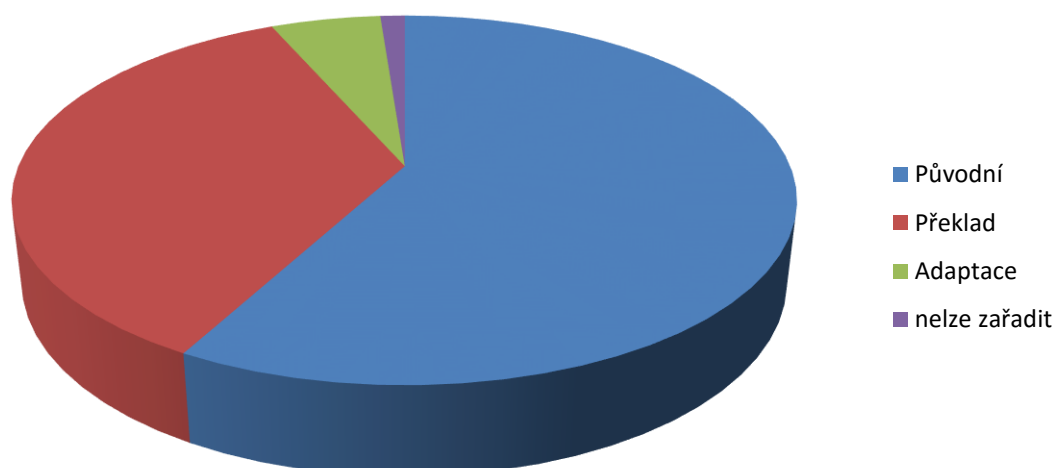


*Celková knižní beletristická produkce: 383*

*Graf č. 5*

*Beletrie pro dospělé: 333*

## Beletrie pro dospělé- původní, překlad, adaptace



*Původní: 193*

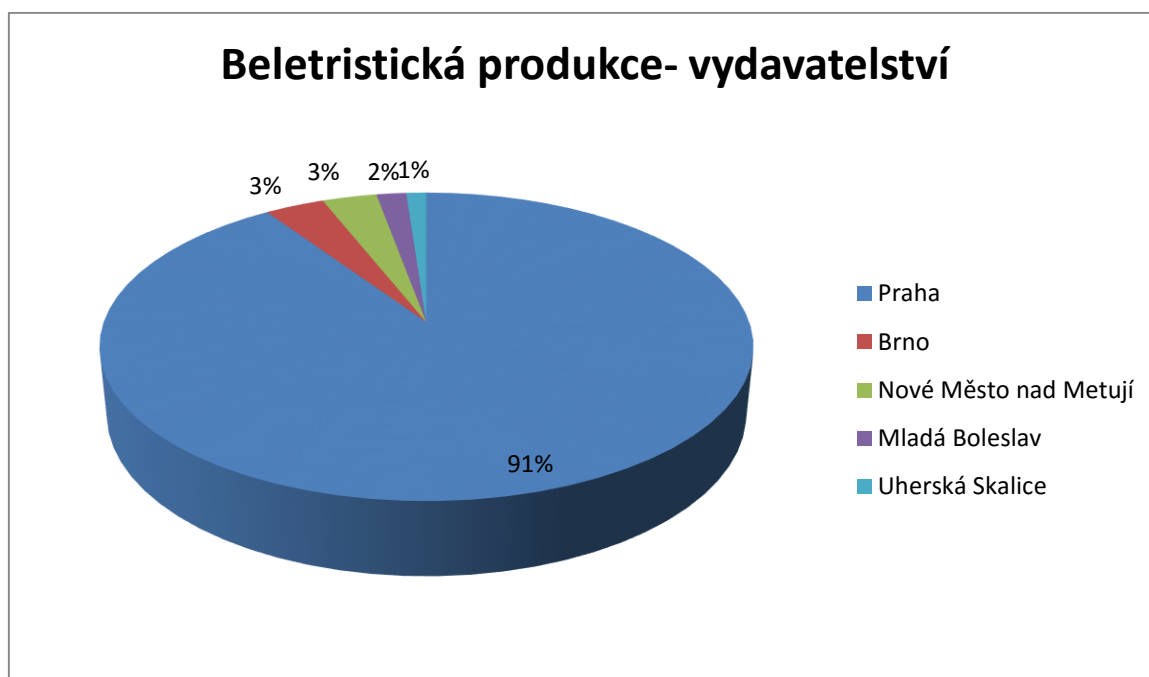
*Graf č. 6*

*Překlad: 118*

*Adaptace: 18*

*Nelze zařadit: 4*

Pro beletristickou tvorbu je důležité i to, kde díla byla vydávána. Zajímalo nás, kde se díla vydávala a v jakém počtu. Dospěli jsme k tomu, že nejvíce děl bylo vydáno v Praze, celkem 316 děl. Co se počtu vydaných děl týče, na druhé místo lze zařadit Brno, dále Nové Město nad Metují, Mladá Boleslav a Uherská Skalice. V Praze se jedná zejm. o vydavatelství *Fr. Šimáčka*, *Fr. A. Urbánka*, *J. Otty*. V Brně byla díla vydána zejm. ve vydavatelství *Papežská knihtiskárny bedediktinů rajhradských*. V Novém Městě nad Metují byla díla vydávána převážně ve vydavatelství *Bohdana Böhma* či vydavatelství *J. K. Hraše*. V Mladé Boleslavi se jednalo zejm. o vydavatelství *K. Vačleny* a v Uherské Skalici to pak bylo *Nákladem a tiskem dědiců Josefa Škarnicla*. V grafu č. 7 můžeme vidět převahu vydavatelské činnosti Prahy, kde bylo vydáno celkem 316 děl. V Brně se pak vydalo 12 děl, v Novém Městě nad Metují 11 děl, v Mladé Boleslavi to bylo 6 děl a v Uherské Skalici 4 díla.



*Praha: 316*

*Graf č. 7*

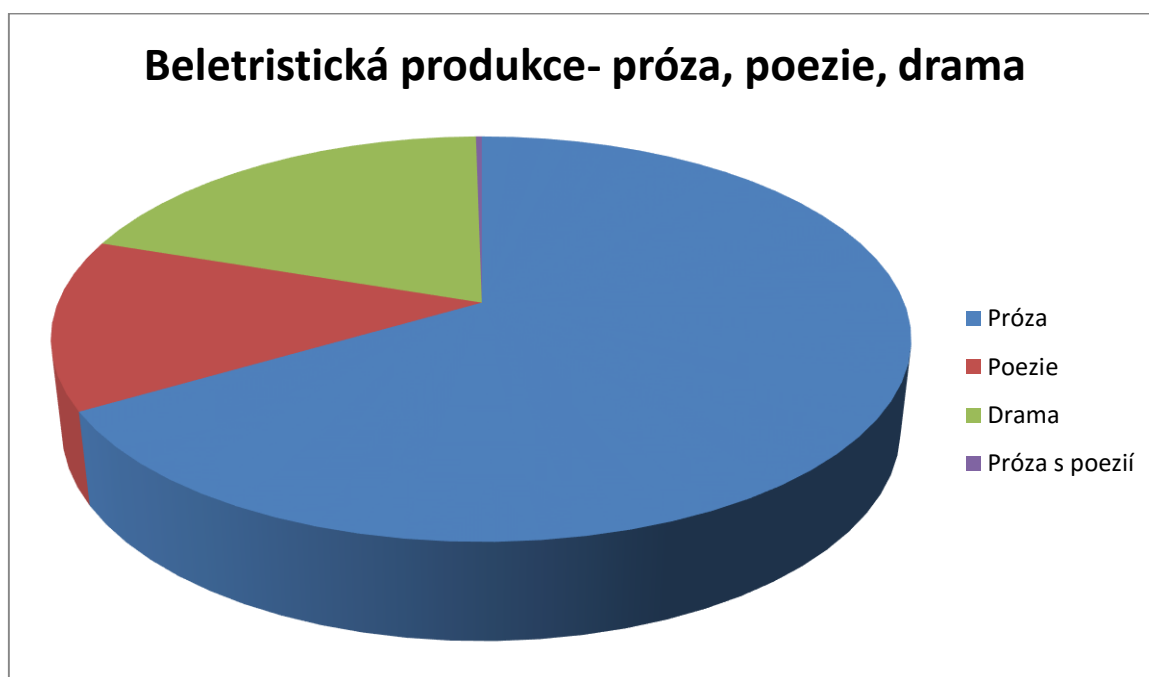
Brno: 12

Nové Město nad Metují: 11

Mladá Boleslav: 6

Uherská Skalice: 4

Beletristickou tvorbu bylo třeba rozdělit podle literárních druhů. Zjistili jsme, že prozaických děl je 255, poetických 52 a dramatických 75. Stejně jako v roce předešlém, dramatických děl je více než poetických. Mezi prozaická díla můžeme zařadit např. *Anglické povídky* od Václava Černého, *Bohatsví zlatého dolu Šlojře* od Jana Tykače, *Dětské kartony* od Jana Červenky. Mezi poetická díla lze zařadit např. *Epické básně* od Jaroslava Vrchlického či *Nové básně* od Emanuela Miřiovského. K dramatické tvorbě patří fraška *Tři sta třicet tři* od Ladislava Karla Kukly, nebo veselohra *Ve veřejném životě* od Karla Pippicha.



Próza: 255

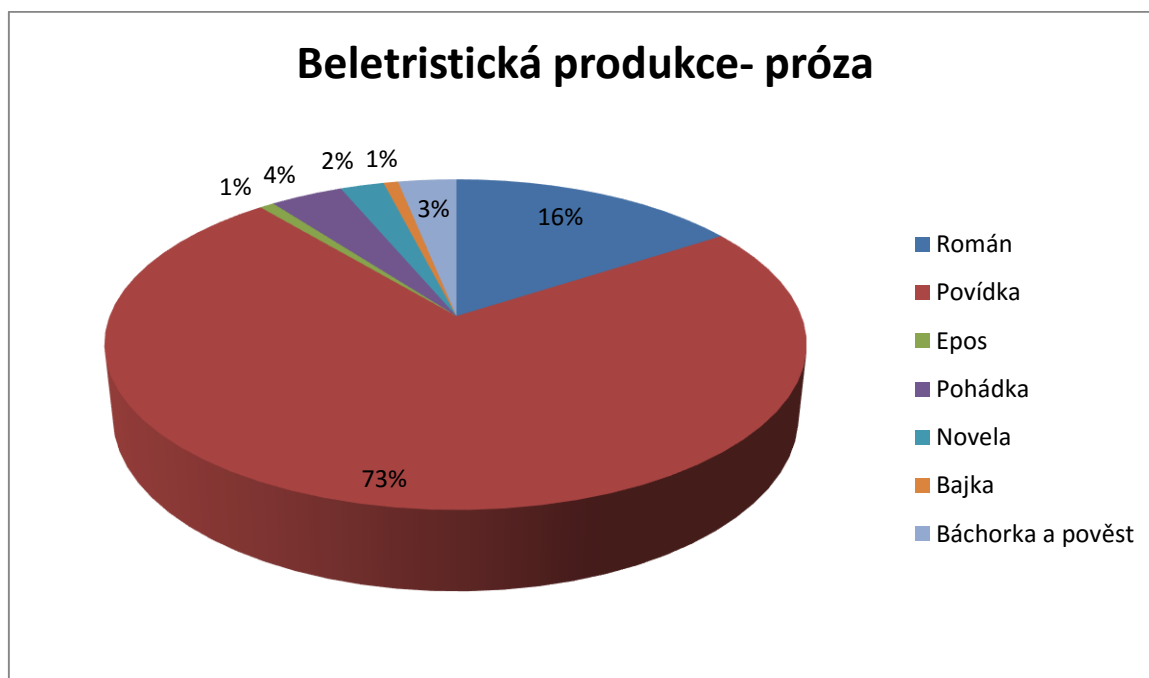
Poezie: 52

Drama: 75

Próza s poezií: 1

Graf č. 8

V posledním kroku jsme se zaměřili na literární druh prózy a její žánry. V beletristické prozaické tvorbě daného roku jsme tak našli 185 povídek, 40 románů, 10 pohádek, 6 novel, 8 báchorek a pověstí, 2 bajky a 2 eposy, 1 kroniku a 1 legendu. Mezi povídky patří např. historická povídka *Ave Maria* od Jana Podhajského, *Povídky Josefa Sokola*, *Útočiště* od Aloise Dostála. Mezi romány lze zařadit např. *V podvečer pětileté růže* od Václava Beneše Třebízského, *Tichý život* od Vlasty Pittnerové, *Věvec vavřínový* od Václava Vlčka. Ze zahraniční tvorby můžeme uvést např. román *Princezka ze stepi* od Eugenie Marlitt či *Svatba Gérardova*, jehož autorem je André Theuriet. K pohádkám patří např. *Tři pohádky Elišky Krásnohorské*, nebo arabská pohádka *Dar vilin, aneb Kouzelná píšťalka*. K novelám můžeme zařadit např. *Novelly Michala Baluckého* či *Novelly Josefa Štolby*. Z žánru báchorky a pověsti lze uvést např. *Bohatství zlatého dolu Šlojíře* od Jana Tykače. Bajky jsme našly celkem 2, a to např. *Báje o zrození Athenině* a *Pravdy: padesát a dvě bajky původní*. Také jsme našli 1 kroniku, je to *Dvě příkladné kroniky : První o velmi trpělivé paní Kryzeldě, druhá Rukojemství*. Dále jsme našli i 1 legendu, jsou to *Legendy* od Jana Fišera. Nesmí chybět také dvoudílný epos *Odyssea* od Homéra. Následující graf zobrazuje žánrové vymezení prozaické tvorby daného období.



Román: 40

Povídka: 185

Graf č. 9

*Epos: 2*

*Pohádka: 10*

*Novela: 6*

*Bajka: 2*

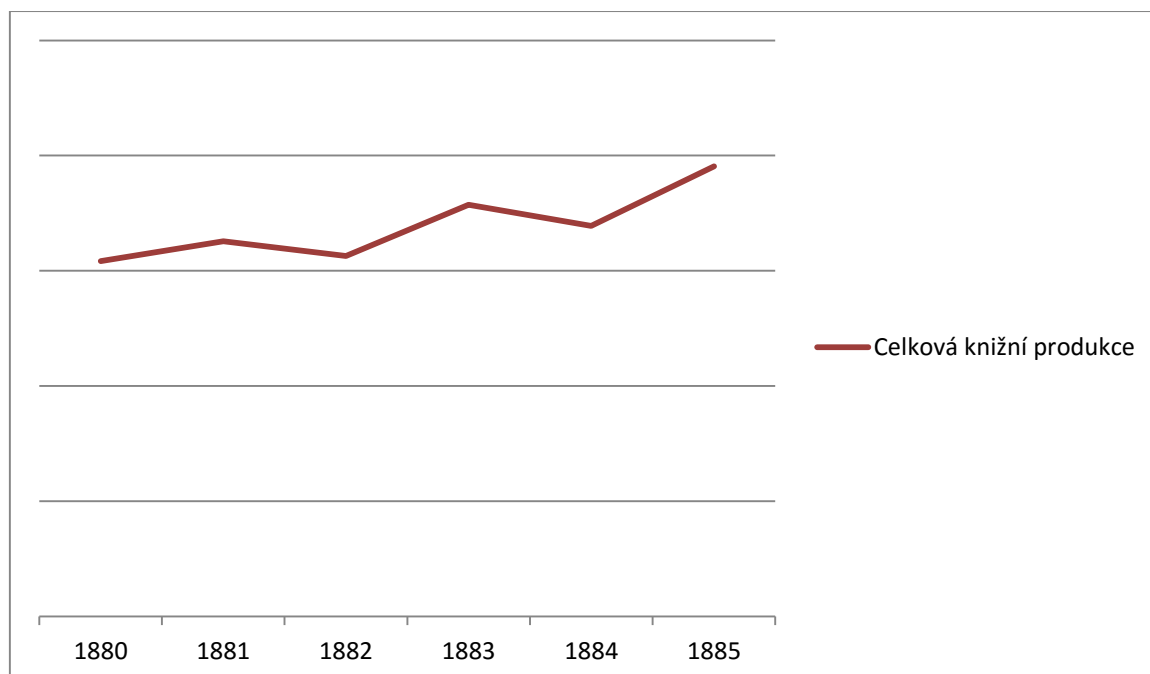
*Báňorka a pověst: 8*

V závěru lze říci, že k výrazným změnám mezi různými kategoriemi vzhledem k předchozím rokům nedochází. Původní tvorba si stále udržuje svoji výsadní pozici, stejně tak jako knižní novinky. Nejvíce děl vydávaných v roce 1885 je v Praze. Z hlediska vymezení literárních druhů je nejvíce prozaických děl, dále je více děl dramatických než poetických. Vzhledem k literárním žánrům se nejvíce vyskytuje žánr povídka, hned za povídku lze zařadit román.



## Rok 1880-1885: shrnutí

V průběhu dané doby lze pozorovat změny, a to jak v jednotlivých kategoriích, tak v literárních druzích i žánrech. Došlo také ke změnám v počtu vydaných knih. V roce 1880 jsme našli celkem 1913 knih celkové knižní produkce. V roce následujícím, totiž v roce 1881, to bylo 1628 děl. V roce 1882 se počet celkové knižní produkce snížil, našli jsme 1564 děl. V roce 1883 se však počet celkové knižní produkce zvýšil, celkem jsme našli 1786 děl. Obdobně tak v roce 1884, to jsme našli 1695 děl celkové knižní produkce. V roce následujícím se počet celkové knižní produkce ještě zvýšil, našli jsme celkem 1954 děl. Následující graf zobrazuje křivku, která vyjadřuje počet celkové knižní produkce v jednotlivých letech. Z grafu je patrné, že v průběhu let 1880- 1885 došlo ke zvýšení celkové knižní produkce.



*Celková knižní produkce:*

*1880: 1913*

*1881: 1628*

*Graf č. 1*

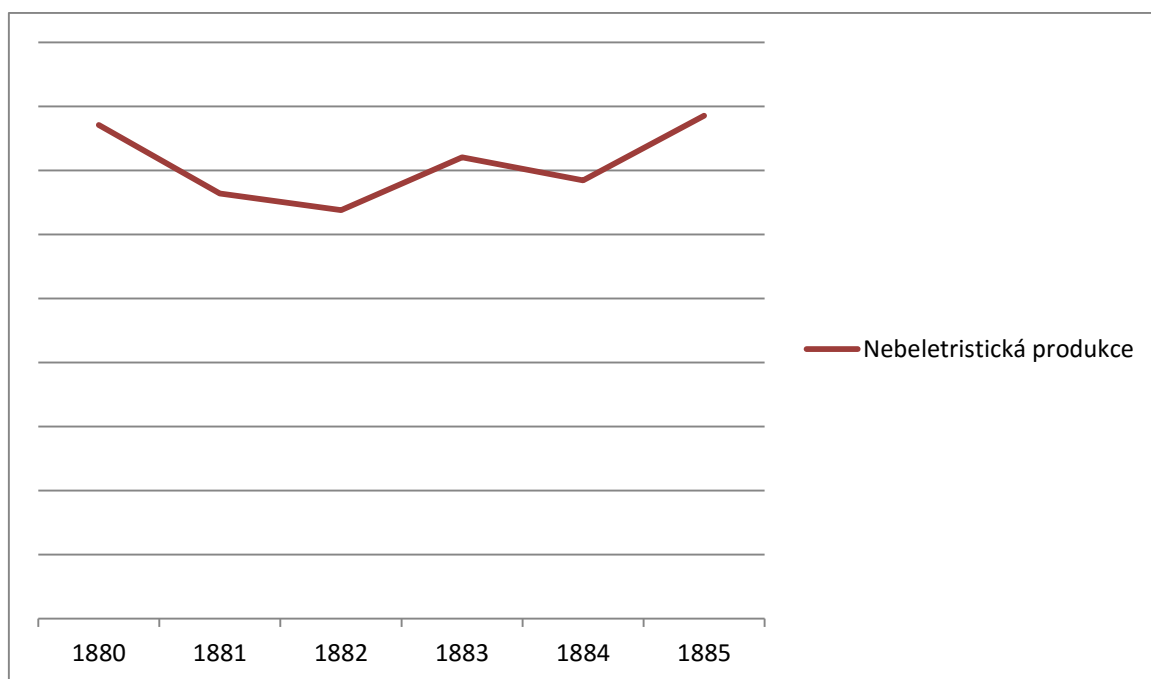
1882: 1564

1883: 1786

1884: 1695

1885: 1954

Velkou část celkové knižní produkce tvoří produkce nebeletristická. Mezi nebeletristickými díly můžeme najít různé učebnice či cvičebnice z češtiny, matematiky, fyziky a chemie, geometrie, dějepisu, přírodopisu apod., dále jsou to výroční zprávy, pěstitelské rady či odborné i laické rady z oblasti lékařství, také kuchařky, statistiky, životopisné knihy, nebo průvodci po městech a obcích. Graf č. 2 zobrazuje stav nebeletristické tvorby v daných letech.



*Nebeletristická produkce:*

*Graf č. 2*

1880: 1913

1881: 1328

1882: 1276

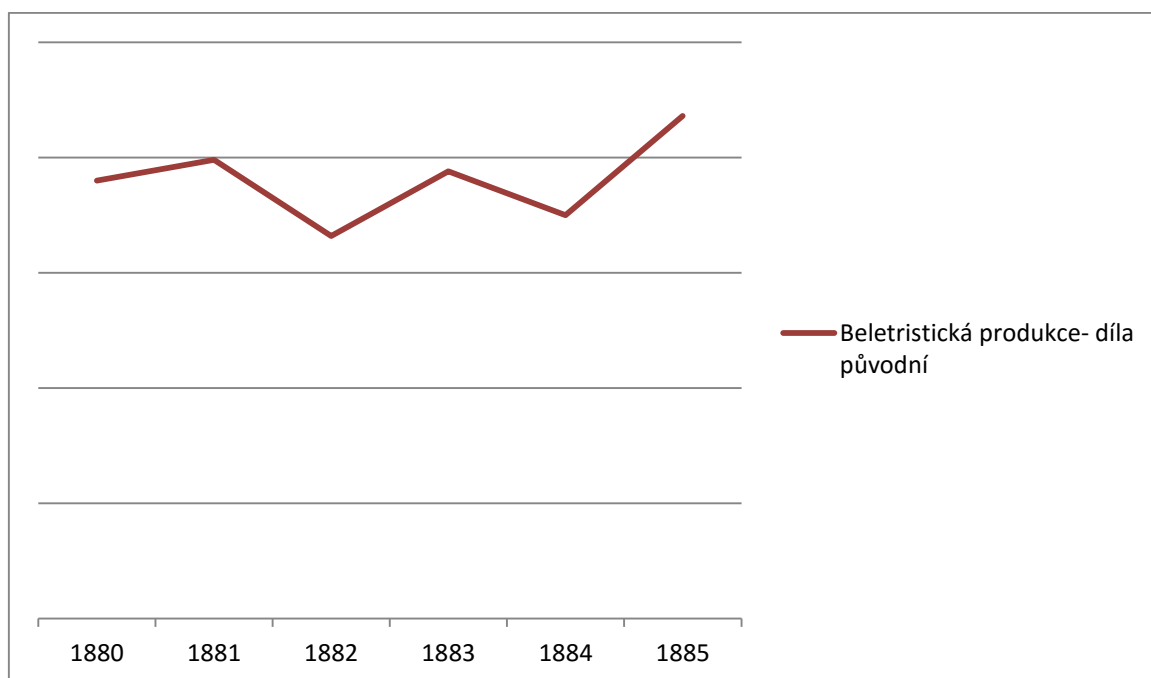
1883: 1441

1884: 1369

1885: 1571

Největší pozornost jsme však věnovali produkci beletristické. Beletristická produkce zahrnuje prózu, poezii a drama. Zpočátku jsme díla rozdělili na původní, překladová a adaptace. Poté jsme se zaměřili na knižní novinky a starší tituly. V rámci beletrie jsme také oddělili beletrii pro děti a mládež od celkové knižní beletristické produkce. Také jsme se věnovali beletrii určené pro dospělé, kterou jsme rozdělili na díla původní, překladová a adaptace. S beletristickou tvorbou souvisí i to, kde byla díla vydávána, a tudíž jsme věnovali pozornost městům, kde se tato díla vydávala. V neposlední řadě jsme se zaměřili na literární druhy, a to na prózu, poezii a drama a také na literární žánry. Následující grafy zobrazují počet děl, která byla řazena do jednotlivých kategorií i grafické vyjádření literárních druhů a žánrů.

Graf č. 3 vyjadřuje počet původních děl v průběhu let. V roce 1880 to bylo 190, následující rok o 9 děl více, v roce 1882 došlo ke zvýšení na 288 děl, v roce 1883 opět snížení na 194 děl a v roce 1884 se původní díla snížila na 175 a roku 1885 činí počet původních děl 218.



*Beletristická produkce- díla původní:*

*Graf č. 3*

*1880: 190*

*1881: 199*

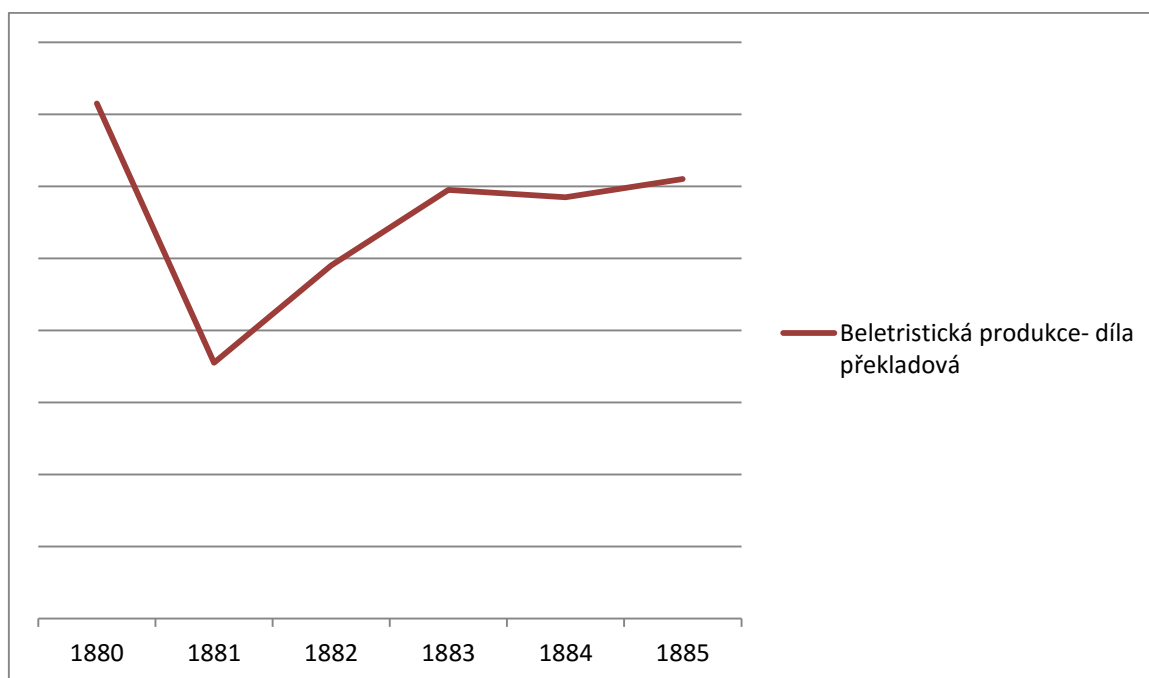
*1882: 288*

*1883: 194*

*1884: 175*

*1885: 218*

Následující graf zobrazuje počet děl překladových. Během daných let došlo k několika změnám. V roce 1880 bylo překladových děl 143, poté došlo ke snížení těchto děl na 71. Roku 1882 se počet děl opět zvýšil na 98, následující rok na 119. V roce 1884 se oproti roku 1883 počet děl překladových snížil pouze o dvě díla a v roce 1885 se zvýšila o pět děl. Počet překladových děl roku 1885 tak činí 122.



*Beletristická produkce- díla překladová:*

*Graf č. 4*

*1880: 143*

*1881: 71*

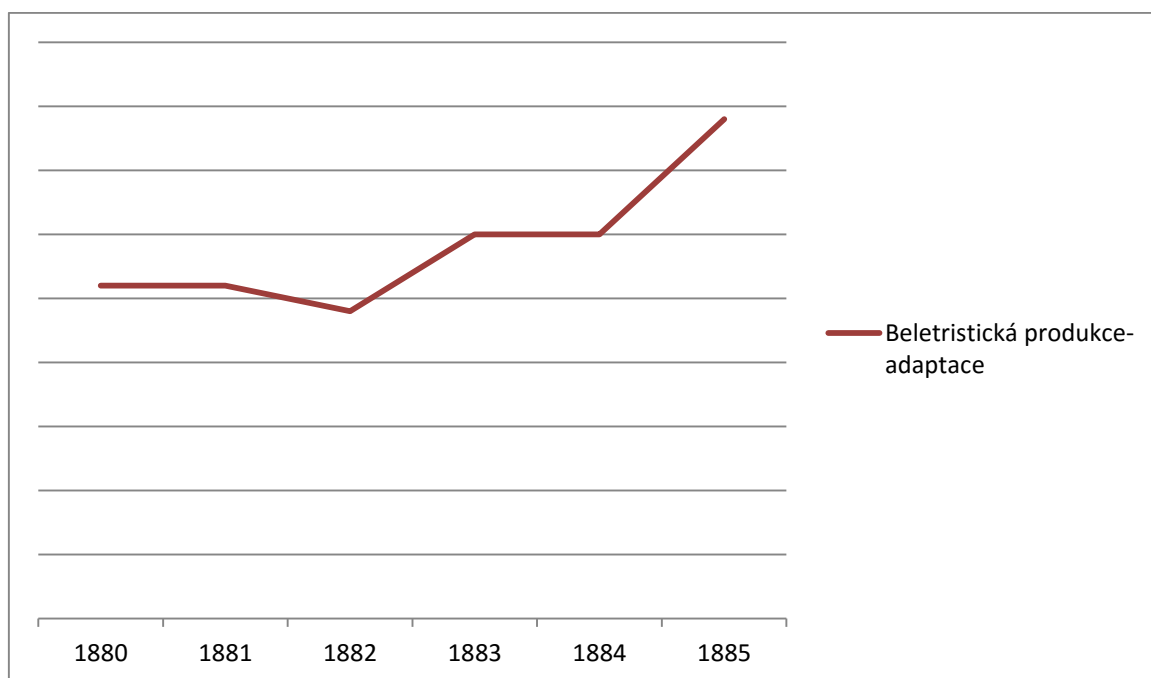
*1882: 98*

*1883: 119*

*1884: 117*

*1885: 122*

Zaměřili jsme se také na adaptace. U této kategorie však k žádným výrazným změnám nedošlo. Z grafu je patrné, že k výraznějšímu zvýšení počtu adaptací došlo v roce 1883, kdy byl jejich počet 30, a poté v roce 1885, kdy se počet zvýšil na 39 adaptací.



*Beletristická produkce- adaptace:*

*Graf č. 5*

*1880: 26*

*1881: 26*

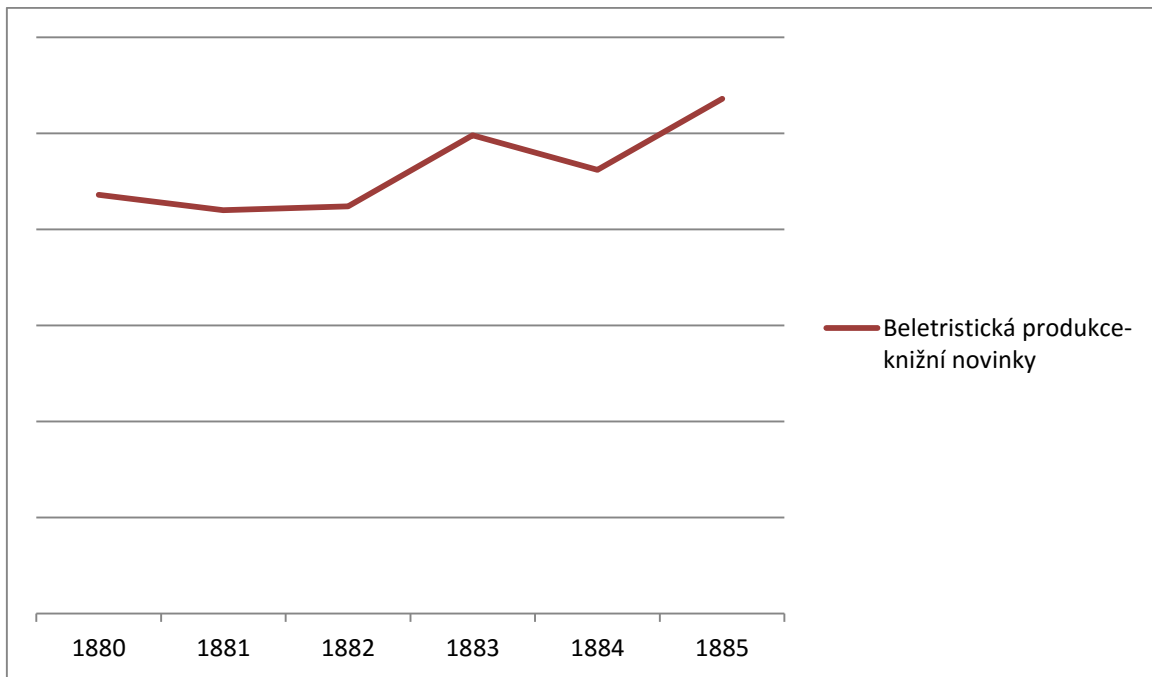
*1882: 24*

*1883: 30*

*1884: 30*

*1885: 39*

Poté jsme rozdělili beletristickou tvorbu na knižní novinky a starší tituly. V kategorii knižní novinky došlo k výraznější změně až v roce 1883, kdy jejich počet čítal 249 knižních novinek a také v roce 1885, kdy jsme jich našli 268. U kategorie starší tituly docházelo především k průběžnému snižování počtu děl.



*Beletristická produkce- knižní novinky:*

*Graf č. 6*

1880: 218

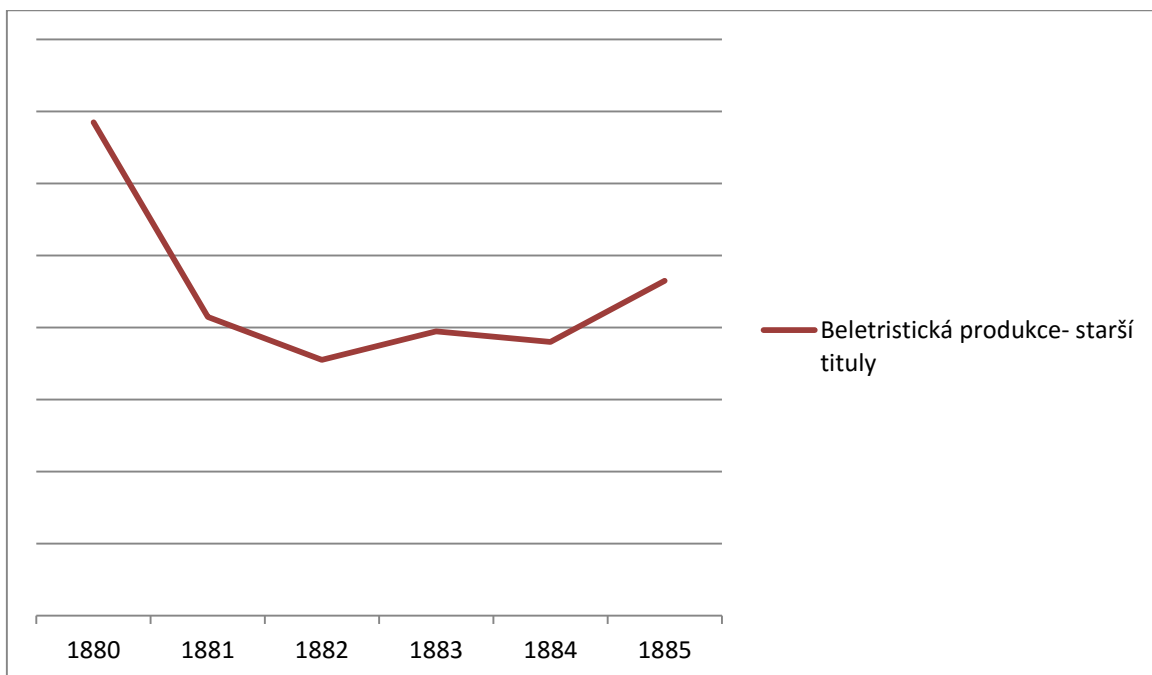
1881: 210

1882: 212

1883: 249

1884: 231

1885: 268



1880: 137

1881: 83

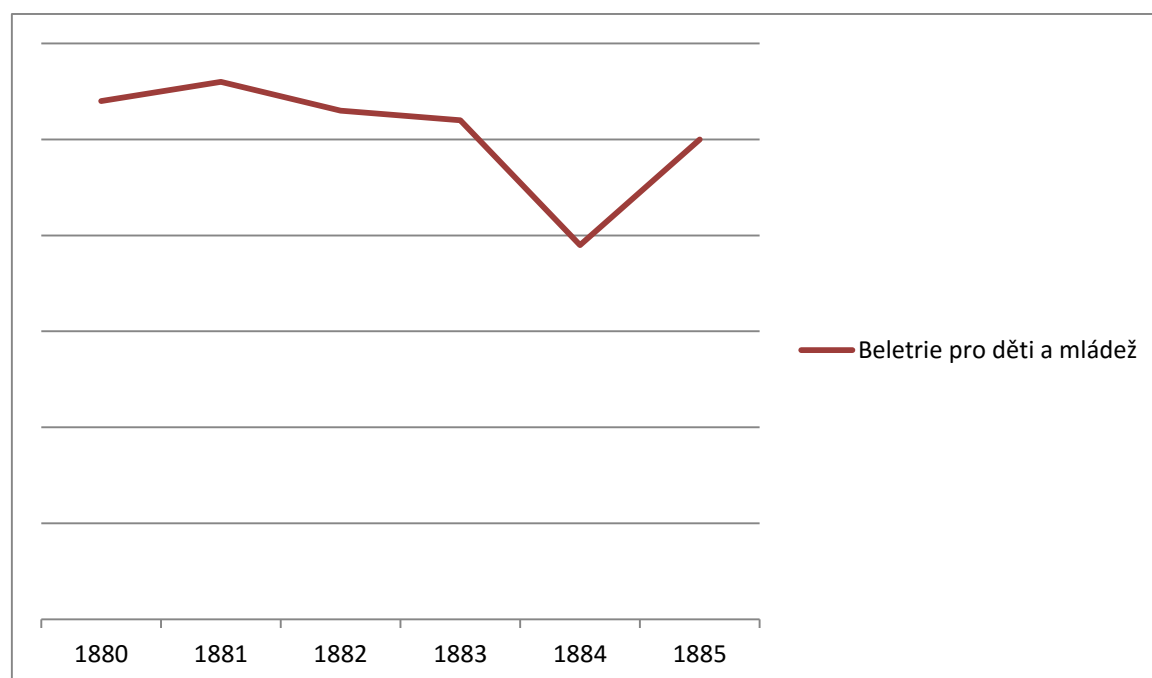
1882: 71

1883: 79

1884: 76

1885: 93

Výraznou skupinou byla také díla, která byla primárně určena pro děti a mládež. Tato díla, která jsou zaměřena na děti a mládež, obsahovala mravní či morální ponaučení a měla děti naučit určitému vychování. Výrazné změny pozorovat nelze, můžeme pouze vidět snížení počtu děl určených pro děti a mládež v roce 1884, kdy jsme jich našli pouze 39.



1880: 54



1881: 56

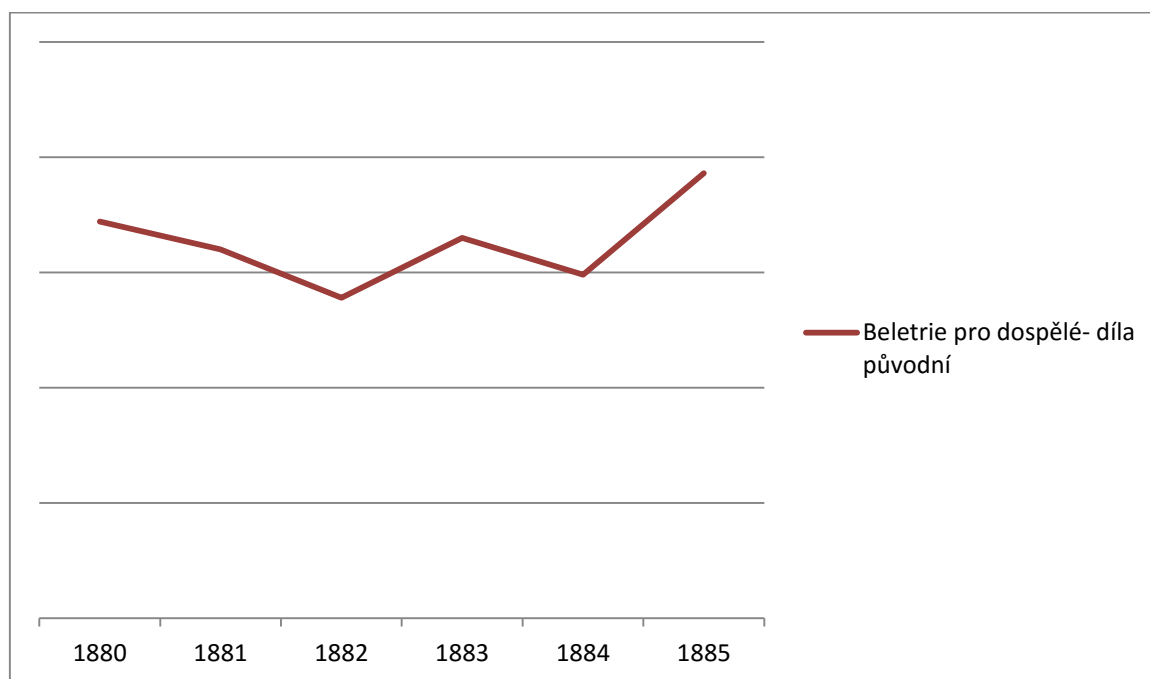
1882: 53

1883: 52

1884: 39

1885: 50

Pozornost jsme věnovali i beletrii určené pro dospělé. Tato díla jsme poté rozdělili na původní, překladová a na adaptace. Původních děl pro dospělé jsme v roce 1880 našli 172. Následující rok jsme jich našli 160. V roce 1882 došlo k mírnému snížení na 139. To se však v roce 1883 změnilo, jelikož se počet původních děl pro dospělé zvýšil na 165, přičemž v roce 1884 se počet opět snížil, a to na 149. Velká změna nastala v roce 1885, to jsme původních děl pro dospělé našli 193.



*Beletrie pro dospělé- díla původní:*

*Graf č. 9*

1880: 172

1881: 160

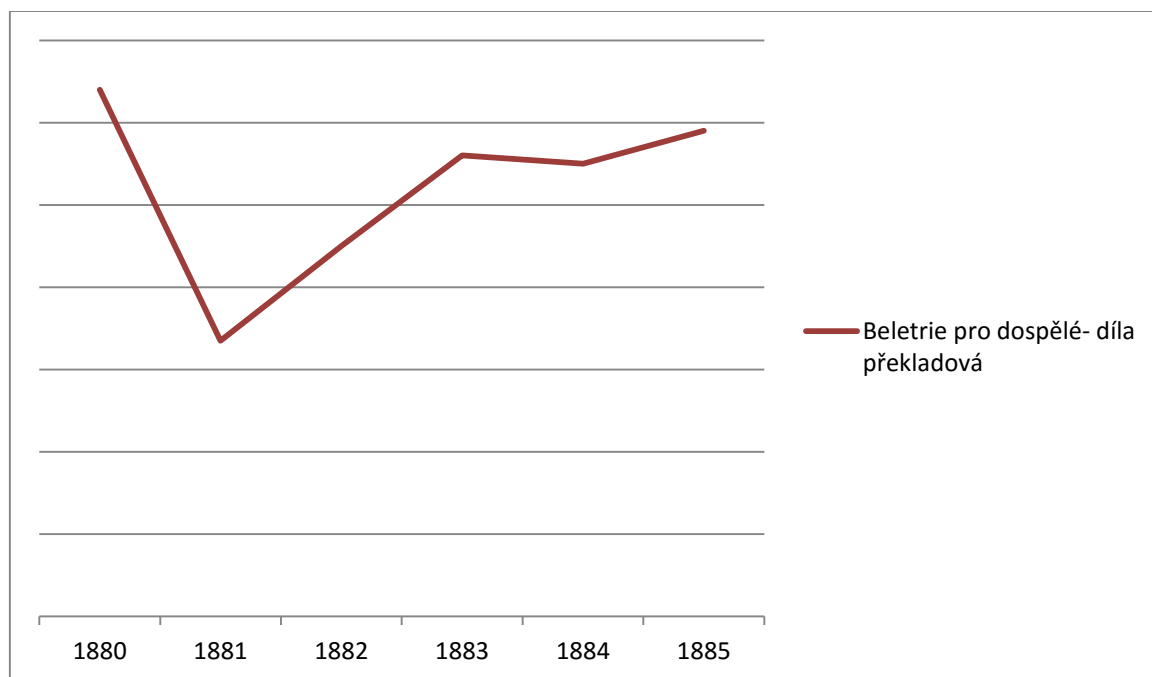
1882: 139

1883:165

1884: 149

1885: 193

Překladových děl pro dospělé jsme v roce 1880 našli 128. V roce 1881 to bylo však jen 67. Ke zvýšení dochází v roce 1882, a to na 90. Toto zvyšování překladových děl pro dospělé pokračuje, v roce 1883 jsme tak našli 90 děl, roku 1884 to bylo 110 děl a v roce 1885 celkem 188 děl.



*Beletrie pro dospělé- díla překladová:*

*Graf č. 10*

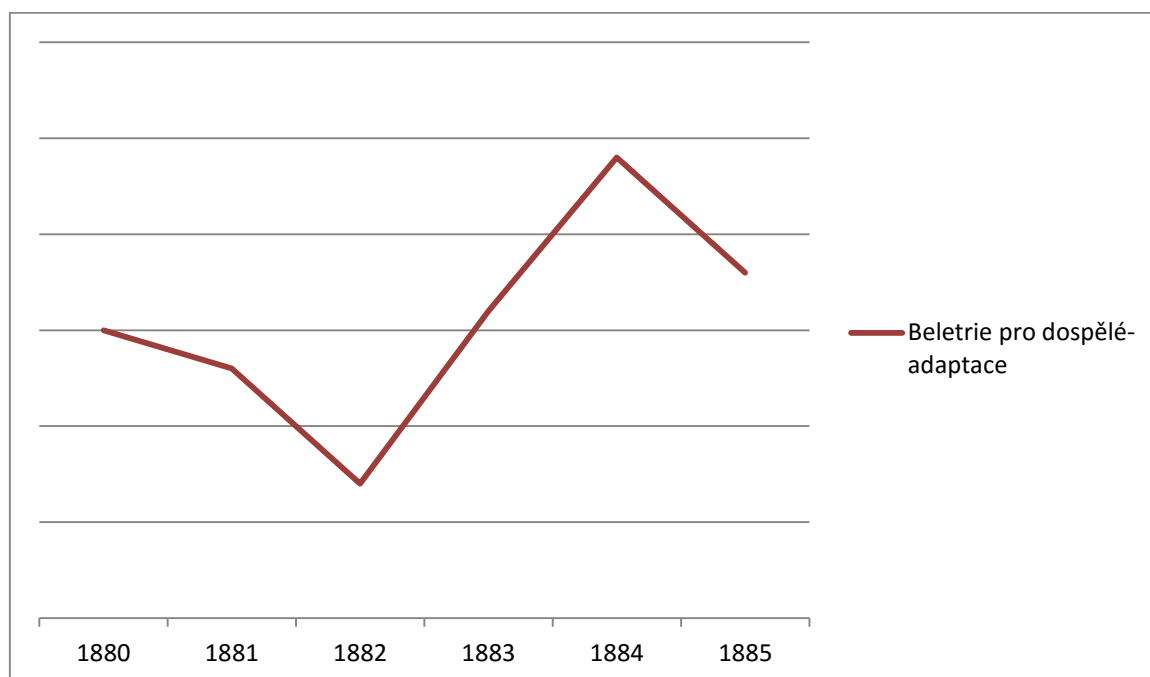
1880: 128

1881: 67

1882: 90

1883: 112

1884: 110



*Beletrie pro dospělé- adaptace:*

*Graf č. 11*

1880: 15

1881: 13

1882: 7

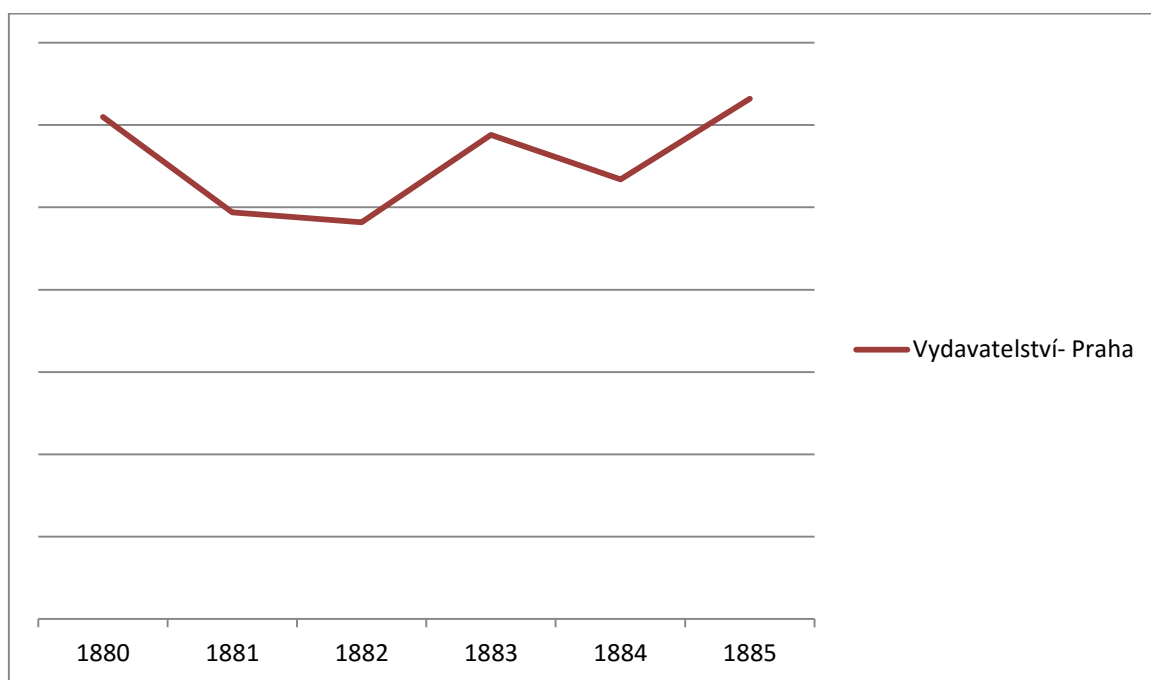
1883: 16

1884: 24

1885: 18

Důležité pro beletristickou tvorbu byly i adaptace. Roku 1880 jsme našli 15 adaptací, v roce 1881 celkem 13 adaptací. V roce 1882 se počet snížil na 7 adaptací, ale v roce 1883 se navýšil více než o polovinu, celkem jsme našli 16 adaptací. V roce 1884 se počet opět zvýšil na 24 adaptací, ale následujícího roku se opět snížil na 18.

Nedílnou součástí beletristické tvorby jsou i vydavatelství, tedy města, kde byla díla vydána. Nejpočetnější byla Praha. V roce 1880 bylo v Praze vydáno 305 děl. Následující rok se však počet snížil, a to na 247. Ke zvýšení došlo v roce 1883, kdy se počet zvýšil na 294. Největší počet vydaných děl v Praze však představuje rok 1885, kdy se zde vydalo celkem 316 beletristických děl.



*Vydavatelství- Praha:*

*Graf č. 12*

*1880: 305*

*1881: 247*

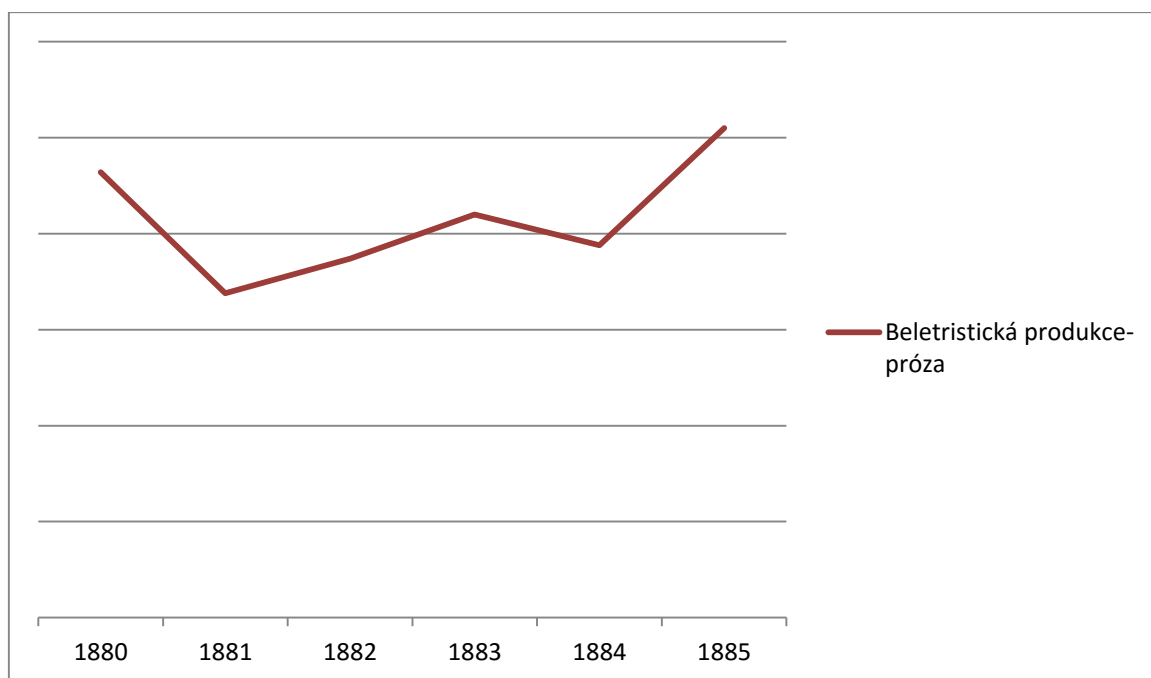
*1882: 241*

*1883: 294*

*1884: 267*

*1885: 316*

Beletrii lze rozdělit na prózu, poezii a drama. Věnovali jsme proto samostatnou pozornost těmto literárním druhům. Zjistili jsme, že v průběhu let je zaznamenáno nejvíce děl prozaických. Poté nastávalo k menším změnám u dramatu a poezie, kdy se neustále zvyšoval a snižoval počet dramatu. Tyto změny lze pozorovat v grafu č. 13, 14 a č. 15.



*Beletristická produkce- próza:*

*Graf č. 13*

*1880: 232*

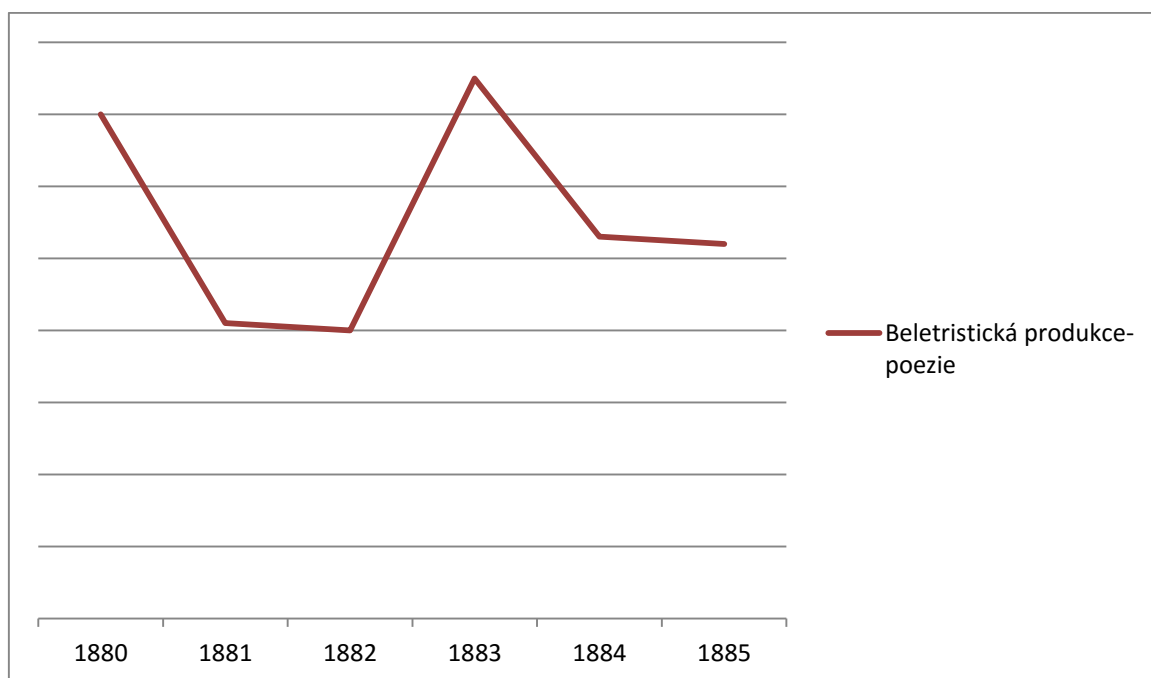
*1881: 169*

*1882: 187*

*1883: 210*

*1884: 194*

*1885: 255*



*Beletristická produkce- poezie:*

*Graf č. 14*

*1880: 70*

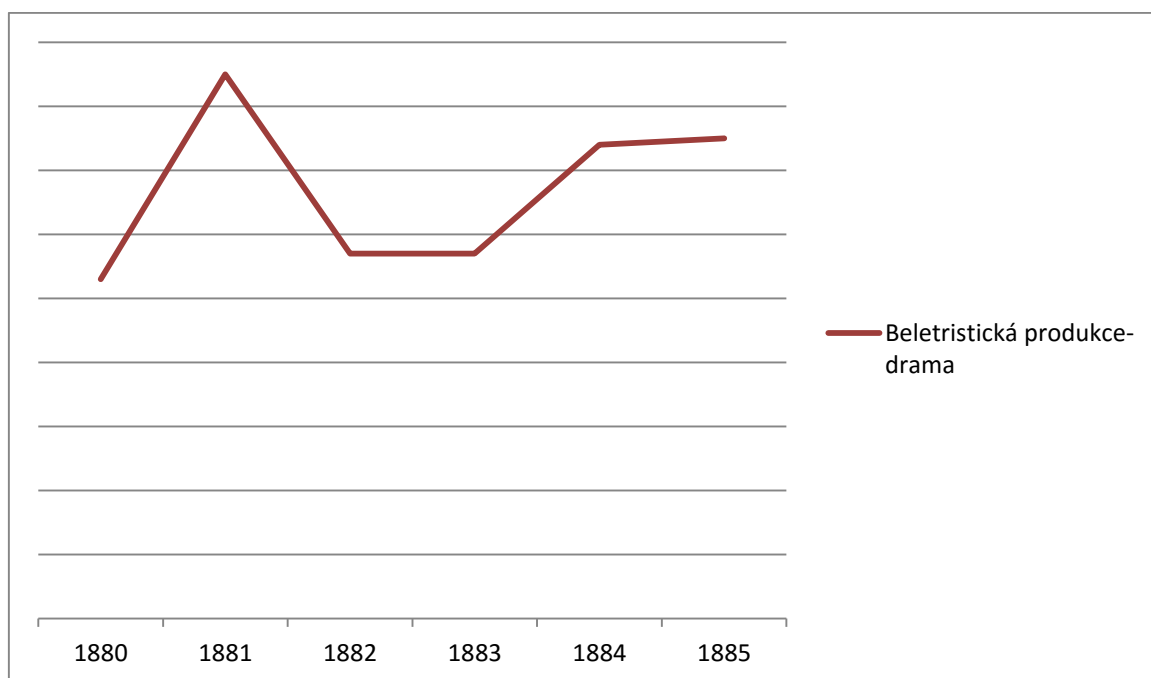
*1881: 41*

*1882: 40*

*1883: 75*

*1884: 53*

*1885: 52*



*Beletristická produkce- drama:*

*Graf č. 15*

*1880: 53*

*1881: 85*

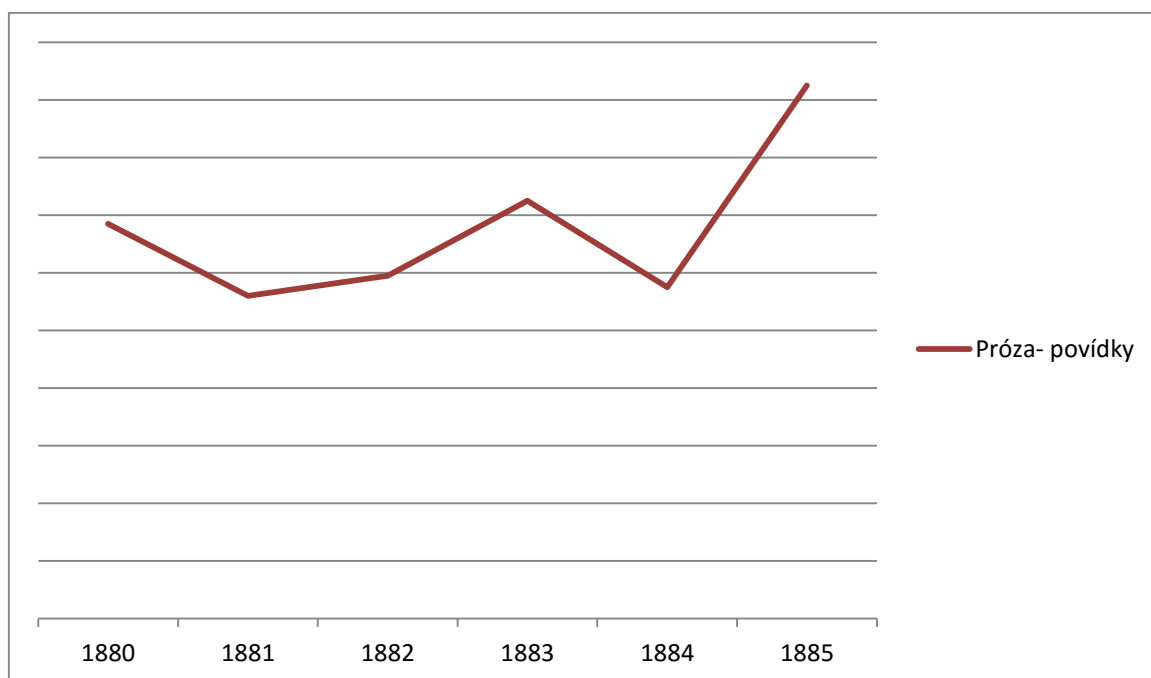
*1882: 57*

*1883: 57*

*1884: 74*

*1885: 75*

Pozornost jsme věnovali i literárním žánrům. Došli jsme k závěru, že nejvíce je v beletristické tvorbě daných let zastoupen žánr povídky. V následujícím grafu je proto vyjádřen počet vydaných povídek v jednotlivých letech.



*Próza- povídky:*

*Graf č. 16*

*1880: 137*

*1881: 112*

*1882: 119*

*1883: 145*

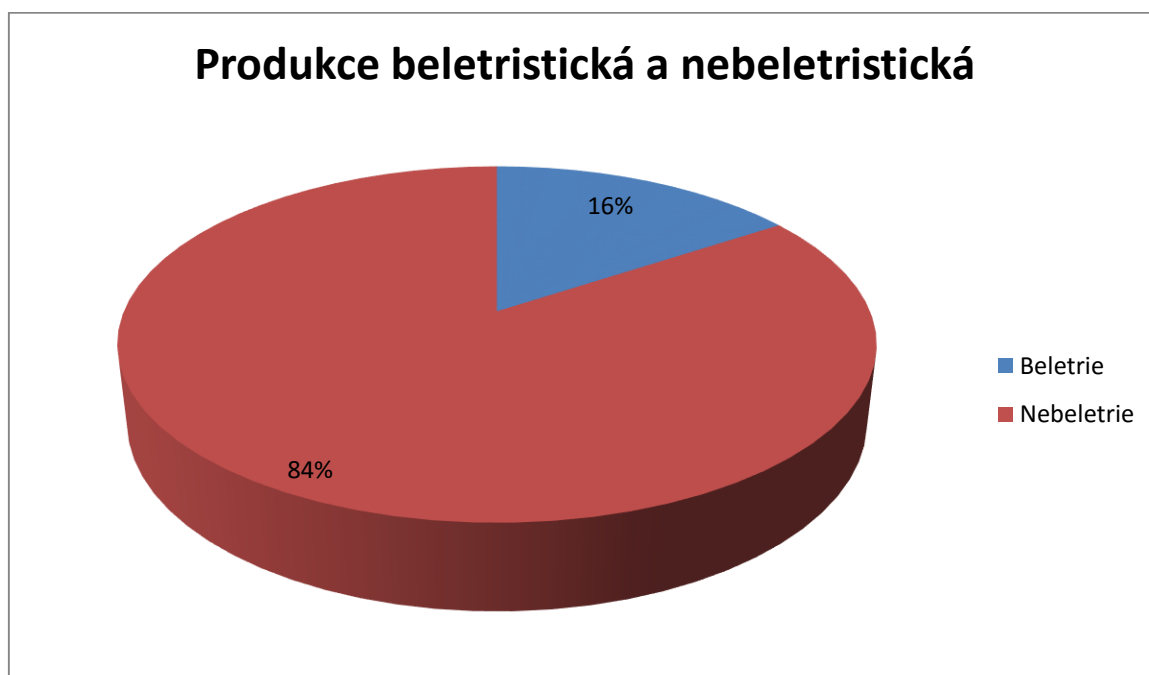
*1884: 115*

*1885: 185*



## Rok 1886

V daném roce je celkový počet knižní produkce 1848 děl. Po rozdělení na beletristická díla a nebeletristická díla jsme přišli na to, že beletristických děl je 290 a nebeletristických děl 1558. Následující graf zobrazuje poměr beletristické a nebeletristické tvorby v daném roce.

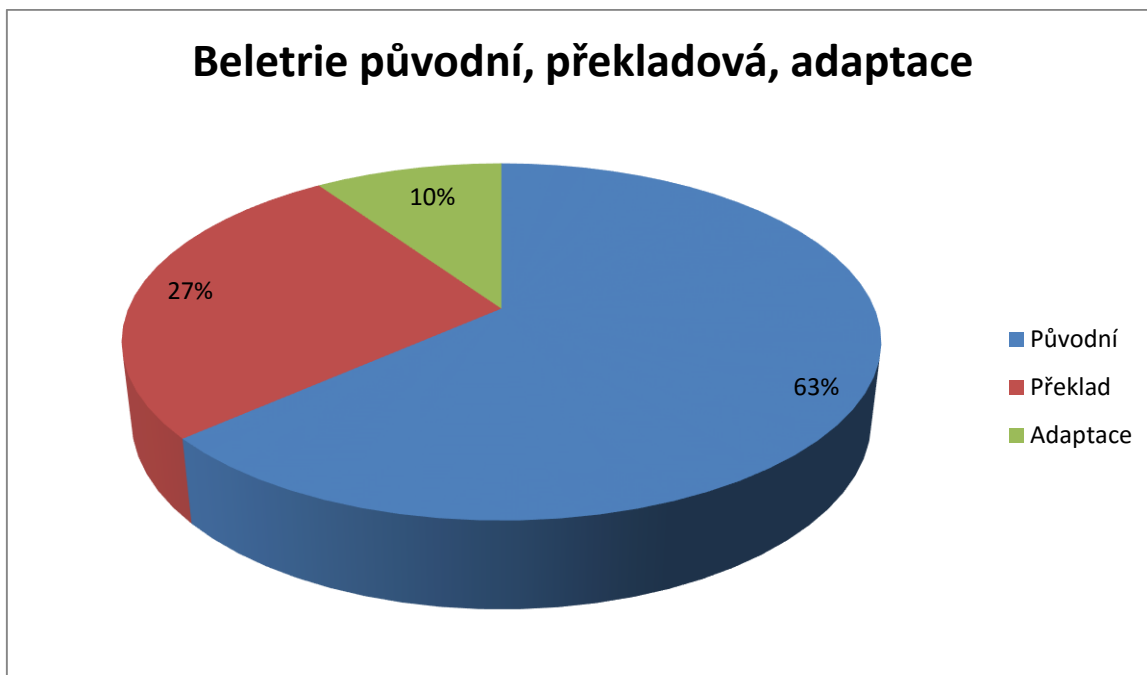


*Produkce beletristická: 290*

*Graf č. 1*

*Produkce nebeletristická: 1558*

Dále jsme se zaměřili na tvorbu beletristickou, kterou jsme rozdělili na původní, překladovou a na adaptace. Přišli jsme tak na to, že původních děl je 183, překladových 79 a adaptací 28. Z původních děl můžeme uvést např. *Básně Václava Bolemíra Nebeského*, obrazy ze života *Samovrazi: ze smíšeného manželství* od Petra Kopala, dále *Slávy dcera* od Jana Kollára či pověst *Starý dub* od Václava Buriánka. Z děl překladových lze uvést např. třídílný román *Uarda*, jehož autorem je Moritz Georg Ebers. Mezi adaptace patří např. povídku *Chovanec*, kterou pro mládež vzdělal Augustin Antonín Pavlík.



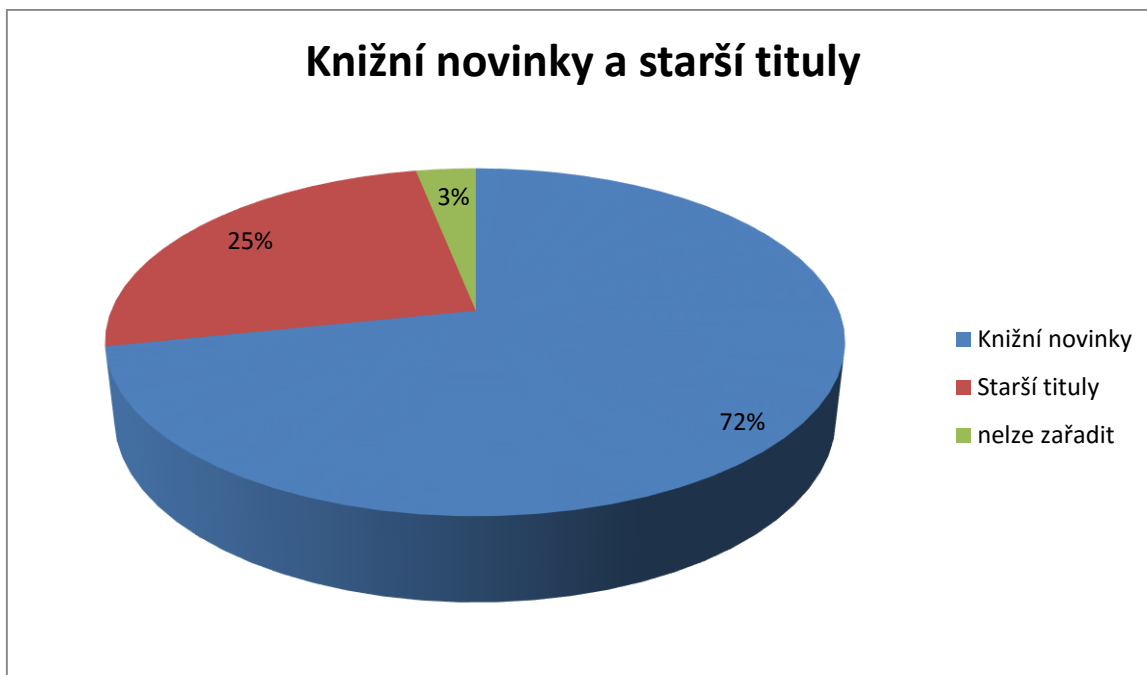
*Beletrie původní: 183*

*Beletrie překladová: 79*

*Adaptace: 28*

*Graf č. 2*

V rámci beletristické tvorby jsme se zaměřili i na knižní novinky a starší tituly. Přišli jsme na to, že knižních novinek je 208, ale starších titulů 73. Následující graf zobrazuje, že knižní novinky tvoří 72% z celkové knižní beletristické produkce, starší tituly 25% a adaptace 3%. Mezi knižní novinky lze zařadit např. *Prosté motivy* od Jana Nerudy, *Rozmanité čtení* od Josefa Holečka či povídka *Madlenka* od Věnceslavy Lužické. Mezi starší tituly můžeme zařadit např. *Levohradeckou povídku* od Václava Beneše Třebízského, *Máj* od Karla Hynka Máchy, *Národní báchorky a pověsti* od Boženy Němcové, nebo *Vybrané spisy Vítězslava Háška*.



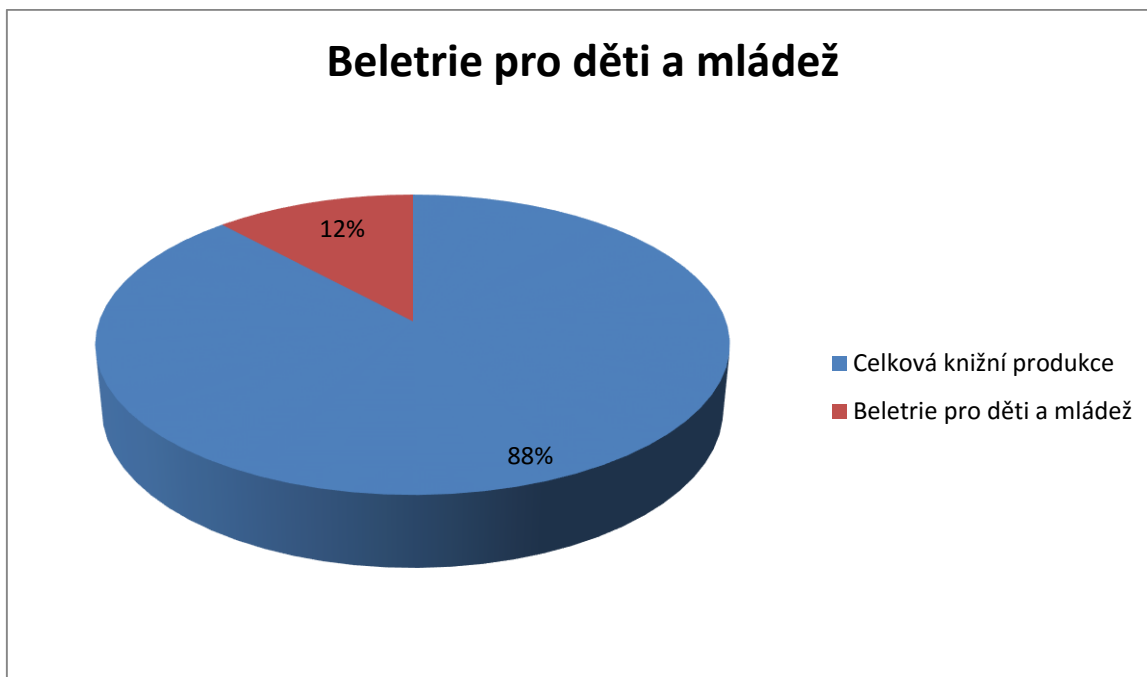
*Knižní novinky: 208*

*Starší tituly: 73*

*Nelze zařadit: 9*

*Graf č. 3*

V rámci beletrie jsme se také snažili vymezit beletrii, která je určena pro děti a mládež. Děla, která jsou primárně určena pro děti a mládež a mají nějakým nabádavým způsobem dovést k morálnímu či mravnímu ponaučení, je 39. Vzhledem k roku předešlému můžeme zaznamenat úbytek o 11 děl. Ve většině případů se jedná o povídky či krátké vypravování. Z této kategorie můžeme uvést např. *Bajky pro českou mládež* od Josefa Soukala, *Český Robinson Crusoe* od Josefa Františka Andrlíka, povídka *Čiň dobře bližním* od Václava Špačka, *Divý muž: povídka z lesů Kansasských v Americe* od Matěje Karase. Graf č. 4 zobrazuje poměr celkové knižní beletristické produkce a beletrie pro děti a mládež.



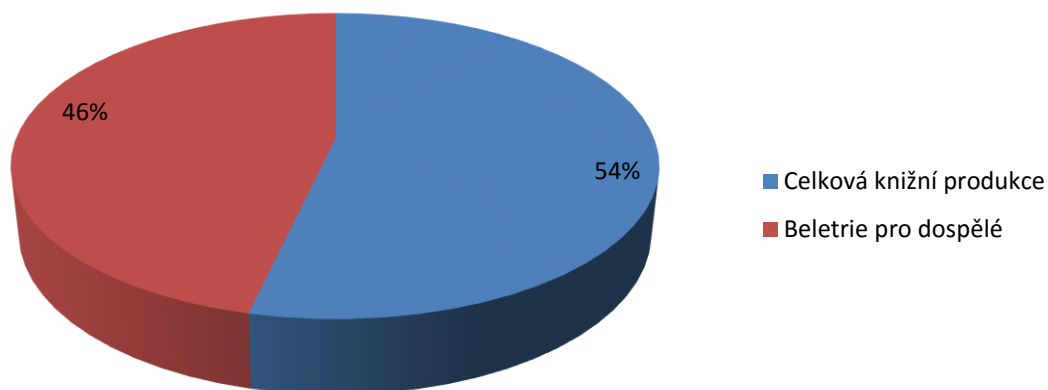
*Celková knižní beletristická produkce: 290*

*Graf č. 4*

*Beletrie pro děti a mládež: 39*

V našem bádání nás však zajímala i beletrie, která je určena pro dospělé. Došli jsme tak k závěru, že původních děl pro dospělé je 152, překladových 77 a adaptací 22. Z původních můžeme uvést např. román *Bouře života* od Serváce Hellera, obrázek ze života pohorského *Cesty boží* od Jiřího Františka Košťála, historický román *Černí Španělé* od Václava Beneše Třebízského. Z překladových děl je nutno uvést např. román *Desátý bratr* od Josefa Jurčiče, *Dombey a syn* od Charlese Diskense, *Dvě povídky*, jež napsala George Sand. Z kategorie adaptace můžeme uvést např. *Komedie a hry Matěje Kopeckého*, které vybral a pro druhé vydání upravil Alois Gallat. Graf č. 5 a 6 graficky vyjadřuje beletrii pro dospělé, a to jak v poměru s celkovou knižní beletristickou produkcí, tak v rámci rozdělení na původní díla, překladová a na adaptace.

## Celková knižní produkce a beletrie pro dospělé

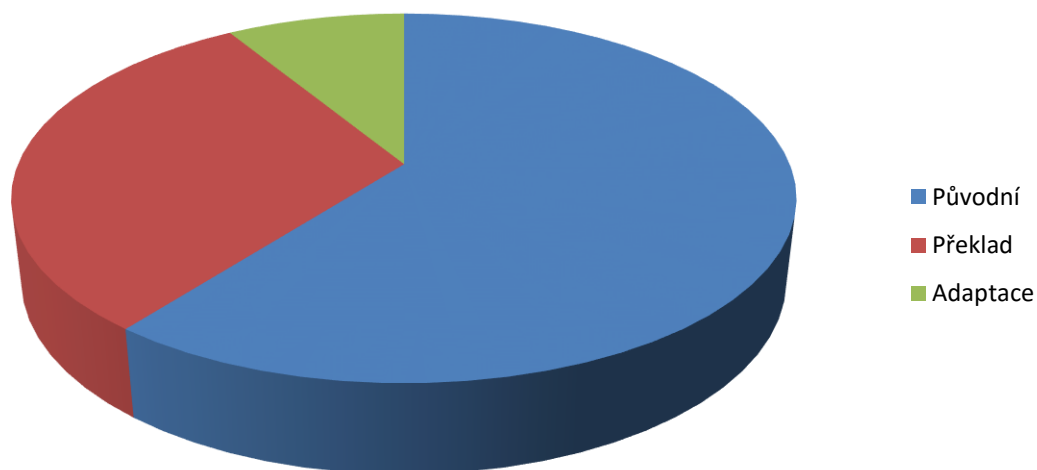


*Celková knižní beletristická produkce: 290*

*Graf č. 5*

*Beletrie pro dospělé: 251*

## Beletrie pro dospělé- původní, překlad, adaptace



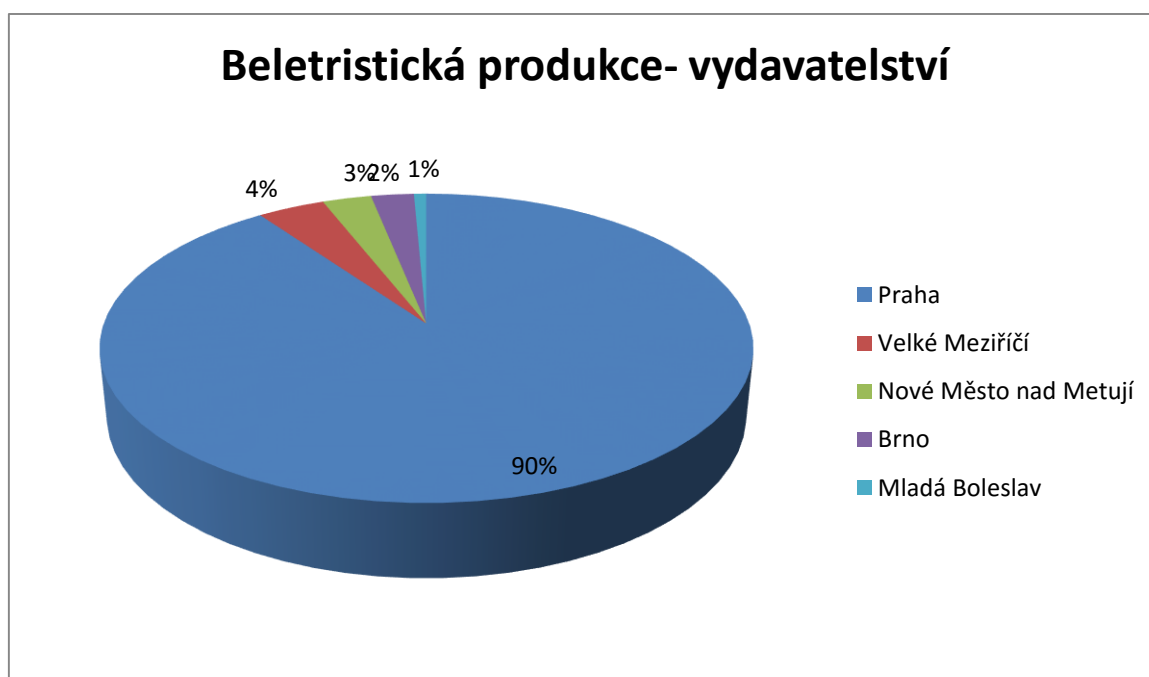
*Původní: 152*

*Graf č. 6*

*Překlad: 77*

*Adaptace: 22*

V dalším kroku jsme se věnovali vydavatelství, tedy kde byla beletristická tvorba v daném období vydána. Dozvěděli jsme se, že nejvíce beletristických děl se vydalo v Praze, celkem to bylo 255 děl. Jedná se především o vydavatelství *Fr. Šimáčka*, *I. L. Kobera*, *V. Čecha* či *Fr. A. Urbánka*. Dále se vydávalo ve Velkém Meziříčí, kde bylo vydáno celkem 11 děl. Jde zejm. o vydavatelství *J. F. Šaška*. Mezi města, která v daném roce nejvíce vydávala díla, patří i Nové Město nad Metují, kde se vydalo 8 děl a to především ve vydavatelství *Bohdana Böhma*. Dále můžeme uvést Brno, ve kterém se vydalo 7 děl, můžeme uvést např. vydavatelství *P. Placida* a *J. Mathona*. V ostatních městech bylo vydáno jen jedno či dvě díla, je to např. Český Brod, Chrudim, Rakovník, Mladá Boleslav, Olomouc, nebo Rychnov nad Kněžnou. Následující graf zobrazuje vydavatelskou produkci v daném roce. Z grafu vyplývá, že největší podíl na vydavatelské produkci v roce 1886 zaujímá Praha.



*Praha: 316*

*Graf č. 7*

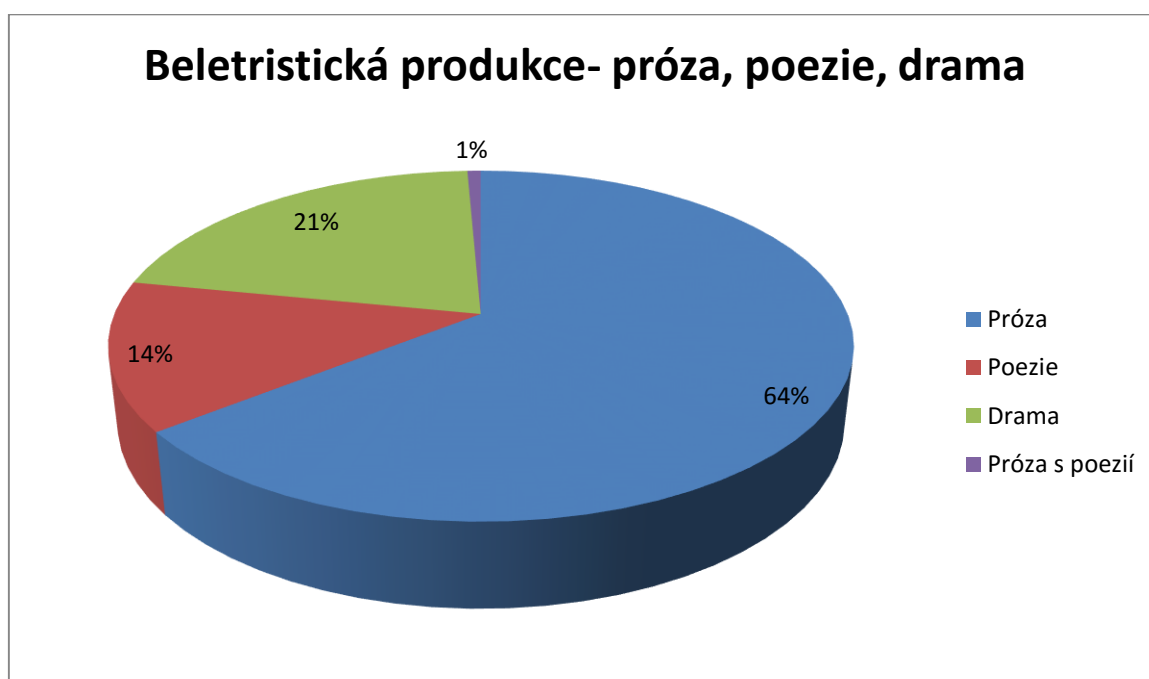
*Velké Meziříčí: 11*

*Nové Město nad Metují: 8*

*Brno: 7*

*Mladá Boleslav: 2*

Následujícím krokem bylo rozdělení beletristické tvorby podle literárních druhů. Beletristickou tvorbu jsme tak rozdělili na prózu, poezii a drama. Prozaických děl jsme zaznamenali 188, poetických 40 a dramatických 62. Dále se objevila díla, která zahrnují jak prózu, tak poezii. Taková díla jsou v daném roce 2. Z prozaické tvorby můžeme uvést např. povídku *Amerika v Čechách* od Josefa Mudry, historickou pověst *Bludáři* od Václava Beneše Třebízského či *Drama rodiny pana Daniele* od Emanuela Zítka. K poetickým dílům lze zařadit např. *Čerkes a jiné básně* od Svatopluka Čecha, *Čechův příchod: báseň Julia Zeyera*, *Básně lyrické* od Bedřicha Schillera. Mezi dramata patří např. *Dětská svornost: rodinný obrázek ve dvou jednáních* od Josefa Antonína Zavadila či *Velký sen: historické drama o 5 dějstvích* od Ladislava Stroupežnického. Graf č. 8 zobrazuje poměr prózy, poezie a dramatu v roce 1886.



*Próza: 188*

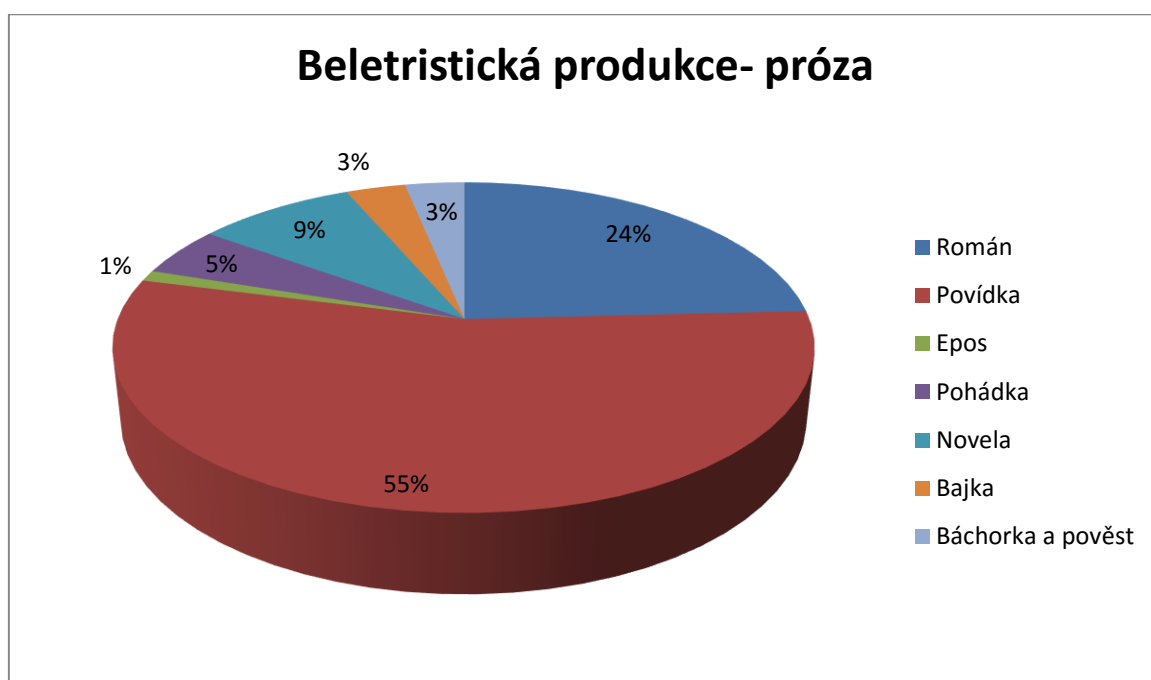
*Poezie: 40*

*Drama: 62*

*Próza s poezií: 2*

*Graf č. 8*

Závěrečným postupem bylo rozdělení prózy podle literárních žánrů. Zjistili jsme tak, že nejpočetnějším literárním žánrem je žánr povídka, kterých jsme našli 102. Dále je hojně zastoupen žánr román, jelikož jsme jich našli 45. Poté jsme zaznamenali spoustu novel, kterých je 16. Ze žánru pohádky ubylo jen jedno dílo, jelikož v předchozím roce jsme našli 10 pohádek, v roce 1886 jich je 9. Bajek jsme našli celkem 6, stejně tak jako báchorek a pověstí, eposy 2 a 1 legendu. Díla z žánru kroniky nebyla zaznamenána žádná. Z povídek můžeme uvést např. *Starobylé obrázky z Rakovnicka* od Zikmunda Wintera, povídku *Šlechtná srdce* od Karla Zákouckého, *Ve víru žití* od Josefa Floriana. Mezi romány lze zařadit např. *Paní Popelovna z Lobkovic* od Josefa Svátka, *Pan Já* od Salvatore Fariny, román *Ondřej Černyšev* od Julia Zeyera. K novelám patří např. *Píseň míru* od Jana Liera či *Jitřenka*, což je novela Karoliny Světlé. Ze žánru pohádky můžeme uvést např. chorvatskou pohádku *Bratři a poklad*, *Krásná Vasilija*, *Pohádka o perníkové chaloupce*. Mezi báchorky a pověsti můžeme zařadit např. *Pod lipami* od Vlastimila Františka Kodyma, *Národní báchorky a pověsti* od Boženy Němcové. Ze žánru bajky lze uvést např. *Bajky: pro českou mládež* od Josefa Soukala. K žánru epos bezpochybně patří dvoudílný epos *Ilias* od Homéra. Nejméně zaznamenaných děl můžeme pozorovat u žánru legendy, v němž jsme našli jen jedno dílo, a to *Legendy: pro mládež* od Zdeňka Sadovského.



Román: 45

Graf č. 9



*Povídka:* 102

*Epos:* 2

*Pohádka:* 9

*Novela:* 16

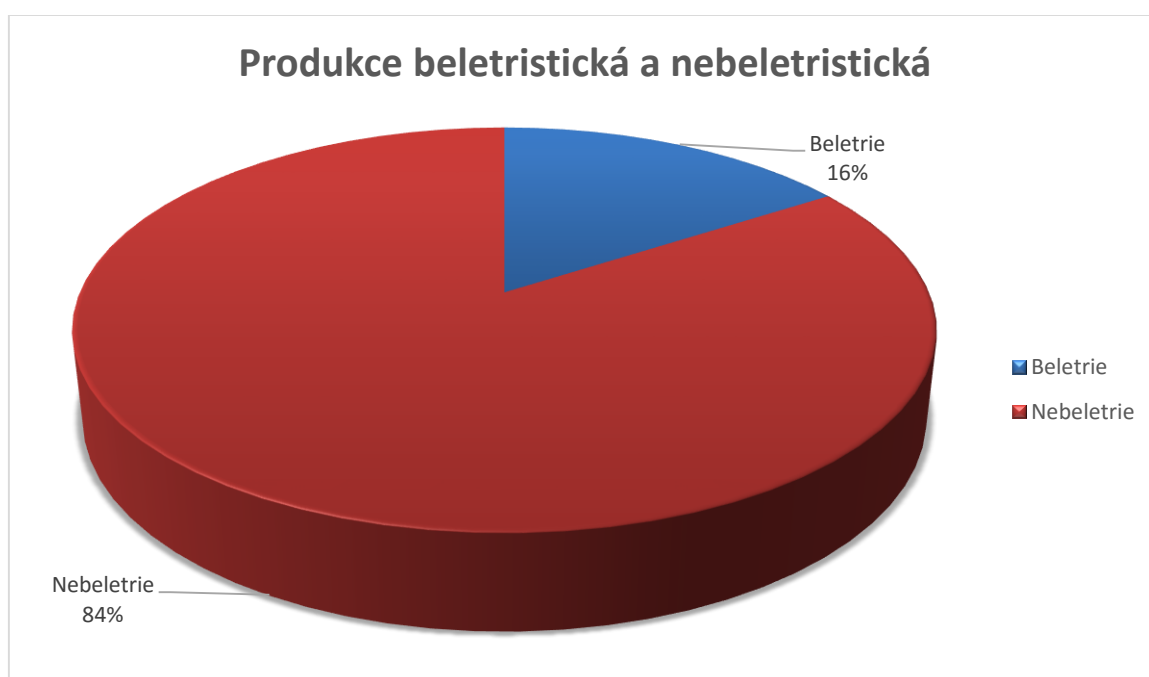
*Bajka:* 6

*Báchorka a pověst:* 6

Závěrem je nutno říci, že došlo jen k nepatrným změnám oproti roku 1885. Lze uvést, že např. původních děl je vzhledem k roku předešlému méně, ale překladových více. Také se snížil počet beletrie určené pro děti a mládež, celkem o 11 děl. Došlo i ke změně ve vydavatelství, jelikož v roce 1885 bylo v Praze vydáno 316 knih, v daném roce je to 255. Literární druh prózy zaznamenal menší počet děl, jelikož v roce 1885 jich bylo 255, v daném roce jsme jich našli 188. Výrazná změna však neproběhla u literárních žánrů, jelikož žánr povídka si stále udržuje své přední postavení.

## Rok 1887

Roku 1887 jsme našli celkem 1808 děl celkové knižní produkce. Po oddělení beletristické tvorby od nebeletristické jsme přišli na to, že beletristických děl je 287 a nebeletristických 1520. Následující graf zobrazuje poměr beletristické a nebeletristické tvorby daného roku.



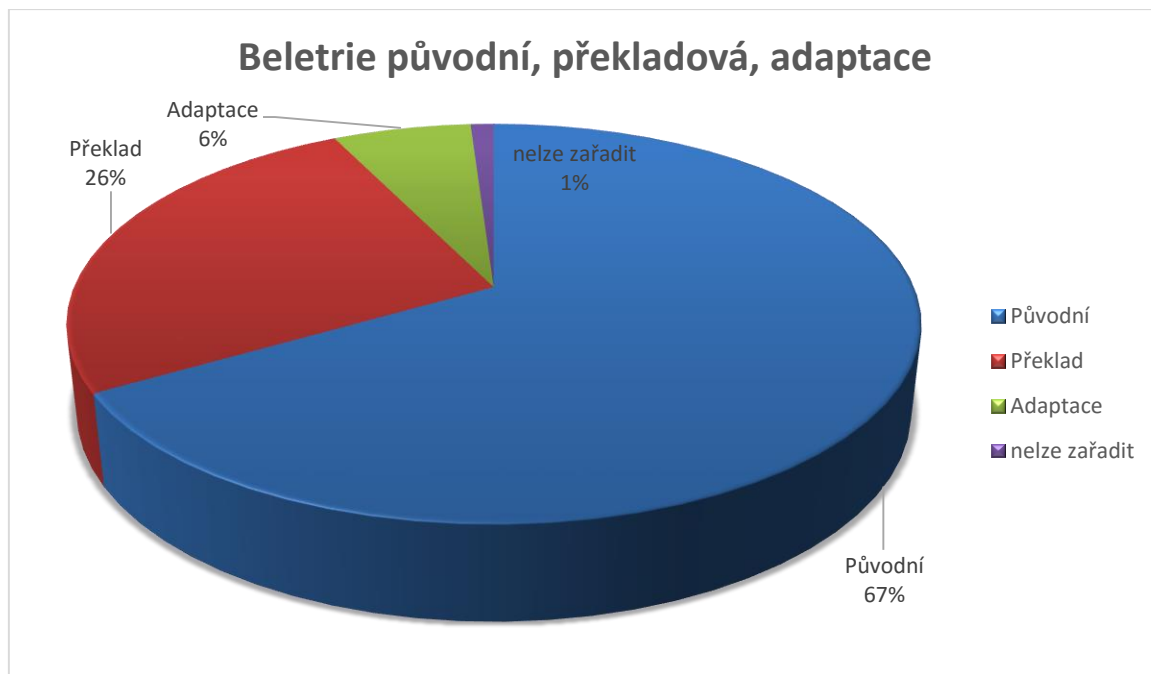
*Produkce beletristická: 287*

*Graf č. 1*

*Produkce nebeletristická: 1520*

Beletristickou produkci jsme dále rozdělili na díla původní, překladová a adaptace. Původních děl jsme našli 191, překladových 75 a adaptací 18. Z původních děl můžeme uvést např. novelu *Akrobatka* od Gabriely Preissové, *Mladým srděčkům* od Elišky Krásnohorské či *Na oltáři vlasti* od Václava Špačka. Z děl překladových je nutno uvést např. historický román *Ohněm a mečem* od Henryka Sienkiewicze. Mezi adaptace lze zařadit např. frašku *Ona něco ví*

od Rudolfa Kneisla, nebo veselohru *Vánoční dar* od Felixe Christiana Weisse. Graf č. 2 procentuálně vyjadřuje produkci děl původních, překladových a adaptací.



*Beletrie původní: 191*

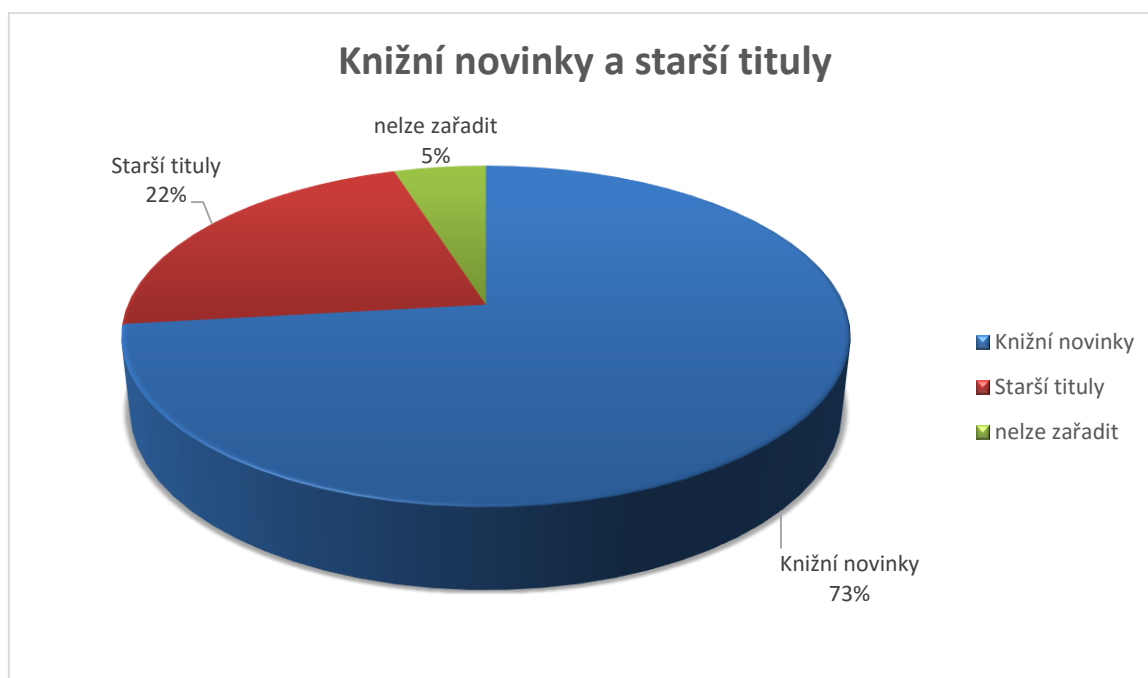
*Beletrie překladová: 75*

*Adaptace: 18*

*Nelze určit: 3*

*Graf č. 2*

V dalším kroku jsme se zaměřili na beletristickou produkci, a to z hlediska knižních novinek a starších titulů. Po rozdělení beletristické tvorby na dané kategorie jsme došli k tomu, že knižních novinek je celkem 210, kdežto starších titulů 63. Z kategorie knižní novinky je třeba uvést např. básnickou sbírku *Bodláčí* od Ferdinanda Olivy, *Bramborové políčko* od Sofie Podlipské či *Confiteor* do Josefa Svatopluka Machara. Mezi starší tituly lze zařadit např. *Divotvorný klobouk* od Václava Klimenta Klicpery, povídku *Dráteníček* od Jaromíra Březanovského či *Ohlas písní českých* od Františka Ladislava Čelakovského. Graf č. 3 graficky zobrazuje poměr knižních novinek vzhledem ke starším titulům v roce 1887.



*Knižní novinky: 210*

*Graf č. 3*

*Starší tituly: 63*

*Nelze zařadit: 14*

Dalším postupem bylo vymezení z celkové knižní beletristické tvorby beletrii, která je určena pro děti a mládež. Došli jsme k závěru, že děl, která jsou určena pro děti a mládež a mají nějaký výchovně nabádavý účel, je 25. Vzhledem k roku 1886 se jedná o úbytek, jelikož v roce 1886 jsme zaznamenali děl pro děti a mládež celkem 39. Z tvorby, která se zaměřuje na ty nejmenší čtenáře, můžeme uvést např. povídku *Bůh tomu chce* od Edvarda Militkého, *Desátníkův schovanec* od Františka Josefa Andrlíka, povídky *Druhé květy* od Františka Hrnčíře či *Vlastní silou* od Věnceslavy Lužické.



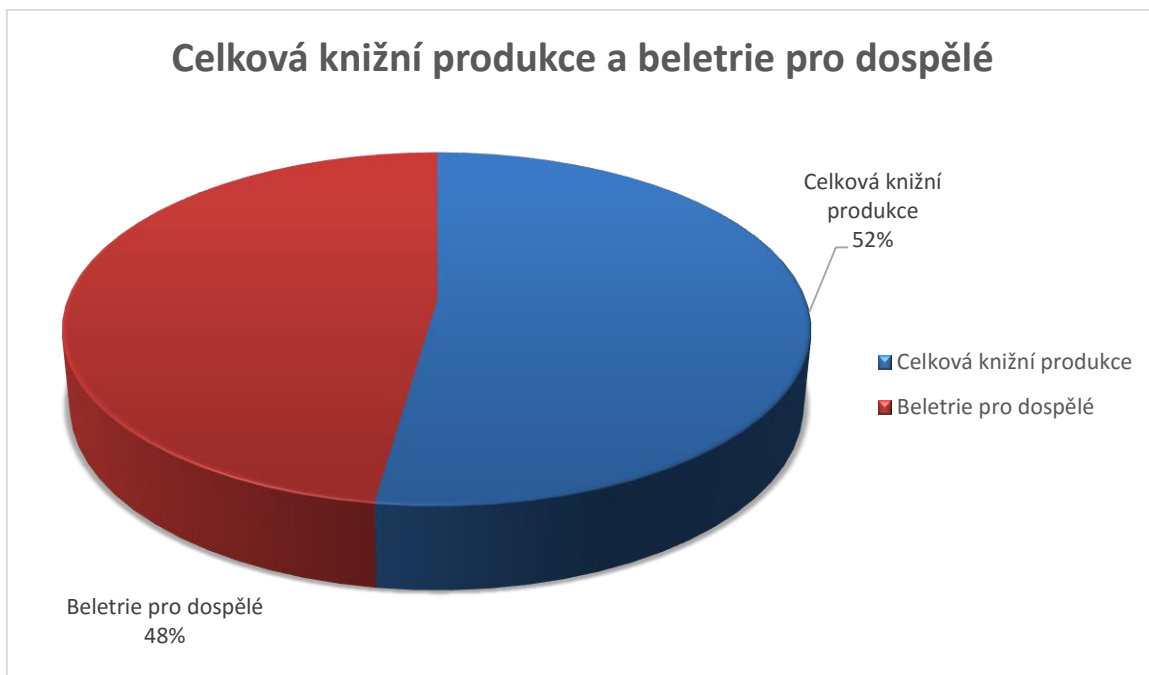
*Celková knižní beletristická produkce: 287*

*Graf č. 4*

*Beletrie pro děti a mládež: 25*

Velký zájem jsme věnovali také beletrii pro dospělé, jelikož jsme ji rozdělili na kategorii děl původních, překladových a adaptací. Do kategorie původní díla patří 173 děl, do překladových 71 a mezi adaptace celkem 15 děl. Celková knižní beletristická produkce určená pro dospělé tak činí 262 děl. Z původních děl můžeme uvést např. výpravnou báseň *Andělé pyšní* od Adama Chlumeckého či *Zámecké novelky* od Václava Řezníčka. Z děl překladových je nutno uvést např. *Zimní pobyt v Ledovém moři* od Julese Verna, román *Desátý bratr* od Josefa Jurčiče, který byl přeložen ze slovenštiny, nebo také *Dombey a syn* od Charlese Diskense či *Dvě povídky* od George Sand.

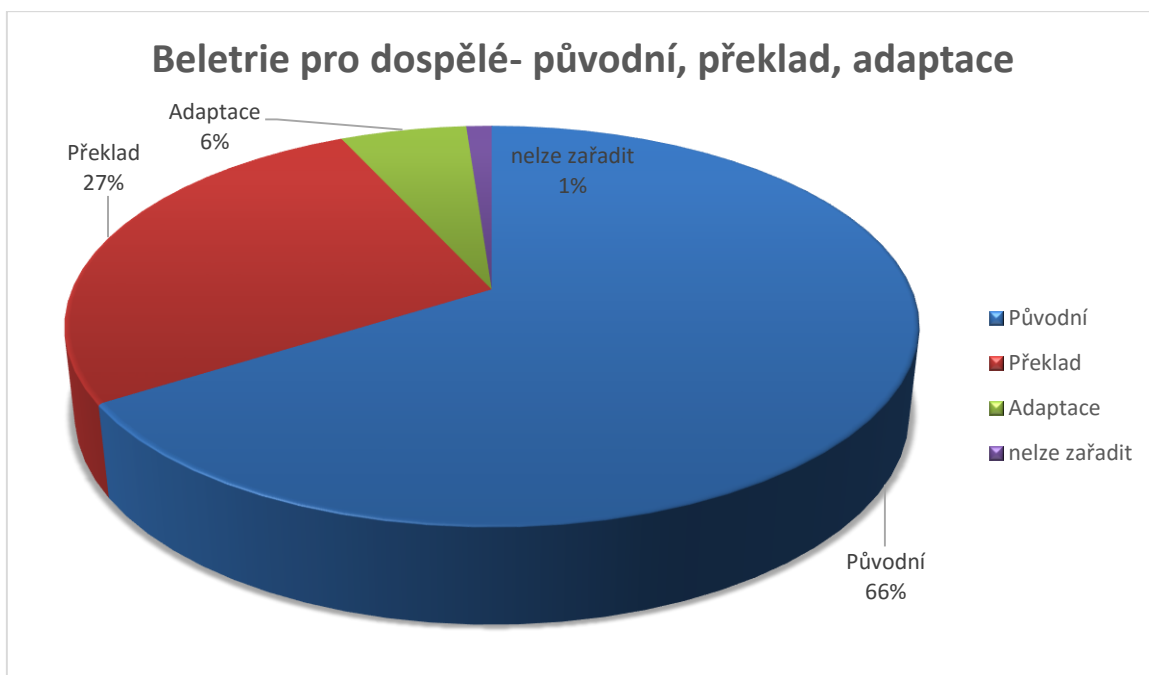
V dalším kroku jsme se zaměřili na beletrii pro dospělé. Graf č. 5 zobrazuje poměr celkové knižní beletristické produkce a beletrie pro dospělé. Je patrné, že v celkové knižní beletristické produkci převažuje oproti beletrii pro děti a mládež právě beletrie pro dospělé, která zaujímá 48%, kdežto beletrie pro děti a mládež zaujímá pouhých 8% z celkové knižní beletristické produkce v daném roce.



*Celková knižní beletristická produkce: 287*  
*Beletrie pro dospělé: 262*

*Graf č. 5*

Následující graf zobrazuje procentuální vyjádření beletrie pro dospělé, která je roztržděna na beletrii původní, překladovou a adaptace.



*Původní: 173*

*Graf č. 6*

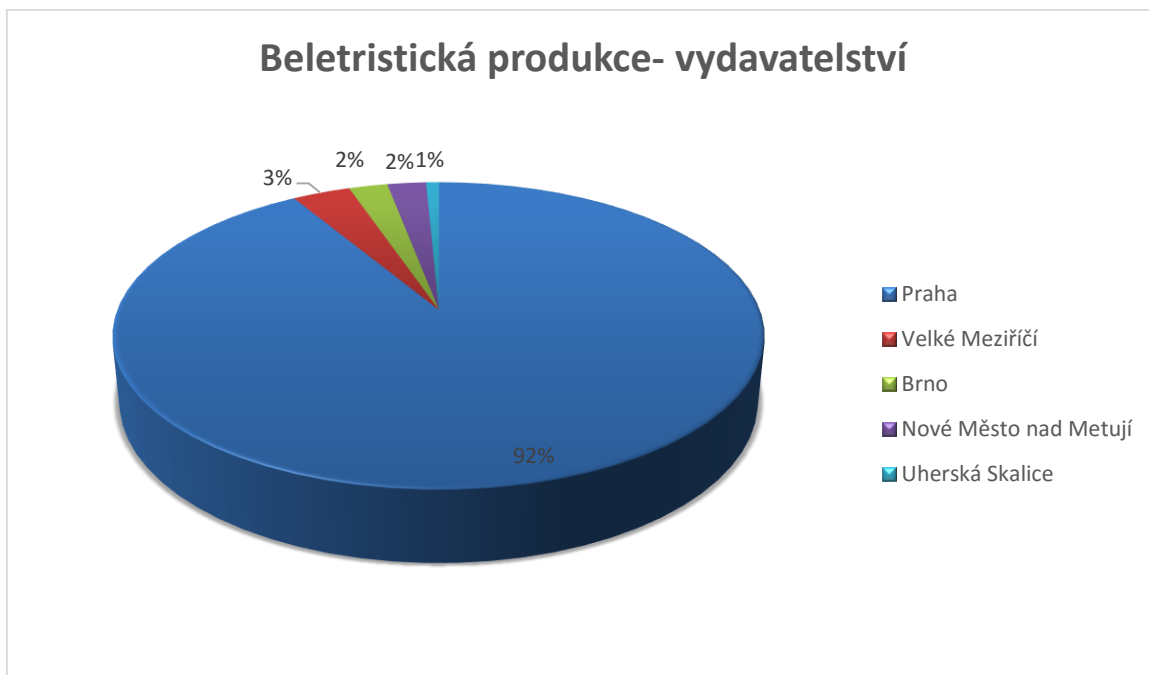
*Překlad: 71*

*Adaptace: 15*

*Nelze zařadit: 3*

V poměru s rokem předchozím, tedy s rokem 1886, je nutno poznamenat, že v daném roce je zaznamenáno více beletristických děl určených pro dospělé. V předchozím roce jsme jich našli 251, ale v daném roce 262. Stejně tak je to u beletrie původní, překladové a adaptací. Původních děl jsme zaznamenali v předchozím roce 152 a v daném roce 173. Překladových děl jsme v roce 1886 našli 77, ale v daném roce méně, totiž 71. Změna nastává také u kategorie adaptace. V roce 1886 jsme našli celkem 22 adaptací, ale v roce 1887 celkem 15.

Naším dalším postupem bylo zaměření se na to, kde byla daná beletristická díla v roce 1887 nejvíce vydávána. Zjistili jsme tak, že nejvíce děl se vydalo v Praze, celkem 244 děl, a to zejm. ve vydavatelství *I. L. Korbera* či *J. Koláře*. Ve Velkém Meziříčí bylo vytištěno 9 děl, a to např. ve vydavatelství *J. F. Šaška*. Dále lze uvést Brno, kde se vytisklo 6 děl, a to např. ve vydavatelství *Knihtiskárny benediktinů rajhradských*. Celkem 6 děl se vytisklo i v Novém Městě nad Metují, a to ve vydavatelství *Bohdana Böhma*. V Uherské Skalici se vytiskla 2 díla, a to ve vydavatelství dědiců *J. Škarnicla*. Následující graf zobrazuje vydavatelskou produkci v roce 1887, která je vyjádřena v procentech a je zřejmá převaha Prahy, která zaujímá celkem 92% celkové knižní beletristické produkce.



*Praha: 244*

*Graf č. 7*

*Velké Meziříčí: 9*

*Brno: 6*

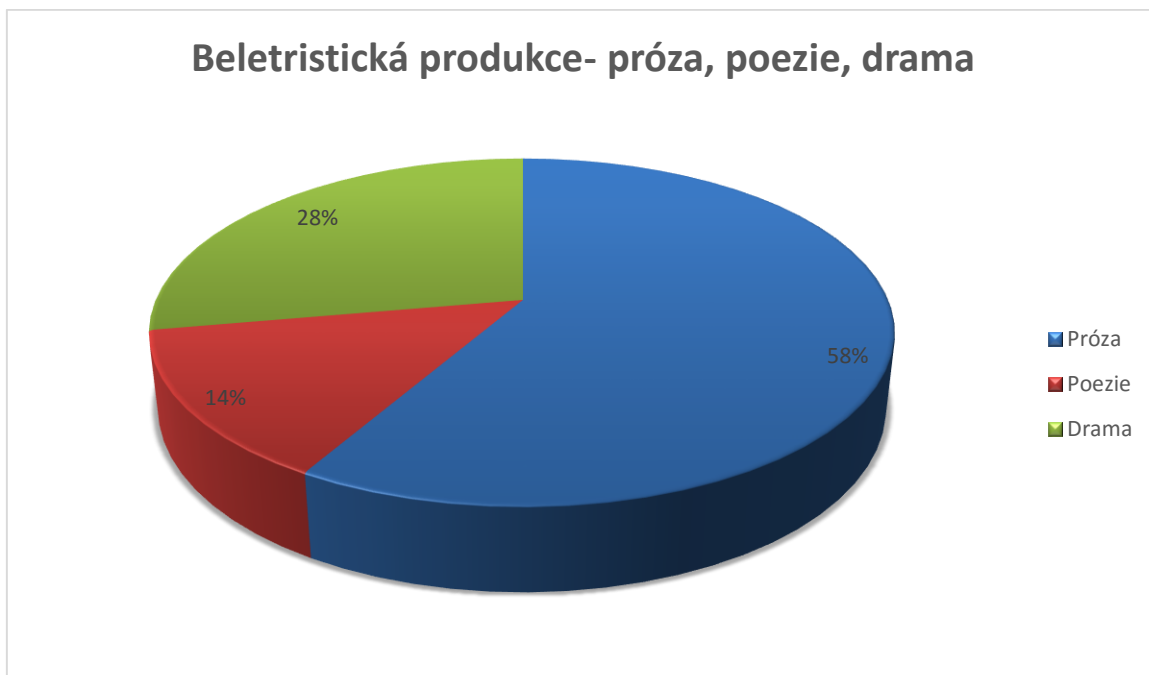
*Nové Město nad Metují: 6*

*Uherská Skalice: 2*

Beletrii bylo třeba rozdělit podle příslušných literárních druhů, tedy na prózu, poezii a drama. Přišli jsme na to, že prozaických děl je 168, poetických 40 a dramatických celkem 80. Z prozaických děl můžeme uvést např. román *Bez srdce* od Józef I. Kraszewskiho či román *Ondřej Černyšev* od Julia Zeyera. Z poetických děl můžeme uvést např. *Poslední rusalka* od Karla Legera, *Prosté motivy* od Jana Nerudy, *Sny májové* od Františka Vladimíra Krcha. Mezi dramata patří např. veselohra o třech jednáních *Soud lásky* od Jaroslava Vrchlického, *Čarostřelec*, což je romantická opera o třech jednáních od Friedricha Kinda, nebo např. *Bible: komedie o jednom jednání*, kterou napsal Adolf Šlégl. V grafu č. 8 je zobrazen poměr tvorby prozaické, poetické a dramatické. Prozaická díla zaujímají 58% celkové knižní beletristické produkce, kdežto drama 28% a poezie 14%.



## Beletristická produkce- próza, poezie, drama



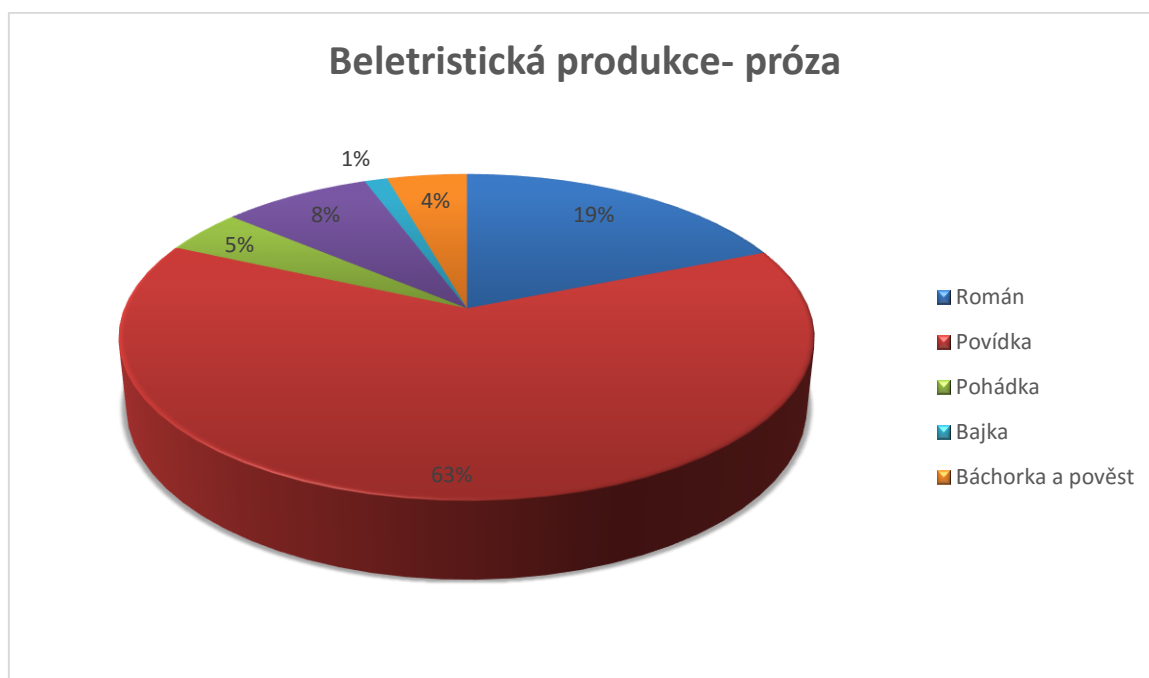
*Próza: 168*

*Poezie: 40*

*Drama: 80*

*Graf č. 8*

Naším posledním postupem bylo roztržidění prozaických děl podle literárních žánrů. Došli jsme k závěru, že nejhojnějším literárním žánrem je žánr povídka, dále je to román, poté báchorka a pověst, novela a pohádka. Povídek jsme našli celkem 100, románů 30, báchorek a pověstí celkem 14, dále 13 novel, 7 pohádek, 2 bajky, 1 legendu a 1 kroniku. Z povídek můžeme uvést např. *Dvě povídky* od Františka Heritesa, *Jako sen* od Antonína Giulia Barriliho či *V ratejně* od Aloise Dostála. K žánru román lze zařadit např. *Psohlavci* od Aloise Jiráska, *Martin Puškar* od Václava Beneše Třebízského, *Dcera moře: dánský román* od G. Schjöringové či *Alma* od Rudolfa Jaroslava Kronbauera. K báchorkám a pověstem patří např. *Jiříkovo vidění* od Josefa Kajetána Tyla nebo *Národní báchorky a pověsti* v několika sešitech od Boženy Němcové. Novel jsme zaznamenali celkem 13 a lze uvést např. *Novelly Gustava Maršalla Petrovského*, *Rytíři zlata* od Josefa Miroslava Hovorky či *Kříže a kalichy* od Eduarda Brynychy. Z pohádek lze uvést *Indické pohádky* či *Pohádky* od Jana Vítky. Bajky jsme našli 2, a to *Tři mravné bajky* a báj z malého světa *Kde domov můj?* od Karla J. Pleskače. Zaznamenali jsme také 1 kroniku, a to *Kronika města Světlé* od Karla Seidlera. Mezi žánr legendy patří *Sestra Paskalina: legenda* od Julia Zeyera.



*Román: 30*

*Graf č. 9*

*Povídka: 100*

*Pohádka: 7*

*Novela: 13*

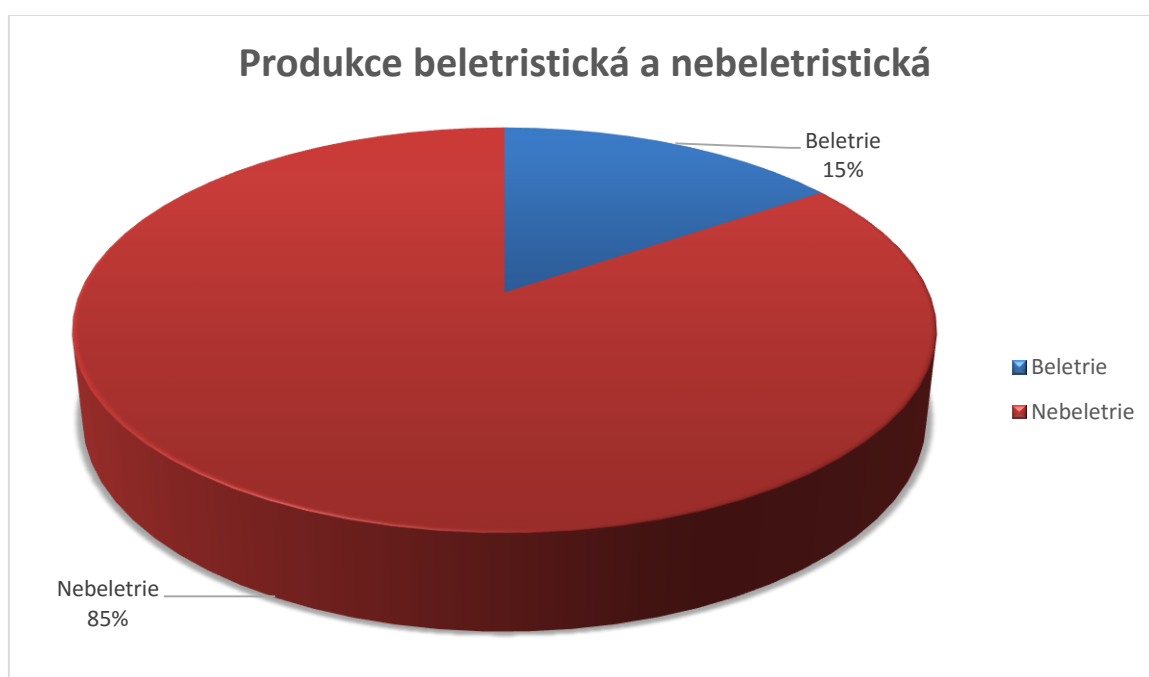
*Bajka: 2*

*Báchorka a pověst: 14*

V roce 1887 nastalo mnoho změn, a to jak v jednotlivých kategoriích, tak v literárních žánrech a druzích. Oproti roku 1886 jsme zaznamenali větší počet původních děl, adaptací i knižních novinek. Také jsme však zaznamenali méně děl překladových, méně starších titulů i děl pro děti a mládež. U literárních druhů se příliš nezměnilo, jelikož výsadní postavení má stále próza, dále drama a poté až poezie. Mezi literárními druhy lze spatřovat jen nepatrné rozdíly, ale stále je nejhojněji užíván žánr povídky a románu.

## Rok 1888

V daném roce jsme našli celkem 1895 děl. Po oddělení tvorby beletristické jsme přišli na to, že beletristických děl je celkem 324 a nebeletristických 1571. Následující graf zobrazuje poměr beletristické a nebeletristické tvorby, přičemž beletristická tvorba zaujímá 15% a nebeletristická 85% celkové knižní produkce.



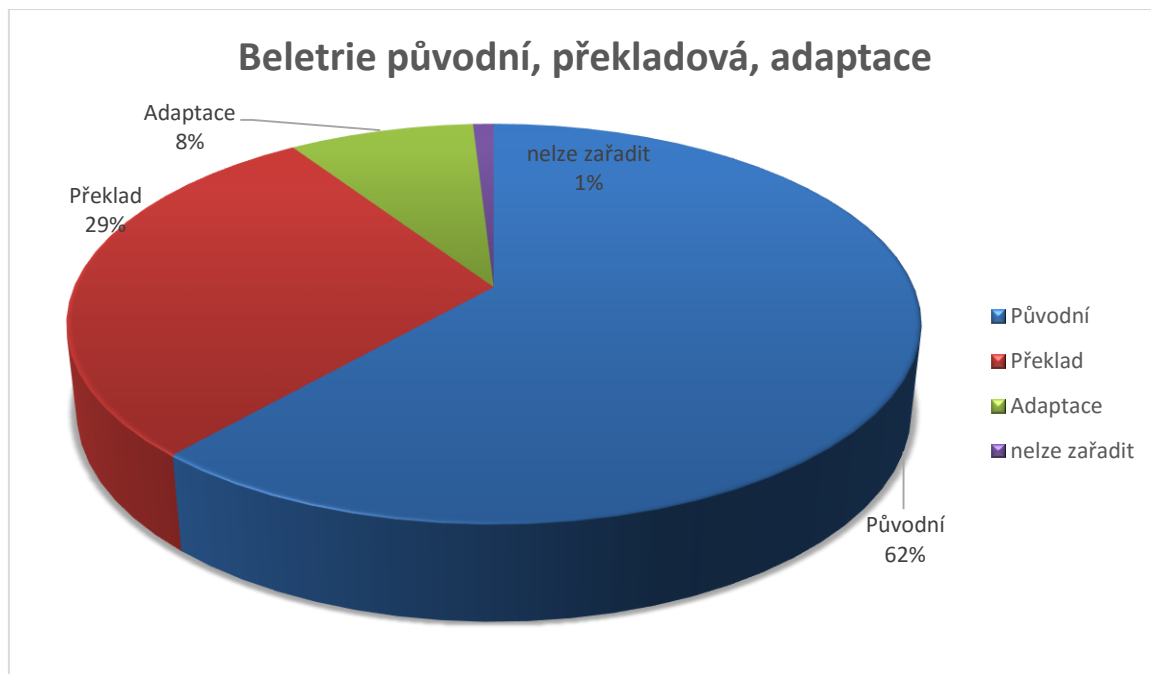
*Produkce beletristická: 198*

*Graf č. 1*

*Produkce nebeletristická: 1571*

Dalším krokem bylo rozdělení beletristické tvorby na díla původní, překladová a adaptace. Zjistili jsme tak, že původních děl je 198, překladových 94 a adaptací 27. Z původních děl můžeme uvést např. *Povídky od Žofie Podlipské*, *Vybrané národní báchorky* od Boženy Němcové či *Z našich hor* od Františka Jiřího Košťála. Mezi překladová díla lze zařadit např. román *Zločin v páté třídě* od Anny Katharine Green či *Dcera kapitánova* od Alexandra

Sejgejeviče Puškina. Z kategorie adaptace můžeme uvést např. frašku *Čupr na námluvách*, veselohru *Bodří venkované*, nebo činohru *Spanilá Svojanka*.



*Beletrie původní: 198*

*Graf č. 2*

*Beletrie překladová: 94*

*Adaptace: 27*

*Nelze určit: 5*

Následujícím postupem bylo rozdělení beletristické tvorby na knižní novinky a starší tituly. Přišli jsme na to, že knižních novinek je 221, ale starších titulů celkem 85. Mezi knižní novinky můžeme zařadit např. *Ctěte rodný jazyk svůj* od Karoliny Světlé, *Člověk zmařený* od Zikmunda Wintera, *Dědictví Tantalovo* od Jaroslava Vrchlického, nebo *Povídky ze starých hradů* od Karla Václava Raise. Ze starších titulů můžeme uvést např. *Povídky, pověsti a obrazy ze života* od Františka Jaromíra Rubeše, *Sebrané básně* od Jana Havelky, *Spisy básnické* od Aloise Vojtěcha Šmilovského či *Tiché vody* od Bohumila Havlasy. Graf č. 3 zobrazuje procentuální poměr knižní novinek vůči starším titulům. Knižní novinky tak zaujímají 68% celkové knižní produkce a starší tituly 26%.



*Knižní novinky: 221*

*Graf č. 3*

*Starší tituly: 85*

*Nelze zařadit: 18*

Dále jsme se zaměřili na beletrii pro děti a mládež, která tvoří nedílnou část v celkové knižní produkci. Zjistili jsme tak, že děl pro děti a mládež je 37. Je nutno zmínit, že se jedná o zvýšení počtu děl, která jsou určena dětem a mládeži, vzhledem k roku 1887 o 12 děl. Mezi tvorbu pro děti a mládež patří např. *Červánky života* od Josefa Košína z Radostova, *Dětský hlahol* od Františka Hrnčíře, *Gustav sirotek* od Vojtěcha Augustina Černého, *Lenorka: děvče cikánské* od Josefa Brunclíka. Následující graf zobrazuje poměr celkové knižní beletristické tvorby a beletrii pro děti a mládež. Beletrie pro děti a mládež tak zaujímá 7%.

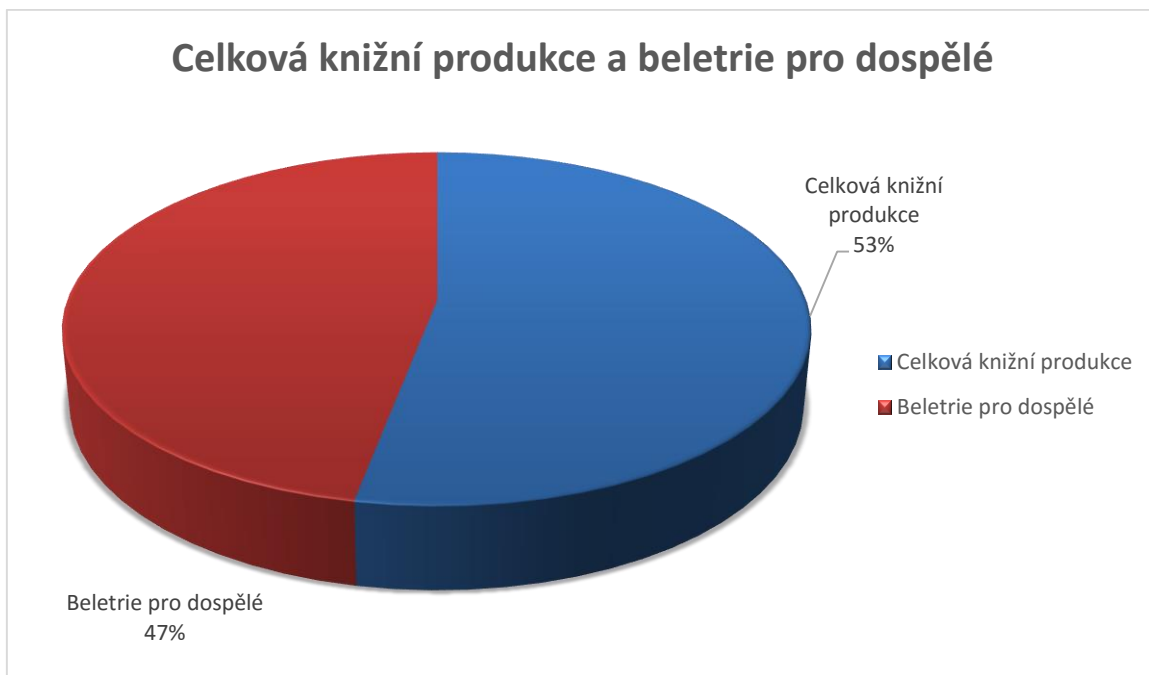


*Celková knižní beletristická produkce: 324*

*Graf č. 4*

*Beletrie pro děti a mládež: 37*

Kromě beletrie pro mládež jsme se věnovali i beletrii určené pro dospělé. Děla pro dospělé jsme našli celkem 287. Dále jsme je rozdělili na díla původní, překladová a adaptace. Původních děl určených pro dospělé je 171, překladových 92 a adaptací 19. Z původních děl můžeme uvést např. román *Bludné duše* od Václava Beneše Třebízského, *U řezaček* od Matěje Anastasia Šimáčka, *Ukrajinské dumy* od Edvarda Jelínka či *Z jara do leta* od Bohumily Klimšové. Mezi překladová díla patří např. *Vojna a mír* od Lva Nikolajeviče Tolstého, *Vánoce* od Henrika Ibsena, nebo *Tři povídky* od Ivana Sergejeviče Turgenjeva. K adaptacím patří např. *Sok s trumpetou*, *Sestra Charitas*, *rodem hraběnka Coudenhovenová*, *Rozpustilí kluci ve škole* či *Námluvy*. Graf č. 5 zobrazuje poměr celkové knižní beletristické produkce a beletrie pro dospělé. V grafu č. 5 jsou zaznamenána díla pro dospělé, a to původní, překladová a adaptace. Původní díla zaujímají 60% celkové knižní beletristické tvorby, překladová 32% a adaptace 7%.



*Celková knižní beletristická produkce: 324*

*Graf č. 5*

*Beletrie pro dospělé: 287*



*Původní: 171*

*Graf č. 6*

*Překlad: 92*

*Adaptace: 19*

*Nelze zařadit: 5*

V dalším kroku jsme se zaměřili na vydavatelství, která v daném roce nejvíce vydávala beletristickou tvorbu. Nejvíce děl se vydalo v Praze, celkem 263 a jednalo se především o vydavatelství *F. Šimáčka* či *M. Knappa*. Dále se vydávalo např. v Brně, a to celkem 9 děl, především v *Papežské knihtiskárně benediktinů rajhradských*. Z dalších měst můžeme uvést např. Velké Meziříčí, Nové Město nad Metují a Jindřichův Hradec. Ve Velkém Meziříčí se vydalo 6 děl, a to především ve vydavatelství *J. F. Šaška*. V Novém Městě nad Metují se vydalo 5 děl a jedná se především o vydavatelství *Bohdana Böhma*. V Jindřichově Hradci jsme zaznamenali 3 vydané knihy, a to zejm. ve vydavatelství *B. Š. Třebického*. Graf č. 7 zobrazuje vydavatelskou produkci v roce 1888 a je zřejmá převaha Prahy, která zaujímá 92%.



*Praha: 263*

*Graf č. 7*

*Brno: 9*

*Velké Meziříčí: 6*

*Nové Město nad Metují: 5*

*Uherská Skalice: 3*



Dále jsme beletrii rozdělili podle literárních druhů, tedy na prózu, poezii a drama. Zjistili jsme, že prozaických děl je 196, poetických 53 a dramatických 75. Vzhledem k předchozímu roku můžeme zmínit, že v kategorii poezie došlo k nárůstu o 13 děl. Z prozaických děl můžeme uvést např. Blyskavý kohoutek, Brigádník Bedřich, Ku předu! či Lakomec: obraz ze života. Mezi poetická díla patří např. Máj od Karla Hynka Máchy, Malá křídla od Aloise Škampy, nebo Na domácí půdě od Jaroslava Vrchlického. Z kategorie drama můžeme uvést např. Na výletu, Nepřítel lidu, Tajemný zvonek, nebo také Uzel na šátku. Následující graf zobrazuje poměr tvorby prozaické, poetické a dramatické. Z grafu je patrné, že próza zaujímá 60% celkové beletristické produkce, drama 24% a poezie 16%.



*Próza: 196*

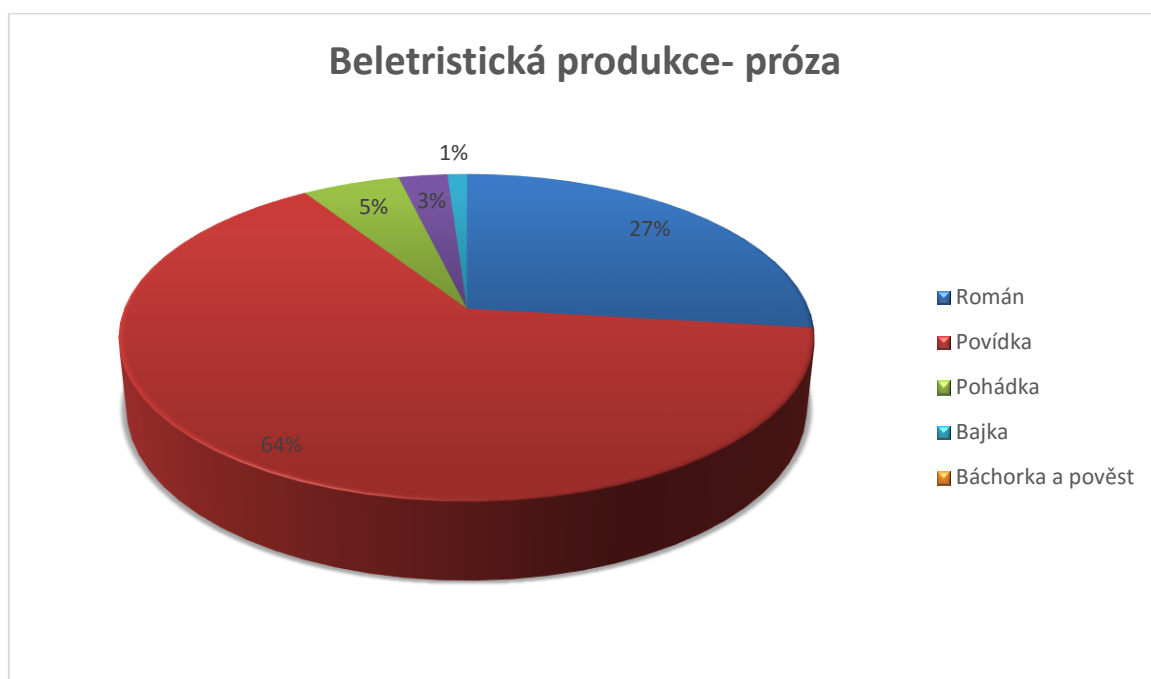
*Poezie: 53*

*Drama: 75*

*Graf č. 8*

Naším závěrečným postupem bylo rozdělení prozaických děl podle jednotlivých literárních žánrů. Zaměřili jsme se na žánr povídka, román, novela, bajka, báchorka a pověst, epos, kronika, legenda, pohádka a kronika. Zjistili jsme tak, že žánr povídka se objevuje v roce 1888 nejhojněji, jelikož jsme našli 119 povídek. Dále se hojně objevuje román, těch jsme našli 50. Pohádek jsme našli 10, báchorek a pověstí 7, také 2 bajky, 1 kroniku, 1 epos a 1 legendu.

Z povídek můžeme uvést např. *Sirotek moskevský*, *Staří vojáci*, *Slepý Bohumil*, *Z různých dob* či *V záři kalicha*. Mezi romány patří např. *Železná koruna* od Josefa Svátka, *Z doby absolutismu* od Zikmunda Koliše, *Uražení a ponížení* od Fjodora Michaljoviče Dostojevského či *Salomonida* od Serváce Hellera. K pohádkám patří např. *Pohádky o zvířatech a rostlinách*, *Patery pohádek*, *O převozníku a vodní panně*. Z báchorek a pověstí můžeme uvést např. *Národní báchorky moravské a slezské*, nebo *Msta: historická pověst z XVI. století* od Blahomíra Šimona Třebického. Z žánru bajka je nutno uvést např. *Vybrané bajky Aesopovy a Phaedrovy*. Také jsme zaznamenali epos, a to Homerovu *Odysseu*. Následující graf zobrazuje procentuální vyjádření jednotlivých literárních žánrů.



*Román:* 50

*Povídka:* 119

*Pohádka:* 10

*Novela:* 5

*Bajka:* 2

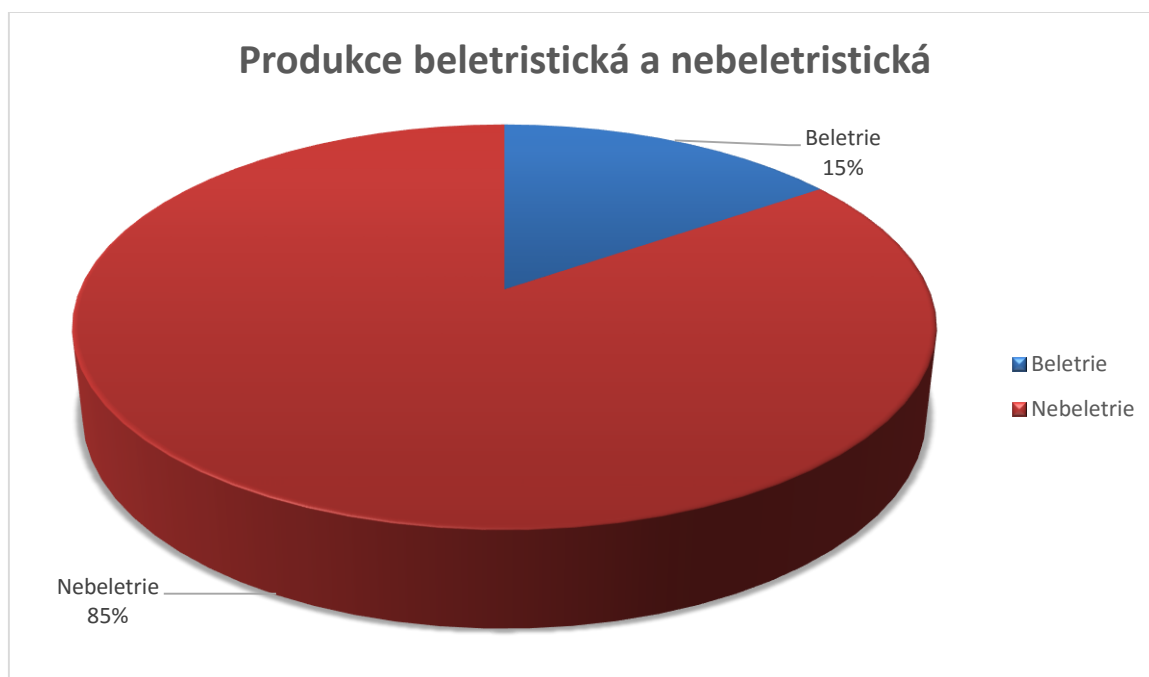
*Báchorka a pověst:* 7

*Graf č. 9*

V roce 1888 došlo k mnoha změnám, zejm. v jednotlivých žánrových kategoriích. Povídka si stále udržuje své výsadní postavení, ale dochází ke změně u žánru novela, pohádka i báchorka a pověst. U žánru novela dochází k úbytku, stejně tak u žánru báchorka a pověst. Naopak žánr pohádka stoupá. V ostatních kategoriích lze zaznamenat jen drobné změny, které nijak neovlivňují jednotlivé kategorie.

## Rok 1889

V roce 1889 jsme našli 2001 děl celkové knižní produkce. Po oddělení na produkci beletristickou a nebeletristickou jsme přišli na to, že beletristických děl je 308 a nebeletristických 1693. Následující graf zobrazuje celkovou knižní beletristickou i nebeletristickou produkci v daném roce, přičemž beletristická produkce zaobírá 15% a nebeletristické celkem 85%.



*Produkce beletristická: 308*

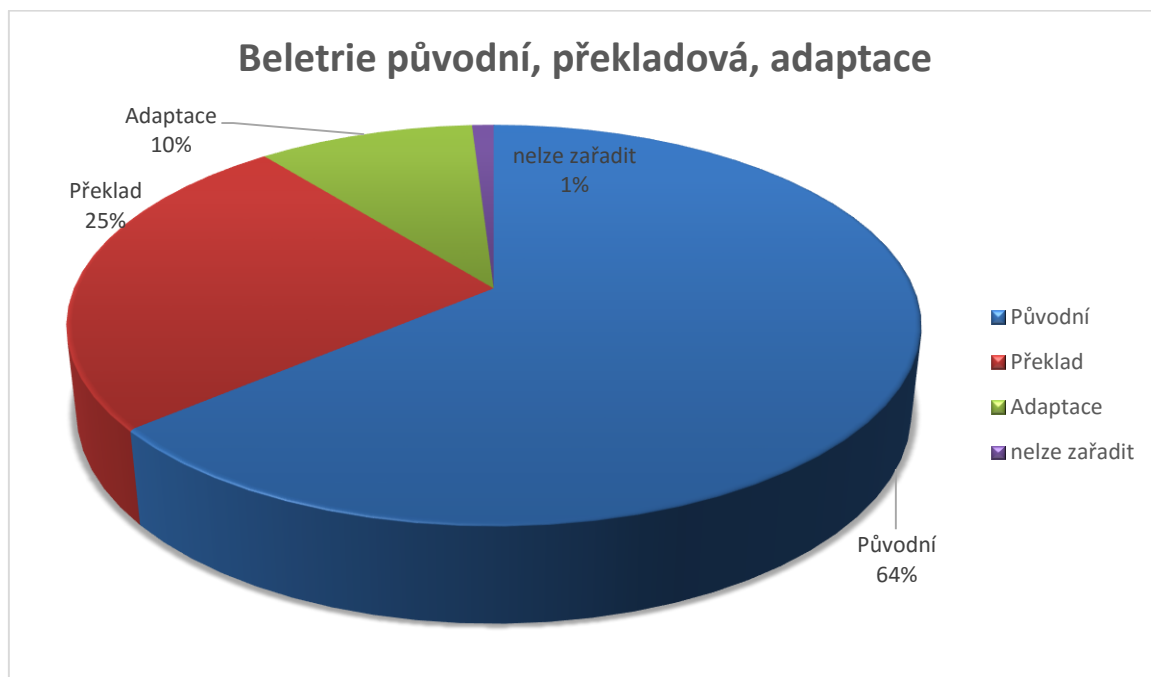
*Graf č. 1*

*Produkce nebeletristická: 1693*

Dalším postupem bylo rozdělení beletristické produkce do několika kategorií. První kategorie byla kategorie původní. Původních děl jsme našli 196. Můžeme uvést např. *Básně Jana Daniela Korvína*, román *Nymburská rychta* od Ferdinanda Schulze či *Veselý nebožtík* od Emanuela Zuengela. Druhou kategorií tvoří díla překladová. Z této kategorie můžeme uvést např. *Vojna a mír* od Lva Nikolajeviče Tolského, *Doktor neznaboh* od Georgese Ohneta, nebo

legendu *Asrael* od Ferdinanda Fontany. Následující kategorie zahrnuje adaptace, v daném roce to bylo dílo např. *Mořští loupežníci*, fraška *Nemám času!* či *Pochod pouští*.

Graf č. 2 zobrazuje poměr tvorby původní, překladové a adaptací. Původní díla zaujímají 64%, překladová 25% a adaptace 10% celkové knižní beletristické produkce v roce 1889.



*Beletrie původní: 196*

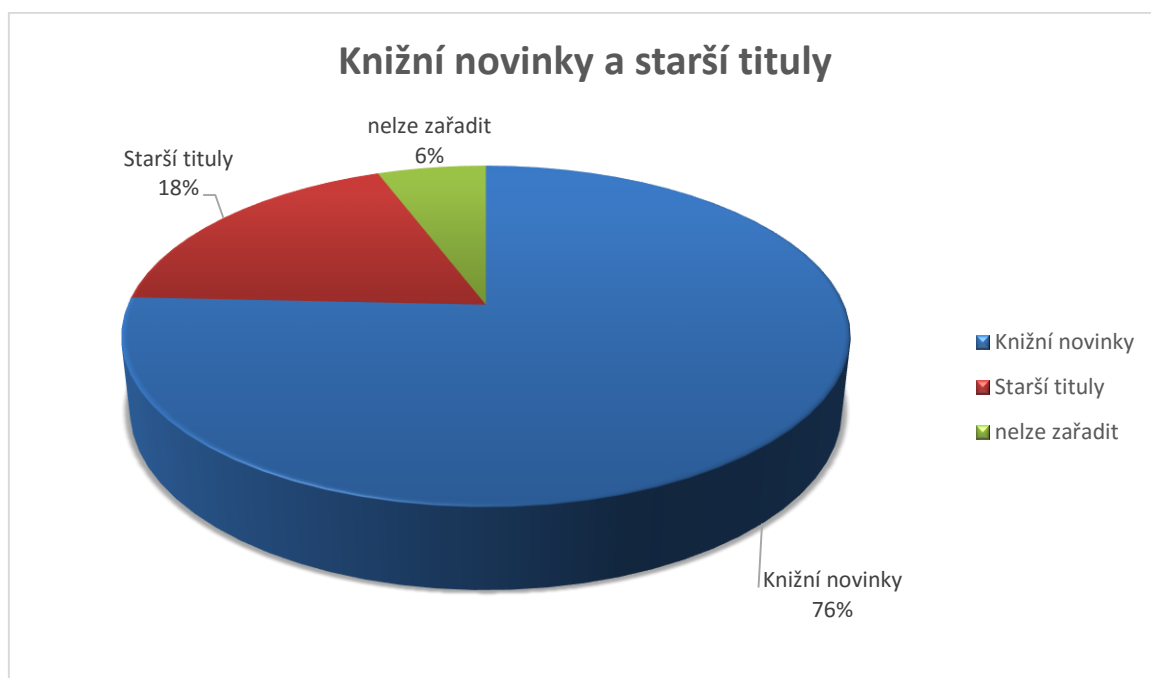
*Beletrie překladová: 78*

*Adaptace: 30*

*Nelze určit: 3*

*Graf č. 2*

Naším dalším postupem bylo rozdělení beletristické produkce v daném roce na kategorii knižní novinky a na kategorii starší tituly. Po rozdělení beletrie do jednotlivých kategorií jsme došli k závěru, že knižních novinek je 237 a starších titulů 58. Mezi knižní novinky patří např. *Anděl míru* od Jakuba Arbese či povídka *Bezejmenná* od Františka Hrnčíře. Ze starších titulů je nutno uvést např. *Cikáni* od Karla Hynka Máchy, veselohru *Čert a Káča* od Sofie Podlipské, *Hrabě Monte Christo* od Alexandra Dumase, *Ztracený ráj* Johna Milтона. Následující graf zobrazuje procentuální vyjádření kategorie knižní novinky a starší tituly.



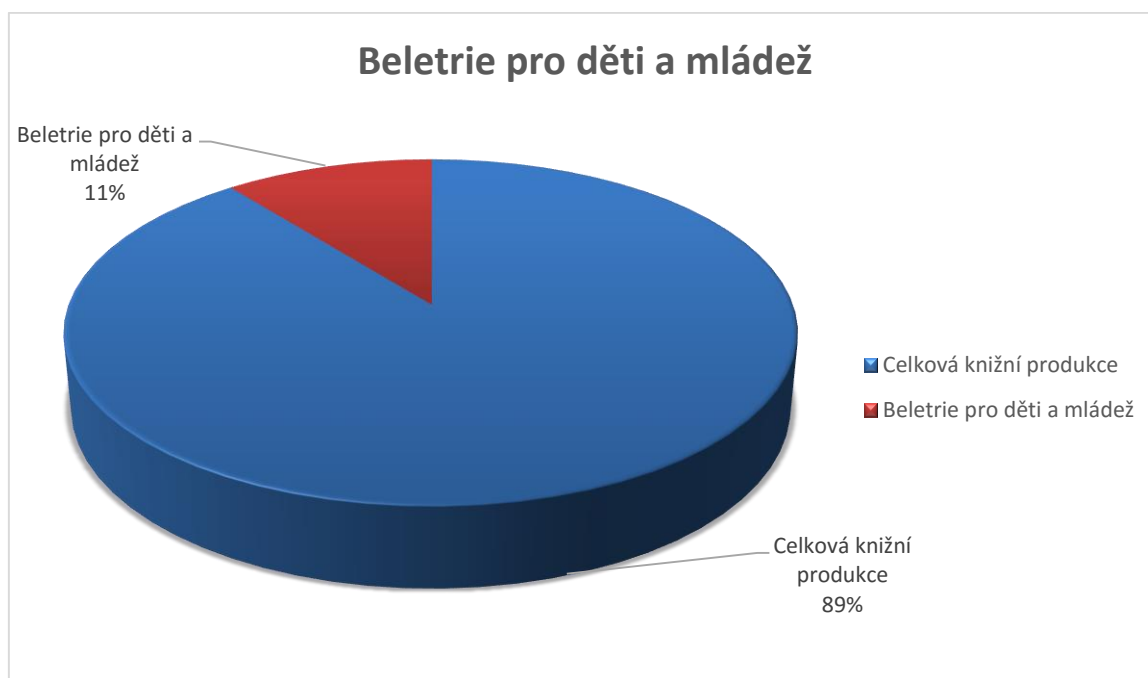
*Knižní novinky: 237*

*Starší tituly: 58*

*Nelze zařadit: 12*

*Graf č. 3*

V dalším kroku jsme se zaměřili na beletrii, která je primárně určena pro děti či dospívající mládež. Takových děl jsme našli celkem 41. Patří mezi ně např. povídka *Český hoch v Americe*, *Dcera otrokářova*, *Povídky o starožitnostech*, *Skřivánčí písně* či *Povídky z naší kroniky*. Vzhledem k přechozímu roku je nutno říct, že v kategorii beletrie pro děti a mládež se jedná o nárůst o 4 knihy, přičemž největší zastoupení má v případě této kategorie žánr povídka. Graf č. 4 zobrazuje poměr celkové knižní beletristické produkce a beletrie určenou pro mládež. Beletrie pro děti a mládež zaujímá celkem 11% celkové knižní beletristické produkce.

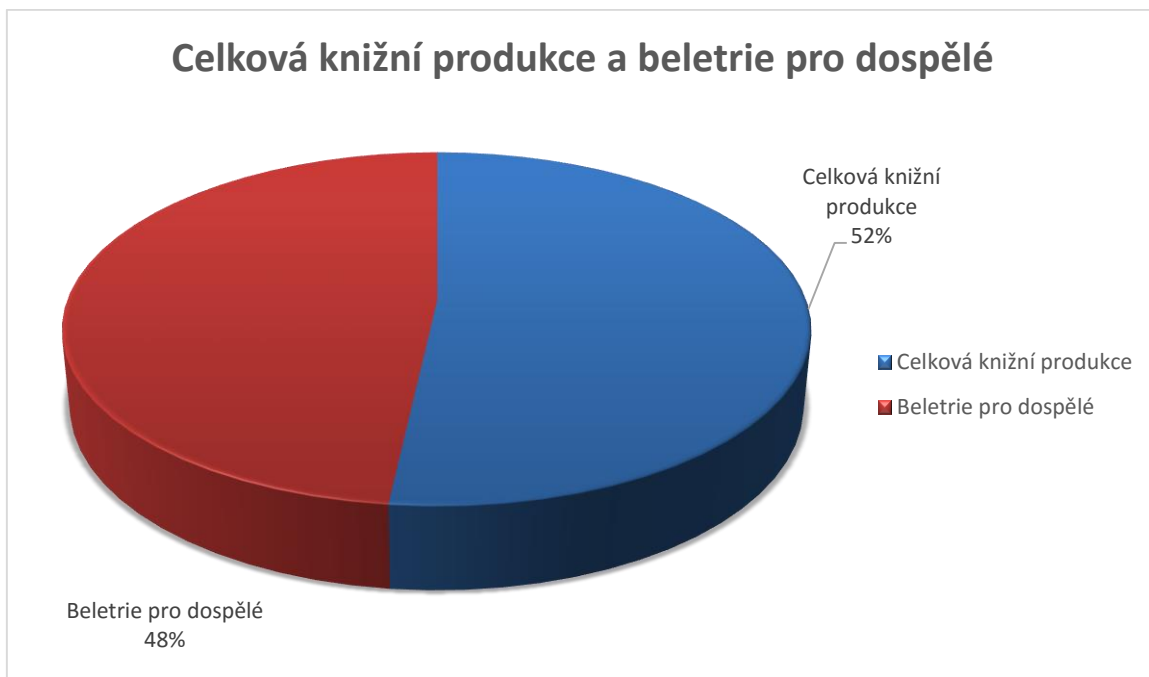


*Celková knižní beletristická produkce: 308*

*Graf č. 4*

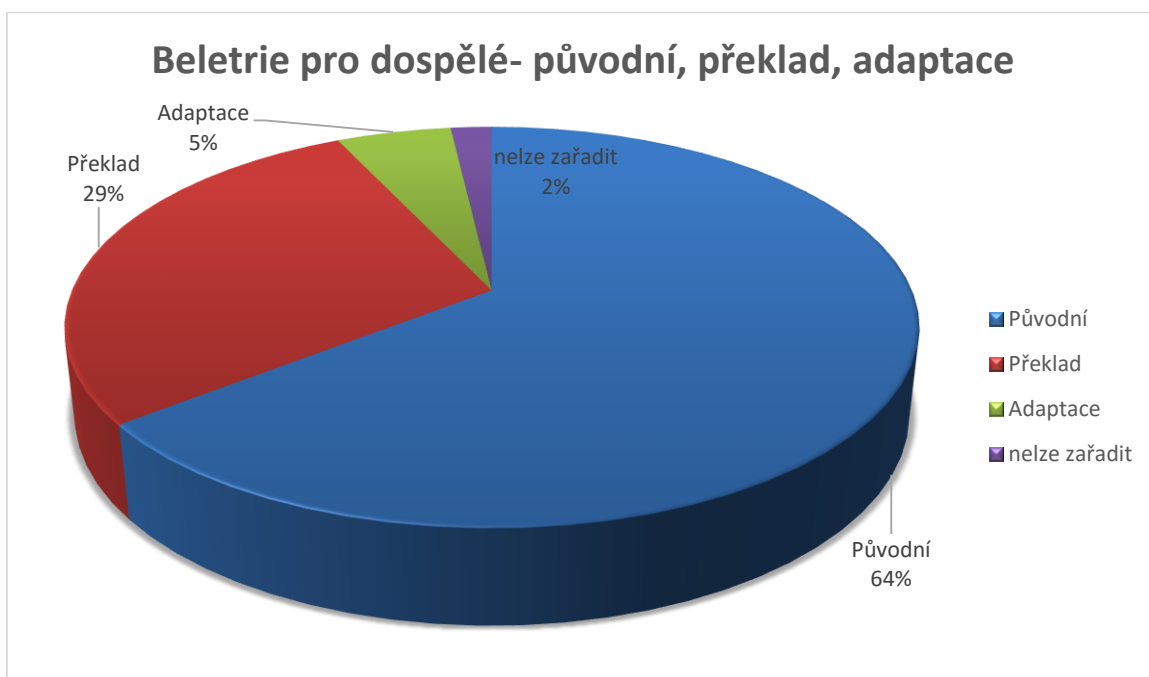
*Beletrie pro děti a mládež: 41*

Mimo beletrii pro děti a mládež jsme se zaměřili také na beletrii pro dospělé. Zjistili jsme tak, že děl pro dospělé je v daném roce 267. Po rozdělení beletrie pro dospělé na díla původní, překladová a adaptace jsme zjistili, že původních děl pro dospělé je 174, překladových 77 a adaptací 14. Mezi původní díla pro dospělé patří např. veselohra *Cesty veřejného mínění* od Františka Věnceslava Jeřábka, *Dalmatské povídky* od Josefa Deograta Konráda, *Nové kapitoly* od Ladislava Benýška či *Ženská pýcha* od Sofie Podlipské. Mezi překladová díla můžeme zařadit např. *Tři povídky* od Ivana Sergejeviče Turgeněva, *Sedm havranů* od Emila Pohle, nebo *Rusalku* od Alexandra Sergejeviče Puškina. Z kategorie adaptace je nutno uvést např. *Pochod pouští*, *Nový pan farář*, *Legenda o 10 000 rytířích*, nebo také *Kriminálník*.



*Celková knižní beletristická produkce: 308*  
*Beletrie pro dospělé: 267*

*Graf č. 5*

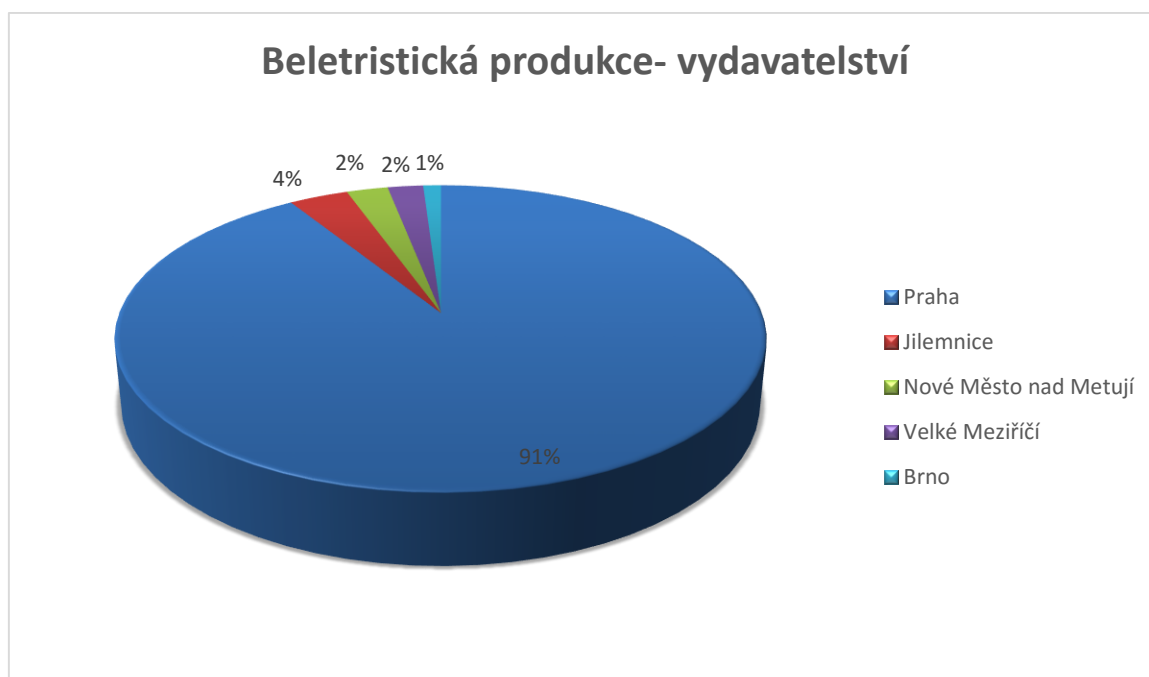


*Původní: 174*  
*Překlad: 77*  
*Adaptace: 14*  
*Nelze zařadit: 3*

*Graf č. 6*



V následujícím kroku jsme se zaměřili na vydavatelství, totiž kde byla jednotlivá díla v daném roce vydána. Zjistili jsme tak, že nejvíce děl se vydalo v Praze, celkem se jedná o 266 děl. Dále se hojně vydávalo i v Jilemnici, kde se vydalo 10 děl. Také je nutno zmínit Nové Město nad Metují, ve kterém se vydalo celkem 7 děl. V neposlední řadě lze také uvést Velké Meziříčí, kde se v daném roce vydalo 6 děl. Nejvíce děl se vydalo v Praze, a to zejm. ve vydavatelství *J. Otty*, *J. Zemana*, *A. Klose* či *J. D. Korvína*. Dále se nejvíce děl vydalo v Jilemnici, a to zejm. ve vydavatelství *Aloise Neuberta*. Po Jilemnici následuje Nové Město nad Metují, kde se vydávalo zejm. ve vydavatelství *K. Čermáka* či *V. Špačka*. Také je nutno uvést Velké Meziříčí, a to především vydavatelství *J. F. Šaška*. Vydávalo se však i v jiných městech, např. v Táboře, Třebíči, Brně, Turnově, Hradci Králové, Plzni či v Rychnově nad Kněžnou.



*Praha: 263*

*Jilemnice: 10*

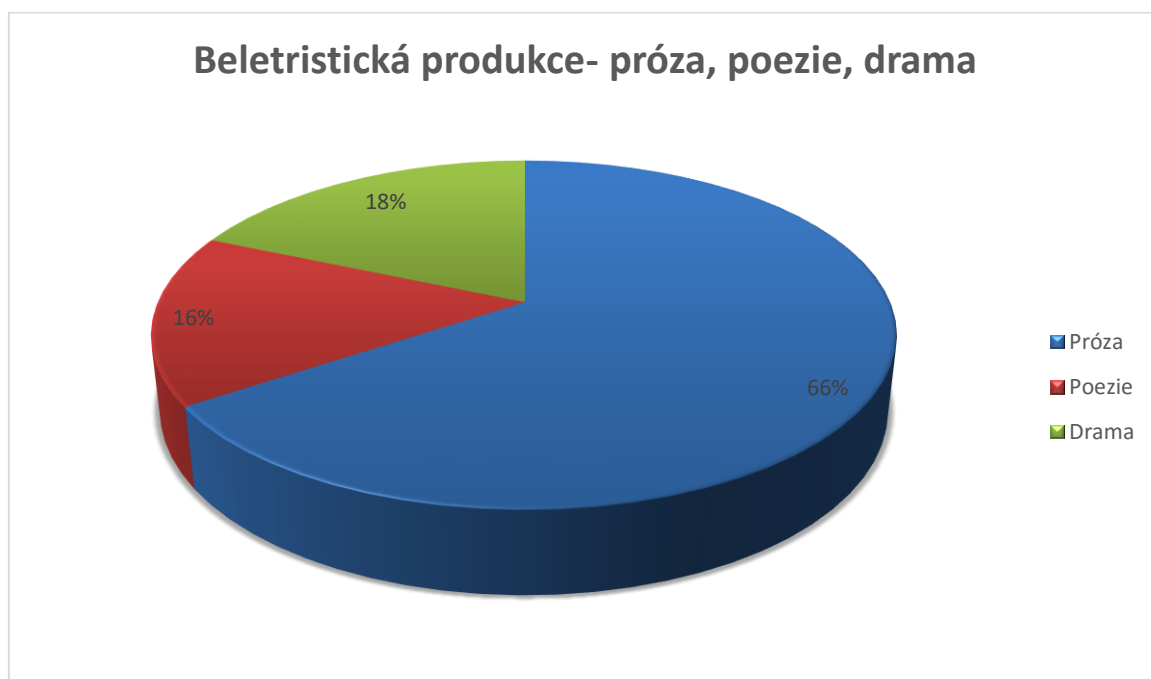
*Nové Město nad Metují: 7*

*Velké Meziříčí: 6*

*Brno: 3*

*Graf č. 7*

V neposlední řadě jsme se zaměřili na beletrii, kterou bylo nutno rozdělit podle jednotlivých literárních druhů, tedy na prózu, poezii a drama. Přišli jsme na to, že prozaických děl je 202, poetických 49 a dramatických 57. Z prozaických děl můžeme uvést např. Bajky Lafontainovy, Pravý výlet pana Broučka do měsíce, Román o Apollonovi či román Slepá láska. Z poetických děl je nutno uvést např. Z letopisů lásky od Julia Zeyera, básně od Josefa Soukala Z našich luhů, nebo básně Antonína Klášterského Živým i mrtvým. Z žánru drama můžeme uvést např. drama o třech dějstvích Václav Hrobčický z Hrobčic od Ladislava Stroupežnického, V chumelici od Františka Emanuela Züngela, hru Bílá paní od Sofie Podlipské. Z grafu č. 8 vyplývá, že próza zaujímá 66%, poezie 16% a drama 18%.



*Próza: 202*

*Poezie: 49*

*Drama: 57*

*Graf č. 8*

V závěrečném kroku jsme se zaměřili na díla prozaická, která jsme rozdělili podle jednotlivých literárních žánrů. Zjistili jsme tak, že povídek v daném roce vyšlo 116, románů 43,

pohádek 18, novel 10, báchorek a pověstí 6, legendy celkem 3, také bajky, a to celkem 4. Dále jsme našli jeden epos, avšak zástupce ze žánru kronika daný rok postrádá. Z povídek můžeme uvést např. povídku *Bratr a sestra* od Karla Miloslava Kamenáře, *Dětské žití* od Václava Špačka, *Junácké kresby černoohorské* od Josefa Holečka. Z žánru román je nutno uvést např. historický román *Ohněm a mečem* od Henrika Sienkiewitze, *Osudný sňatek* od Victora Cherbulieze, *Samohrady* od Václava Vlčka či *Vychovanka klášterní* od Antonína Pogorelského. V daném roce jsme zaznamenali zvýšený počet děl ze žánru pohádka. V roce 1888 jsme našli celkem 10 pohádek a v daném roce celkem 18 pohádek, přičemž z daného roku můžeme uvést např. pohádku *Petrík a Liduška*, dále *Pohádka o Jarošovi a Miluše*, *Pohádka o Krakonošovi*, *Pohádka o nalezeném štěstí* či *Pohádka o opuštěném mlýně*. Také jsme našli 10 novel, a to např. *Pouť českých umělců* od Josefa Kajetána Tyla, *V pozdních letech* od Ferdinanda Schulze, *Zpátečníci* od Antonína Sirůčka. Ze žánrů báchorky a pověsti lze uvést např. *Ze starých časův* od Václava Řezníčka, *Z ráje* od Bohumily Klimšové či *Národní báchorky moravské* od Matěje Mikšíčka. Legendy jsme našli celkem tři, můžeme uvést např. *Legenda o 10 000 rytířích*, *Dva choří: vinná réva*, *Asrael: legenda o 4 dějstvích*. Do žánru bajka lze zařadit např. *Bajky Lafontainovy* či *Bajky velkých*. V neposlední řadě jsme našli epos, a to *Herman a Dorota*. Graf č. 9 obsahuje procentuální vyjádření jednotlivých žánrů, které jsme v daném roce zaznamenali.



*Román:* 43

*Povídka:* 116

*Graf č. 9*

*Pohádka: 18*

*Novela: 10*

*Bajka: 4*

*Báchorka a pověst: 6*

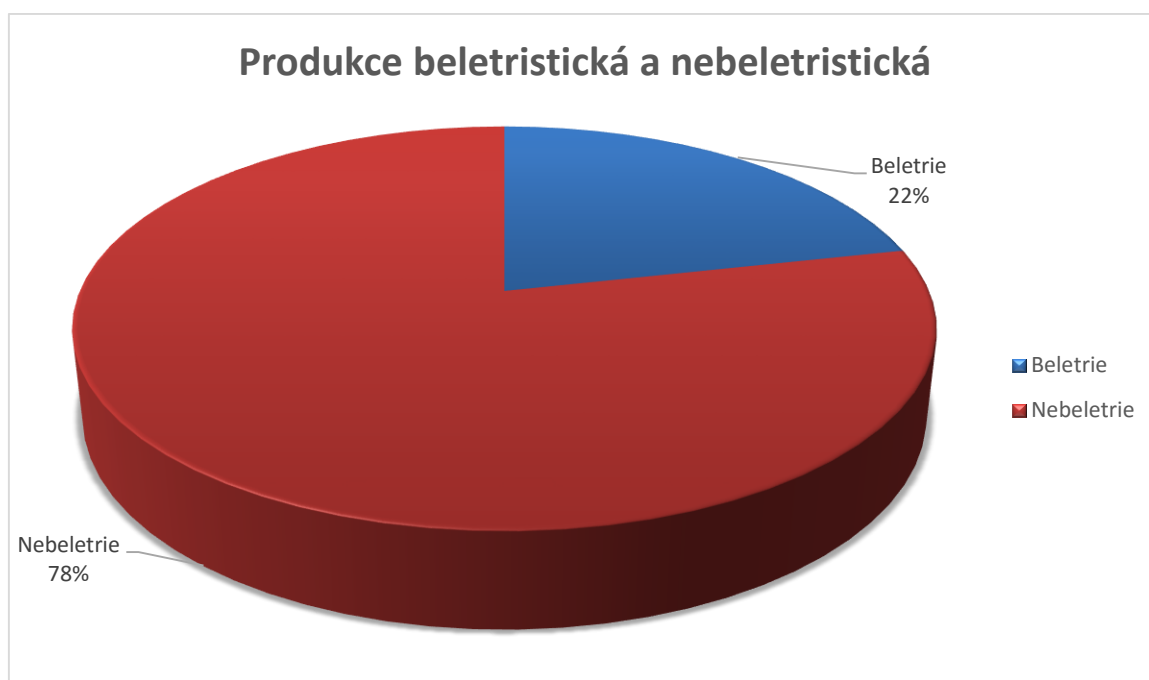
*Epos: 1*

*Legenda: 3*

V roce 1889 jsme zaznamenali celou řadu změn. Zvýšil se počet celkové knižní produkce, a to o 106 děl. Původní díla stále zaujímají své výsadní postavení, stejně tak i kategorie knižní novinky. Zvýšil se počet děl pro děti a mládež, v roce předešlém jsme jich zaznamenali 37 a v daném roce 41. Stále se nejvíce děl vydalo v Praze, přičemž v daném roce se jedná o zvýšení o 3 díla. Také se zvýšil počet prozaických děl, přičemž próza je stále jakožto literárních druh nejužívanější. Nejpočetnějším literárním žánrem je povídka, stejně jako v předchozích letech.

## Rok 1890

V daném roce jsme našli 2500 děl z celkové knižní produkce. Celkovou knižní produkci jsme rozdělili na produkci beletristickou, která čítá 465 děl a nebeletristickou, která čítá 2035 děl. Následující graf zobrazuje poměr celkové knižní produkce daného roku.



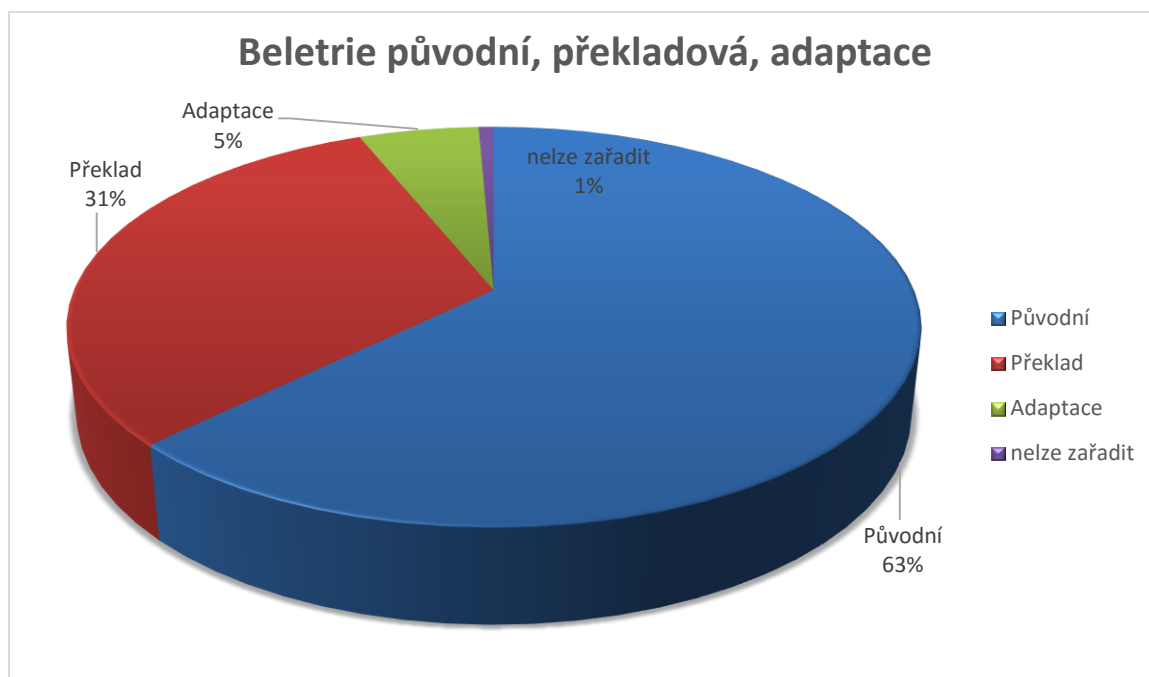
*Produkce beletristická: 465*

*Graf č. 1*

*Produkce nebeletristická: 2035*

Dalším krokem bylo rozdělení produkci daného období na díla původní, překladová a na adaptace. Zjistili jsme tak, že původních děl je 277, překladových 138 a adaptací 24. Z původních děl můžeme uvést např. *Kytice z básní Karla Jaromíra Erbena*, *Maloměstský román* od Terézy Novákové, *U Snědeného krámu* od Ignáta Hermanna či *Ukřižovaná* od Jakuba Arbese. Z překladových děl můžeme uvést např. povídku *Uprchlík indianský*, *V polostínu*, *V Sovím hrádku*. Mezi adaptace lze zařadit např. *Veselí Pepíčkové*, *Zlaté rybky: veselohra o čtyřech jednáních*, nebo také *Český bratr v zemi Osagů*. Graf č. 2 zobrazuje poměr beletristické

tvorby daného období, která je rozdělena na díla původní, překladová a adaptace. Původní díla zaujímají 63% celkové knižní beletristické produkce, překladová 31% a adaptace 5%.



*Beletrie původní: 277*

*Graf č. 2*

*Beletrie překladová: 138*

*Adaptace: 24*

*Nelze určit: 26*

Beletristickou produkci bylo nutno rozdělit na knižní novinky a starší tituly. Zjistili jsme tak, že knižních novinek je 300, kdežto starších titulů 109. Z kategorie knižní novinky můžeme uvést např. *Anna Karenina* od Lva Nikolajeviče Tolstého, *Ballada o Dlouhém stole* od Bohdana Kaminského, *Básničky Růženy Jesenské*, *Kratochvilná historie o ptáku Velikánu Velikánovičovi* od Svatopluka Čecha. Ze starších titulů můžeme uvést např. *Mastičkář: povídka z časů Jindřicha Korutanského* od Jana z Hvězdy, *Moudrost otcovská: básně Boleslava Jablonského*, nebo také *Náčelník Cherokeesův* od Václava Svobody. Následující graf zobrazuje poměr knižních novinek a starších titulů.



*Knižní novinky: 300*

*Starší tituly: 109*

*Nelze zařadit: 56*

*Graf č. 3*

Dále jsme se zaměřili na beletristickou produkci zaměřenou pro děti a mládež. Přišli jsme tak na to, že děl pro děti a mládež je 47. Vzhledem k roku 1889 se jedná o zvýšení počtu děl pro děti a mládež celkem o 6 děl. Graf č. 4 zobrazuje poměr celkové knižní beletristické produkce a produkce určené pro děti a mládež.



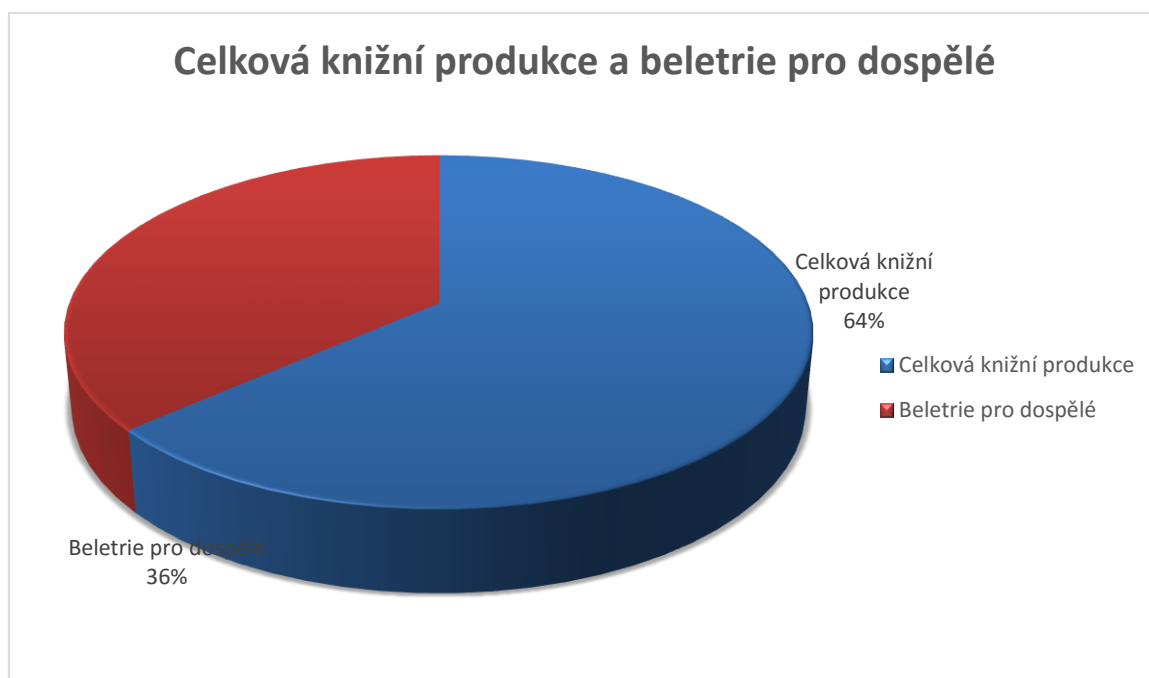
*Celková knižní beletristická produkce: 465*

*Graf č. 4*

*Beletrie pro děti a mládež: 47*

V dalším kroku jsme se zaměřili na beletrii pro dospělé. Beletrii pro dospělé jsme dále rozdělili na původní, překladovou a na adaptace. Z původních děl můžeme uvést např. *Bodláči* od Ferdinanda Olivy, komickou operu *Bratránek* od Antonína Koukla, dále *Démon lásky* od Jaroslava Vrchlického či novelu *Dobry člověk* od Boženy Němcové. Z překladových děl je nutno uvést např. *Dobrou noc, pane plukovníku!* od Alexandra Nikolajeviče Pleščejeva. Mezi adaptace lze zařadit např. *Herkules, aneb, Boj s čerty*, *Narozeniny: veselohra v jednom jednání*, *Nocleh a jiné povídky*, nebo také *Rozhněvané štěstí: báchorka* od Gabriely Vnoučkové. Graf č. 5 zobrazuje poměr celkové knižní beletristické produkce daného roku a děl pro dospělé.



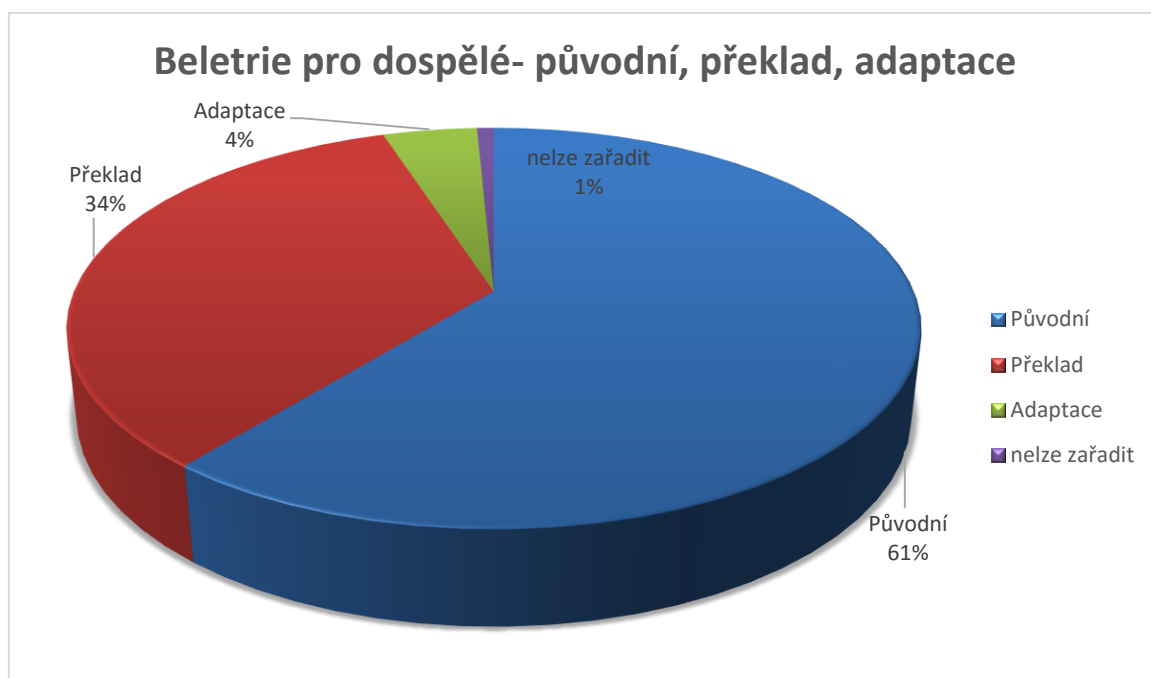


*Celková knižní beletristická produkce: 465*

*Graf č. 5*

*Beletrie pro dospělé: 418*

Graf č. 6 zobrazuje procentuální vyjádření beletrie pro dospělé, která je rozdělena do kategorie původní, překladová a adaptace. Zjistili jsme tak, že původní díla pro dospělé zaujímají 61% celkové knižní beletristické produkce, překladová díla pro dospělé 34% a adaptace 4%.



*Původní: 243*

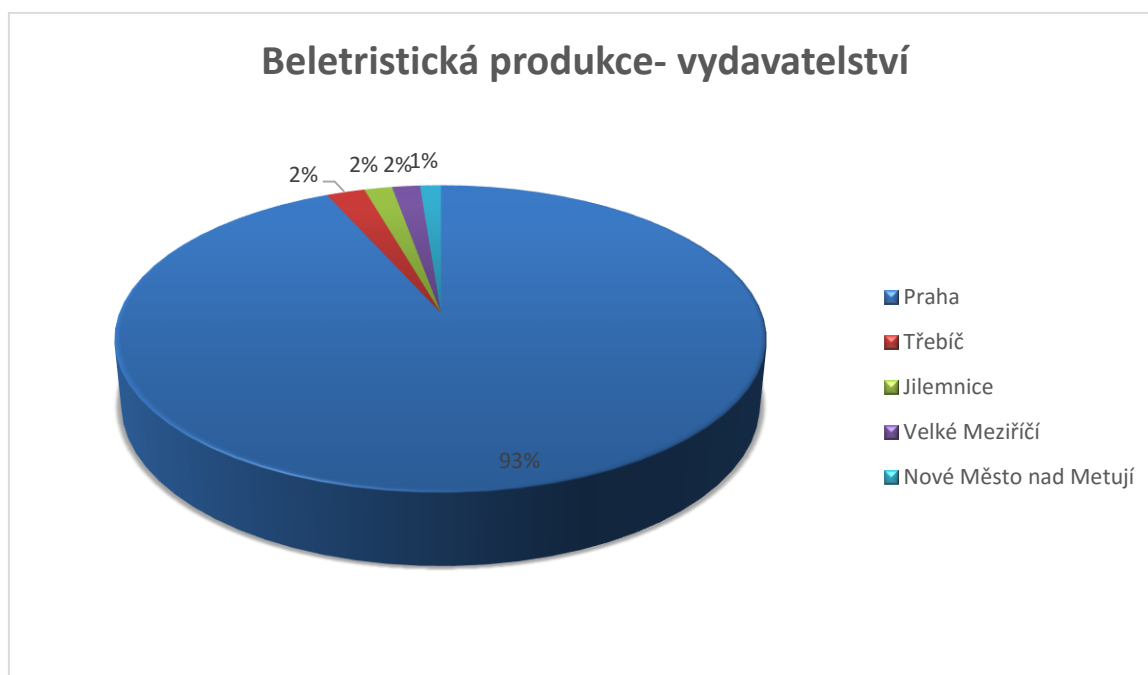
*Překlad: 136*

*Adaptace: 17*

*Nelze zařadit: 22*

*Graf č. 6*

V neposlední řadě jsme se také zaměřili na to, kde byla jednotlivá díla vydávána. Jak už to bylo v letech přechodných, nejvíce děl se vydalo v Praze, v daném roce se v Praze vydalo 460 děl, a to zejm. ve vydavatelství *F. A. Urbánka*, *J. Arbese*, *J. Otty* či *B. Kaminského*. Nejvíce děl se dále vydalo v Třebíči, a to zejm. ve vydavatelství *J. F. Kubeše*. Poté se hojně vydávalo v Jilemnici, a to zejm. ve vydavatelství *Aloise Neuberta*. V daném roce se vydávalo také ve Velkém Meziříčí, zejm. ve vydavatelství *J. F. Šaška*. V Třebíči se vydalo 11 děl, v Jilemnici 8 a ve Velkém Meziříčí také 8 děl. Následující graf zobrazuje poměr vydavatelské činnosti daného roku. Praha zaobírá 93% celkové knižní beletristické produkce, dále Třebíč 2%, Jilemnice také 2%, Velké Meziříčí 2% a Nové Město nad Metují 1%.



*Praha: 263*

*Třebíč: 11*

*Jilemnice: 8*

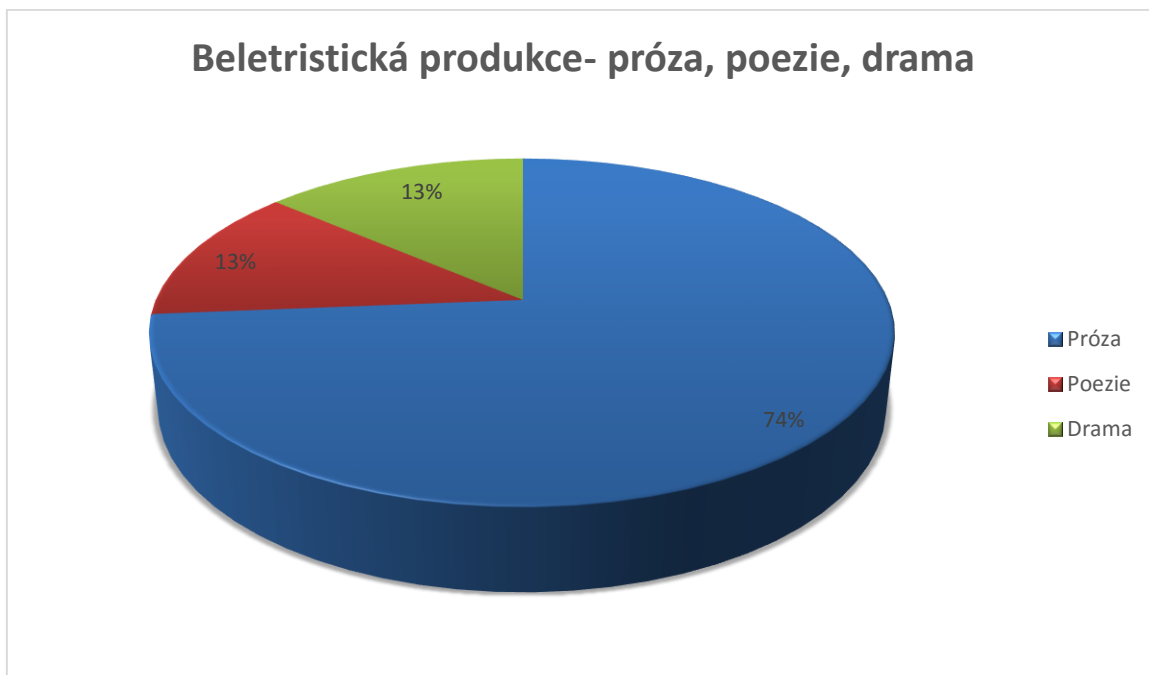
*Velké Meziříčí: 8*

*Nové Město nad Metují: 6*

*Graf č. 7*

Dalším krokem bylo zaměření se na jednotlivé literární druhy. Rozdělili jsme proto beletristickou tvorbu na prózu, poezii a drama. Přišli jsme na to, že prozaických děl je 308, poetických 53 a dramatických 106. Z prozaických děl můžeme uvést např. povídku *Cesta nad Austrálií* od Alfonse Bohumila Šťastného, *Čtyři povídky* od Františka Josefa Andrlíka či povídky *Doma i na sluníčku* od Josefa Kožíška. Mezi poetická díla patří např. *Drobné obrázky: básně i dopisy* od Boženy Němcové, *Františka Jaromíra Rubeše Deklamovánky*, *Hynek: básně* od Miloše Červinky, nebo také *Childe - Haroldova pout'* od George Gordona Byrona. Z dramatických děl můžeme uvést např. *Istarská svatba: drama lyrické o 3 jednáních*, *Jací jsou ti naši muži: žert ve 4 jednáních*, dále *Jeseň: hra o jednom dějství* či *Krakonoš: opera o třech jednáních*.

## Beletristická produkce- próza, poezie, drama



*Próza: 308*

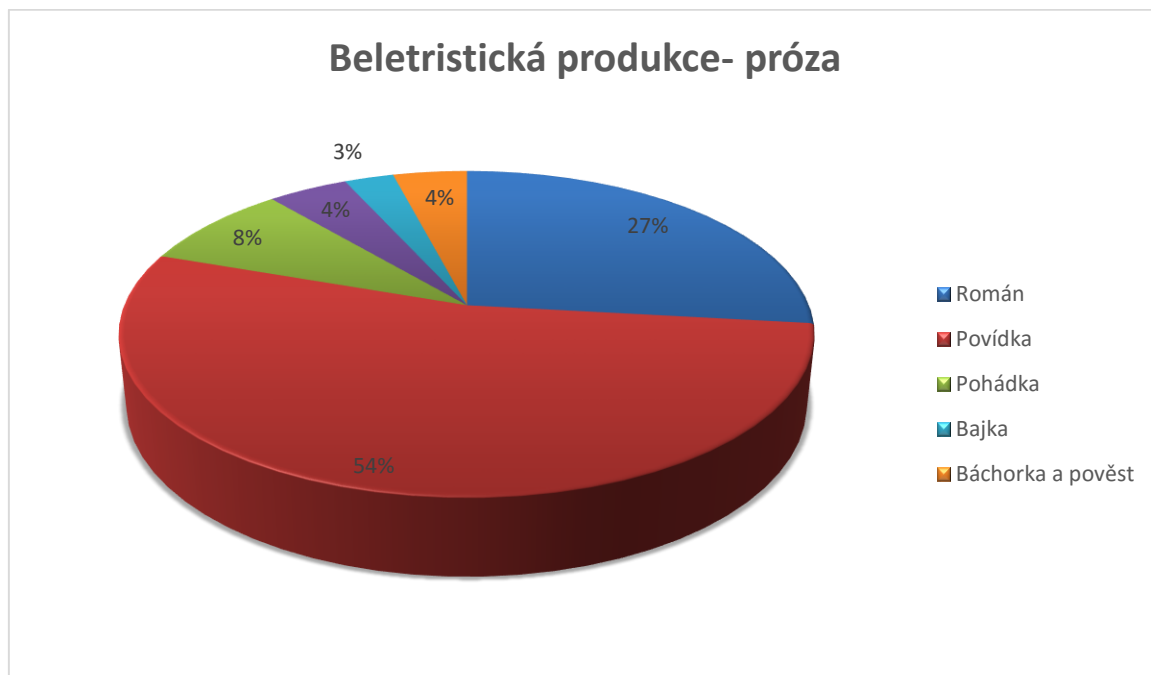
*Poezie: 53*

*Drama: 106*

*Graf č. 8*

V dalším kroku jsme se zaměřili na díla prozaická, která jsme rozdělili podle literárních žánrů. Díla jsme tak rozdělili na žánr románu, povídky, novely, pohádky, bajky, báchorky a pověsti, legendy, eposu a také kroniky. Došli jsme k tomu, že románů je 79, povídek 158, novel 13, pohádek 25, báchovek a pověstí 12, eposů 5, bajek celkem 8, také 1 legenda a 1 romaneto. Z žánru román můžeme uvést např. román *Anděl míru* od Jakuba Arbesa, *Anna Karenina* od Lva Nikolajeviče Tolstého, *Baronka Leona* od Xaviera Montépina, historický román *Ctibor Hlava* od Václava Vlčka, také *Dva roky prázdnin*. Z povídek můžeme uvést např. *Dvě povídky* od Lothara Suchého, *Chýše pod horami* od Boženy Němcové, *Kreutzerova sonáta* od Lva Nikolajeviče Tolstého či *Kutnohorské povídky* od Antonína Josefa Zavadila. Mezi novely patří např. *Líbánky* od Karoliny Světlé, *Lidomorna* od Věnceslava Lipovského, *Ve strunách basových* od Salvatore Fariny. Z žánru pohádka můžeme uvést např. pohádku *V čarovném sadě*, *Tisíc a jedna noc*, *Trojlístek pohádkový*, také *Rodinná skříňka*. Mezi bajky lze zařadit např. *Ezopovy Bajky*, nebo také *Bajky Lafontainovy*. Z žánru epos můžeme uvést např. *Herman a*

*Dorota* či *Homerova Illias*. Následující graf zobrazuje poměr jednotlivých literárních žánrů daného roku.



*Román: 79*

*Graf č. 9*

*Povídka: 158*

*Pohádka: 25*

*Novela: 13*

*Bajka: 8*

*Báchorka a pověst: 12*

*Epos: 5*

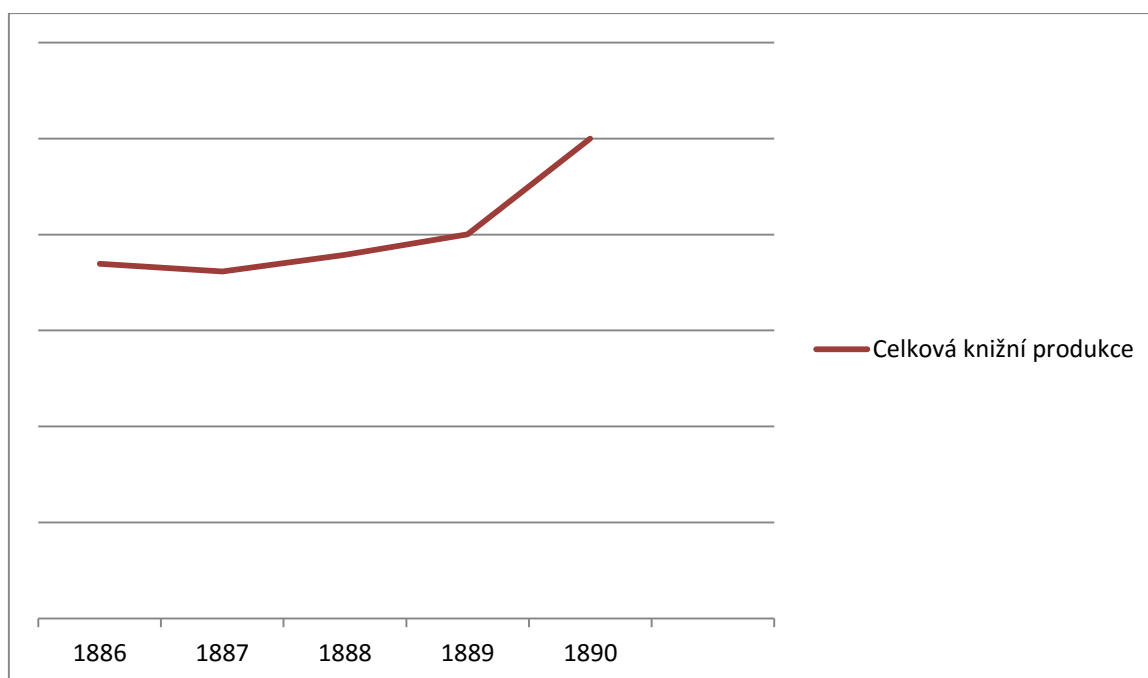
*Legenda: 1*

Také v roce 1890 jsme zaznamenali změny. Nejvýraznější změnou je počet celkové knižní produkce daného roku a také počet celkové knižní beletristické produkce v daném roce. Celková knižní produkce činí 2500 děl, přičemž celková knižní beletristická produkce čítá 465 děl. Počet děl v jednotlivých kategoriích tak vzrostl, např. počet děl původních, také počet knižních novinek i děl určených pro dospělé. Změna také nastala v kategorii beletrie pro děti a

mládež, u které došlo ke vzrůstu o 6 děl. V daném roce bylo v Praze vydáno 460 děl, kdežto v roce předešlém to bylo 265 děl. Vzrostl i počet děl dramatických, ale prozaická díla si stále udržují svou výsadní pozici.

## Rok 1886-1890: shrnutí

V průběhu těchto let jsme zaznamenali spoustu změn. Tyto změny jsme zaznamenali v případě jednotlivých kategorií, do kterých jsme díla daných let zařazovali. Změny se také týkaly počtu celkové knižní produkce. V roce 1886 jsme našli celkem 1848 děl, přičemž beletristických děl je 290 a nebeletristických je 1558. V dalším roce, tedy v roce 1887, jsme našli celkem 1808 děl, a z toho 287 beletristických a 1520 nebeletristických. Celkem 1895 děl jsme našli v roce 1888 a beletristických děl je 324 a nebeletristických 1571. V dalším roce jsme našli celkem 2001 děl a počet děl beletristických činí 308 a nebeletristických 1693. Počet celkové knižní produkce se tak zvýšil, jelikož v roce 1890 jsme našli celkem 2500 děl, což je nejvíce děl v průběhu daného desetiletí. Následující graf zobrazuje stoupající počet děl v daných letech 1886- 1890, z jehož je patrný nárůst celkové knižní produkce.



*Celková knižní produkce:*

1886: 1848

1887: 1808

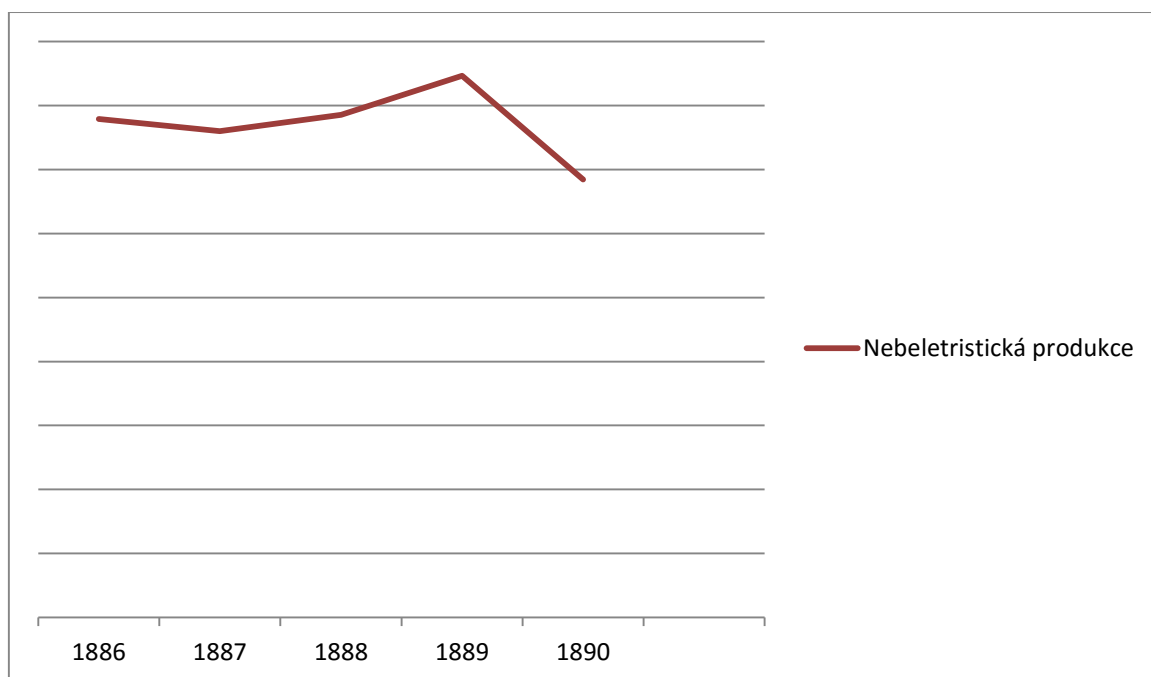
1888: 1895

*Graf č. 1*

1889: 2001

1890: 2500

Značnou část pozornosti jsme zaměřili také na tvorbu nebeletristickou, mezi kterou můžeme najít velkou část výročních zpráv, statistik, také učebnice pro školy a gymnázia či různé příručky ke studiu, také příručky z oboru lékařství. Mezi některá díla nebeletristické tvorby patří také knihy pro laiky, a to zejm. z oblasti domácího léčení, bylinkářství, vaření, nebo také příručky o výchově dětí. Z nebeletristických děl můžeme uvést také životopisy. Následující graf zobrazuje poměr nebeletristické tvorby v letech 1886- 1890.



*Nebeletristická produkce:*

*Graf č. 2*

1886: 1558

1887: 1520

1888: 1571

1889: 1693



Značnou část pozornosti jsme však zaměřili na tvorbu beletristickou, která zahrnuje prózu, poezii a drama. V prvních krocích jsme beletristickou tvorbu rozdělovali na tvorbu původní, překladovou a na adaptace. Poté jsme ji rozdělili podle toho, zda se jednalo o knižní novinku či starší tvorbu. Z beletristické tvorby jsme oddělili beletrii pro děti a mládež. Dále jsme se věnovali beletrii pro dospělé, kterou bylo nutno rozdělit na díla původní, překladová a na adaptace. V neposlední řadě jsme se zaměřili na místo vydávání děl daných let, tedy v jakých nejfrekventovanějších městech se vydávalo, přičemž výsadní postavení si během celého desetiletí udržela Praha. Také jsme se zajímali o to, jaký podíl tvorby tvoří díla prozaická, dramatická a poetická a jaký literární žánr je v jednotlivých letech nejžádanější.

Další graf znázorňuje počet děl původních v průběhu let. V roce 1886 jsme zaznamenali 183 původních děl, v roce 1887 celkem 191 děl a jedná se tedy o zvýšení o 8 děl. Následující rok 1888 jich bylo 198, což znamená další zvýšení. V roce 1889 došlo ke snížení o 2 díla, ale rok 1890 znamenal razantní zvýšení, jelikož původních děl v roce 1890 jsme našli 277.



*Beletristická produkce- díla původní:*

*Graf č. 3*

1886: 183

1887: 191

1888: 198

1889: 196

1890: 277

Graf č. 4 zobrazuje počet překladových děl. V kategorii překladových děl také došlo k několika změnám. V roce 1886 jsme zaznamenali celkem 79 překladových děl, v roce 1887 75, v následujícím roce 1888 celkem 94, dále v roce 1889 celkem 78 překladových děl a v roce 1890 celkem 138 překladových děl.



*Beletristická produkce- díla překladová:*

*Graf č. 4*

1886: 79

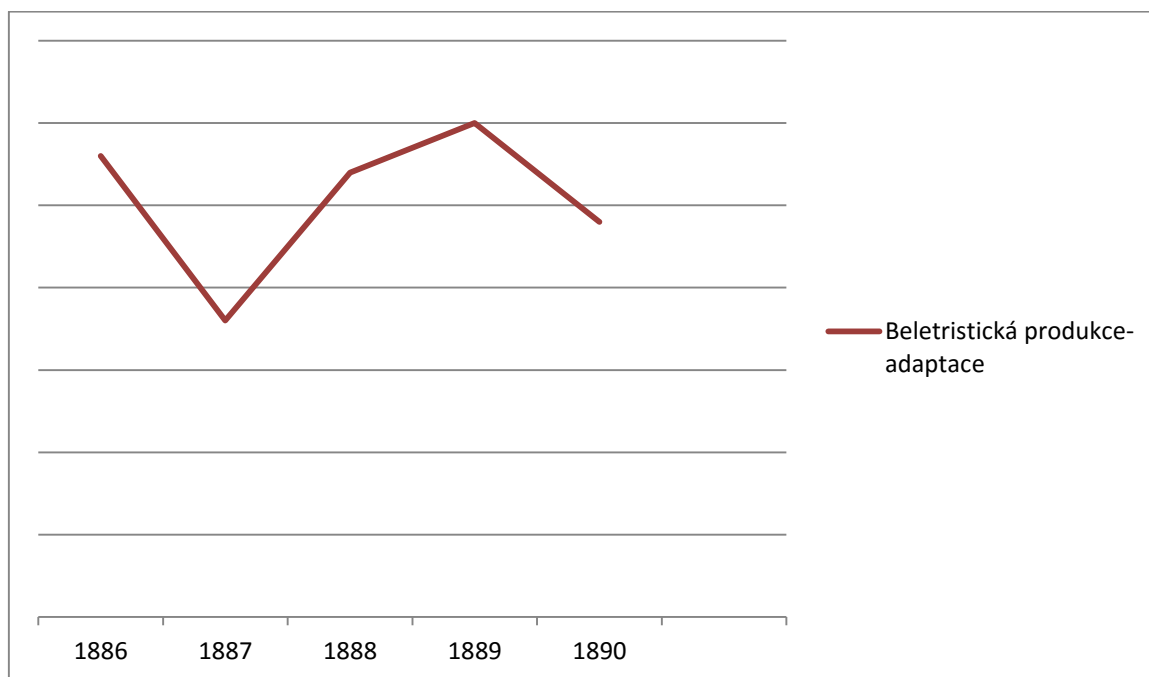
1887: 75

1888: 94

1889: 78

1890: 138

Také jsme se zaměřili na adaptace v jednotlivých letech. Následující graf zobrazuje poměr adaptací v jednotlivých letech. V roce 1886 jsme našli celkem 28, přičemž počet adaptací v roce 1887 se snížil na 18. V roce 1888 se počet adaptací opět zvýšil, a to na 27. V roce 1889 se zvýšil o 3 adaptace a v roce 1890 počet adaptací činí 24.



*Beletristická produkce- adaptace:*

*Graf č. 5*

*1886: 28*

*1887: 18*

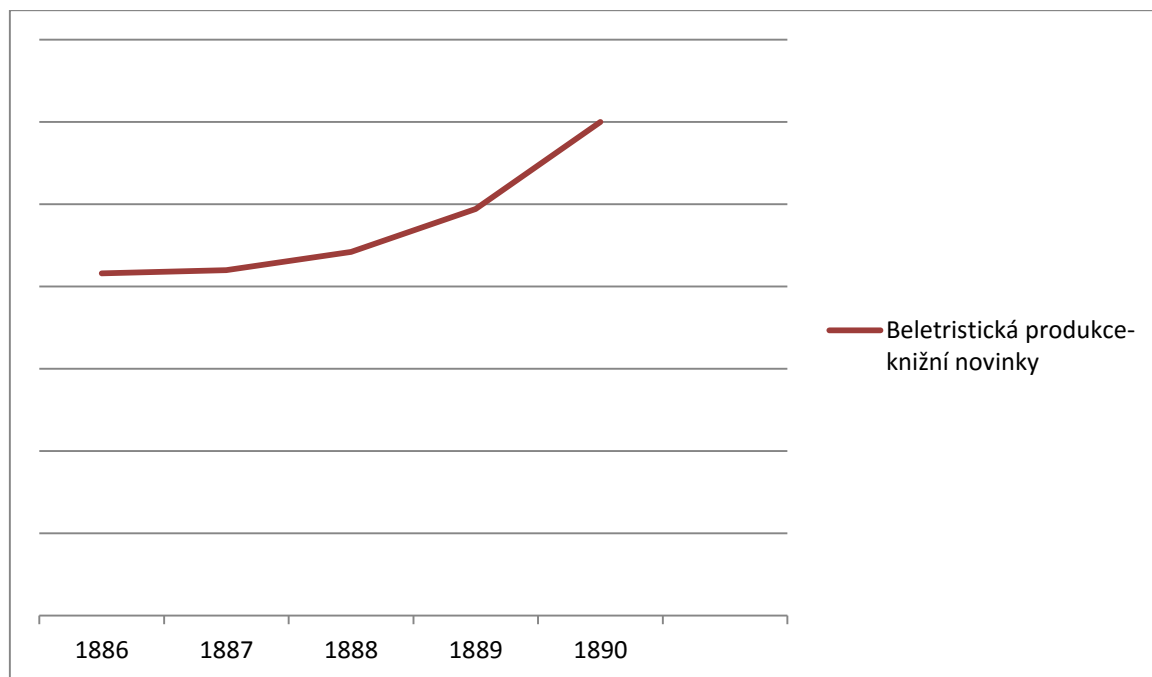
*1888: 27*

*1889: 30*

*1890: 24*

Také nás zajímalo, k jakým změnám došlo v kategorii knižní novinky a starší tituly v průběhu daných let. V roce 1886 počet knižních novinek činil 208, v roce 1887 to bylo 210, další rok 1888 činil počet knižních novinek 221, v roce 1889 to bylo 237 děl a v roce 1890 to bylo 300 knižních novinek. U kategorie starší tituly také došlo ke změnám. V roce 1886 počet

starších titulů činil 73, následující rok o deset méně, tedy 63, dále v roce 1888 celkem 85, v roce 1889 celkem 58 starších titulů v roce 1890 celkem 109 děl. Následující dva grafy zobrazují poměr knižních novinek a starších titulů v letech 1886- 1890.



*Beletristická produkce- knižní novinky:*

*Graf č. 6*

*1886: 208*

*1887: 210*

*1888: 221*

*1889: 237*

*1890: 300*



*Beletristická produkce- starší tituly:*

*Graf č. 7*

1886: 73

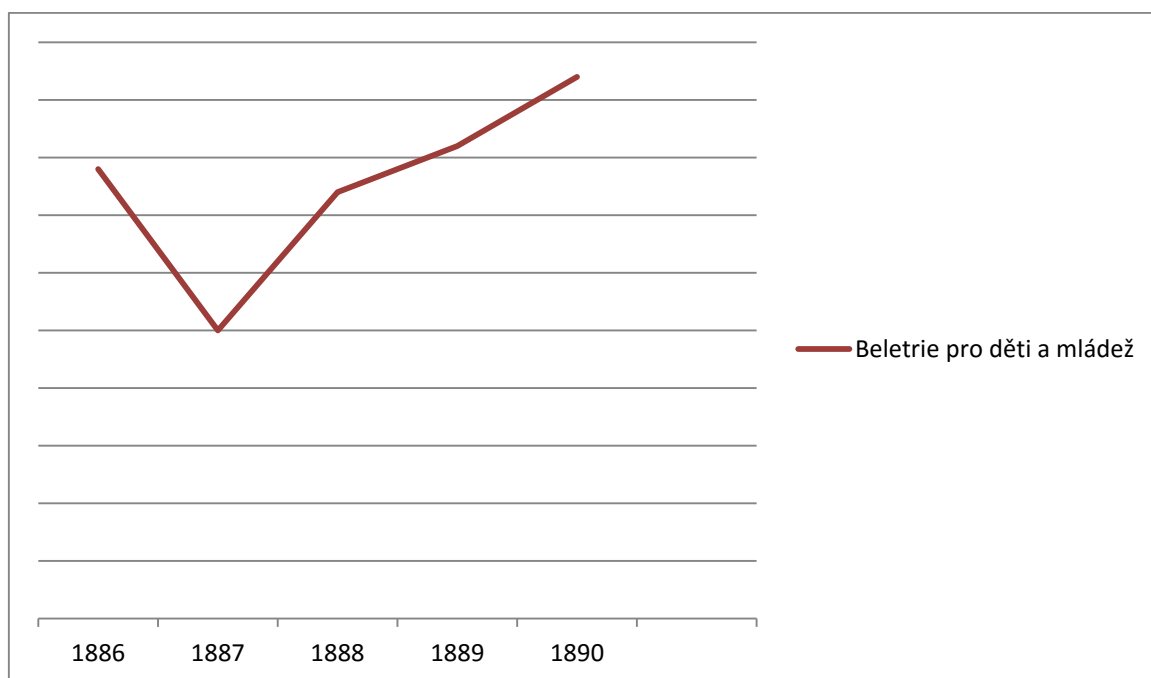
1887: 63

1888: 85

1889: 58

1890: 109

Zajímala nás také díla, která jsou primárně určena pro děti a mládež. Nejčastěji se jedná o různé dobrodružné povídky či dobrodružné vyprávění. Díla také obsahovala mravní či morální ponaučení. V roce 1886 jsme našli celkem 39 takových děl, v dalším roce to bylo jen 25 děl, dále 37 děl, přičemž v roce 1889 došlo ke zvýšení o 4 díla a v roce 1890 došlo k dalšímu nárůstu o 6 děl.



*Beletrie pro děti a mládež:*

*Graf č. 8*

1886: 39

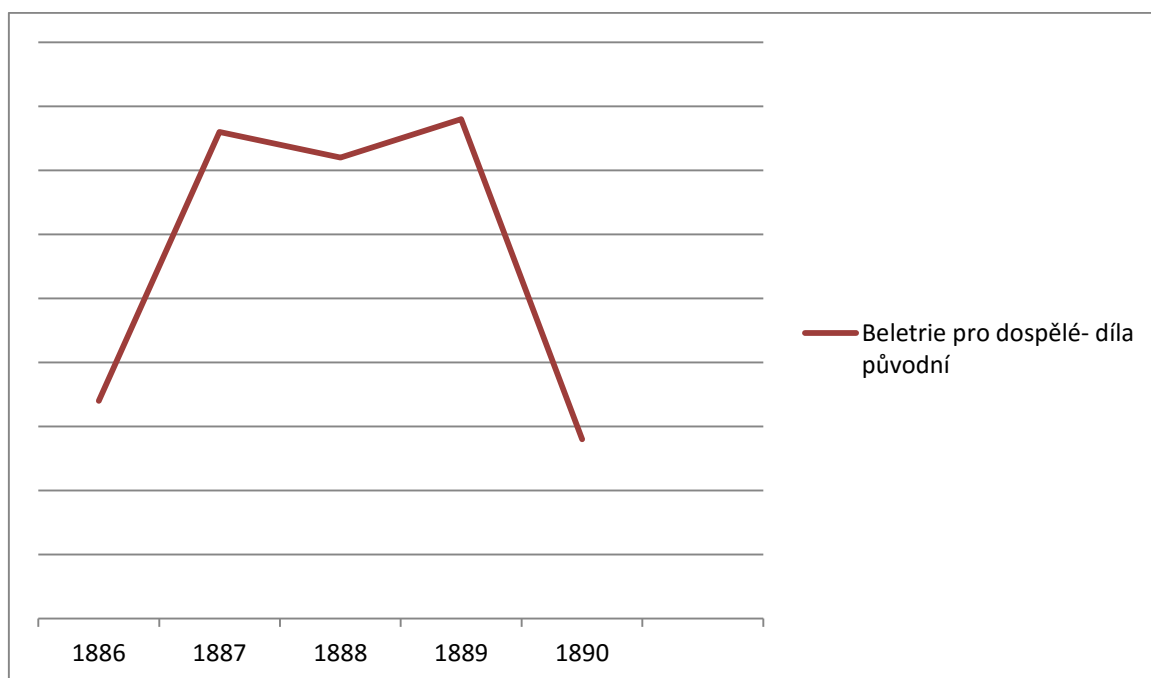
1887: 25

1888: 37

1889: 41

1890: 47

Důležitým krokem byla beletrie pro dospělé. Beletrii pro dospělé jsme rozdělili na díla původní, překladová a na adaptace. Následující grafy zobrazují poměry jednotlivých skupin v daných letech.



*Beletrie pro dospělé- díla původní:*

*Graf č. 9*

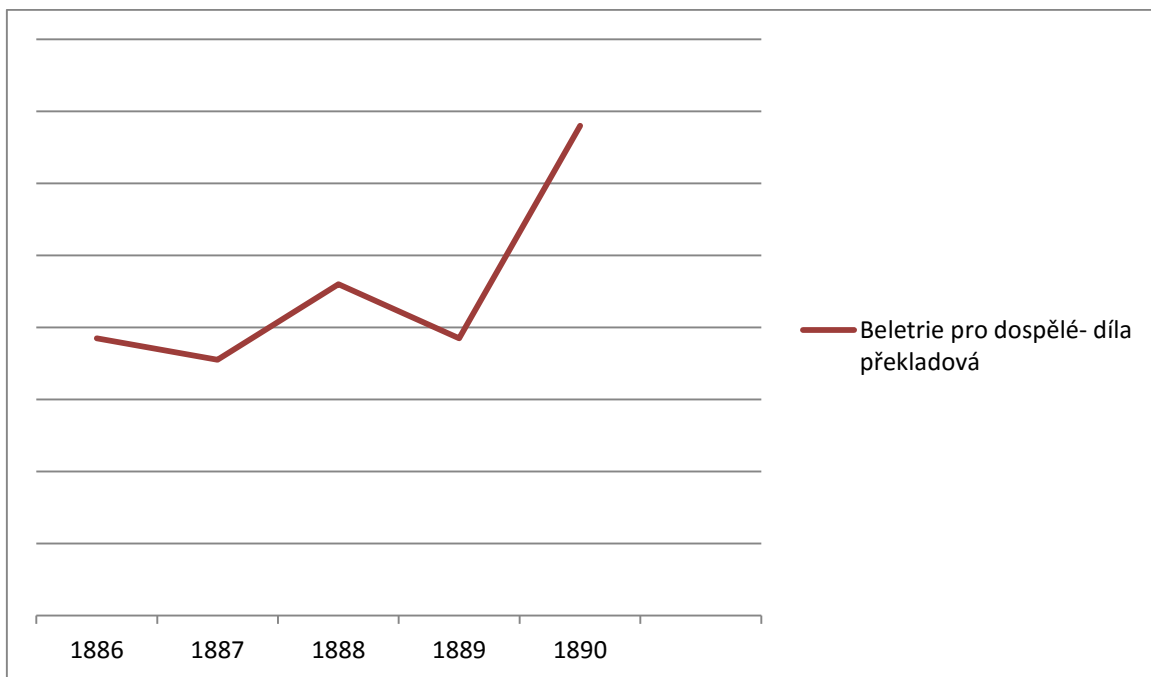
*1886: 152*

*1887: 173*

*1888: 171*

*1889: 174*

*1890: 243*



*Beletrie pro dospělé- díla překladová:*

*Graf č. 10*

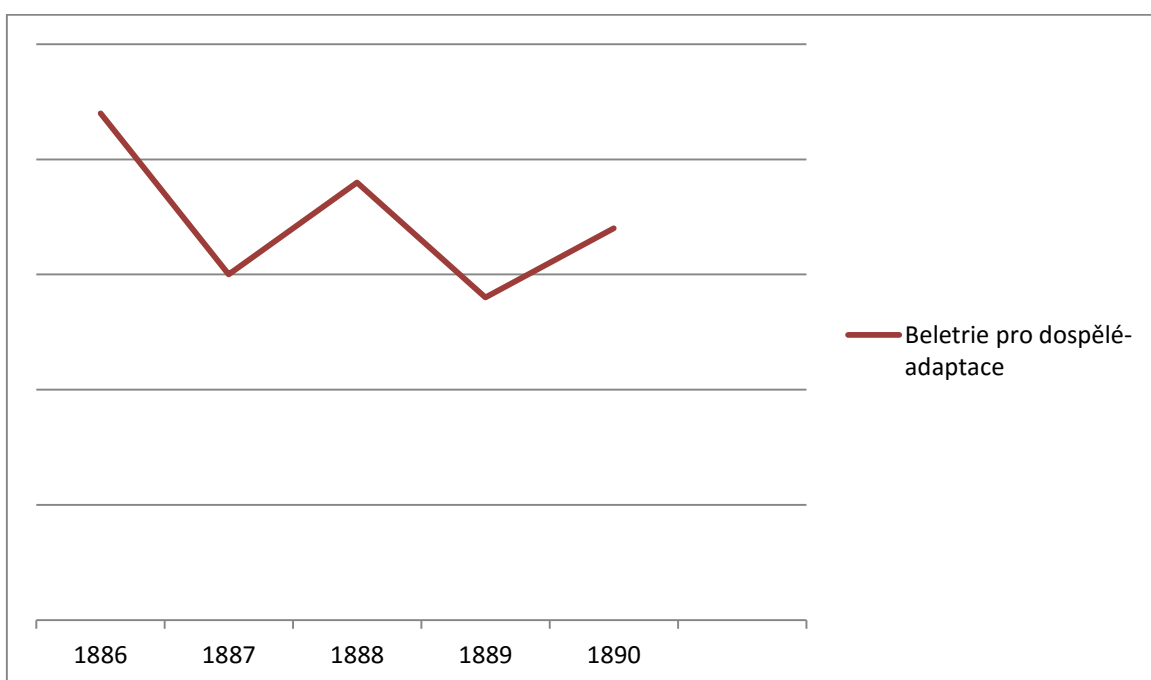
1886: 77

1887: 71

1888: 92

1889: 77

1890: 136





*Beletrie pro dospělé- adaptace:*

*Graf č. 11*

1886: 22

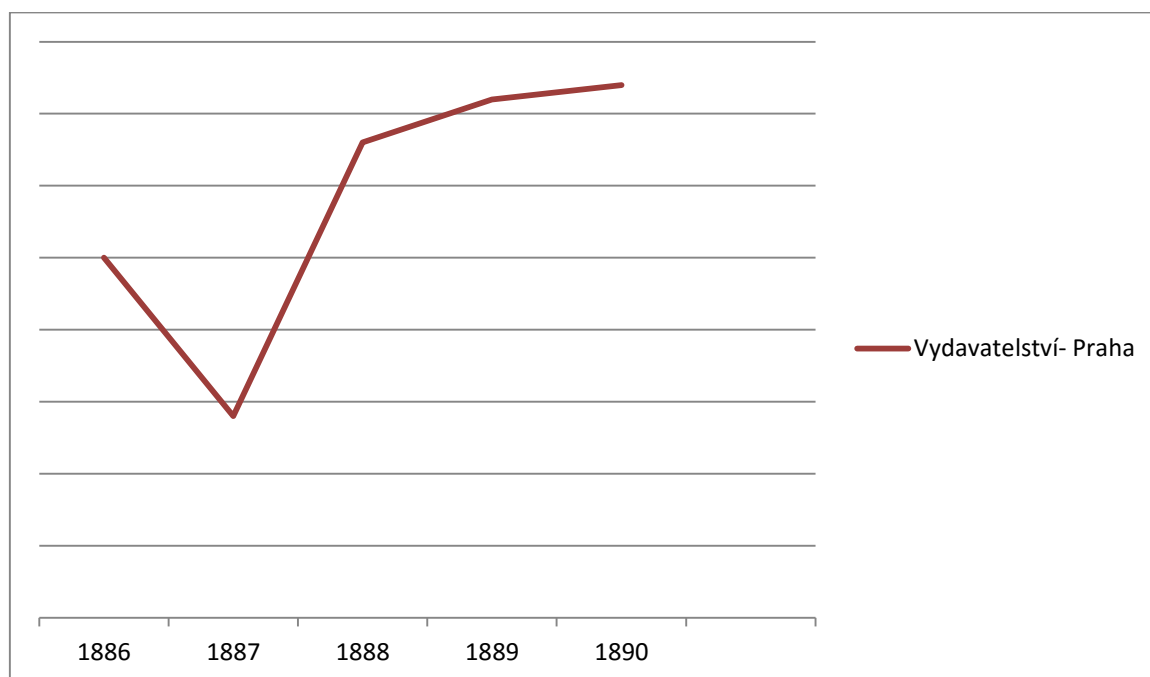
1887: 15

1888: 19

1889: 14

1890: 17

Dále jsme se zaměřili na nejfrekventovanější místo vydávání, což je bezpochyby Praha. V roce 1886 vyšlo v Praze celkem 255, následující rok to bylo 244 děl, v roce 1888 celkem 263, v roce 1889 celkem 266 děl a v roce 1890 celkem 460 děl.



*Vydavatelství- Praha:*

*Graf č. 12*

1886: 255

1887: 244

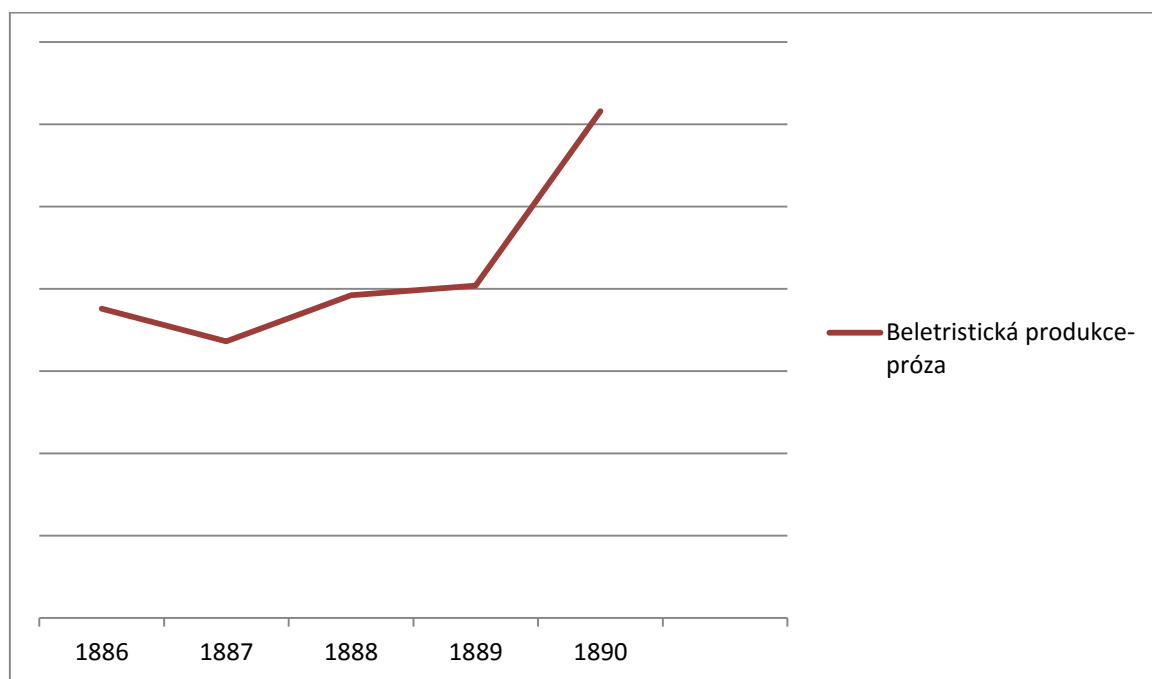
1888: 263

1889: 266

1890: 460

Po rozdělení beletrie na prózu, poezii a drama jsme zjistili, že nejvíce děl je prozaických. Následující grafy zobrazují poměr tvorby prozaické, dramatické a poetické.

V roce 1886 jsme našli 188 prozaických děl, v dalším roce 168 prozaických děl, dále to bylo 196 děl, v roce 1889 celkem 202 děl a v roce 1890 celkem 308 prozaických děl. Následující graf zobrazuje zvyšující se počet prozaických děl v průběhu daných let.



*Beletristická produkce- próza:*

*Graf č. 13*

1886: 188

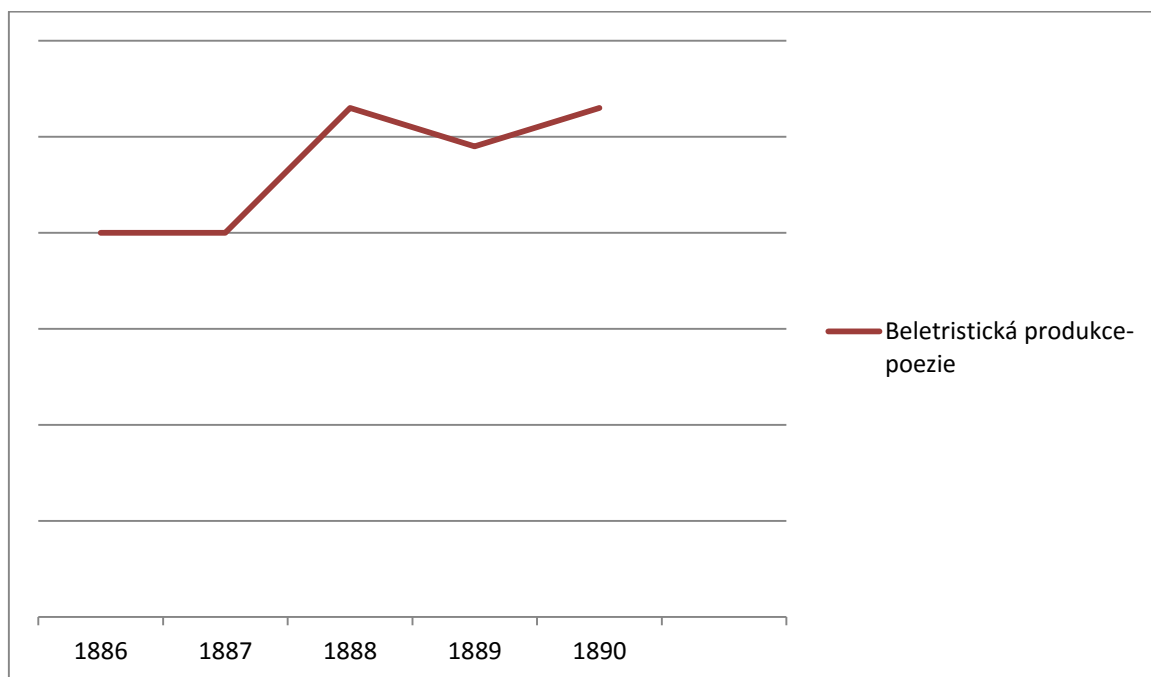
1887: 168

1888: 196

1889: 202

1890: 308

Další skupinu tvoří díla poetická. V roce 1886 jsme našli celkem 40 děl, stejně tak v roce následujícím. V roce 1888 jsme našli celkem 53 poetických děl, došlo tedy o zvýšení o 13 děl. V roce 1889 jsme našli celkem 49 děl, je tedy zaznamenán menší úbytek. V roce 1890 jsme našli 53 prozaických děl.



*Beletristická produkce- poezie:*

*Graf č. 14*

*1880: 40*

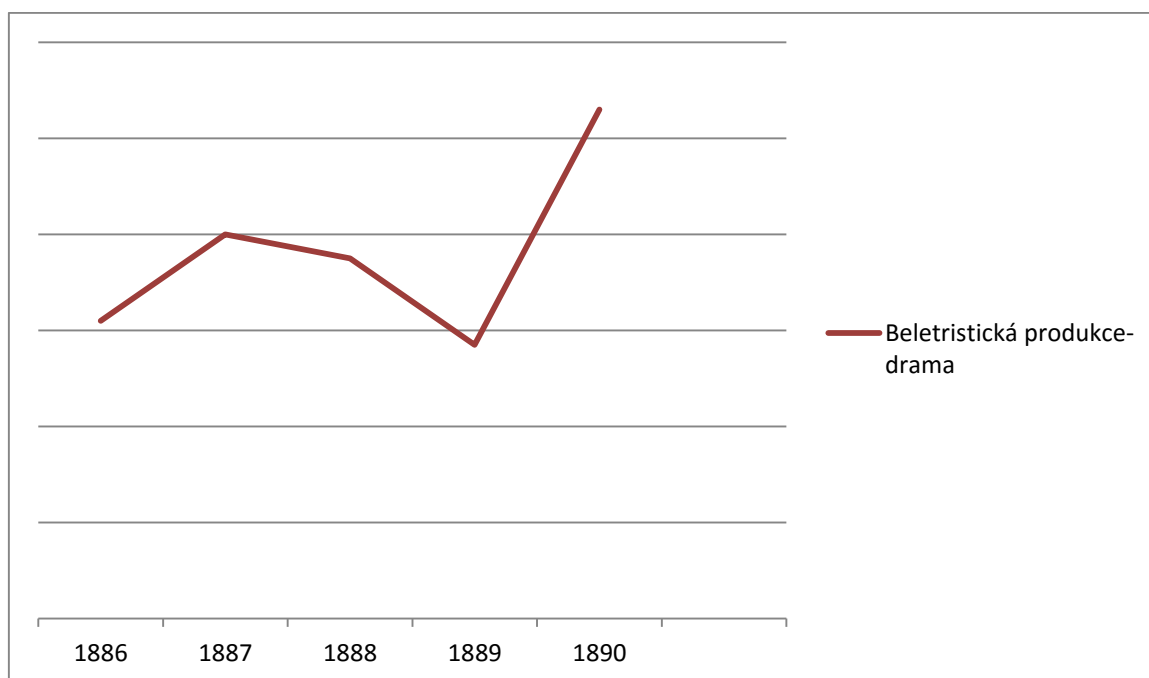
*1881: 40*

*1882: 53*

*1883: 49*

*1884: 53*

Poslední skupinou jsou díla dramatická. Dramatických děl jsme v roce 1886 našli 62. Tento počet se v roce 1887 zvýšil na 80. V roce 1888 došlo k menšímu úbytku o 5 děl. V roce 1889 došlo také k úbytku, našli jsme celkem 57 děl. V roce 1890 však došlo ke zvýšení, a to na 106 děl.



*Beletristická produkce- drama:*

*Graf č. 15*

1886: 62

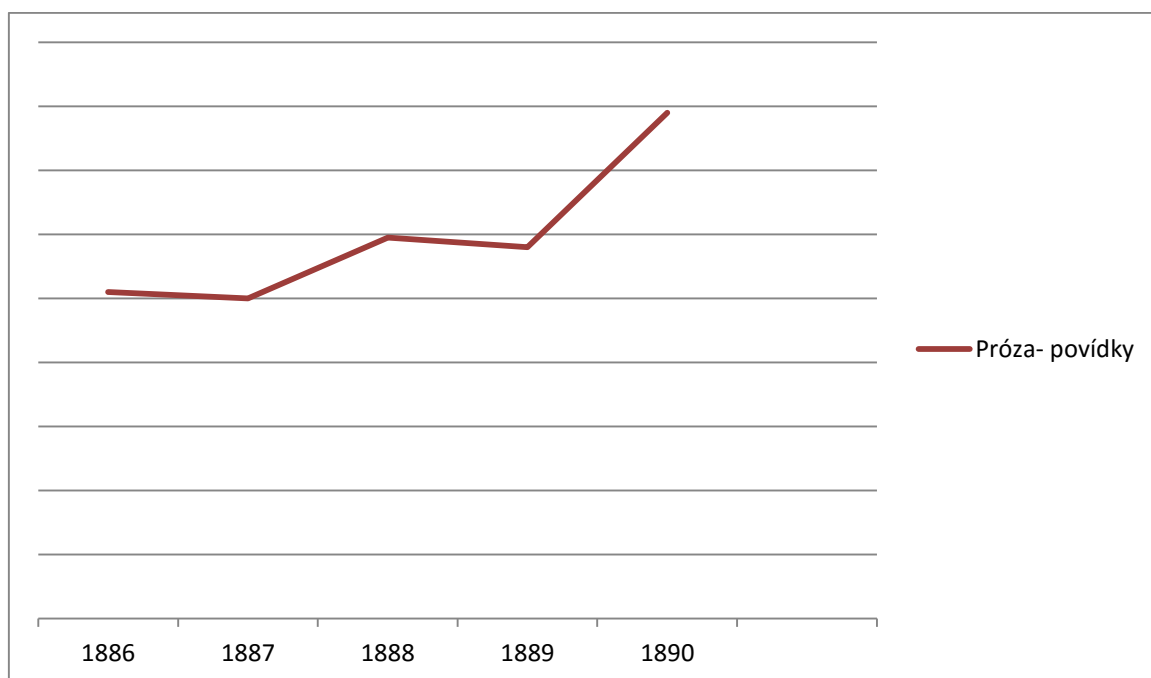
1887: 80

1888: 75

1889: 57

1890: 106

Závěrečným krokem bylo rozdělení prózy podle příslušných literárních žánrů, přičemž největší zastoupení má žánr povídka. Graf č. 16 zobrazuje zvyšující se počet zastoupení daného literárního žánru. V roce 1886 jsme našli 102 povídek, v roce 1887 se počet povídek snížil na 100. V roce 1888 se počet zvýšil o 19. V dalším roce se počet opět snížil, a to na 116. Nejvíce povídek bylo zaznamenáno v roce 1890.



*Próza- povídky:*

*Graf č. 16*

*1886: 102*

*1887: 100*

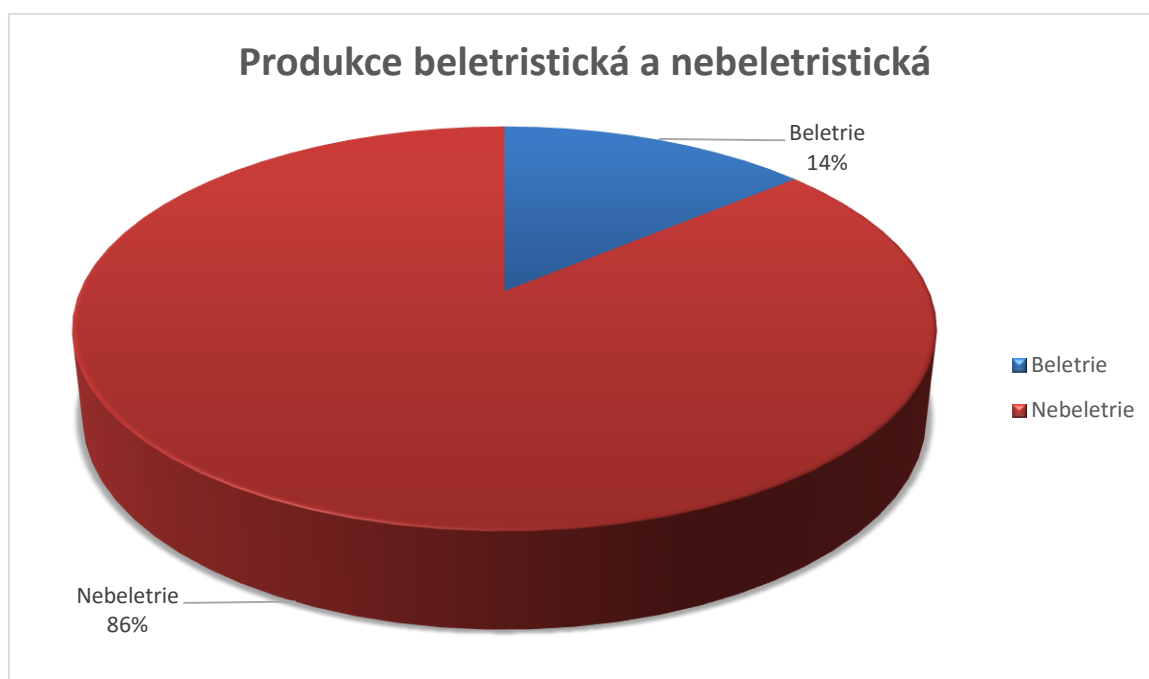
*1888: 119*

*1889: 116*

*1890: 158*

# Rok 1891

V roce 1891 činí počet celkové knižní produkce 2152 děl. Celkovou knižní produkci jsme rozdělili na tvorbu beletristickou a nebeletristickou. Zjistili jsme tak, že beletristických děl je 328 a nebeletristických 1824. Následující graf zobrazuje poměr beletristické a nebeletristické tvorby v daném roce.



*Produkce beletristická: 328*

*Graf č. 1*

*Produkce nebeletristická: 1824*

Následujícím krokem bylo rozdělení beletristické produkce na tvorbu původní, překladovou a na adaptace. Z původních děl můžeme uvést např. *Básně Ludvíka Lošťáka*, román *Břeh* od Sofie Podlipské, *Černá kněžna* od Františka Slámy či *Divadelní hry Josefa*

*Kajetána Tyla*. Mezi překladovou tvorbu patří např. *Hraběnka Gisela* od Eugenie Marlitt, *Klub mládenců* od Michała Bałuckiho. Z adaptací můžeme uvést např. povídku *Král černochoů*, kratochvilnou báchorku *Krakonoš*, nebo také *Mezi francouzskými piráty*. Graf č. 2 zobrazuje pmoěr produkce původní, překladové a adaptací. Původní tvorba zaujímá 54%, překladová 32% a adaptace 6%.



*Beletrie původní: 184*

*Beletrie překladová: 107*

*Adaptace: 22*

*Nelze určit: 15*

*Graf č. 2*

Dále jsme beletristickou tvorbu rozdělili na skupinu knižních novinek a starších titulů. Přišli jsme na to, že knižních novinek je v daném roce 201 a starších titulů 75. Z kategorie knižní novinky můžeme uvést např. *Květy intimních nálad* od Antonína Sovy, *Listky z otevřené knihy* od Václava Špačka či *Májový déšť* od Karla Jaroslava Obrátla. Ze starších titulů můžeme uvést např. *Marie Stuartovna* od Friedricha Schillera, *Lesní panna* od Josefa Kajetána Tyla.



*Knižní novinky: 201*

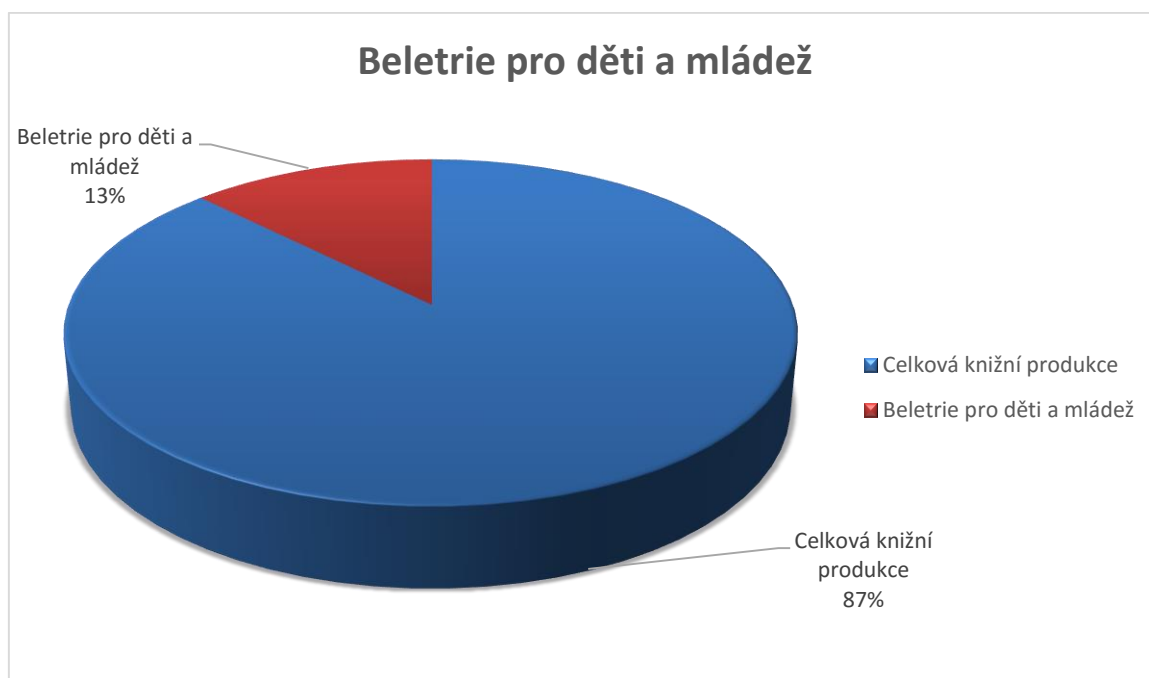
*Graf č. 3*

*Starší tituly: 75*

*Nelze zařadit: 52*

Pozornost jsme věnovali i beletrii, která je určena pro děti a mládež. Takových děl jsme našli 39, přičemž se vzhledem k předchozímu roku jedná o menší úbytek. Mezi beletrii pro děti a mládež patří např. povídky *Bílý závoj*, *Boje v Africe*, *Hasičské povídky*, *Hluchý strýček*, nebo také frašku *Kdo s námi obědvá?*.



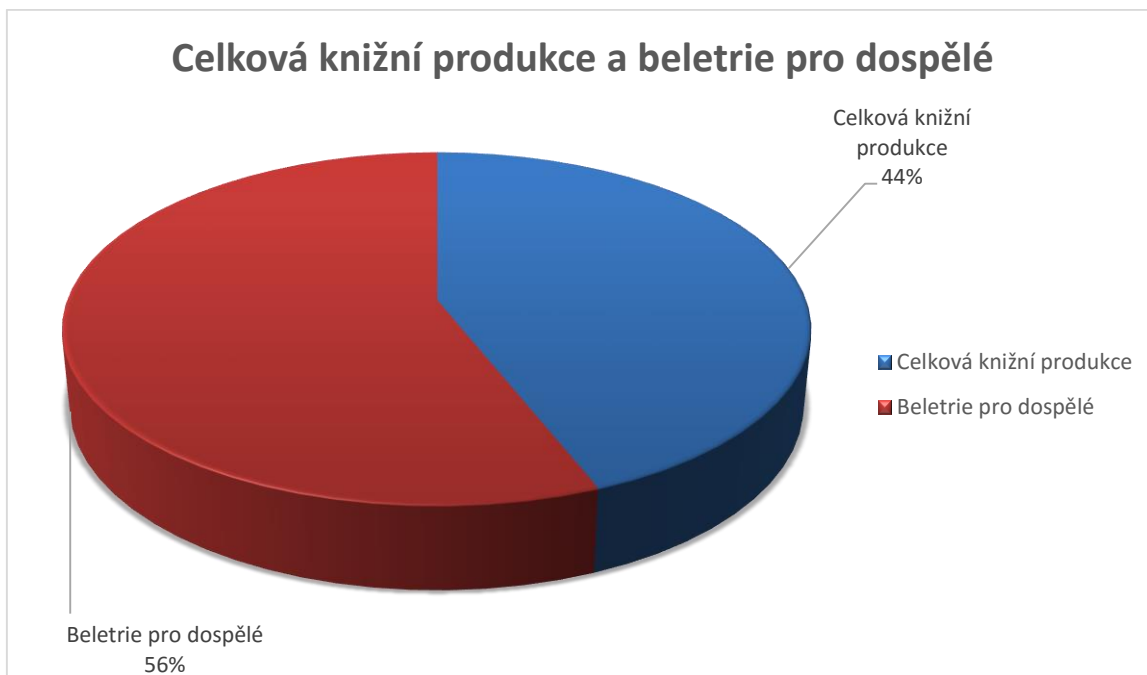


*Celková knižní beletristická produkce: 328*

*Graf č. 4*

*Beletrie pro děti a mládež: 39*

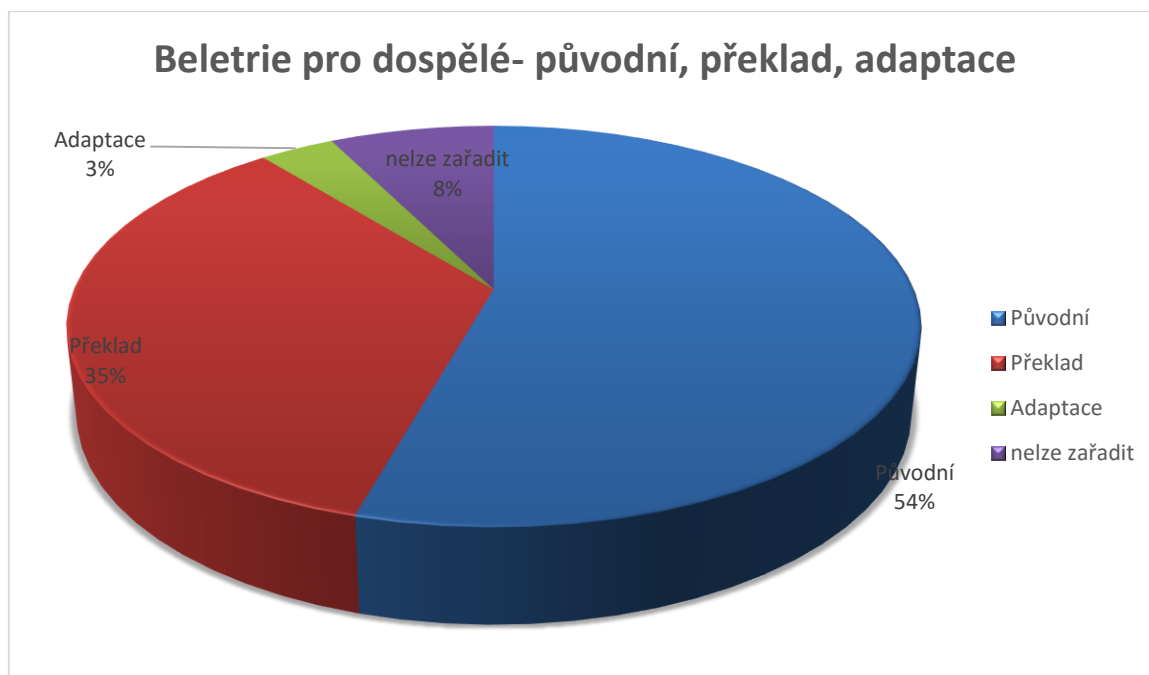
Zaměřili jsme se také na beletrii pro dospělé. Beletrii pro dospělé jsme rozdělili do několika skupin, a to na tvorbu původní, překladovou a na adaptace. Zjistili jsme tak, že původních děl pro dospělé je 161, překladových 103 a adaptací 10. Z původní tvorby můžeme uvést např. *Na hrobech lásky* od Vladimíra Františka Krcha, *Nevěřící věřící* od Bohumila Brodského, *Písně Závěšovy* od Jana Červenky. Mezi překladovou tvorbu patří např. *Poslední láska* od George Ohneta, *Sedm havranů* od Emila Pohla či povídka *Synové a dcery* od Mathilde Bourdon. Mezi adaptace pro dospělé patří např. *Vojenské cvičení na venkově*, *Zlaté pero*, *Posledního dubna*. Následující graf zobrazuje poměr celkové beletristické produkce v daném roce a beletrie pro dospělé.



*Celková knižní beletristická produkce: 328*  
*Beletrie pro dospělé: 289*

*Graf č. 5*

Následující graf zobrazuje procentuální vyjádření beletrie pro dospělé, která je rozdělena na tvorbu původní, překladovou a adaptace.



*Původní: 161*

*Překlad: 103*

*Adaptace: 10*

*Nelze zařadit: 15*

*Graf č. 6*

V následujícím kroku jsme se zaměřili na vydavatelství, ve kterých se nejhojněji v daném roce vydávalo. Došli jsme k závěru, že nejvíce děl se vydalo v Praze. Celkem se v Praze vydalo 271 děl. Jedná se zejm. o vydavatelství *F. Šimáčka*, *J. Otty* či *M. Knappa*. Dále se nejvíce děl vydávalo v Opavě, a to zejm. *Nákladem Slezské kroniky*. Celkem 7 děl se vydalo v Jilemnici, zejm. ve vydavatelství *Aloise Neuberta*. Také se hojně vydávalo v Třebíči, zejm. ve vydavatelství *J. F. Kubeše*. V neposlední řadě se také hojně vydávalo v Telči, a to zejm. ve vydavatelství *Emila Šolce*. Následující graf zobrazuje procentuální vyjádření vydavatelské produkce daného roku.



*Praha: 271*

*Opava: 8*

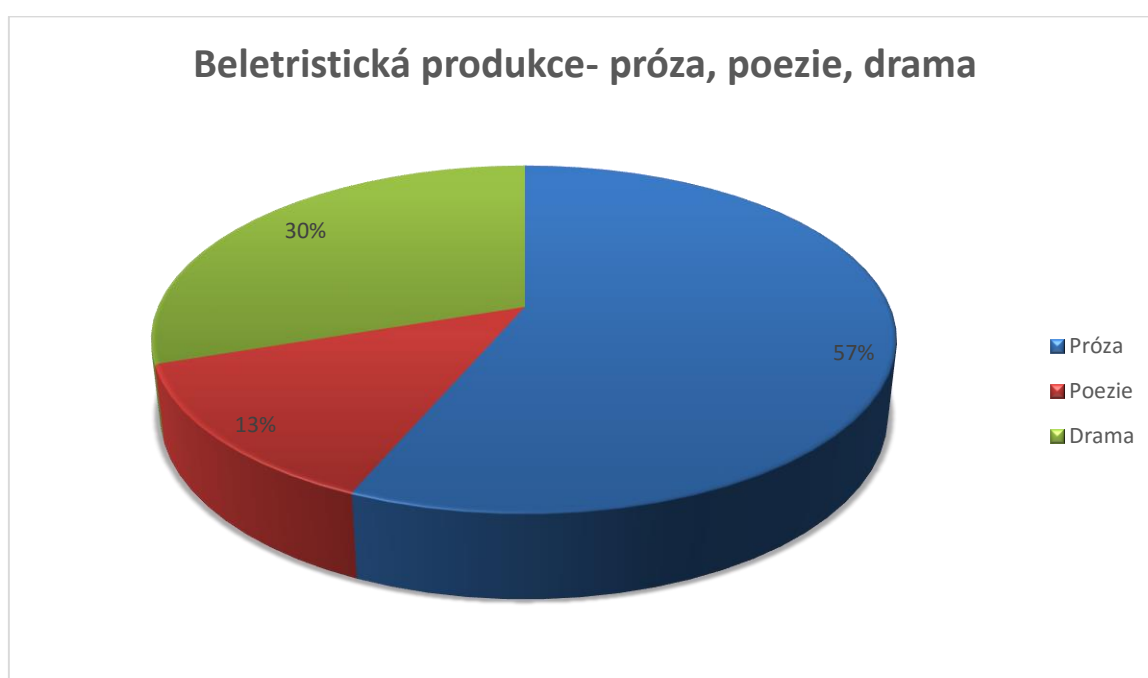
*Graf č. 7*

*Jilemnice: 7*

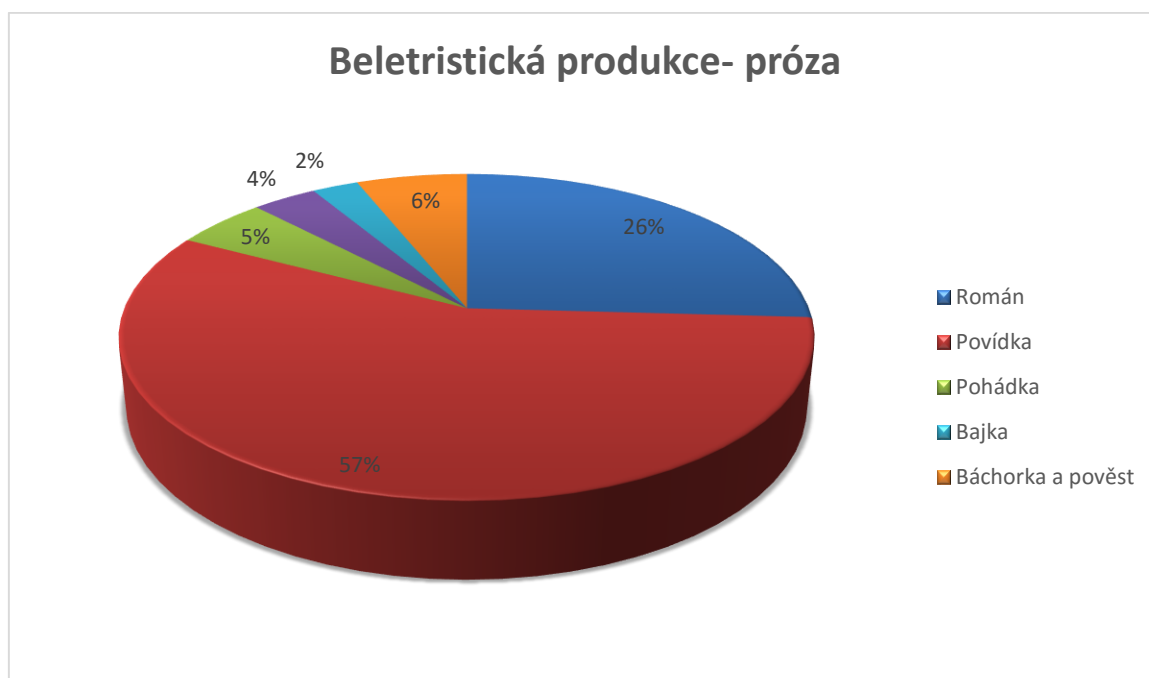
*Třebíč: 6*

*Telč: 4*

Beletristickou produkce jsme rozlišili podle jednotlivých literárních druhů, tedy na prózu, poezii a drama. Došli jsme k závěru, že prozaických děl je v daném roce 198, poetických 47 a dramatických 83. Mezi prozaická díla můžeme zařadit např. *Výpravné spisy* A. V. Šmilovského, *Básníkův román* od Odysse Barota, *Černá kněžna* od Františka Slámy. Z poetických děl můžeme uvést např. *Cestou životem* od Josefa Kuchaře, *Deklamovánky* od Beneše Metoda Kuldy, básně *Dobré děti* od Filipa Hyšmana. Mezi dramatická díla lze zařadit např. romantickou hru *Doubí* od Jaroslava Václava Sejnohy- Lipodolského, *Hodný dědic* od Karla Chalupy či *Komínček, aneb „S poctivostí nejdál dojdeš.“* Následující graf zobrazuje poměr tvorby prozaické, poetické a dramatické. Prozaická tvorba zaujímá 57% celkové knižní beletristické produkce, poetická 13% a dramatická tvorba zaujímá 30% celkové knižní beletristické produkce.



Závěrečným krokem bylo rozdělení prozaické tvorby podle příslušných literárních žánrů. Zjistili jsme tak, že největší zastoupení má žánr povídky a také žánr románu. Povídek jsme našli celkem 112, románů 51. Také jsme našli 10 pohádek, 9 báchorek a pověstí, 7 novel, 5 bajek, 2 eposy a jednu legendu. Ze žánru povídka můžeme uvést např. *Na svobodě a v okovech*, *Oheň pod popelem*, *Památky našich předků*, povídku z venkova *V hájovně* či *V indiánském zajetí*. Z románů můžeme uvést např. román *V oprátce* od Emila Gaboriaua, *Otec* od Matěje Anastasia Šimáčka, román *Peníze* od Emila Zoly. Z pohádek můžeme uvést např. pohádku *Rajská jablíčka*, *Staroklasické pohádky*, *Zlatovláska*, nebo také *Národní pohádky a pověsti*. Ze žánru báchorek a pověstí můžeme uvést např. *Národní báchorky a pověsti*, *Pán Lysé hory: národní pověst o Ondrášovi i Jurášovi*, *Strakonický dudák: národní báchorka se zpěvy*. Mezi novely lze zařadit např. *Zámecké novelky* od Václava Řezníčka, *Olivový sad a jiné novely* od Guy de Maupassanta. Z bajek můžeme uvést např. *Původní bajky* od Bohumily Klimšové, *Vybrané báje slovenské* od Karla Jaromíra Erbena či *Z knihy přírody: osmdesát bajek* od Antonína Svobody. Z grafu č. 9 vyplývá, že žánr povídka zaujímá výsadní postavení, poté román a pohádka. Povídky zaujímají 57% celkové knižní beletristické produkce daného roku, román 26%, pohádka celkem 5%, báchorka a pověst 6% a bajka jen 2.



*Román: 51*

*Graf č. 9*

*Povídka: 112*

*Pohádka: 10*

*Novela: 7*

*Bajka: 5*

*Báchorka a pověst: 9*

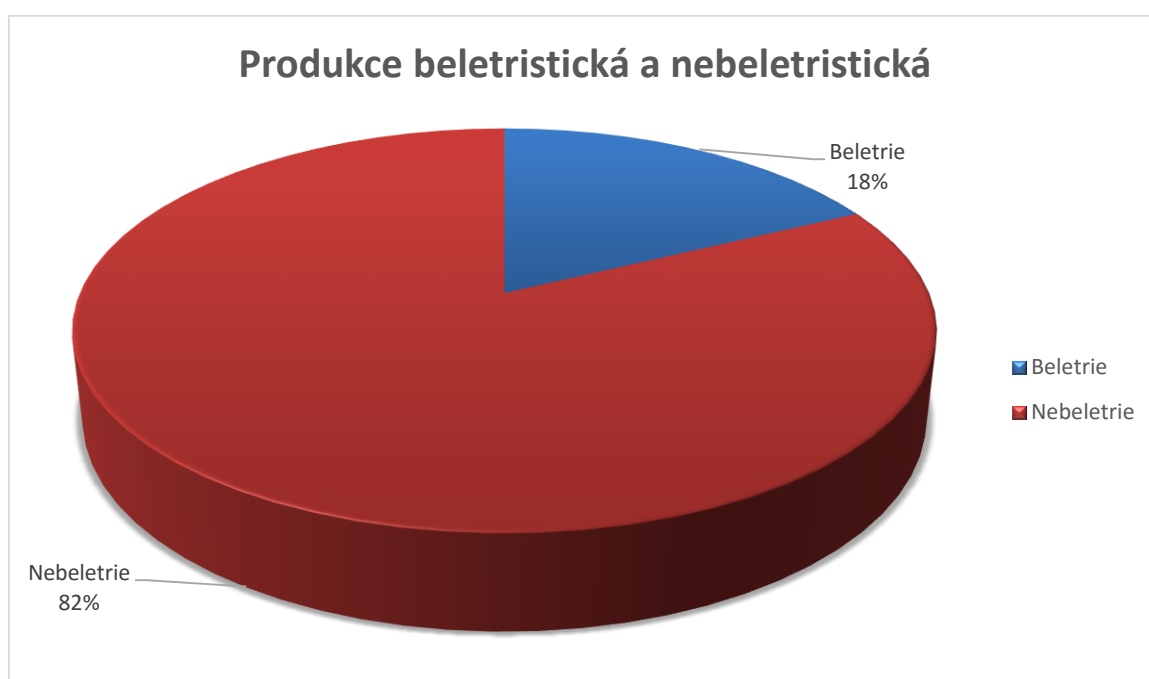
*Epos: 2*

*Legenda: 1*

V daném roce nedošlo k zásadním změnám mezi jednotlivými kategoriemi, ale spíše o drobné změny co se počtu děl týče. Týká se to také menšího počtu celkové knižní produkce v daném roce, s čímž souvisí i úbytek děl v jednotlivých kategoriích.

## Rok 1892

V roce 1892 činí počet celkové knižní produkce celkem 2427 děl. Po oddělení produkce beletristické a nebeletristické jsme zjistili, že počet beletristických děl činí 394 a nebeletristických děl 2033. Graf č. 1 zobrazuje poměr tvorby beletristické a nebeletristické v roce 1892.



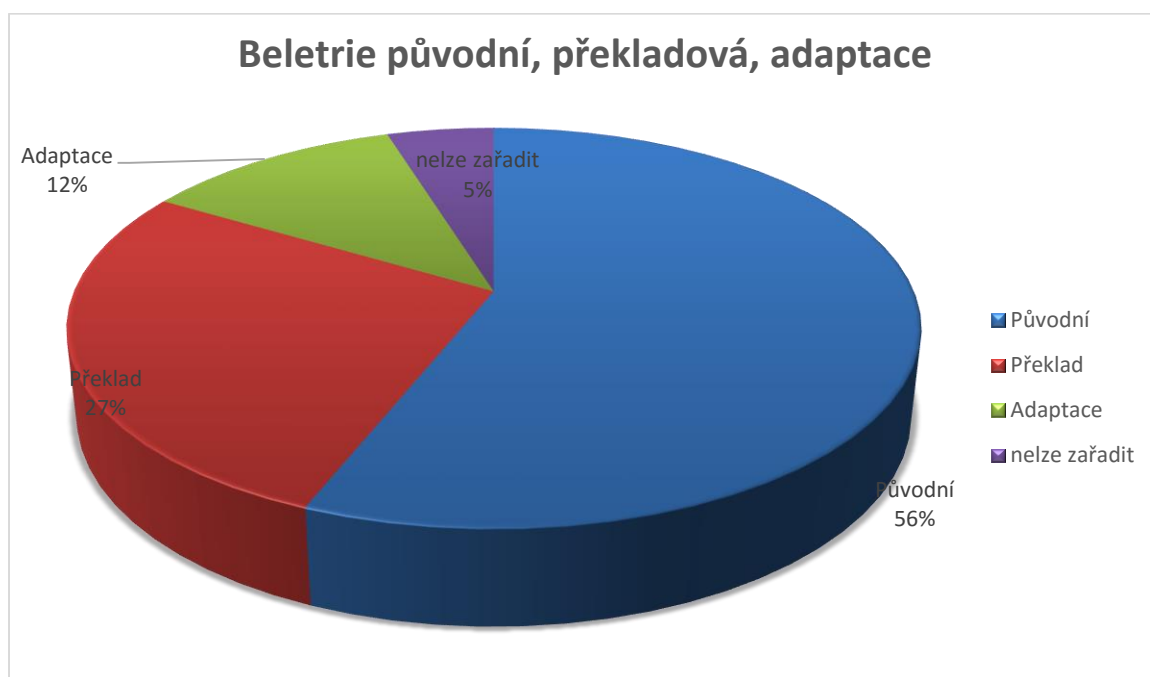
*Produkce beletristická: 394*

*Graf č. 1*

*Produkce nebeletristická: 2033*

V dalším kroku jsme se zaměřili na beletristickou produkci, kterou jsme rozdělili na kategorie původní, překladová a adaptace. Přišli jsme tak na to, že původních děl je 221, překladových 108 a adaptací 46. Vzhledem k předchozímu roku se jedná o nárůst adaptací celkem o 24 děl, jelikož v roce 1892 jsme adaptací zaznamenali 22. Z původních děl v daném roce můžeme uvést např. *Báchorky a pověsti* od Sofie Podlipské, *Hvězdáři* od Otakara Kučery,

*Kniha novel* od Josefa Miroslava Hovorky či *Květiny a ženy* od Věnceslavy Lužické. Z překladových děl můžeme uvést např. *Kniha písni* od Heinricha Heine, *Josef v Egyptě* od Alexandra Duvala, nebo také *Jarní vody* od Ivana Sergejeviče Turgeněva. Mezi adaptace patří např. povídka *Indiánův schovanec*, *Dobrodružství na prérii*, *Dobrý a zlý duch* či *Do temných končin*. Následující graf zobrazuje procentuální vyjádření tvorby původní, překladové a adaptací. Původní díla zaujímají 56%, překladová 27% a adaptace 12%.



*Beletrie původní: 221*

*Beletrie překladová: 108*

*Adaptace: 46*

*Nelze určit: 19*

*Graf č. 2*

Následujícím krokem bylo rozdělení beletristické tvorby na knižní novinky a starší tituly. Došli jsme tak k závěru, že knižní novinek je 240 a starších titulů 95. Z kategorie knižní novinky můžeme uvést např. povídky *Milada: rozum a srdce* od Jana Miloty, dále *Moderní*



novely od Ferdinanda Schulze, *Na červeném dvoře* od Serváce Hellera či povídky *Na ostrově* a *Druhý květ* od Aloise Jiráska. Mezi starší tituly můžeme zařadit např. povídku *Na severu* od Friedricha Hoffmanna, *Národní báchorky a pověsti* od Boženy Němcové. Knižní novinky zaujímají 62% a starší tituly 25%.



*Knižní novinky: 240*

*Starší tituly: 95*

*Nelze zařadit: 59*

*Graf č. 3*

V beletristické tvorbě jsme se také zaměřili na tvorbu pro děti a mládež. Zjistili jsme tak, že děl pro děti a mládež je v daném roce 42. Vzhledem k předchozímu roku se jedná o nárůst o 3 díla. Z tvorby pro děti a mládež můžeme uvést např. *Báchorky, báječky a povídky pro malé děti*, *Kytice jarní: kniha pro mládež* či *Lipové květy: básně pro milou mládež*.



*Celková knižní beletristická produkce: 394*

*Graf č. 4*

*Beletrie pro děti a mládež: 42*

Dále jsme se zaměřili na beletristickou produkci určenou pro dospělé. Danou tvorbu jsme rozdělili na tvorbu původní, překladovou a na adaptace. Zjistili jsme tak, že původních děl je 191, překladová 103 a adaptací je 40. Celkový počet beletrie pro dospělé činí 191 děl. Z původních děl můžeme uvést např. *V nádražní kanceláři* od Karla Šimůnka, román *V ráji šumavském* od Karla Klostermanna či libreto k opeře Viéma Blodka *V studni*. Z překladových děl je nutno uvést např. *V záři milionů* od George Ohneta, *Večery na dědince* od Nikolaje Vasiljeviče Gogola, nebo *Zbrojír: komická opereta o 3 dějstvích* od Alberta Lortzinga. Mezi adaptace lze zařadit např. *Vykoupení: rodinný obrázek ve 2 dějstvích*, *V šumavském zátiší*, *Zlatokopové*.



*Celková knižní beletristická produkce: 394*

*Graf č. 5*

*Beletrie pro dospělé: 352*



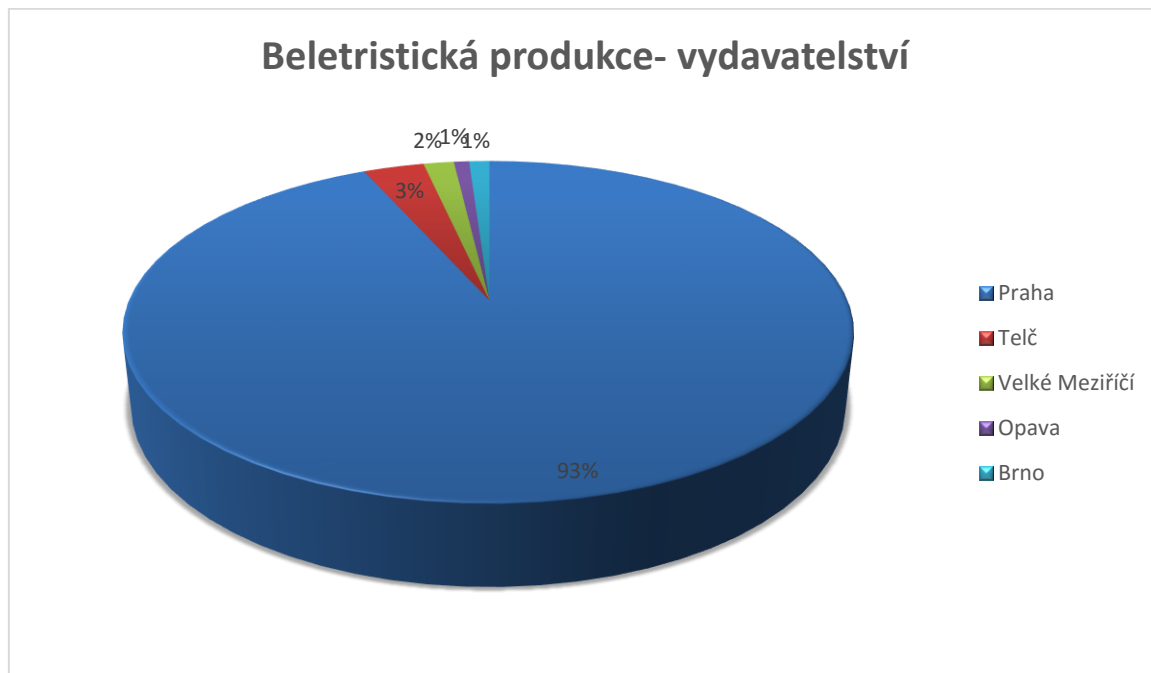
*Původní: 191*

*Graf č. 6*

*Překlad: 103*

*Adaptace: 40*

V dalším kroku jsme se zaměřili na vydavatelství. Přišli jsme na to, že nejvíce děl se vydávalo v Praze, a to celkem 350 děl v daném roce. Dále se hojně vydávalo např. v Telči, a to 12 děl. Také se vydávalo ve Velkém Meziříčí, a to celkem 6 děl. Vydávalo se také v Opavě, celkem 3 díla, v Mladé Boleslavi, 2 díla, a v Brně, celkem 3 díla. V Praze se jedná zejm. o vydavatelství *I. L. Kobera*, *F. Šimáčka* či *A. Štorcha*. V Telči se jedná zejm. o vydavatelství *E. Šolce*. Ve Velkém Meziříčí šlo zejm. o vydavatelství *J. F. Šaška*. Následující graf zobrazuje procentuální vyjádření vydavatelské produkce daného roku. Praha zaujímá 93% a tvoří tak výsadní postavení v počtu vydaných knih v daném roce.



Praha:350

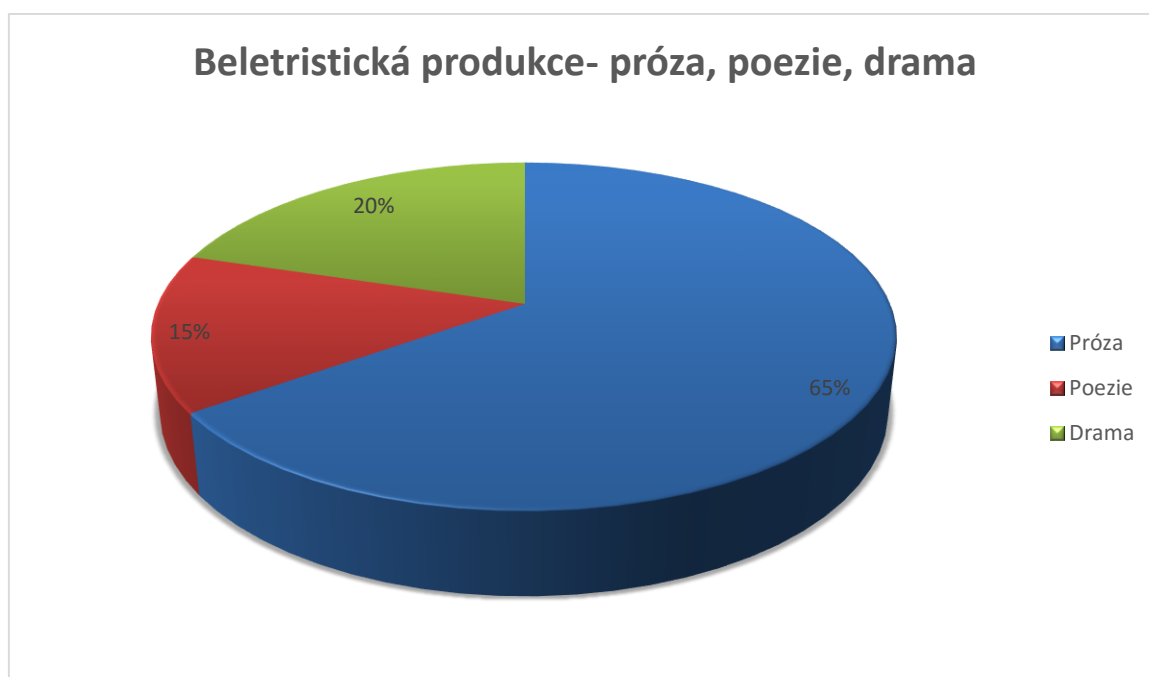
Telč: 12

Velké Meziříčí: 6

Opava: 3

Graf č. 7

Poté jsme beletristickou produkci rozdělili podle příslušných literárních druhů, tedy na prózu, poezii a drama. Došli jsme k závěru, že prozaických děl je v daném roce 267, poetických 60 a dramatických celkem 67. Drama si tak oproti poezii udržuje přednější postavení. Z prozaických děl můžeme uvést např. *Povídky historické* od Josefa Kajetána Tyla, *Pro nemocnou matku* od Aloise Dostála, *Před pádem* od Josefa Laciny či *Přepadení indiánské osady*. Mezi prozaická díla můžeme zařadit např. *Rezedky: sbírka drobných básní pro českou mládež* od Elišky Krásnohorské, báseň *Rolla* od Alfreda de Musseta, nebo také *Růže stolistá* od Františka Ladislava Čelakovského. Z dramatických děl je nutno uvést např. *Sestry: drama ve třech dějstvích*, činohru *Směry života* či *Strašný dvůr*. Graf č. 8 zobrazuje poměr tvorby prozaické, poetické a dramatické v daném roce. Prozaická tvorba zaujímá 65%, poetická 15% a dramatická 20%.



Próza: 267

Poezie: 60

Drama: 67

Graf č. 8

Prozaickou tvorbu jsme dále rozdělili podle literárních žánrů. Největší zastoupení má žánr povídka, celkem jsme našli 153 povídek. Na druhé místo lze umístit žánr román, celkem jsme jich našli 55. Dále je to 32 pohádek, 14 novel, 7 báchorek a pověstí, 3 eposy a 2 legendy. Z povídek můžeme uvést např. *Americkou královnu stád* od Alfonse Bohumila Šťastného, *Bartoniček na výstavě* od Václava Špačka, *Pohorská vesnice* od Boženy Němcové či *Cikán Tonek*. Mezi romány lze zařadit např. *Černý Papež aneb pikle jezovitů u dvora královny české a císařovny rakouské Marie Terezie*, dále *Červený mlýn*, *Dědictví strýce Koba v několika dílech*, nebo také *Dědička milionářova*. Mezi pohádky patří např. *Dobrý a zlý duch*, *O trulantovi*, *O chytré Lenorce*, *Hloupý Honza*, *O zkušeném princí*, *Chytrý uhlíř*. Mezi novely lze zařadit např. *Kniha novel* od Josefa Miroslava Hovorky, *Maliřské novely* od Otakara Ouředníčka. Ze žánru báchorek a pověstí můžeme uvést např. *Blaník a rytíři v něm zavření, aneb Zdeněk ze Zásmuku*, *Báchorky a pověsti*. Graf č. 9 zobrazuje procentuální vyjádření jednotlivých literárních žánrů v daném roce.



*Román: 55*

*Povídka: 153*

*Pohádka: 32*

*Novela: 14*

*Graf č. 9*

*Bajka: 1*

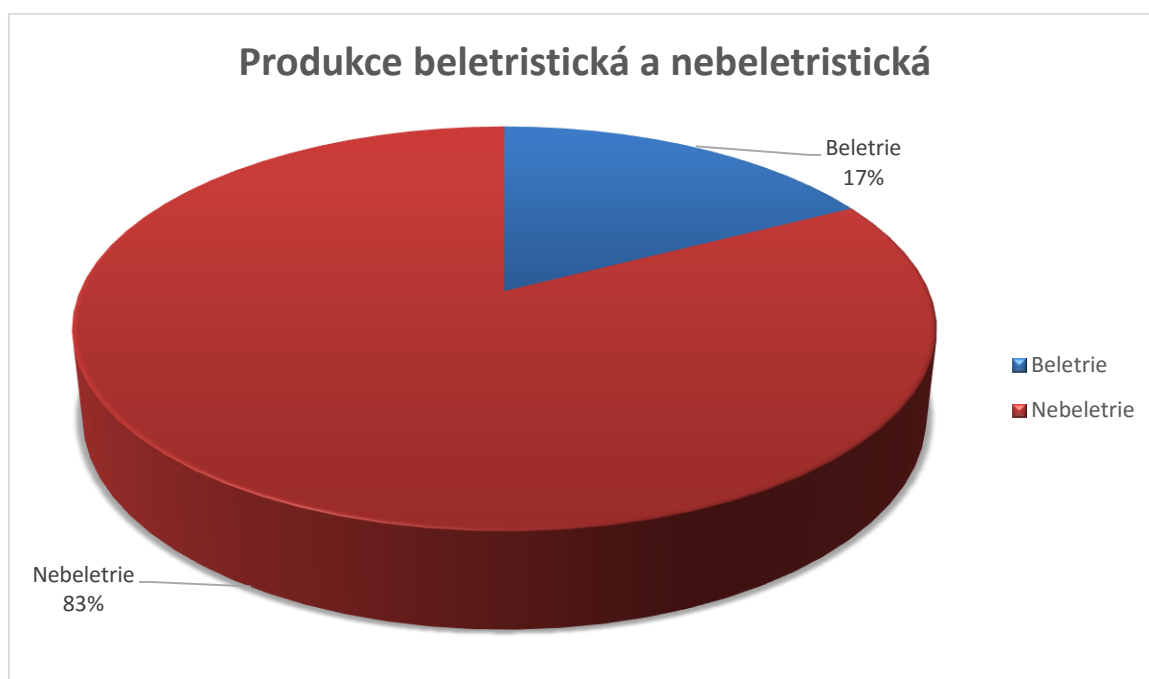
*Báchorka a pověst: 7*

*Epos: 3*

V daném roce jsme zaznamenali hned několik změn, a to zejm. v počtu celkové knižní produkce. V předchozím roce jsme našli celkem 2152 děl, v daném roce to bylo o 275 děl více, tedy 2427. Také se oproti předchozímu roku zvýšil počet adaptací, z 22 na 46. Počet knižních novinek se také zvýšil, a to o 39 děl. U kategorie vydavatelství se počet také zvýšil, nejinak tomu bylo i co se počtu povídek týče.

## Rok 1893

V daném roce činí počet celkové knižní produkce celkem 2450. Celkovou knižní produkci jsme rozdělili na tvorbu beletristickou a nebeletristickou. Přišli jsme tak na to, že beletristických děl je 428 a nebeletristických 2031. Následující graf zobrazuje poměr tvorby beletristické a nebeletristické v daném roce.



*Produkce beletristická: 428*

*Graf č. 1*

*Produkce nebeletristická: 2031*

Dále jsme se zaměřili na beletristickou produkci, kterou bylo nutno rozdělit do jednotlivých kategorií, na díla původní, překladová a na adaptace. Původních děl jsme našli 249, překladových 121 a adaptací 40. Z původních děl můžeme uvést např. *Román cestujícího*



*člověka* od Serváce Hellera, *Rozmanité čtení* od Josefa Holečka či *Ruka smrti: povídka z doby pobytu Valdštýnova v Jičíně v r. 1630- 1631* od Václava Veselého. Z překladových děl můžeme uvést např. *Tajemný hrad v Karpatech* od Julese Verna, *Tři mušketýři ještě po deseti letech* od Alexandra Dumase, *Vnučka: komedie v 1 jednání* od Viktora Aleksandroviče Krylova. Mezi adaptace lze zařadit např. *Výbor báchorek dle Erbena a Němcové a jiných*, *Vykoupen: rodinný obrázek ve 2 dějstvích* či *Z cizí zahrady: povídky pro mládež*. Následující graf zobrazuje poměr tvorby původní, překladové a adaptací.



*Beletrie původní: 249*

*Beletrie překladová: 121*

*Adaptace: 40*

*Nelze určit: 9*

*Graf č. 2*

V dalším kroku jsme se zaměřili na knižní novinky a starší tituly. Zjistili jsme tak, že knižních novinek je 295 a starších titulů 100. Mezi kategorií knižní novinky lze zařadit např. *Antologie z básní* od Jaroslava Vrchlického, povídku *Bez chleba* od Františka Heritese, román *Bezcestí* od Jiřího Karáska ze Lvovic či *Bodří Pražané* od Ignáce Hermanna. Mezi starší tituly patří např. *Bratr a sestra* od Boženy Němcové, *Dcera Piccolominiho* od Karla Herloše, *Drobné klepy* od Jana Nerudy. Graf č. 3 zobrazuje poměr knižních novinek a starších titulů v daném roce.



*Knižní novinky: 295*

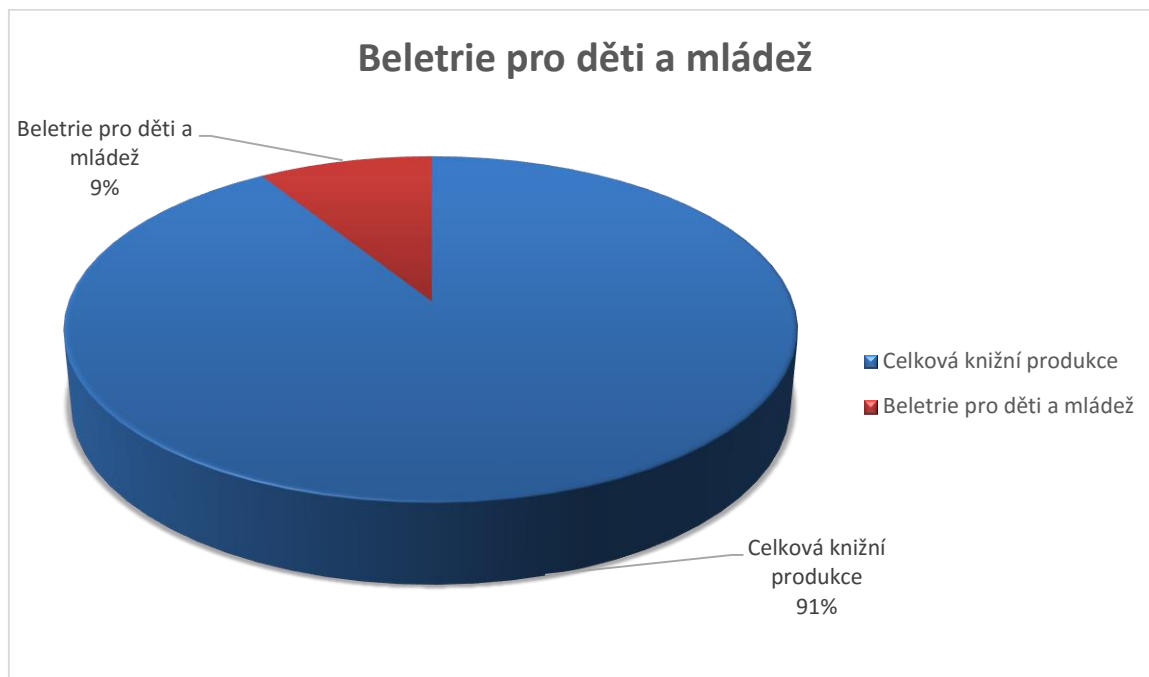
*Starší tituly: 100*

*Nelze zařadit: 33*

*Graf č. 3*

Zaměřili jsme se také na beletrii pro děti a mládež. Došli jsme tudíž k závěru, že děl, která jsou určena pro děti a mládež, je celkem 45. Oproti roku 1892 se jedná o zvýšení o 3 díla.

Z tvorby pro děti a mládež můžeme uvést např. *Rozpustili kluci ve škole: fraška ve 2 jednáních*, *Strahovský poklad*, *Syn guvernéřův* či *Šťastný Mikuláš*.



*Celková knižní beletristická produkce: 428*

*Graf č. 4*

*Beletrie pro děti a mládež: 45*

V následujícím kroku jsme se zaměřili na beletrii pro dospělé, kterou jsme rozdělili na díla původní, překladová a na adaptace. Z původních děl pro dospělé můžeme uvést např. *Blesky na horách* od Františka Procházky, povídku *Bůh to chce* od Bedřicha Kamarýta, básně *Co nezvadlo* od Karla Vojtěcha Prokopa. Z překladových děl můžeme uvést např. román *Černé Indie* od Julese Verna, *Dáma s kaméliemi* od Alexandra Dumase či *Dílo* od Emila Zoly. Mezi adaptace lze zařadit např. *Dvě vdovy: komická zpěvohra o třech jednáních*, *Chudý písničkář: obraz z vesnického života se zpěvy ve čtyřech jednáních*.



*Celková knižní beletristická produkce: 428*

*Graf č. 5*

*Beletrie pro dospělé: 393*



*Původní: 245*

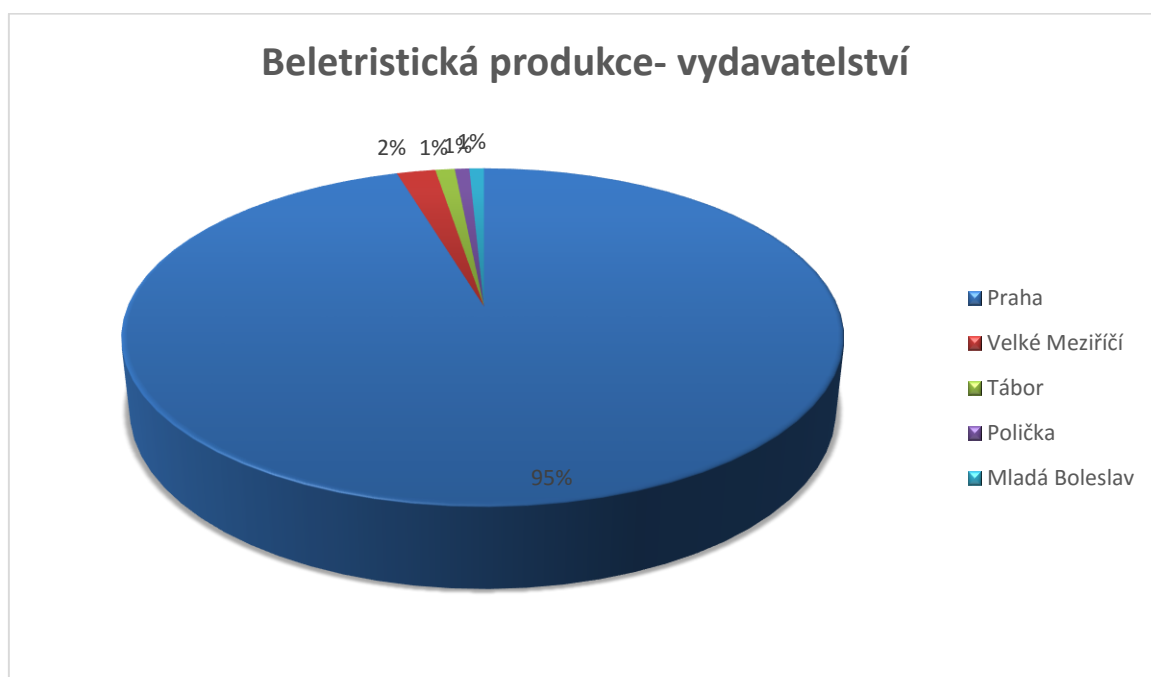
*Graf č. 6*

*Překlad: 118*

*Adaptace: 21*

*Nelze zařadit: 9*

V našem dalším postupu jsme věnovali pozornost i tomu, kde byla díla v daném roce vydána. Nejvíce děl se vydalo v Praze, celkem 370. Dále se hojně vydávalo ve Velkém Meziříčí, v Táboře, v Poličce a v Mladé Boleslavi. Ve Velkém Meziříčí se vydalo celkem 8 děl a jedná se zejm. o vydavatelství *J. F. Šaška*. V Táboře byly vydány 4 díla, zejm. v *Knihotiskárně Jana a Karla Nedvídky*. V Poličce se vydaly celkem 3 díla a to ve vydavatelství *F. Popelky*. V Mladé Boleslavi byla vydána také 3 díla, a to zejm. ve vydavatelství *V. P. Nešněra*.



*Praha: 370*

*Velké Meziříčí: 8*

*Tábor: 4*

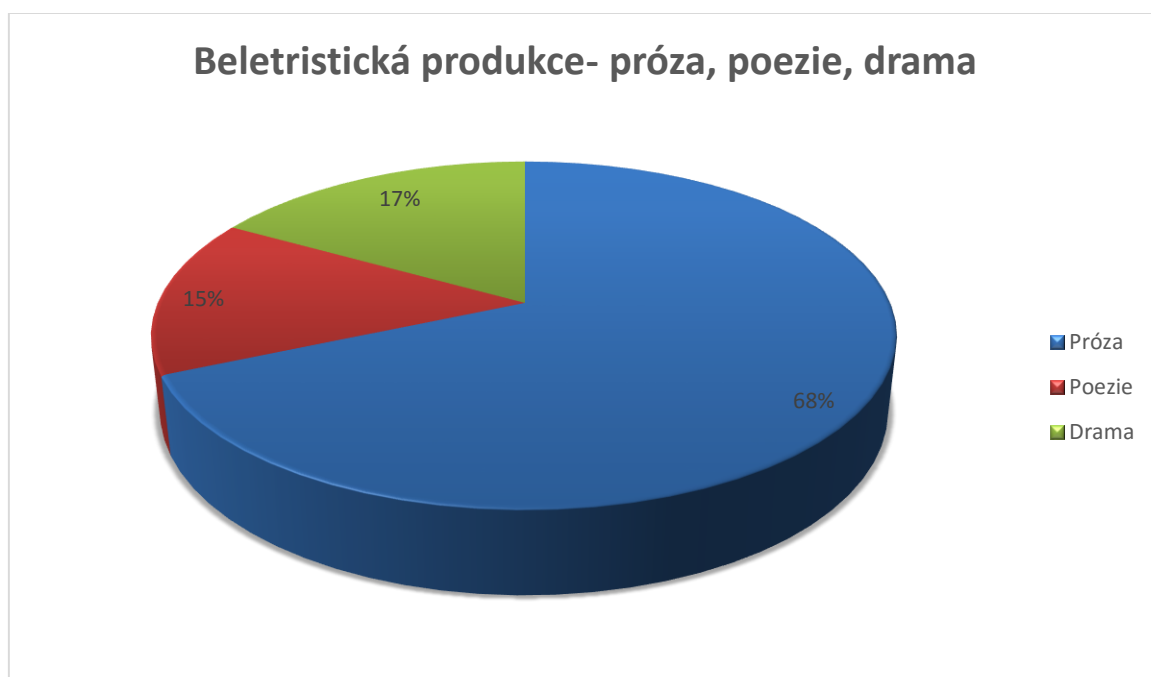
*Polička: 3*

*Mladá Boleslav: 3*

*Graf č. 7*

V dalším kroku jsme se zaměřili na beletristickou tvorbu, kterou bylo nutno rozlišit podle příslušných literárních druhů. Rozdělili jsme tedy tvorbu na prózu, poezii a drama. Došli jsme k závěru, že prozaických děl je 293, poetických 63 a dramatických 72. Z prozaických děl

můžeme uvést např. *Bezejmenný zámek*, povídku pro mládež *Budulíněk* či *Dcera krále Chrosroa*. Z prozaické tvorby můžeme uvést např. *Melodie: básně Františka Táborského*, *Moje sonáta* od Jaroslava Vrchlického, nebo také *Muži a ženy* od Bohdana Kaminského. Z tvorby dramatické je nutno uvést např. *Na Valdštejnské šachtě* od Ladislava Stroupežnického, tragédii *Neklan* od Juliuse Zeyera či *Noc na Karlštejně* od Jaroslava Vrchlického.



*Próza: 293*

*Poezie: 63*

*Drama: 72*

*Graf č. 8*

V závěrečném kroku jsme věnovali pozornost prozaické tvorbě, kterou jsme roztřídili podle jednotlivých literárních žánrů. V největším počtu je zastoupen žánr povídky, kterých jsme našli celkem 153. Dále je to žánr román, jelikož jsme jich našli 78. Také jsme našli 25 pohádek, 18 novel, 15 báchorek a pověstí, bajku a epos. Z žánru povídka můžeme uvést např. *Daleká pouť* od Josefa Vocásky, *Eva a jiné povídky* od Jana Benešovského- Veselého,

*Hluchoněmá* od Aloise Dostála. Z románů můžeme uvést např. *Havířova dcera* od Ferdinanda Lišenského, *Hvězda jihu: v zemi diamantů* od Julese Verna, *Koleje* od Václava Stecha. Z pohádek je nutno uvést např. *Kytice pohádek* či *Slezské pohádky*. Mezi novely lze zařadit např. *Flora* od Sofie Podlipské, *Malířské novely* od Otakara Ouředníčka. K báchorkám a pověstem lze zařadit např. *Černá hodina*, *Čert na zemi*, *Jan za chrta dán*, *Kmotr Ivan*, *Jiříkovo vidění*. Následující graf zobrazuje poměr jednotlivých žánrů a jejich zastoupení v daném roce. Žánr povídka zaujímá 53%, román 27%, pohádka 9% a báchorka a pověst 5%.



*Román: 78*

*Graf č. 9*

*Povídka: 153*

*Pohádka: 25*

*Novela: 18*

*Bájka: 1*

*Báchorka a pověst: 15*

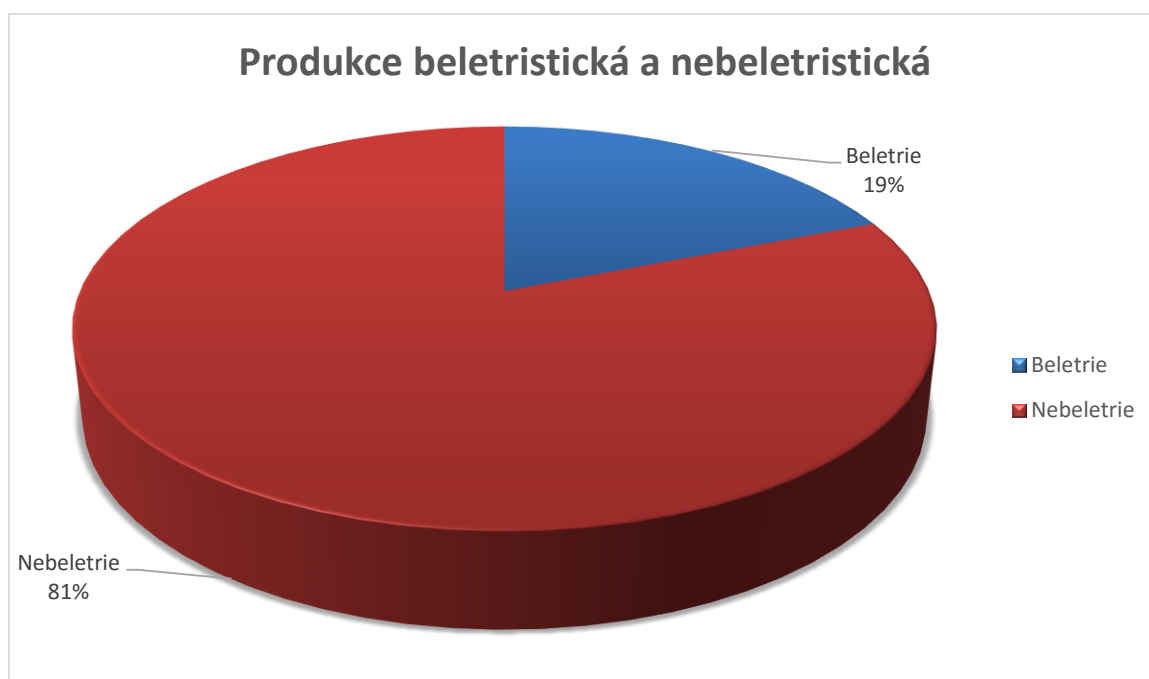
*Epos: 1*

V roce 1893 jsme zaznamenali více změn. Vzhledem k roku 1892 se opět zvýšil počet celkové knižní produkce, s čímž souvisí i zvyšující se počet děl v jednotlivých kategoriích - nárůst se týká zejm. kategorie původních děl, knižních novinek, také beletrie pro děti a mládež, beletrie pro dospělé, prozaických děl, ale i žánru román.



# Rok 1894

V daném roce jsme zjistili, že počet děl celkové knižní produkce čítá 2500 děl. Z toho jsme určili, jaká díla jsou beletristická a jaká nebeletristická, přičemž beletristických děl jsme našli 476 a nebeletristických 2024. Graf č. 1 zobrazuje poměr tvorby beletristické a nebeletristické v daném roce.



*Produkce beletristická: 476*

*Graf č. 1*

*Produkce nebeletristická: 2024*

V dalším kroku jsme se zaměřili na tvorbu beletristickou, kterou jsme rozdělili do několika kategorií: do kategorie původní díla, překladová a adaptace. Zjistili jsme tak, že původních děl je 272, překladových 160 a adaptací 30. Z původních děl je nutno uvést např.

*Výpravné spisy Aloise Vojtěcha Šmilovského, Básně a epigramy* od Karla Havlíčka Borovského, novelu od Sofie Podlipské *Cizinka*. Mezi překladová díla lze zařadit např. román Julese Verna *Do měsíce*, povídku *Dubrovský* od Alexandra Sergejeviče Puškina či povídku *Hladová léta* od Karola Benoniho. Z adaptací můžeme uvést např. veselohru *Král z nouze!*, veselohru *Car a tesař*. Následující graf zobrazuje poměr tvorby původní, překladové a adaptací. Původní díla zaujímají 58%, překladová 34% a adaptace 6%.



*Beletrie původní: 272*

*Beletrie překladová: 160*

*Adaptace: 30*

*Nelze určit: 14*

*Graf č. 2*

V dalším kroku jsme se zaměřili na knižní tvorbu a starší tituly. Došli jsme k závěru, že knižních novinek je 326 a starších titulů 96. Z kategorie knižní novinky můžeme uvést např. *Magdalena* od Josefa Svatopluka Machara, *Maloměstské historie* od Aloise Jiráska, drama *Maryša* od Aloise Mrštíka. Ze starších titulů můžeme uvést např. román *Mrtvé duše* od Nikolaje

Vasiljeviče Gogola, *Pán domu Usherových a jiné novely* od Edgara Allana Poa, *Pohorská vesnice* od Boženy Němcové.



*Knižní novinky:* 326

*Starší tituly:* 96

*Nelze zařadit:* 54

Graf č. 3

Pozornost jsme také věnovali beletrii pro mládež. Zjistili jsme, že děl, která jsou určena pro děti a mládež, je 54. Můžeme uvést např. *Rouček a společník*, což je povídka od Ladislava Benýška, dále *Růženka Jedlohradská*, *Šenkýřův Otík*, *Šťastný obrázek*, nebo *Tisíc a jedna noc: sbírka nejkrásnějších východních pohádek a povídek pro dospělejší mládež*. Kromě povídek a pohádek pro mládež se objevují i divadelní hry, které jsou upraveny pro dětské divadlo, např. fraška o třech jednáních *Sňatek na zkoušku* či *Meluzina: báchorka ve třech jednáních s předehrou*.



*Celková knižní beletristická produkce: 476*

*Graf č. 4*

*Beletrie pro děti a mládež: 54*

Věnovali jsme se také beletrii pro mládež, kterou jsme rozdělili na kategorii původní, překladová a adaptace. Z původních děl pro dospělé můžeme uvést např. *Románové paprsky* od Františka Xavera Svobody, *Sešit veršů* od Františka Pečinky či *Soucítí i vzdor: básně Antonína Sovy*. Z překladových děl můžeme uvést např. román od Julese Verna *Tajemný hrad v Karpatech*, *Tři mušketýři ještě po desíti letech* od Alexandra Dumase, nebo také povídky *V lávě* od Matildy Serao. Následující graf zobrazuje poměr tvorby pro dospělé a poměr celkové knižní produkce s beletrií pro dospělé, přičemž původní díla zaujímají 56%, překladová díla 36% a adaptace 4%.



*Celková knižní beletristická produkce: 476*

*Graf č. 5*

*Beletrie pro dospělé: 422*



*Původní: 237*

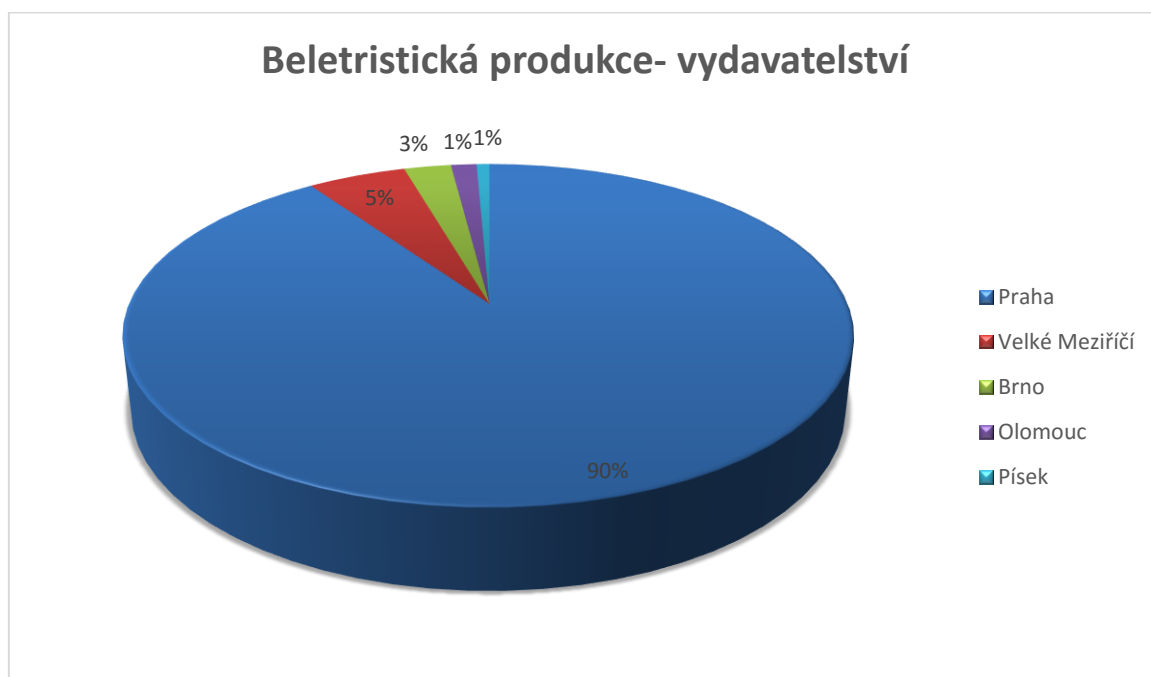
*Graf č. 6*

*Překlad: 154*

*Adaptace: 18*

*Nelze zařadit: 13*

V následujícím kroku jsme se zajímali o to, v jakých městech v republice byla díla vydávána. Zjistili jsme, že největší zastoupení má Praha, kde se vydalo celkem 402 děl, a to zejm. ve vydavatelství *F. Šimáčka*, *V. Kotrby*, *I. L. Kobera* či *J. Otty*. Dále se hodně vydávalo ve Velkém Meziříčí, kde se vydalo celkem 23 děl, a to zejm. ve vydavatelství *J. F. Šaška*. Také v Brně se vydalo několik děl, celkem 11, zejm. ve vydavatelství *J. Barviče* či *J. Šťastného*. V Olomouci se vydalo celkem 6 děl a jedná se zejm. o vydavatelství *K. Wolfa*. Dále můžeme uvést např. Písek, ve kterém se vydala 4 díla, a to zvláště ve vydavatelství *J. Buriana*. Z dalších měst, ve kterých se v daném roce vydávalo, můžeme uvést např. Hradec Králové, Telč, Opavu, Chrudim, Jaroměř, Roudnici, Uherskou Skalici, Poličku, Litomyšl, Milevsko či Valašské Meziříčí.



*Praha: 402*

*Velké Meziříčí: 23*

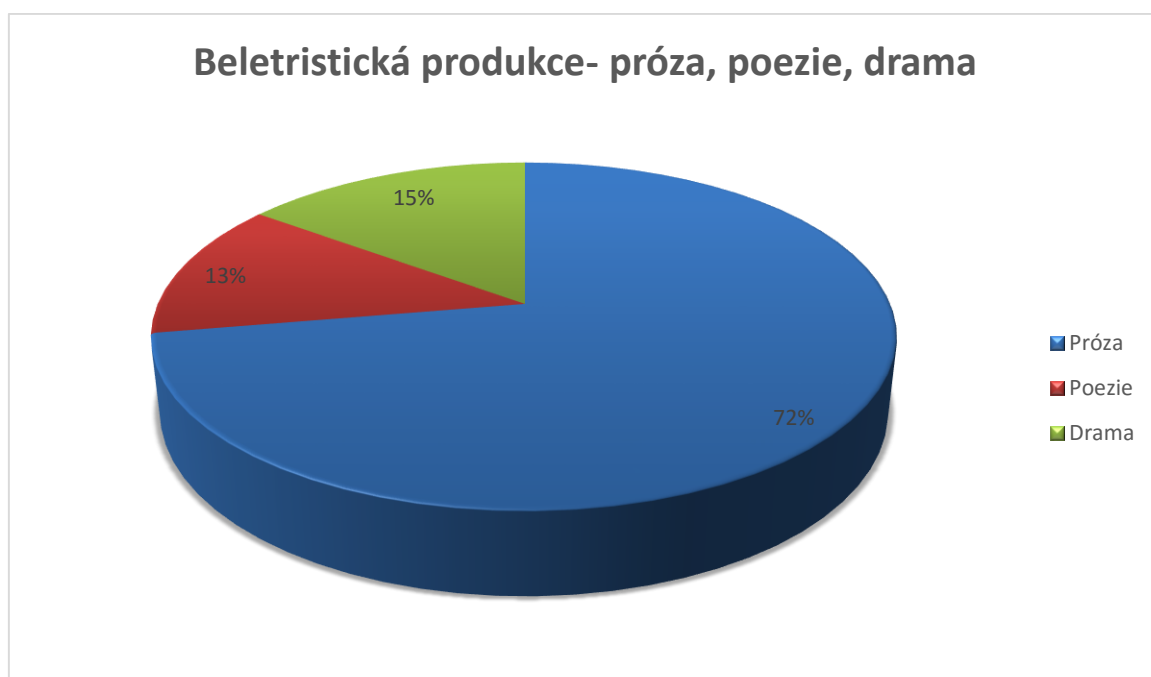
*Brno: 11*

*Olomouc: 6*

*Písek: 4*

*Graf č. 7*

Dalším postupem bylo rozdělení beletristické tvorby podle literárních druhů. Beletrii jsme proto rozdělili na díla prozaická, kterých jsme našli 350, poetická, kterých je celkem 62 a dramatická, kterých jsme našli celkem 61. Z prozaických děl můžeme uvést např. *Bajky Bidpajovy*, *Bludnou cestou* od Františka Josefa Andrlíka, povídku *Carův kurýr*. Z poetických děl je nutno uvést např. *Dávné dumy* od Adolfa Brabce, *É morta* Jaroslava Vrchlického, *Hory a doly* od Vladimíra Šťastného či *Kaleidoskop* od Josefa Kubelky. Z dramatických děl můžeme uvést např. *Krasojezdčyně: veselohra o jednom jednání*, tragédii *Láska a smrt* od Jaroslava Vrchlického, veselohru *Jen žádnou od divadla*. Následující graf zobrazuje poměr tvorby prozaické, poetické a dramatické v daném roce. Prozaická díla zaujímají 72%, poetická 13% a dramatická 15%.



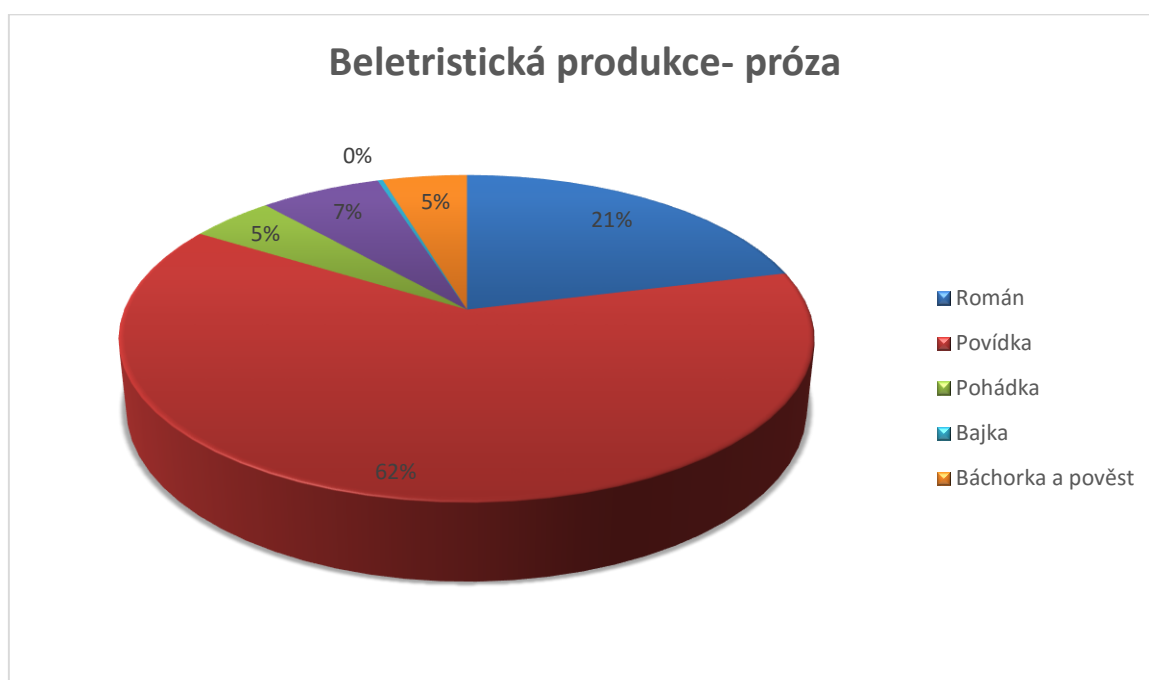
*Próza: 350*

*Poezie: 62*

*Drama: 61*

*Graf č. 8*

V závěrečném kroku jsme prozaickou tvorbu rozdělili podle jednotlivých literárních žánrů. Největší zastoupení má žánr povídka, kterých jsme našli celkem 216. Dále jsme zaznamenali 73 románů, 23 novel, 16 pohádek, 16 báchorek a pověstí, 4 eposy, 1 kroniku a 1 bajku. Z povídek můžeme uvést např. *Strašidlo v umrlčí komoře* od J. M. Ronovského, *Svobodník* od Aloise Dostála, *V jařmu nepřátelském* od Josefa Soukala či *Z města i ze vsi* od Karla Pleskače. Mezi romány lze zařadit např. *Za živa pohřben* od Emila Zoly, *Zapadlí vlastenci* od Karla Václava Raise, *Ze světa lesních samot* od Karla Klostermanna, nebo také *Sever proti jihu* od Julese Verna. Ze žánru novela můžeme uvést např. *Sedlák kavalír a jiné novely* od Giovanni Verga, *Tři novely* od Gustava Pflagra Moravského, *Vojenské novely* od Guy de Maupassanta. Mezi pohádky lze zařadit např. *Tři zlatá péra*, *Viktorka: půjčka za opátku*, *Ze říše pradědovy: moravsko-slezské pohádky*. Z žánru báchorky a pověsti můžeme uvést např. *Staré pověsti české* od Aloise Jiráska či pověst *Tajemný rytíř s umrlčí hlavou* od L. Třemšínského.



*Román: 73*

*Povídka: 216*

*Pohádka: 16*

*Novela: 23*

*Graf č. 9*



*Bajka: 1*

*Báchorka a pověst: 16*

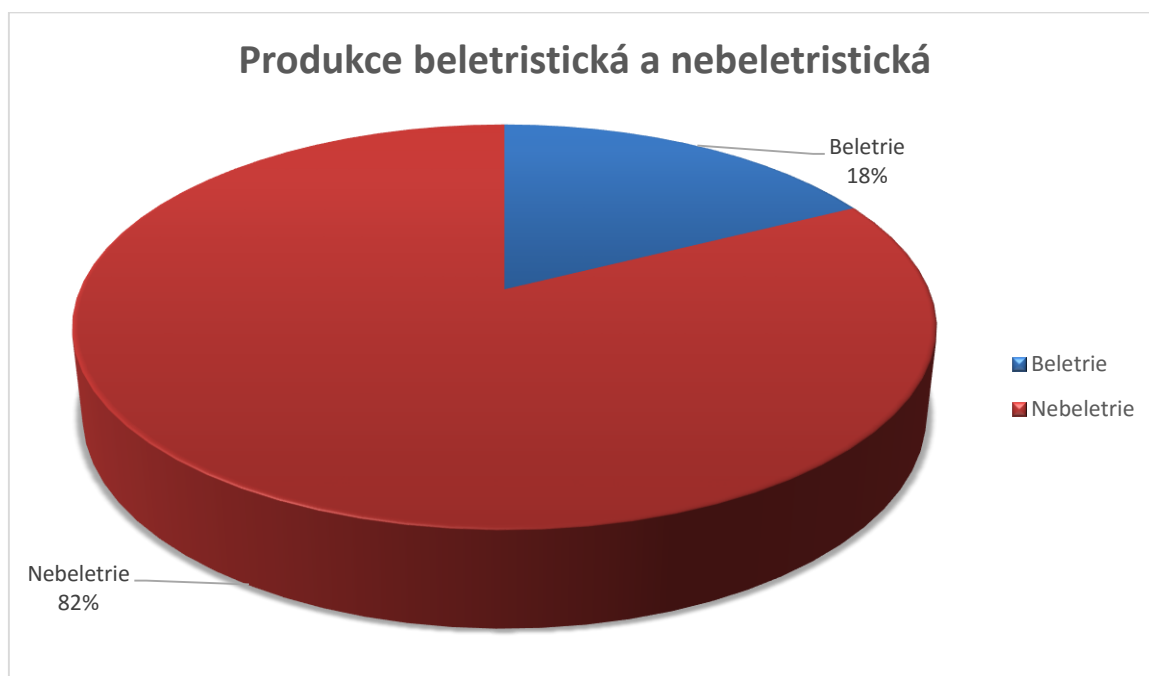
*Epos: 4*

*Kronika: 1*

V daném roce se oproti rokům předešlým zvýšil počet celkové knižní produkce, s čímž souvisí i zvýšení počtu původních děl, knižních novinek, beletrie pro děti a mládež i beletrie vydané v Praze. Zásadní změna nastala u literárních druhů, jelikož v předchozích letech jsme zaznamenávali více dramatických děl než poetických, což se v roce 1894 změnilo, jelikož jsme našli 62 děl poetických a 61 děl dramatických. V žánru povídka také nastala změna, a to se týká zvýšení počtu děl o 63 děl.

## Rok 1895

V roce 1895 jsme našli celkem 2500 celkové knižní produkce, kterou jsme poté rozdělili na produkci beletristickou a nebeletristickou. Přišli jsme tak na to, že beletristických děl je v daném roce 432 a nebeletristických 2069.



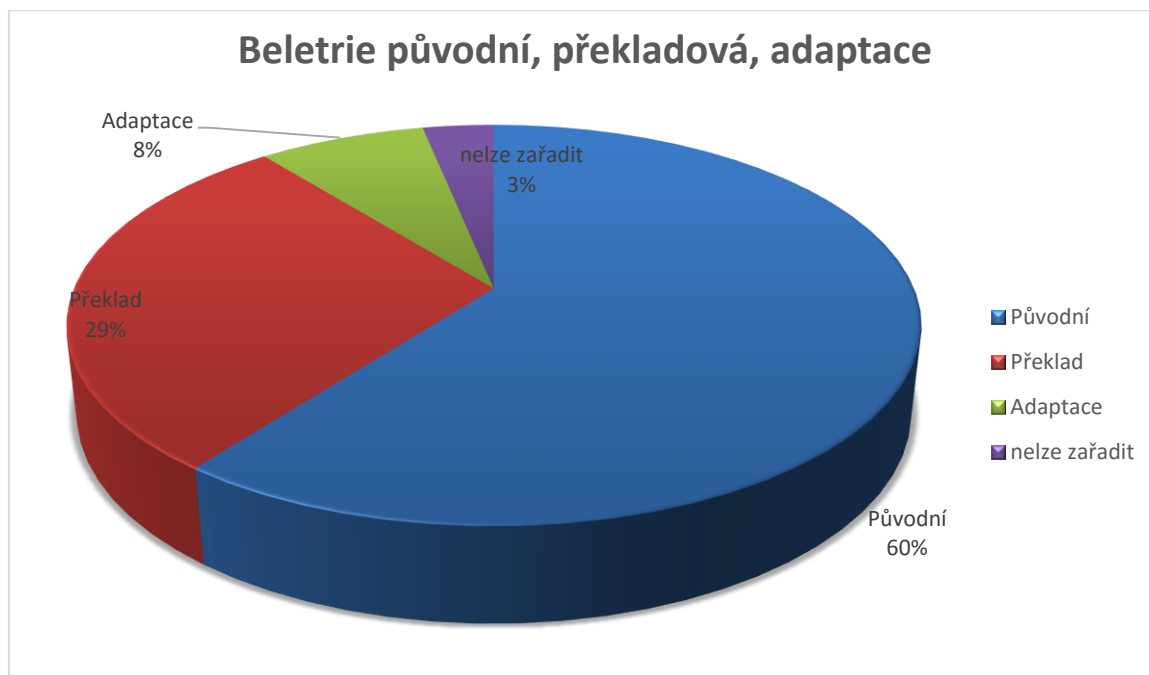
*Produkce beletristická: 431*

*Graf č. 1*

*Produkce nebeletristická: 2069*

V dalším kroku jsme se zaměřili na beletristickou produkci. Beletristickou produkci jsme rozdělili na kategorii původní díla, překladová a adaptace. Z původních děl můžeme uvést např. *Básně Ludvíka Lošťáka*, *Babička* od Boženy Němcové či *Černý hrad* od J. Orlického. Z překladových děl můžeme uvést např. *Děd a vnuk* od Charlese Dickense, *Dobytí Plassansu*

od Emila Zoly, *Humoresky* Marka Twaina. Mezi adaptace lze zařadit např. *Indián Černý zubr*, *Královna Natálie*, činohru *Majitel hutí*. Následující graf zobrazuje poměr tvorby původní, překladové a adaptací, přičemž původní díla zaujímají 60%, překladová 29% a adaptace 8% celkové knižní produkce daného roku.



*Beletrie původní: 264*

*Graf č. 2*

*Beletrie překladová: 126*

*Adaptace: 33*

*Nelze určit: 8*

Dále jsme rozdělili beletristickou tvorbu z hlediska knižních novinek a starších titulů. Přišli jsme na to, že knižních novinek je v daném roce 313 a starších titulů 65. Mezi knižní novinky patří např. *Matčiny povídky* od Jana Miloty, *Muž se železnou maskou* od Františka Rutha, *Na písčité půdě* od Růženy Svobodové, nebo také *Na vážkách Spravedlnosti* od Antonína Schulze. Z kategorie starší tituly můžeme uvést např. *Paličova dcera*, čili *Pražská*

*děvečka* od Josefa Kajetána Tyla, povídku *Pan učitel* od Boženy Němcové, *Povídky malostranské* od Jana Nerudy.



*Knižní novinky:* 313

*Starší tituly:* 65

*Nelze zařadit:* 53

*Graf č. 3*

Také jsme se věnovali beletrii pro děti a mládež, která tvoří nedílnou součást celkové knižní produkce v daném roce. Přišli jsme na to, že děl pro děti a mládež je v daném roce 39, což je mírné snížení počtu děl oproti roku 1894. Z tvorby pro děti a mládež můžeme uvést např. *Rodina Zárubova*, *Rozpustilý kašpárek*, *Slepý mládenec*, *Sokové*, *Strašidlo* či *Tajemný schovanec*.



*Celková knižní beletristická produkce: 431*

*Graf č. 4*

*Beletrie pro děti a mládež: 39*

Pozornost jsme věnovali beletrii pro dospělé, kterou jsme rozdělili na kategorii díla původní, překladová a adaptace. Z děl původních je nutno uvést např. *Margot* od Františka Špačka, *Prosté povídky* od Františka Hrnčíře či *Protibolo duše* od Arnošta Procházky. Z překladových děl můžeme uvést např. *Ráj opět nabytý* od Johna Milтона, *Pojďme za ním* od Henrika Sienkiewitze, *Pod tíhou přísahy* od Percyho Goldinga. Z adaptací můžeme uvést např. *Pod čepcem*, *O, tyhle vdovičky*, *Na stopě*.



*Celková knižní beletristická produkce: 431*  
*Beletrie pro dospělé: 392*

*Graf č. 5*



*Původní: 237*  
*Překlad: 124*  
*Adaptace: 23*  
*Nelze zařadit: 8*

*Graf č. 6*

Dále jsme se zajímali o to, kde se díla v daném roce nejhojněji vydávala. Zjistili jsme, že nejvíce děl bylo v daném roce vydáno v Praze, celkem 365 děl, a to zejm. ve vydavatelství *J. Otty*, *F. Šimáčka*, *F. Bačkovského*. Dále se hodně děl vydalo v Písku, celkem 12 děl a jedná se především o vydavatelství *J. Buriana*. Celkem 8 děl se vydalo ve Velkém Meziříčí, přičemž se jedná zejm. o vydavatelství *J. F. Šaška*. Také v Plzni se vydalo 8 děl, zejm. ve vydavatelství *K. Jonáše*. V Brně se v daném roce vydalo celkem 5 děl, a to především ve vydavatelství *J. Barviče*. Můžeme uvést další města, kde se v daném roce vydávalo, byl to např. Hradec Králové, Valašské Meziříčí, Roudnice, Tábor, Strakonice, Telč, Kolín, Ostrava, Rychnov či Mladá Boleslav. Následující graf zobrazuje procentuální vyjádření vydavatelské činnosti v daném roce.



*Praha: 365*

*Písek: 12*

*Velké Meziříčí: 8*

*Plzeň: 8*

*Brno: 5*

*Graf č. 7*

V našem dalším kroku jsme se zaměřili beletristickou tvorbu, kterou jsme rozdělili podle jednotlivých literárních druhů, tedy na prózu, poezii a drama. Z prozaických děl můžeme uvést např. *Psolavci* od Aloise Jiráska, *Proroctví staré čarodějnice* od J. Orlického, *Poslední dnové lidstva* od Jakuba Arbesa. Mezi poetická díla můžeme zařadit např. *Zvony a zvonky* od Josefa Václava Sládka, básnickou sbírku *Písně otroka* od Svatopluka Čecha, která byla v daném roce vydána celkem 24x, dále *Písně poutníka* od Jaroslava Vrchlického, *Zlatému srděčku dětskému* od Ludmily Tesařové či básně *Za jitra* od Karla Kádnera. Mezi dramatická díla můžeme zařadit např. frašku *Z Kolína do Prahy*, činohru *Majitel hutí*, *Pokojný dům*. Následující graf zobrazuje poměr tvorby prozaické, poetické a dramatické.



*Próza: 269*

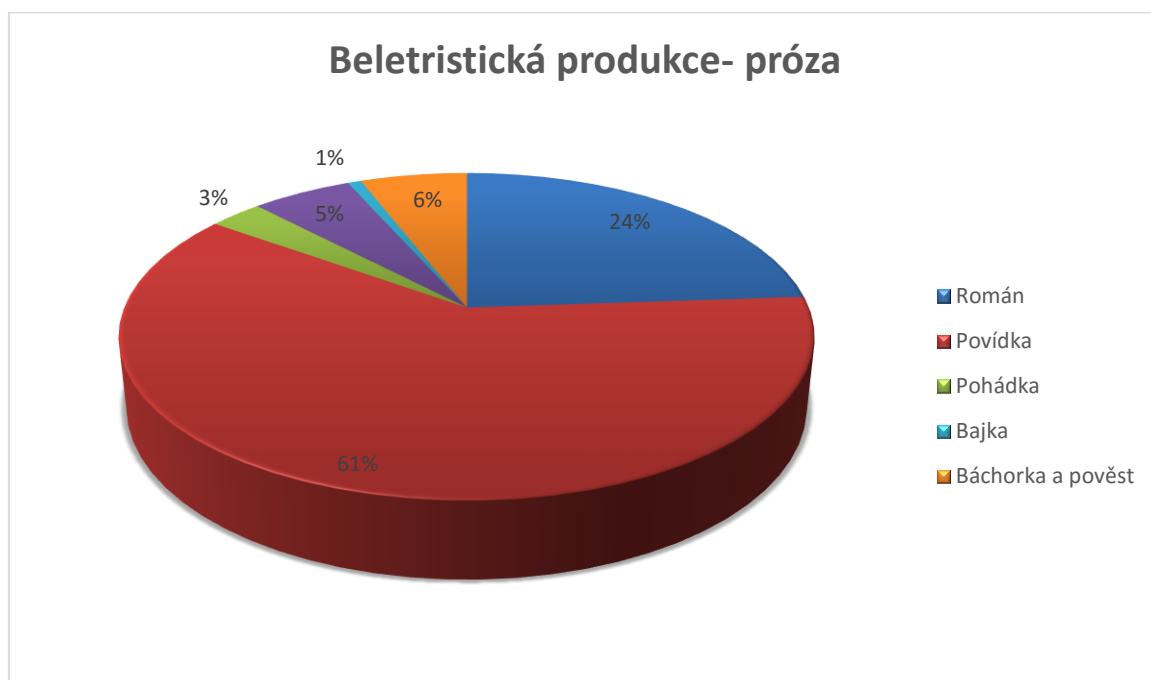
*Poezie: 82*

*Drama: 79*

*Graf č. 8*



Naším závěrečným krokem bylo rozdělení prozaické tvorby podle příslušných literárních žánrů. Největší zastoupení má, stejně jako v předchozích letech, žánr povídka, kterých jsme našli 166. Dále jsme našli 65 románů, 15 novel, 8 pohádek, 7 báchorek a pověstí, 2 bajky, 2 romaneta a 1 kroniku. Z povídek můžeme uvést např. dějepisnou povídku *Můj národ* od Aloise Dostála, *Naše znovuzrození* od Františka Šťastného, *Okénka do srdéčka* od Vilmy Sokolové či povídku *Pětifrank*. Z románů můžeme uvést např. *Poklad* od Aloise Jiráska, *Praha a Řím* od Josefa Svátka, *Mesiáš* od Jakuba Arbesa, nebo také *Miláček* od Guy de Maupassanta. Z novel můžeme uvést např. *Novely Antola France*, *Poslední Čech* od Josefa Kajetána Tyla. Mezi pohádky lze zařadit např. *Medvěďův chovanec*, *Národní pohádky*, *Paleček a obr*. Z báchorek a pověstí můžeme uvést např. *Pampelišky*, *Strašidlo na hradu Dubé*. Z bajek můžeme uvést např. *Vybrané báje slovenské*. Mezi romaneta lze zařadit např. *Zločincův poklad* od Emila Souvestra.



*Román: 65*

*Graf č. 9*

*Povídka: 166*

*Pohádka: 8*

*Novela: 15*

*Bajka: 2*

*Báchorka a pověst: 7*

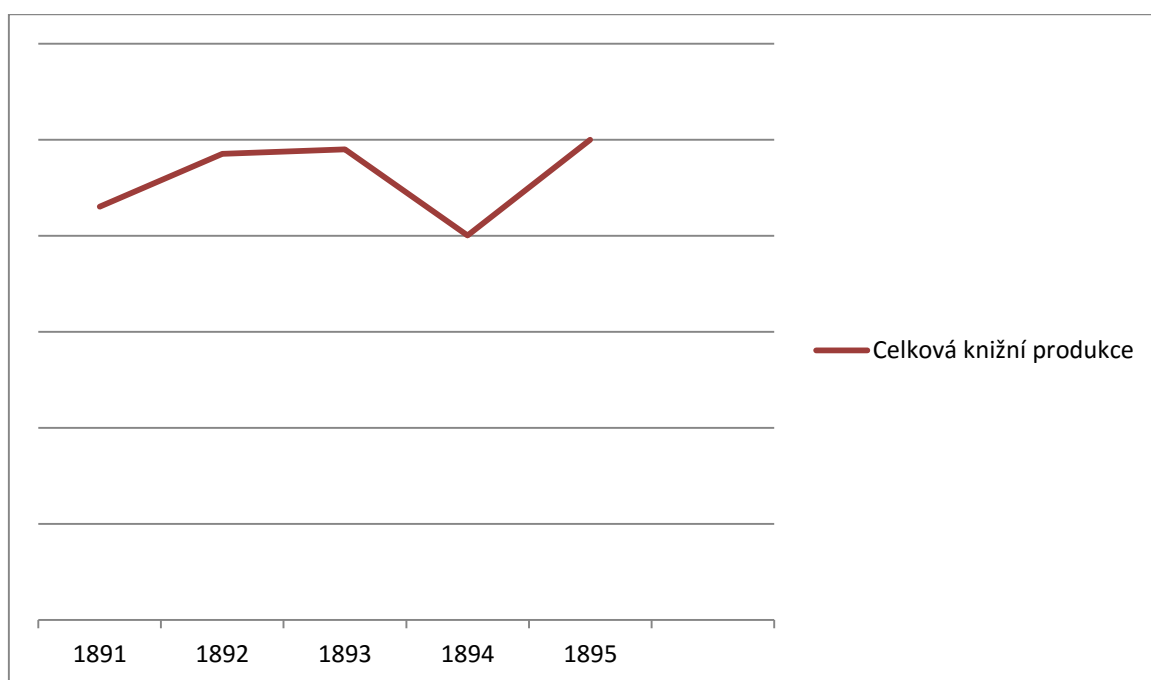
*Epos: 1*

*Kronika: 1*

V daném roce byl počet celkové knižní produkce stejný jako v roce předchozím, přesto došlo k mnoha změnám. Došlo ke snížení počtu beletristických děl téměř u všech kategorií. Počet se snížil např. u kategorie původní díla, knižní novinky, beletrie pro děti a mládež i kategorie prozaická tvorba.

## Rok 1890-1895: shrnutí

V daných letech došlo k mnoha změnám. Změny jsme zaznamenali zejm. v případě kategorií, do kterých jsme beletristickou tvorbu přiřazovali, ale změny nastaly i co se celkové knižní produkce týče. V roce 1891 činila celková knižní produkce celkem 2150 děl. V roce 1893 ovšem počet celkové knižní produkce opět stoupl na 2427, v roce následujícím stoupl na 2450. Neměnný stav počtu děl celkové knižní produkce nastal v roce 1894 a 1895, kdy jsme v obou letech našli celkem 2500 děl celkové knižní produkce. Graf č. 1 zobrazuje vývoj celkové knižní produkce, který jsme zaznamenali v letech 1890 – 1895.



*Celková knižní produkce:*

1891: 2152

1892: 2427

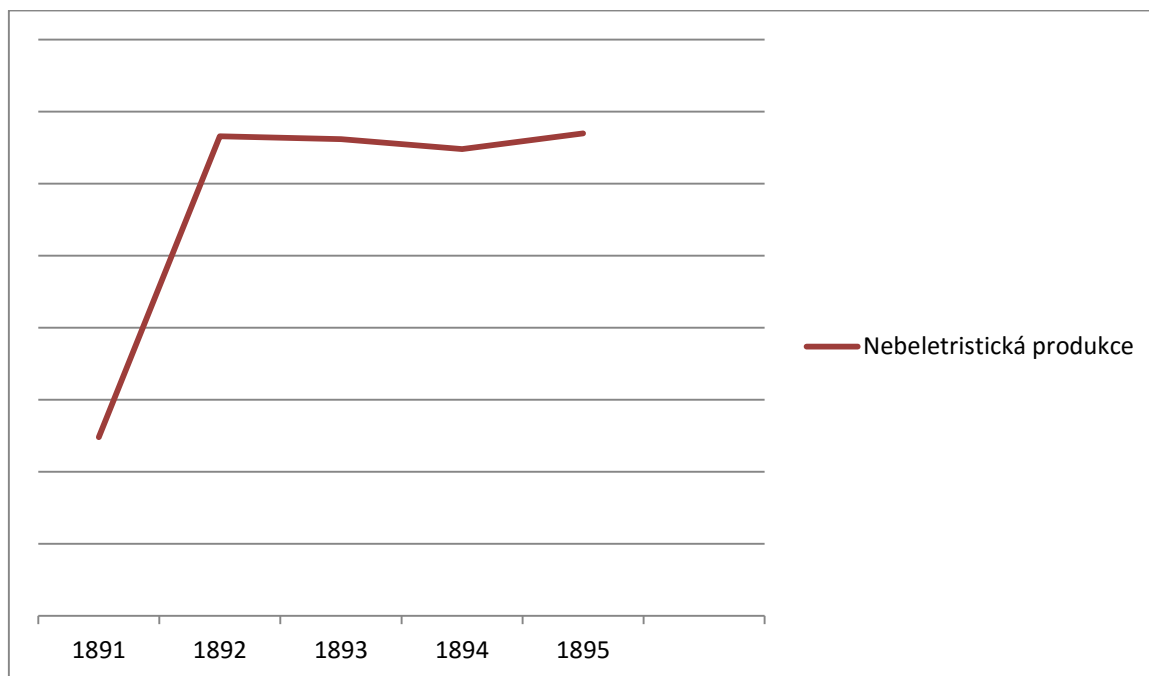
1893: 2450

1894: 2500

1895: 2500

*Graf č. 1*

Pozornost je třeba věnovat i produkci nebeletristické, která tvoří nedílnou součást celkové knižní produkce. Nebeletristická tvorba je tvořena příručkami, které radí jak zkušeným, tak nezkušeným čtenářům, dále jsou to čítanky pro základní školy a gymnázia, se kterými souvisí i učebnice či cvičebnice pro různé stupně studia, také můžeme v nebeletristické tvorbě najít knihy pro pěstování různých druhů rostlin či chování zvířat, přičemž zaměření se v daných letech věnuje spíše zvířatům hospodářským, která byla nápomocna při zemědělských pracích. Značnou část nebeletristické tvorby také tvoří lékařské příručky. Graf č. 2 zobrazuje poměr tvorby nebeletristické v letech 1890 – 1895.



*Nebeletristická produkce:*

*Graf č. 2*

*1891: 1824*

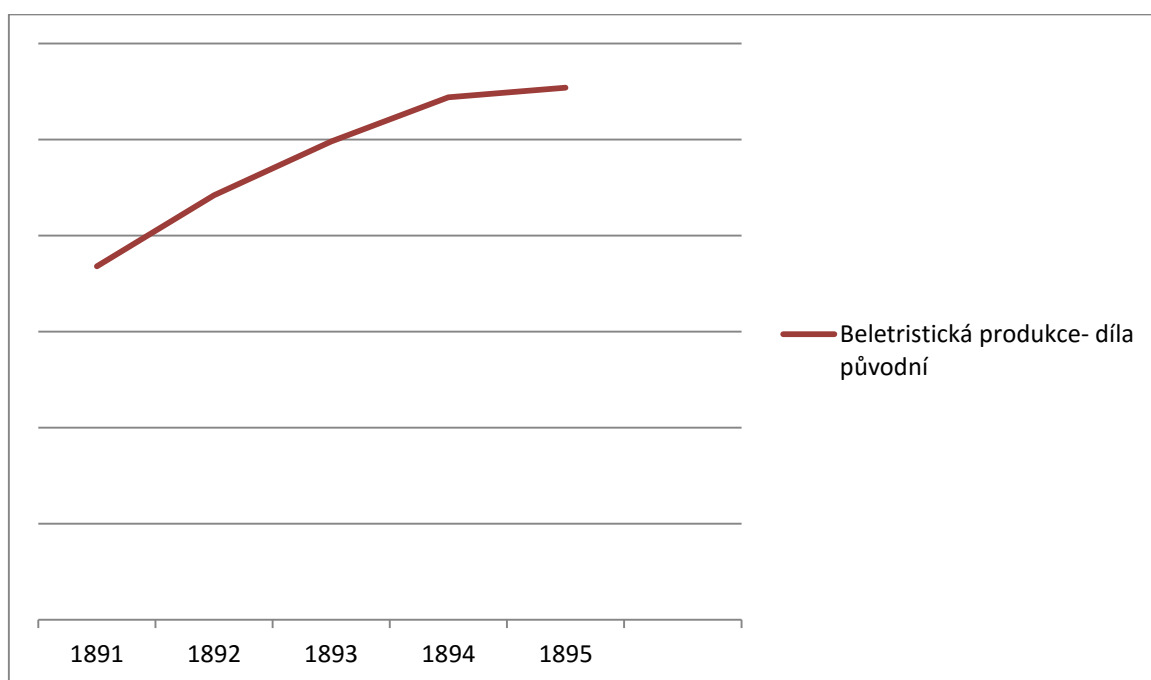
*1892: 2033*

*1893: 2031*

*1894: 2024*

*1895: 2069*

Velkou část pozornost jsme věnovali tvorbě beletristické. Beletristikou tvorbu jsme v průběhu daných letů třídili do několika kategorií, na kategorii děl původních, překladových a adaptací. Beletrii jsme dále rozlišili podle toho, zda se jedná o knižní novinku či starší titul. V průběhu daných let jsme také zjistili, že beletristická tvorba zahrnuje tvorbu pro děti a mládež, kterou tvoří převážně povídky. Po oddělení beletrie pro mládež jsme se rozhodli zaměřit na beletrii určenou pro dospělé, kterou jsme rozdělili na díla původní, překladová a na adaptace. Důležitým krokem bylo zmapování vydavatelství, která byla v dané době činná a vydávala širokou škálu beletristických děl, přičemž nejvýsadnější postavení má Praha, která byla v průběhu pěti let nejproduktivnějším městem, co se beletristické tvorby týče. V neposlední řadě jsme se zajímali o to, jaký podíl produkce tvoří tvorba prozaická, poetická a dramatická, přičemž v rámci literárních druhů jsme poté beletrii rozdělili podle jednotlivých literárních žánrů. Následující graf zobrazuje poměr tvorby původní, překladové a adaptací v průběhu daných let.



*Beletristická produkce- díla původní:*

*Graf č. 3*

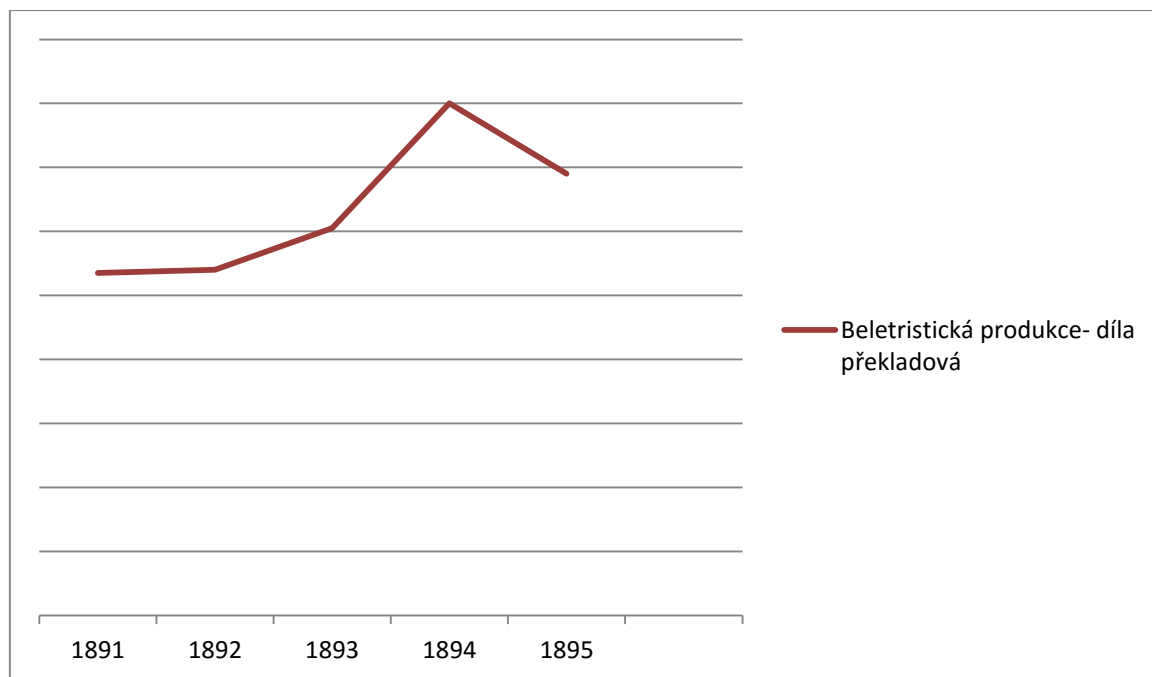
1891: 184

1892: 221

1893: 249

1894: 272

1895: 264



*Beletristická produkce- díla překladová:*

*Graf č. 4*

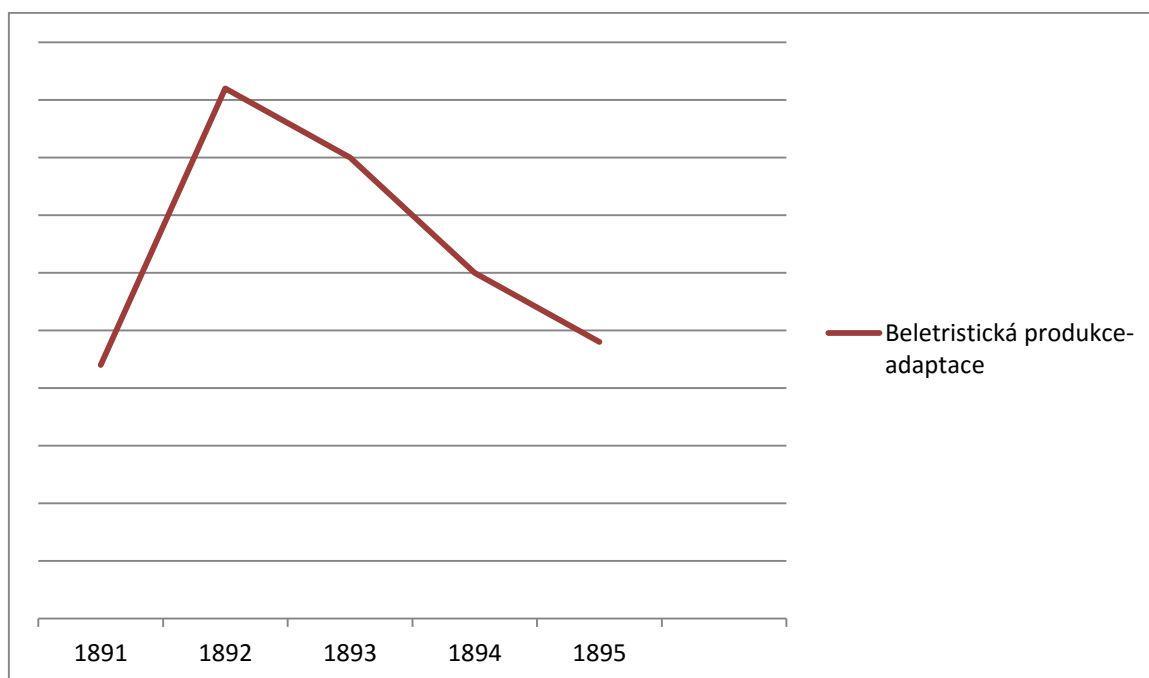
1891: 107

1892: 108

1893: 121

1894: 160

1895: 126



*Beletristická produkce- adaptace:*

*Graf č. 5*

*1891: 22*

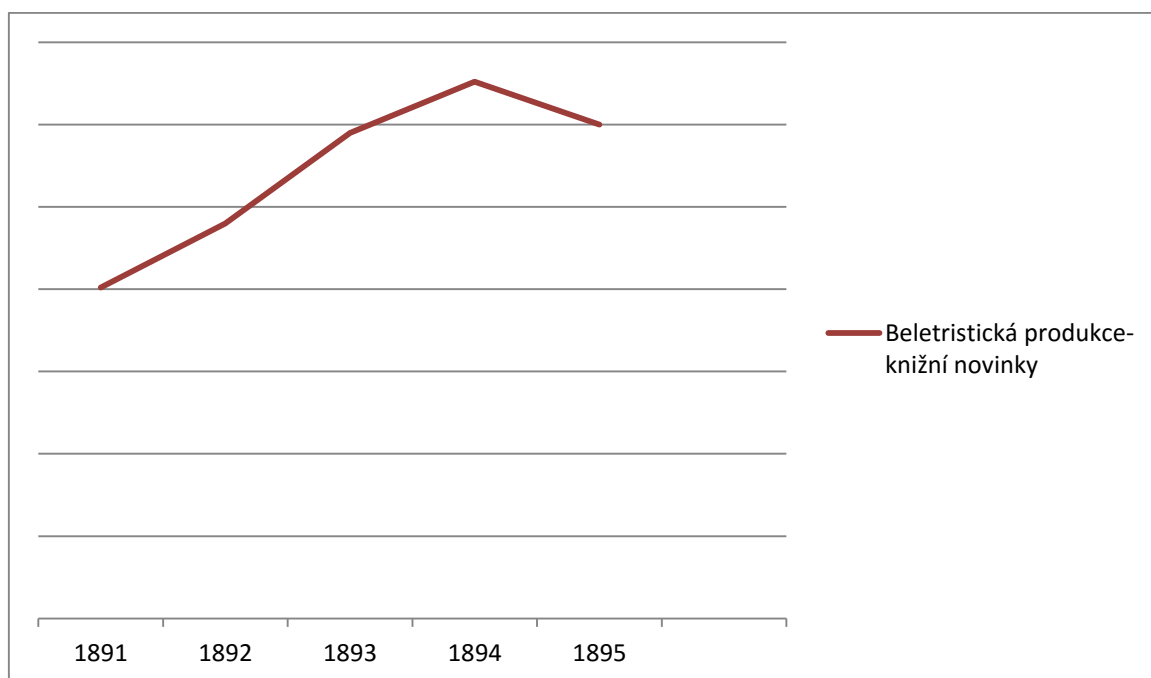
*1892: 46*

*1893: 40*

*1894: 30*

*1895: 33*

Značnou část pozornosti jsme věnovali také kategoriím knižní novinky a starší tituly, u kterých došlo v průběhu let ke značným změnám. V kategorii knižní novinky jsme zaznamenali v roce 1891 celkem 201 děl, ale v roce 1892 se počet zvýšil na 240. O stoupajícím počtu knižních novinek svědčí i rok 1893, kdy jsme jich našli 295. V roce 1894 se počet zvýšil na 326, ale úbytek přinesl rok 1895, kdy jsme jich zaznamenali 313.



*Beletristická produkce- knižní novinky:*

*Graf č. 6*

*1881: 201*

*1892: 240*

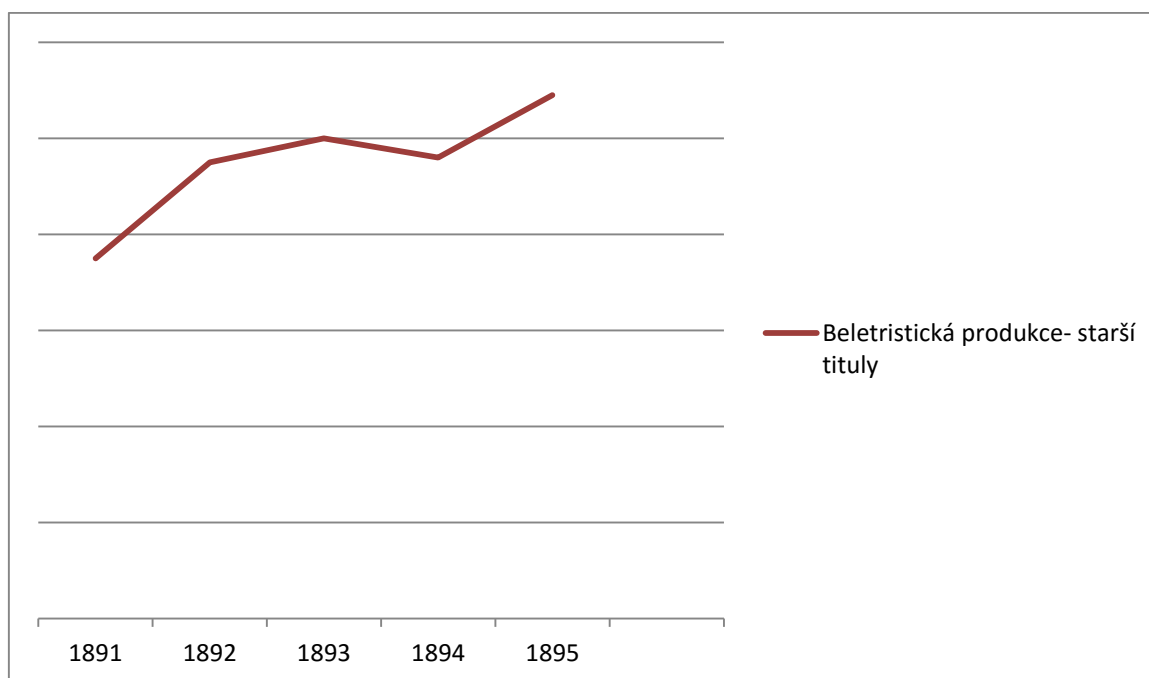
*1893: 295*

*1894: 326*

*1895: 313*

Změny proběhly i v kategorii starší tituly. V roce 1891 jsme našli celkem 75 starších titulů, ale v roce 1892 se počet zvýšil na 95. V roce 1893 se počet zvýšil na 100, ale snížil v roce 1894 na 96. V roce 1895 činil počet starších titulů 65.





*Beletristická produkce- starší tituly:*

*Graf č. 7*

1891: 75

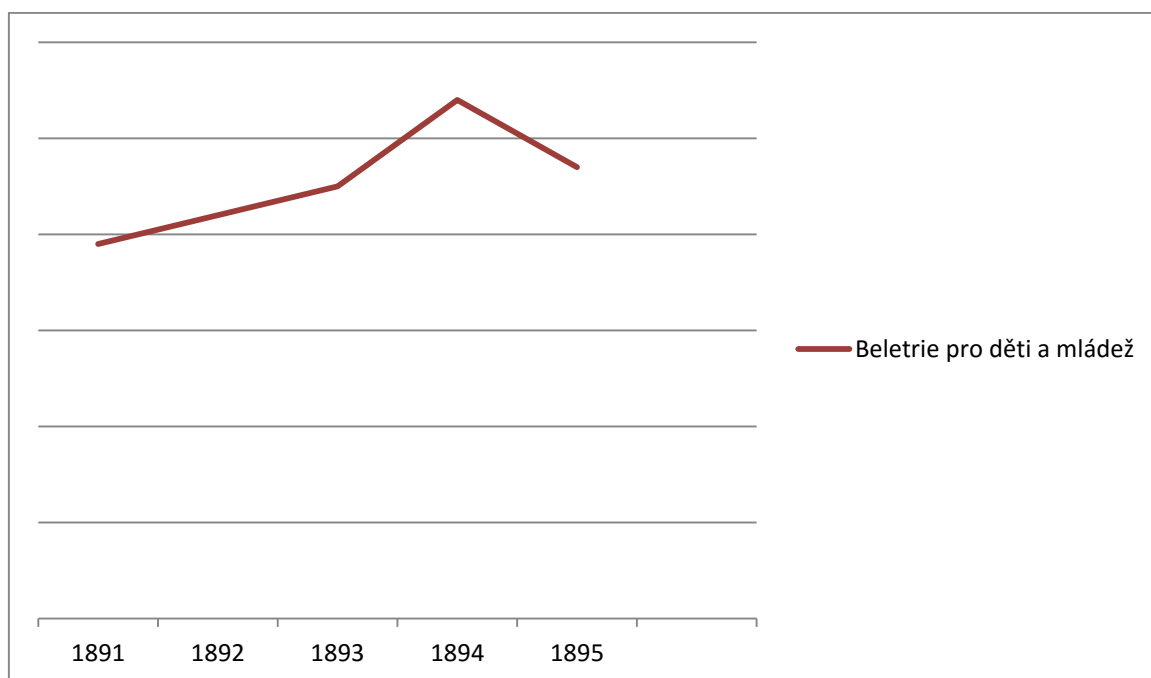
1892: 95

1893: 100

1894: 96

1895: 65

Součástí beletristické tvorby je i beletrie, která je určena pro děti a mládež, přičemž nejvíce beletrie pro děti a mládež reprezentují povídky, dobrodružné povídky či vypravování o různých místech světa. V roce 1891 jsme našli celkem 39 děl pro děti a mládež. Následující rok se počet zvýšil na 42. V roce 1893 jsme našli 45 děl pro děti a mládež, ale v roce 1894 se počet zvýšil na 54. Počet děl pro děti a mládež se snížil v roce 1895, a to na 39 děl. Následující graf zobrazuje změny v beletrii pro děti a mládež, které proběhly během daných pěti let.



*Beletrie pro děti a mládež:*

*Graf č. 8*

*1891: 39*

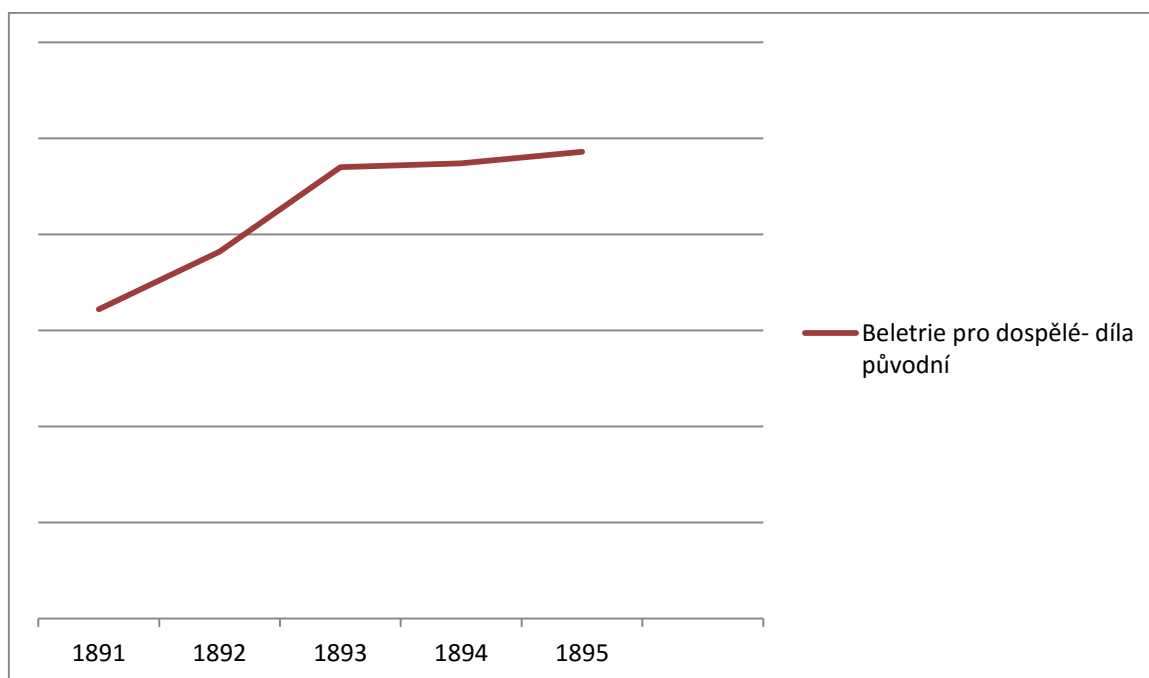
*1892: 42*

*1893: 45*

*1894: 54*

*1895: 39*

Součástí beletrie jsou i díla pro dospělé, která jsme rozdělili na díla původní, překladová a adaptace. Původních děl pro dospělé jsme našli v roce 1891 celkem 161. V roce 1892 se počet zvýšil na 191. V roce 1893 jsme jich zaznamenali 235, přičemž se počet původních děl pro dospělé zvýšil o 2 díla. Celkem 237 děl jsme našli také v roce 1895.



*Beletrie pro dospělé- díla původní:*

*Graf č. 9*

*1891: 161*

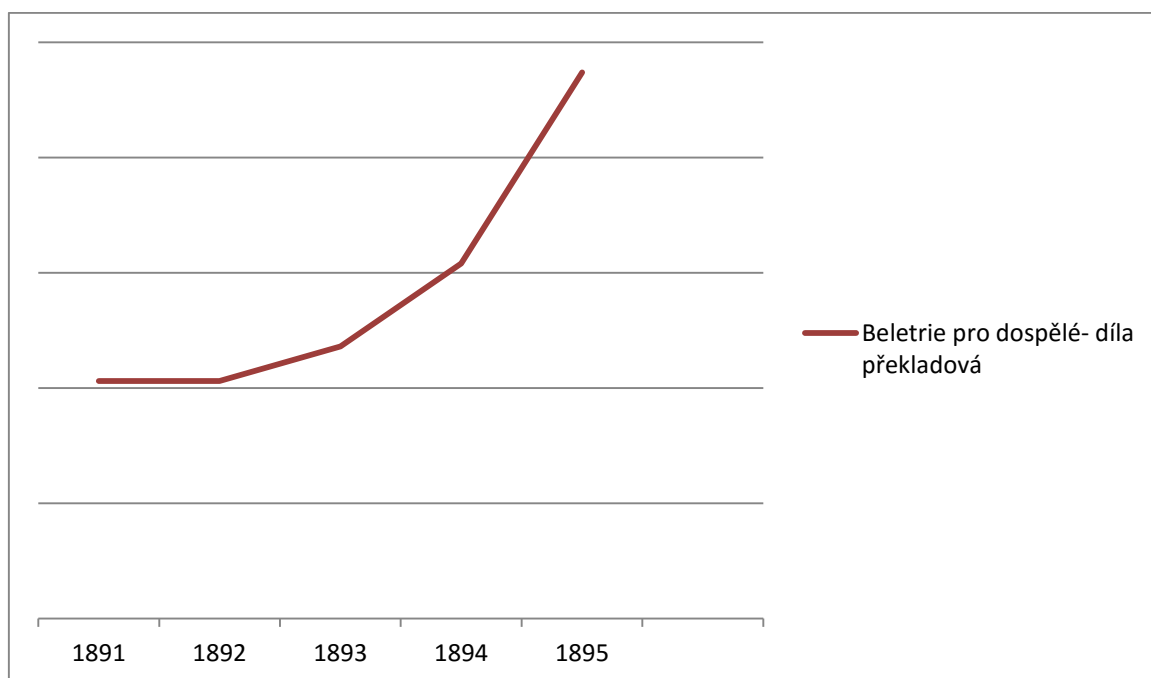
*1892: 191*

*1893: 235*

*1894: 237*

*1895: 237*

Následující graf zobrazuje proměnlivost počtu překladových děl pro dospělé, která jsme v daných letech zaznamenali. V roce 1891 jsme našli celkem 103 děl, stejně tak v roce 1892. V roce 1893 jsme našli 118 a v roce 1894 celkem 154, přičemž počet se snížil v roce 1895, a to na 124.



*Beletrie pro dospělé- díla překladová:*

*Graf č. 10*

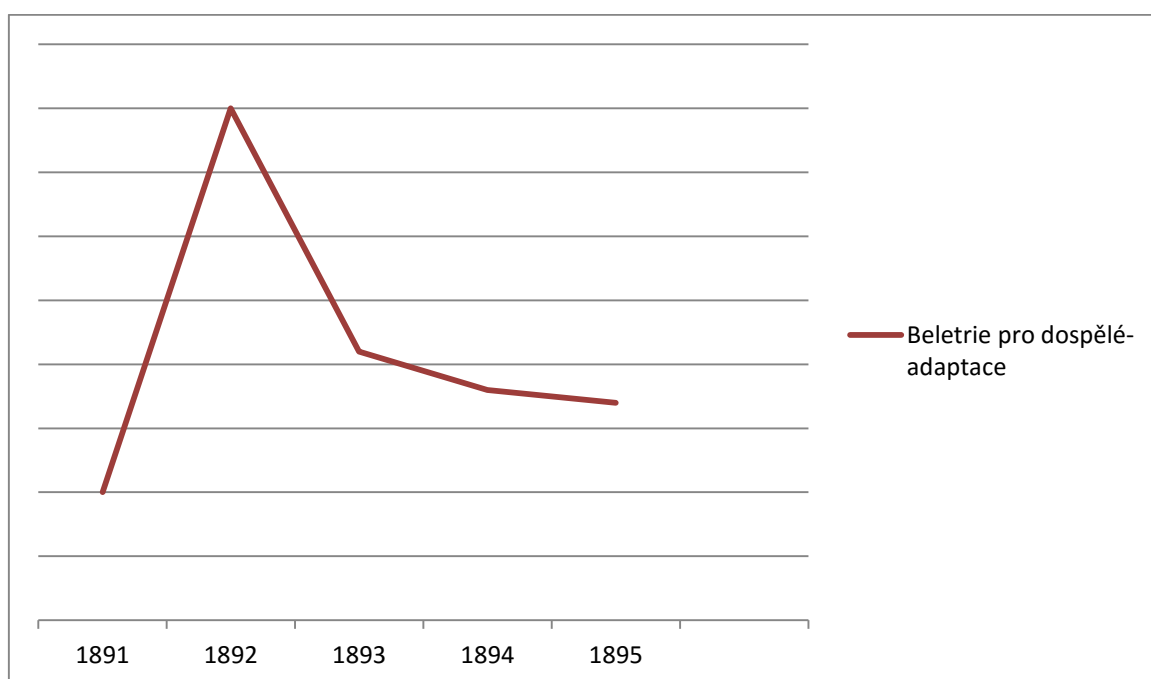
*1891: 103*

*1892: 103*

*1893: 118*

*1894: 154*

*1895: 124*



*Beletrie pro dospělé- adaptace:*

*Graf č. 11*

1891: 10

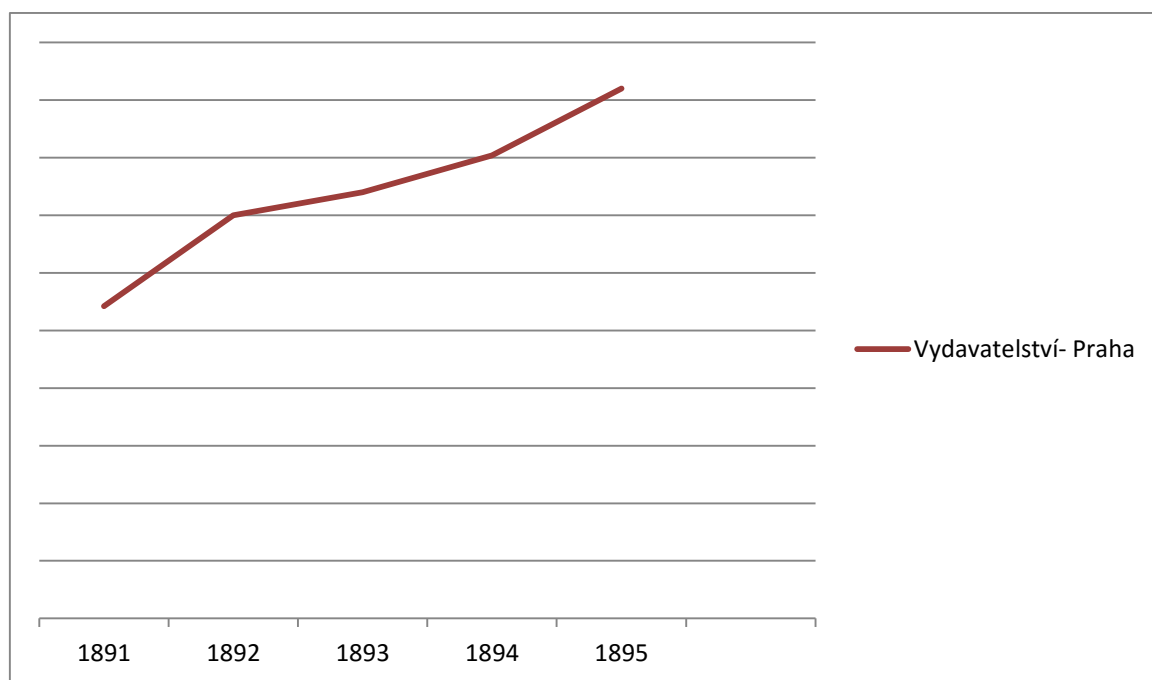
1892: 40

1893: 21

1894: 18

1895: 23

V dalším kroku jsme se věnovali nejfrekventovanějšímu místu vydávání beletristické tvorby, což je během daných pěti let Praha. V roce 1891 se v Praze vydalo 271 děl, v roce 1892 350, v roce 1893 celkem 370, v následujícím roce 402 a v roce 1895 celkem 365 děl.



*Vydavatelství- Praha:*

*Graf č. 12*

1891: 271

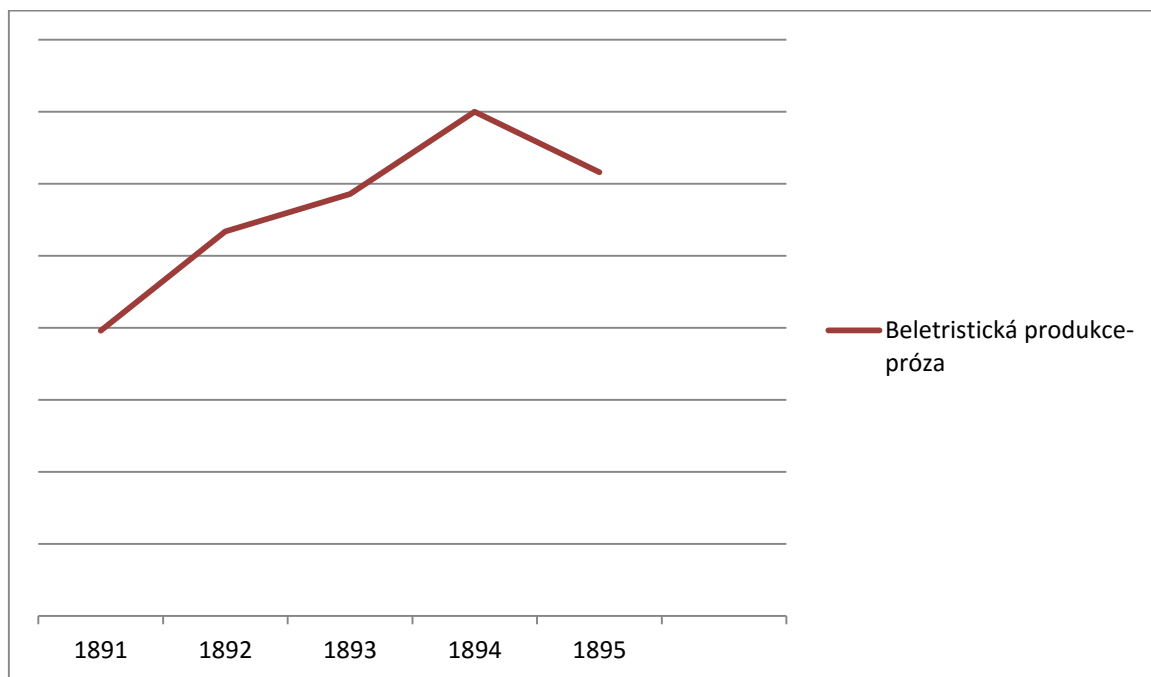
1892: 350

1893: 370

1894: 402

1895: 365

Beletrii jsme rozdělili podle jednotlivých literárních druhů, tedy na prózu, poezii a drama. Graf č. 13, 14 a 15 zobrazuje proměnlivý počet děl prozaických, poetických i dramatických.



*Beletristická produkce- próza:*

*Graf č. 13*

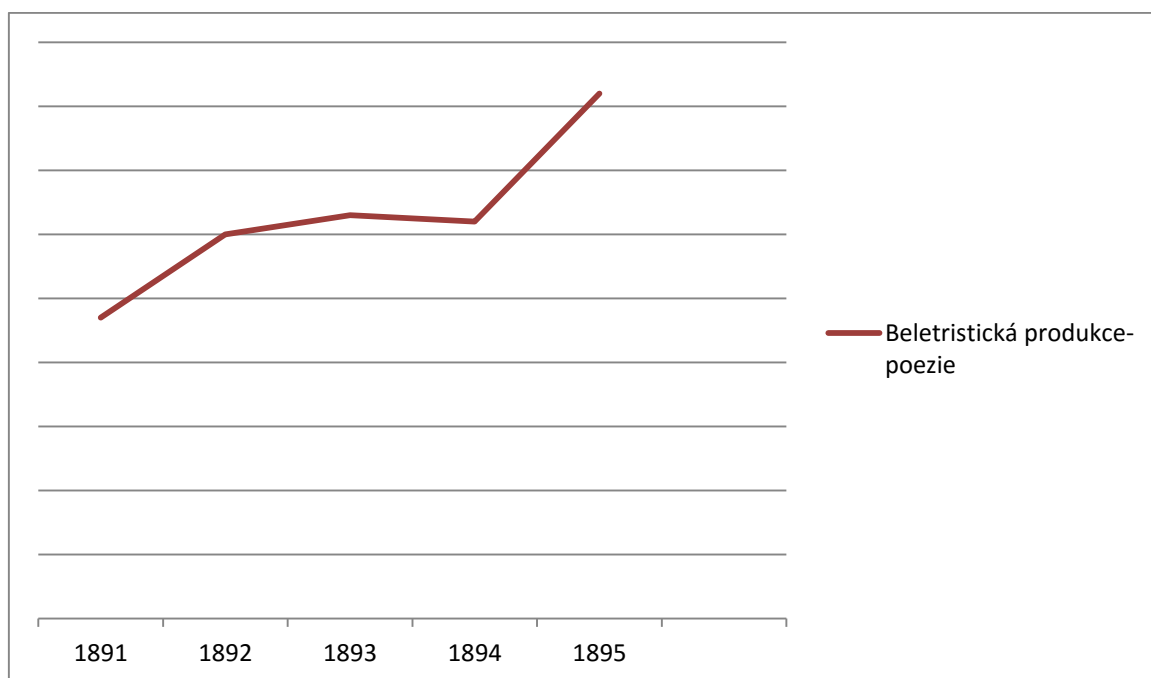
*1891: 190*

*1892: 267*

*1893: 293*

*1894: 350*

*1895: 269*



*Beletristická produkce- poezie:*

*Graf č. 14*

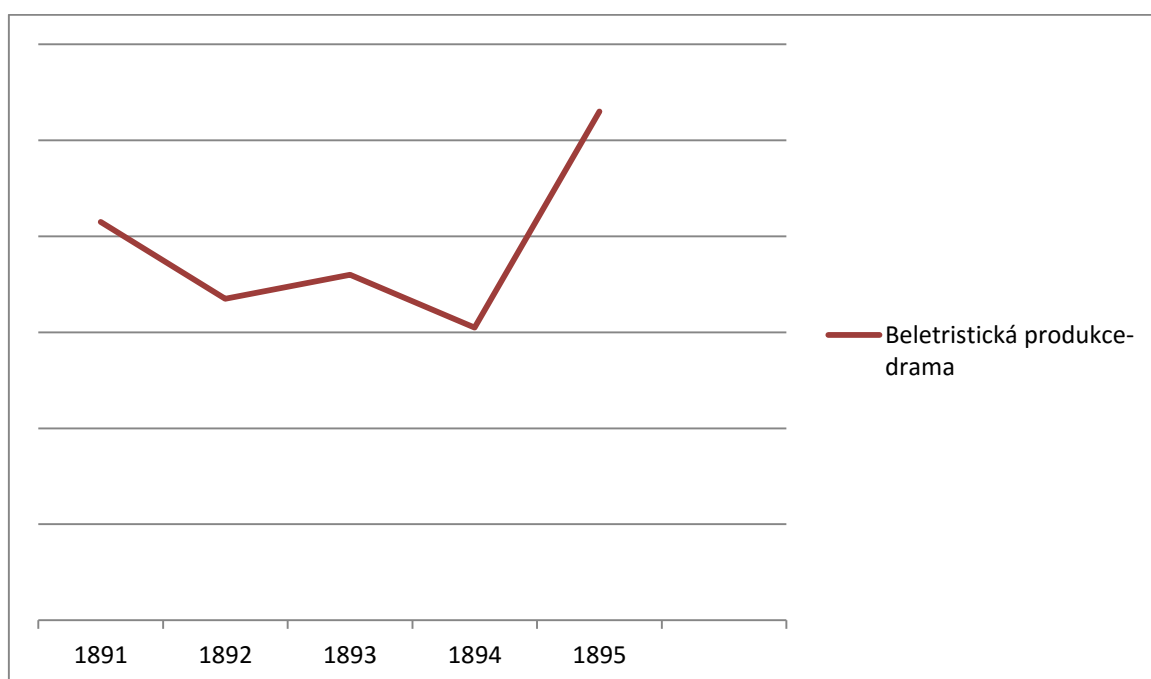
1891: 47

1892: 60

1893: 63

1894: 62

1895: 82



*Beletristická produkce- drama:*

*Graf č. 15*

1891: 83

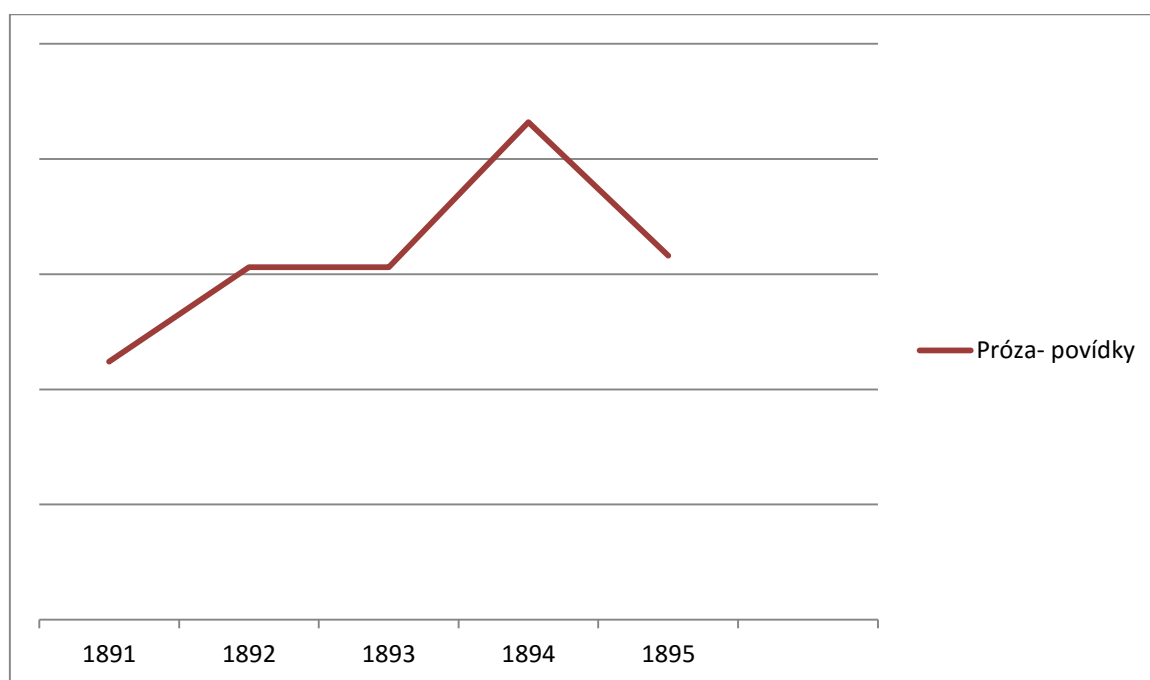
1892: 67

1893: 72

1894: 61

1895: 79

V závěrečném kroku jsme rozdělili prozaickou tvorbu podle příslušných literárních žánrů. Největší pozornost jsme však věnovali žánru povídka, která si v průběhu daných let udržovala výsadní postavení. V roce 1891 jsme našli celkem 112 povídek. Následující rok jsme našli 153 povídek. V roce 1893 jsme našli 153 povídek, v dalším roce 216, přičemž v roce 1895 se počet povídek snížil na 166. Graf č. 16 zobrazuje změny, které se udály u žánru povídka v letech 1891 – 1895.



*Próza- povídky:*

*Graf č. 16*



*1891: 112*

*1892: 153*

*1893: 153*

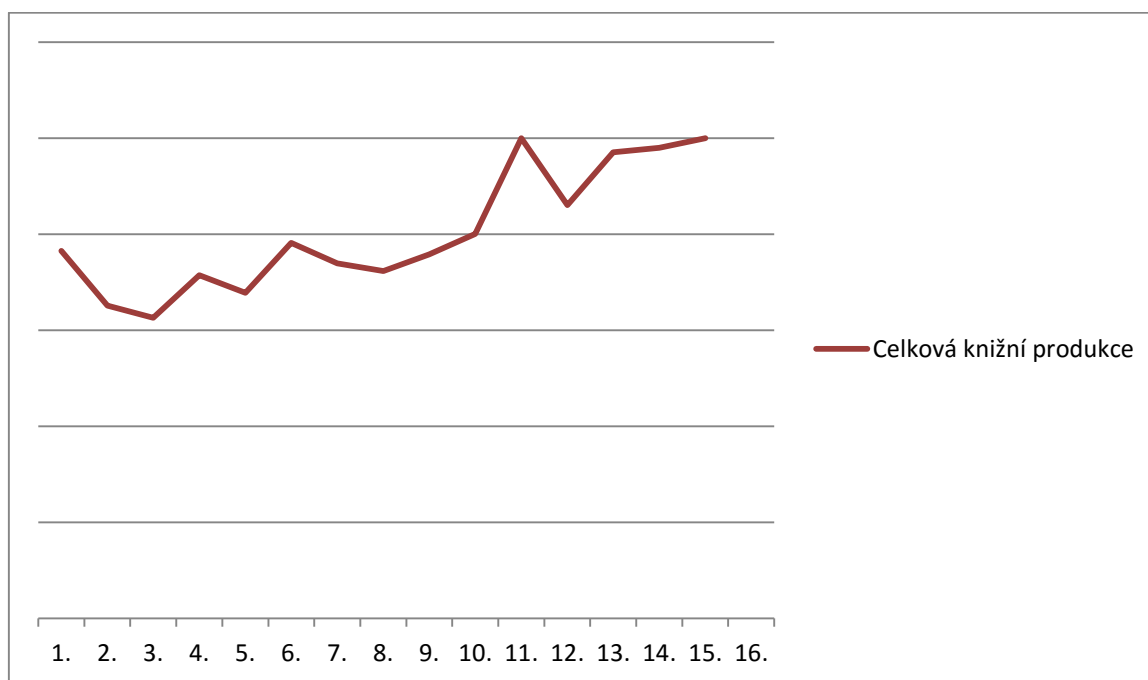
*1894: 216*

*1895: 166*

## Závěrečné shrnutí let 1880 – 1895

V roce 1880 – 1895 se tvorba vyvíjela velmi rozmanitým způsobem. Poté, co jsme zjistili počet celkové knižní produkce v daných letech, zaměřili jsme se na tvorbu beletristickou, kterou jsme dále dělili do kategorie původní knihy a knižní novinky. Důležitým místem, kde se většina děl vydala, byla Praha. Jelikož se v celkové knižní beletristické produkci objevují různé druhy žánrů, naši pozornost jsme zaměřili na tvorbu prozaickou.

Zpočátku naši pozornost upoutal počet celkové knižní produkce. V roce 1880 to bylo celkem 1913 děl celkové knižní produkce, během daných let došlo k mnoha změnám a v roce 1895 činí počet celkové knižní produkce 2500, jelikož v daných letech došlo k zvyšování celkové knižní produkce.



*Celková knižní produkce:*

1. 1880: 1913

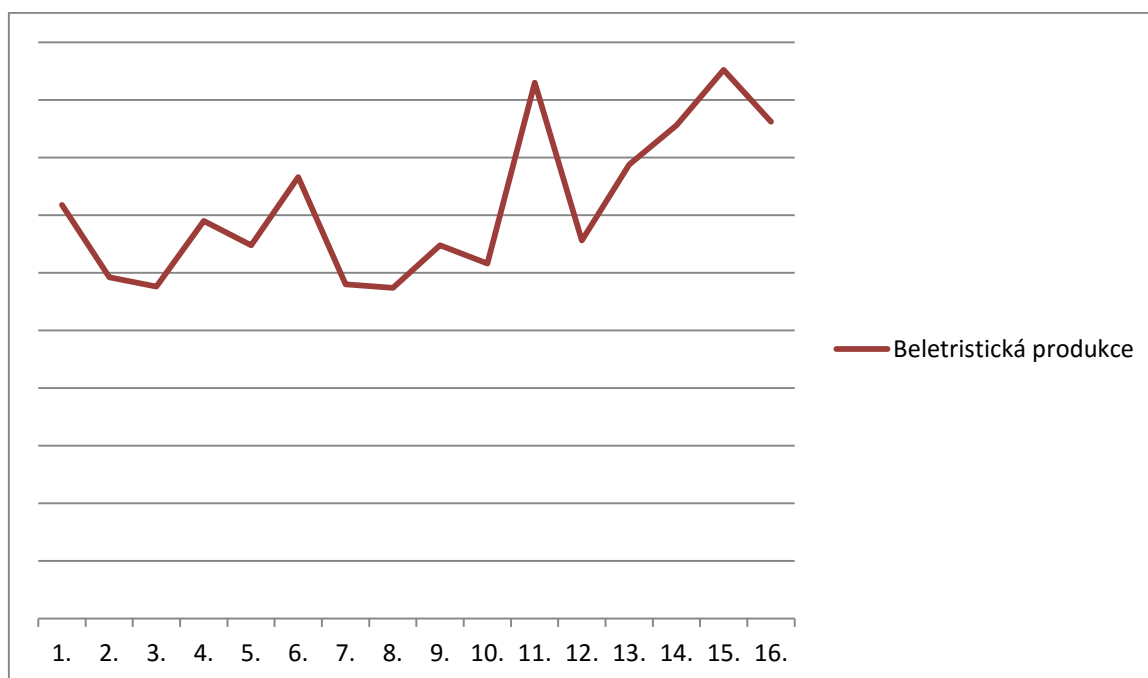
2. 1881: 1628

3. 1882: 1564

*Graf č. 1*

4. 1883: 1786
5. 1884: 1695
6. 1885: 1954
7. 1886: 1848
8. 1887: 1808
9. 1888: 1895
10. 1889: 2001
11. 1890: 2500
12. 1891: 2152
13. 1892: 2427
14. 1893: 2450
15. 1894: 2500
16. 1895: 2500

Od celkové knižní produkce jsme poté oddělili produkci beletristickou. Beletristická produkce v roce 1880 činila 359, poté došlo k menšímu úbytku, přičemž v roce 1883 se počet opět navýšil. V dalších letech jsme zaznamenali zvyšování beletristické produkce, které je patrné z následujícího grafu.

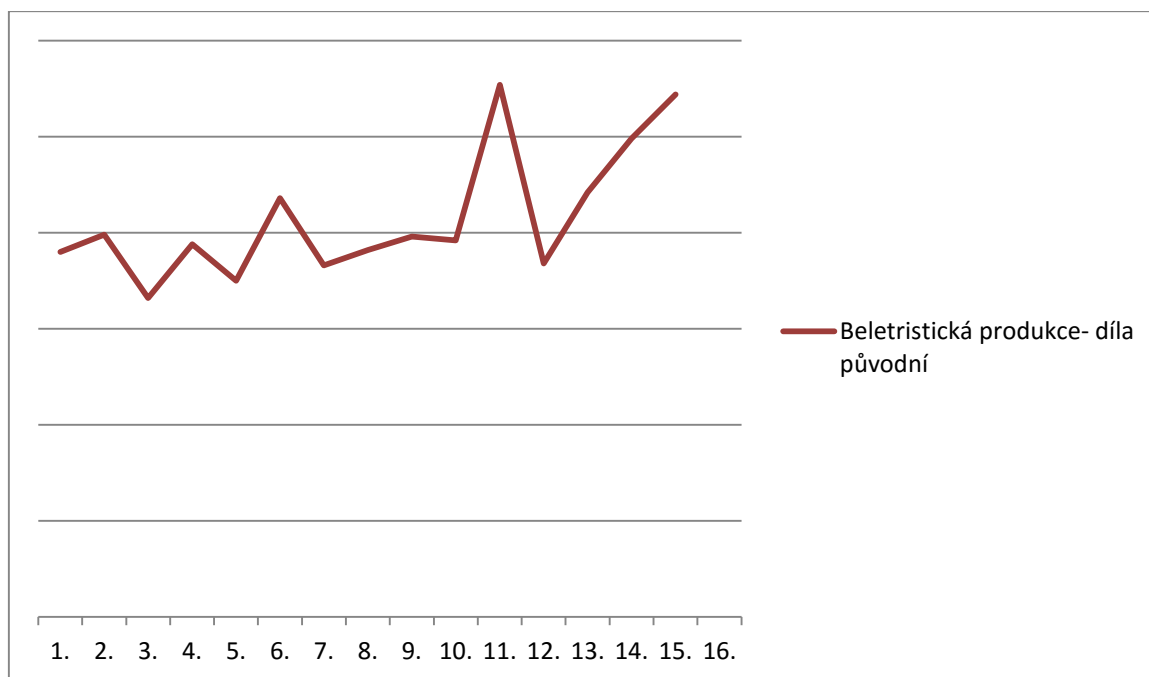


*Beletristická produkce:*

*Graf č. 2*

1. 1880: 359; 18,8% z celkové knižní produkce
2. 1881: 296; 18,2% z celkové knižní produkce
3. 1882: 288; 18,4% z celkové knižní produkce
4. 1883: 345; 19,3% z celkové knižní produkce
5. 1884: 324; 19,1% z celkové knižní produkce
6. 1885: 383; 19,6% z celkové knižní produkce
7. 1886: 290; 15,7% z celkové knižní produkce
8. 1887: 287; 15,9% z celkové knižní produkce
9. 1888: 324; 17,1% z celkové knižní produkce
10. 1889: 308; 15,4% z celkové knižní produkce
11. 1890: 465; 18,6% z celkové knižní produkce
12. 1891: 328; 15,2% z celkové knižní produkce
13. 1892: 394; 16,2% z celkové knižní produkce
14. 1893: 428; 17,5% z celkové knižní produkce
15. 1894: 476; 19% z celkové knižní produkce
16. 1895: 431; 17,2% z celkové knižní produkce

Jednou z kategorií, do kterých jsme zařazovali beletristickou tvorbu, je i kategorie původních děl. Původních děl jsme našli v roce 1880 celkem 190, přičemž počet se v letech následujících velmi rozmanitě měnil, o čemž vypovídá i následující graf, který zachycuje počet původních děl v letech 1880 – 1895.



*Beletristická produkce- díla původní:*

*Graf č. 3*

1. 1880: 190
2. 1881: 199
3. 1882: 166
4. 1883: 194
5. 1884: 175
6. 1885: 218
7. 1886: 183
8. 1887: 191
9. 1888: 198
10. 1889: 196
11. 1890: 277
12. 1891: 184
13. 1892: 221
14. 1893: 249

15. 1894: 272

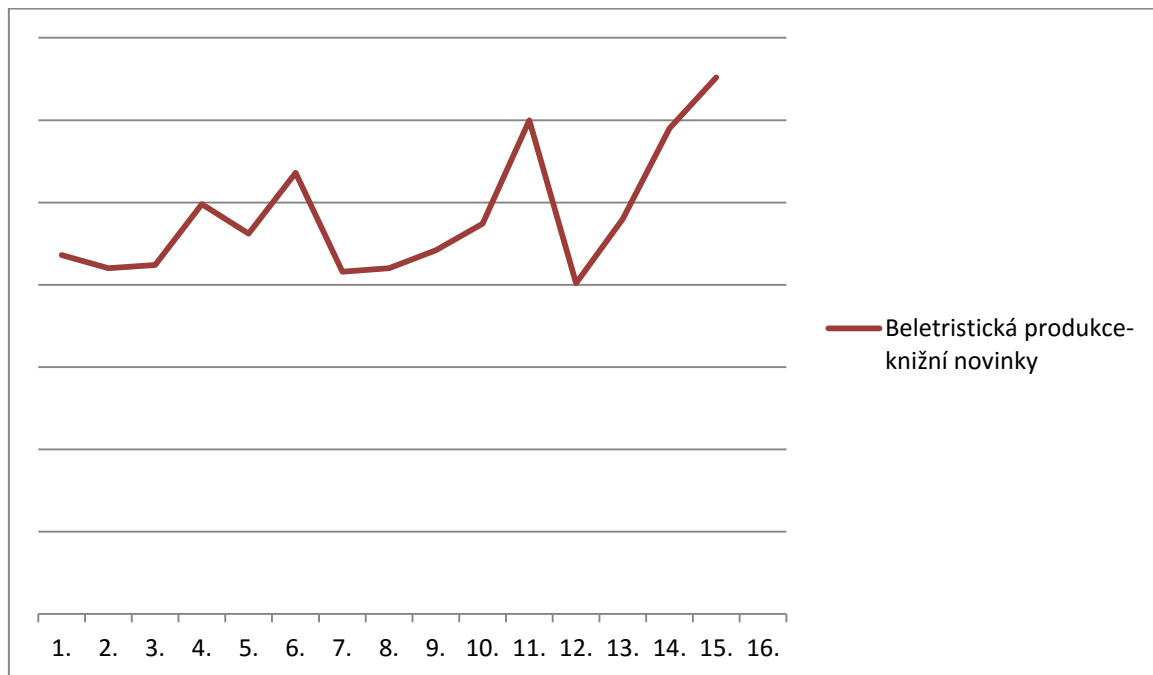
16. 1895: 264

Velmi zajímavou kategorií byla kategorie knižních novinek. Knižní novinky totiž tvořily větší počet děl oproti starším titulům. V roce 1880 jsme našli celkem 218 knižních novinek, následující rok 210 a v roce 1882 celkem 212. Počet knižních novinek se neustále zvyšoval a klesal, změny jsou zaznamenány v grafu č. 4.

Je nutno uvést autory, kteří v daném období hojně a opakovaně vydávali svá díla. V roce 1880 to byl např. Jakub Arbes: *Ondřej Černyšev, Mravokárné románky*; Svatopluk Čech: *Písně otroka, Hanuman*; Karolina Světlá: *Poslední poustevnice*; Alois Vojtěch Šmilovský: *Spisy výpravné*; Ignát Hermann: *Z chudého kalamáře*; Jaroslav Vrchlický: *Vittoria Colonna*; Ladislav Stroupežnický: *Rozmarné historky*, dále Bohdan Kaminský, Jan Karel Hraše, Josef Holeček. V roce 1881 se jedná zejm. o Jaroslava Vrchlického: *Bolzano, Hilarion, Spisy básnické*; Josefa Holečka: *Černohorské povídky*; Václava Klementa Klicperu: *Divotvorný klobouk*; Matěje Karase a jeho dobrodružné povídky; Svatopluka Čecha: *Povídky a arabesky* či Václava Bolemíra Nebeského: *Protichůdci*. Dále publikoval např. Josef Ehrenberger, Sofie Podlipská či Eliška Krásnohorská. V roce 1882 hojně publikoval např. Václav Beneš Třebízský: *Bludné duše*; Jaroslav Vrchlický: *Dojmy a rozmary, Hilarion, Poutí k Eldoradu*; František Pravda: *Sebrané povídky*; Jan Neruda: *Písně kosmické*; také Sofie Polipská, Julius Zeyer či Eliška Krásnohorská. V roce 1883 nejvíce publikoval Jan Neruda: *Balady a romance*; Jaroslav Vrchlický: *Drahomíra, Mythy, Pantheon*; Josef Ladislav Turnovský: *Povídky a humoresky*, ze zahraničních tvůrců např. Jules Verne: *Děti kapitána Granta* či *Světlem slunečním*. V následujícím roce 1884 se na tvorbě významně podílel Svatopluk Čech: *Hanuman, Petrklíče*; Václav Beneš Třebízský: *Královna Dagmar*, Ignát Hermann: *Pražské figurky*, Josef Holeček: *Junácké kresby černohorské*; Julius Zeyer: *Novely*; Adolf Heyduk: *Písně*. V roce 1885 patří k významným knižním novinkám např. *Idylly utrpení a bídy* od Jakuba Arbese, *Epické básně* Jaroslava Vrchlického, *Povídky* Elišky Krásnohorské, *Dagmar* od Svatopluka Čecha či dobrodružné povídky Matěje Karase. V roce 1886 hojně publikoval Svatopluk Čech: *Pravda, Evropa, Ve stínu lípy*; Jaroslav Vrchlický: *Povídky, Vittoria Colonna, Zlomky epepeje*; Karel Václav Rais: *Obrázky veršem*; Jan Neruda: *Prosté motivy*; Josef Holeček: *Rozmanité čtení*; také Sofie Podlipská, Alois Jirásek, Karolina Světlá, Matěj Karas, Jan Lier. V roce 1887 se jedná

zejm. o Aloise Jiráska: *Povídky a novely, Psohlavci*; Josefa Svatopluka Machara: *Confiteor*; Jaroslava Vrchlického: *Zlatý prach*, Františka Xavera Svobodu: *Povídky*; Ladislava Stroupežnického: *Naši furianti*; Elišku Krásnohorskou: *Hubička*; Ignáta Hermanna: *Drobní lidé*, Sofii Podlipskou: *Bramborové políčko*. V roce 1888 patří mezi významná díla knižních novinek např. *Čarovná zahrada, Dojmy a rozmary* a *Nad propastí* od Jaroslava Vrchlického, *Deklamovánky* od Františka Jaromíra Rubeše, Aloise Jiráska *Na dvoře vévodském*, Svatopluka Čecha *Jitřní písně, Nové písně*. Významná díla z kategorie knižních novinek z roku 1889 je nutno uvést např. Jaroslava Vrchlického: *Eklogy a písně, Dni a noci, Má vlast, Čarovná zahrada, Hořká jádra, E morta*; Svatopluka Čecha: *Hanuman, Dagmar, Nový epochální výlet pana Broučka: tentokrát do patnáctého století*; Josefa Holečka: *Junácké kresby černoorské*; pohádky od Františka Hrnčíře, např. pohádku *O chudém Zárubovi, Pohádka o bylině otvírací* či *Pohádky o Krakonošovi*; J. Zeyera: *Z letopisů lásky*. Z roku 1890 je nutno uvést např. *Anděl míru* od Jakuba Arbese, *F. L. Věk* od Aloise Jiráska, *Démon lásky* od Jaroslava Vrchlického, *Povídky, arabesky a humoresky* od Svatopluka Čecha, *Doktor Faust* od Ignáta Hermanna, *Básničky od Růženy Jesenské, Historické arabesky* od Zikmunda Wintera. Z roku 1891 je nutno uvést např. Jaroslava Vrchlického: *Život a smrt*, Svatopluka Čecha: *Ve stínu lípy*, Josefa Leopolda Hrdinu: *Povídky, obrázky a humoresky*, také J. Zeyera: *Z letopisů lásky*, Josefa Svatopluka Machara: *Zimní sonety*, Františka Hrnčíře: *Prosté obrázky*, Ladislava Benýška: *Zajatec*. V roce 1892 hojně publikoval např. Josef Holeček: *Černoorské povídky*, Karel Václav Rais: *Horské kořeny*, Josef Svátek: *Poslední vršovec*, Josef Svatopluk Machar: *Třetí kniha lyriky*, Jaroslav Vrchlický: *Trojí políbení*, také Antonín Klášterský, Vlasta Pittnerová, Jan Milota, František Herites, Sofie Podlipská, Josef Václav Sládek či Jan Karel Hraše. V roce 1893 patří mezi významné knižní novinky např. *Antologie z básní Jaroslava Vrchlického, V cizích službách* od Aloise Jiráska, *Z mého kraje* od Antonína Sovy, *Slavie* od Svatopluka Čecha, *Rozmanité čtení* od Josefa Holečka. Z dalších autorů můžeme uvést např. Ignáta Hermanna, Františka Heritese, Matěje Karase, Aloise Dostála, Karla Chalupu. Z knižních novinek roku 1894 je nutno uvést např. Josef Svatopluk Machar: *Magdalena*; Ludmila Grossmannová: *Rozmarné kapitoly*; Antonín Sova: *Soucit i vzdor*; Josef Svatopluk Machar: *Podzimní sonety*; Václav Beneš Třebízský: *Pobělohorské elegie*; Josef Svátek: *Poslední Budovec*; také Svatopluk Čech: *Ve stínu lípy*, Josef Holeček: *Černoorské povídky*; Jaroslav Vrchlický: *Mythy, Okna v bouři, Hippodamia, Lásky a smrt, E morta*, Jiří Karásek ze Lvovic: *Zazděná okna*, Alois Jirásek: *Staré pověsti české*, Alois Mrštík: *Maryša*, Karel Václav Rais: *Zapadlí vlastenci*. Z dalších autorů můžeme uvést např. J. Zeyera, S. Polipskou, J. V. Sládka, V. Špačka. V roce 1895 patří mezi významné autory z kategorie knižních novinek např. Jan Milota: *Matčiny*

*povídky; Svatopluk Čech: Jitřní písně, Písně otroka, Lešetínský kovář; Alois Jirásek: Psohlavci, F. L. Věk; Jaroslav Vrchlický: Fresky a gobelíny, Nové zlomky epopeje, Písně poutníka, Bouře, K životu; Antal Stašek: Blouznivci našich hor; Karel Václav Rais: Kalibův zločin; Jakub Arbes: Mesiáš; také Josef Václav Sládek, František Ruth, Alfons Bohumil Šťastný*



*Beletristická produkce- knižní novinky:*

*Graf č. 4*

- 1. 1880: 218
- 2. 1881: 210
- 3. 1882: 212
- 4. 1883: 249
- 5. 1884: 231
- 6. 1885: 26
- 7. 1886: 208
- 8. 1887: 210
- 9. 1888: 221
- 10. 1889: 237
- 11. 1890: 300
- 12. 1891: 201
- 13. 1892: 240

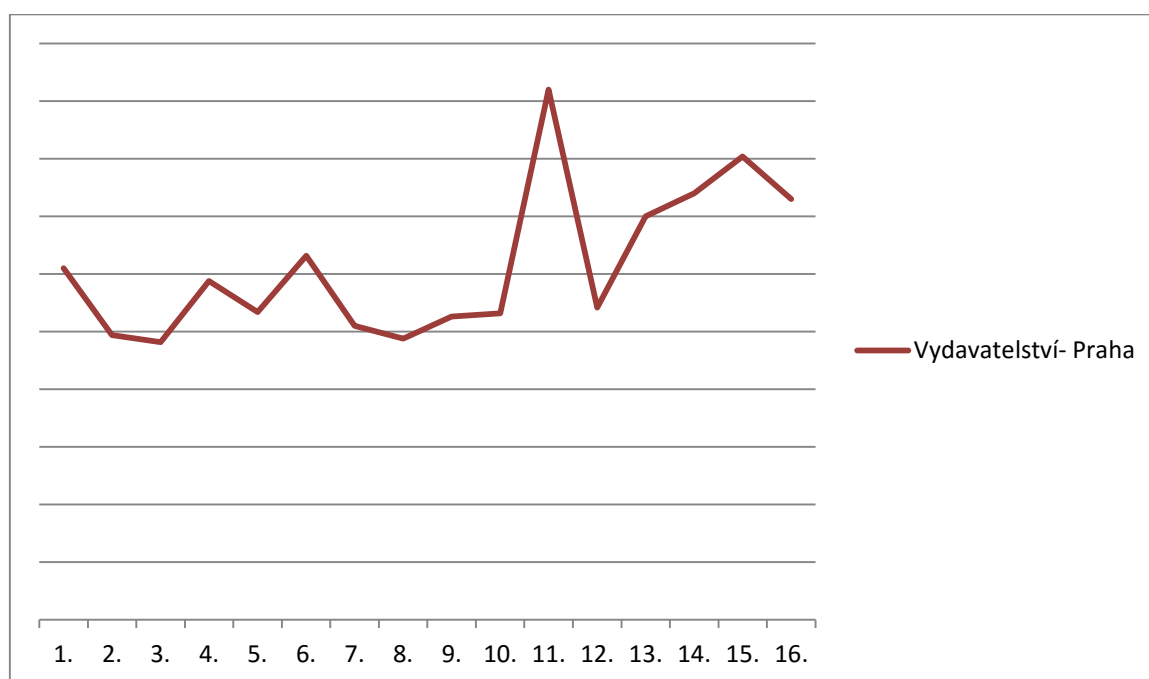


14. 1893: 295

15. 1894: 326

16. 1895: 313

Většina beletristických děl, která byla v průběhu let vydaná, byla vydaná v Praze. V Praze šlo především o vydavatelství *J. Otty*, *F. Šimáčka*, *F. Bačkovského*, *V. Kotrby*, *I. L. Kobera*, *F. A. Urbánka*. V roce 1880 se vydalo v Praze celkem 305 děl, poté došlo ke snížení na 247 děl a v roce 1882 celkem 241. Poté se počet opět zvýšil na 294, přičemž počet se snížil v roce 1894 na 267. K výraznému zvýšení došlo v roce 1890, kde se v Praze vydalo celkem 460 děl.



*Vydavatelství- Praha:*

*Graf č. 5*

1. 1880: 305

2. 1881: 247

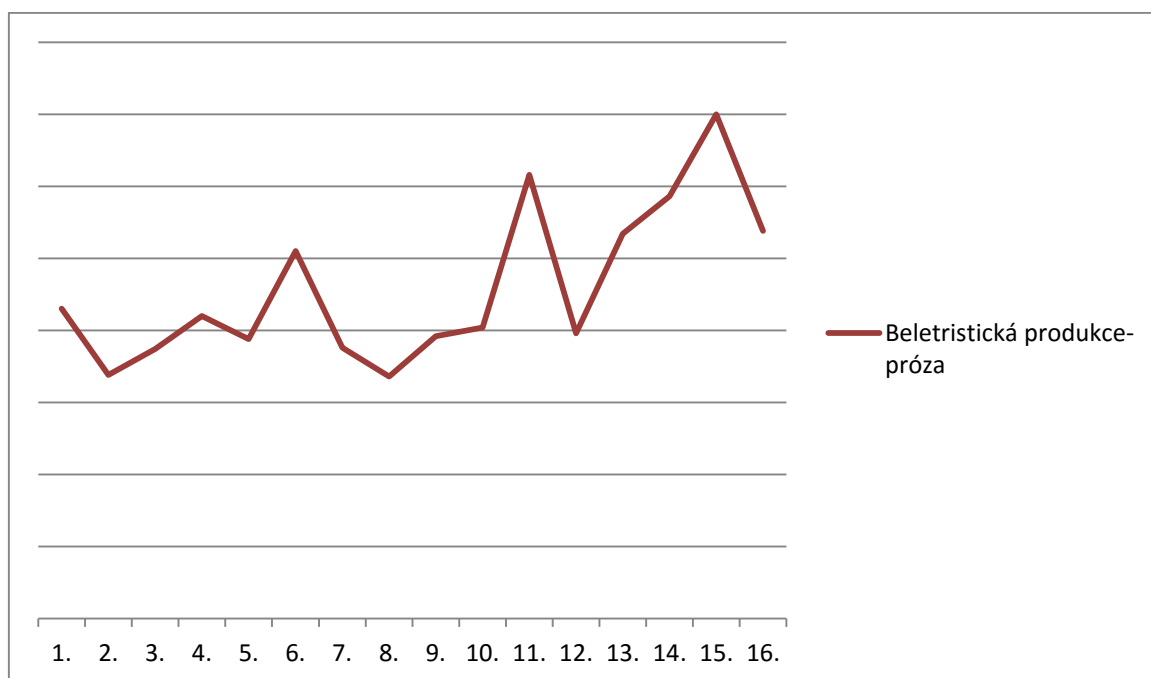
3. 1882: 241

4. 1883: 294

5. 1884: 267

6. 1885: 316
7. 1886: 255
8. 1887: 244
9. 1888: 263
10. 1889: 266
11. 1890: 460
12. 1891: 271
13. 1892: 350
14. 1893: 370
15. 1894: 402
16. 1895: 365

V závěrečném kroku jsme se zajímali o to, jakou část produkce zaujímá tvorba prozaická. V roce 1880 jsme našli celkem 215 prozaických děl, v dalším roce to bylo 169. V roce 1882 se počet zvýšil na 187, přičemž v roce následujícím se zvýšil na 210. Prozaická tvorba činila v roce 1884 celkem 194 děl, v roce 1885 se počet zvýšil na 255. Nejvyšší počet beletristické tvorby jsme zaznamenali v roce 1890 a oproti tomu nejmenší počet prozaické tvorby představoval rok 1887.



*Beletristická produkce- próza:*

*Graf č. 6*

1. 1880: 215; 11,2% z celkové knižní beletristické produkce
2. 1881: 169; 10,4% z celkové knižní beletristické produkce
3. 1882: 187; 12% z celkové knižní beletristické produkce
4. 1883 210; 11,8% z celkové knižní beletristické produkce
5. 1884: 194; 11,4% z celkové knižní beletristické produkce
6. 1885: 255; 13,1% z celkové knižní beletristické produkce
7. 1886: 188; 10,2% z celkové knižní beletristické produkce
8. 1887: 168; 9,3% z celkové knižní beletristické produkce
9. 1888: 196; 10,3% z celkové knižní beletristické produkce
10. 1889: 202; 10,1% z celkové knižní beletristické produkce
11. 1890: 308; 12,3% z celkové knižní beletristické produkce
12. 1891: 198; 9,2% z celkové knižní beletristické produkce
13. 1892: 267; 11% z celkové knižní beletristické produkce
14. 1893: 293; 12% z celkové knižní beletristické produkce
15. 1894: 350; 14% z celkové knižní beletristické produkce
16. 1895: 269; 10,8% z celkové knižní produkce

# Závěr

Cílem naší práce bylo pozorovat, k jakým změnám dojde v daném období co se celkové knižní produkce i beletristické produkce týče. V daném období jsme zaznamenali velké množství změn, které se týkaly celkové knižní produkce i beletristické produkce, kterou jsme rozdělili do několika kategorií a poté graficky znázornili. Jednalo se o změny velmi rozmanité, jelikož jsme se věnovali poměrně obsáhlému období, které začínalo rokem 1880 a končilo rokem 1895.

Naším prvním krokem bylo rozdělení celkové knižní produkce na tvorbu beletristickou a nebeletristickou, poté jsme se zaměřili jen na tvorbu beletristickou. Beletristickou tvorbu bylo nutno rozdělit do několika kategorií: do kategorie původní díla, překladová a adaptace a do kategorie knižních novinek a starších titulů. Poté jsme se věnovali i beletrii, která je určena pro děti a mládež, přičemž jsme po oddělení beletrie pro děti a mládež zjistili tvorbu určenou pro dospělé. Beletrii pro dospělé jsme řadili do kategorie původní díla, překladová a adaptace. V dalším kroku jsme se zaměřili na vydavatelství a na to, v jakém měště se v daných letech vydalo nejvíce děl. Důležité bylo i rozdělení beletrie podle jednotlivých literárních druhů, tedy na prózu, poezii a drama a podle příslušných literárních žánrů.

V závěru naší práce proto můžeme nalézt přehledný, strukturovaný, komentovaný a graficky vyjádřený pohled na knižní produkci daného období.

# Zdroje:

## Webové stránky:

[www.caslin.cz](http://www.caslin.cz)

## Prameny:

Franco Morreti: *Grafy, mapy, stromy: abstraktní modely literární historie*. Praha: Karolinum, 2014).